

Türkçe altyazılı orijinal OSHO DVD'si, içinde hediyedir.

ŞÖHRET, SERVET VE İHTİRAS

Başarının Gerçek Anlamı Nedir?

OSHO

Yaşam Gereklilikleri Serisi

ŞÖHRET, SERVET
VE İHTİRAS

ŞÖHRET, SERVET VE İHTİRAS

Başarının Gerçek Anlamı Nedir?

Osho

Eserin Orijinal İsmi
"FAME, FORTUNE, AND AMBITION"
olup, eser bire bir olarak çevrilmiştir.

Kitaaptaki metinler Osho'nun canlı konuşmalarından seçmelerdir.
Osho'nun tüm konuşmaları kitaplara basılmış olarak ve ayrıca
orijinal konuşma kayıtları olarak mevcuttur.
Canlı konuşmalar ve metinleri online olarak www.osho.com adresi
üzerinden OSHO Library'den alınabilir.

Daha fazla bilgi için: www.osho.com
Editör: Pantha Nirvano
İngilizce aslından Türkçe'ye Çeviren: Işıl Ölmez

Dizgi, Mizanpaj

Mineral Görsel İletişim Hizmetleri Ltd. Şti.
Tel: 0212 287 26 20

Baskı, Cilt
İstanbul Matbaacılık Basılı Yayıncılık, Reklamcılık San. Tic. Ltd. Şti.
Tel: 0216 466 74 96

BUTİK YAYINCILIK VE KİŞİSEL GELİŞİM HİZ. TİC. LTD. ŞTİ.
Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/260
Topkapı - İstanbul Tel: 0212 612 05 00 Faks: 0212 612 05 80
www.butikyayincilik.com • info@butikyayincilik.com

Giriş

İnsanlar hep çitin öteki tarafında çimlerin daha yeşil olması gerektiğini düşünüyor, çünkü herkesin ilgisi başka tarafa çekilmiş durumda. Sana, tabiatın senin gitmeni istemediği yönlere gitmen söylendi. Kendi potansiyeline doğru ilerlemiyorsun. Başkaları senin ne olmanı istiyorsa, onu olmaya çalışıyorsun ama bu tatmin edici değildir. Tatmin edici olmadığında, mantık şöyle der: *Belki de yeterli değil - daha fazlasına sahip ol.* O zaman daha fazlasının peşine düşer, o zaman etrafa bakınmaya başlarsın. Herkes gülümseyen, mutlu ifadeli bir maskeyle dolaşır; yani herkes başkalarını kandırır. Sen de bir maske takarsın, bu yüzden başkaları senin onlardan daha mutlu olduğunu zanneder. Sen de başkalarının senden daha mutlu olduğunu sanırsın.

Çimler çitin öteki tarafında olduğundan daha yeşil görünür, evet, ama bu her iki taraf için de geçerlidir. Çitin öteki tarafında yaşayan insanlar senin çimlerini görür ve senin çimlerin daha yeşil gözükür. Gerçekten daha yeşil, daha gür, daha iyi gözükür. Bu, uzaklığın yarattığı bir göz aldanmasıdır. Yakına gittiğinde, durumun hiç de öyle olmadığını görmeye başlarsın. Fakat insanlar birbirlerine mesafeli dururlar. Dostlar bile, sevgililer bile birbirlerine mesafeli davranırlar: Çok fazla yakınlık tehlike doğuracaktır; karşı taraf senin asıl yüzünü görebilir. Daha en başından yanlış yönlendirildin, bu yüzden ne yaparsan yap mutsuzluğun devam edecek.

Tabiat paradan anlamaz; aksi takdirde paralar ağaçlarda yetişiyor olurdu. Doğa paradan hiç mi hiç anlamaz; para safi insan icadıdır - faydalı ama aynı zamanda da tehlikeli. Çok paraya sahip birisini görür, paranın mutluluk getirebileceğini düşünürsün: O insana, ne kadar keyifli göründüğüne bak; öyle paranın peşinden koş. Birisi daha sağlıklıdır - sağlığın peşinden koş. Birisi başka bir şey yapar ve çok memnun görünür - onu izle.

Fakat hep başkalarıdır söz konusu olan ve toplum seni kendi potansiyelini asla düşünemeyeceğin bir hale getirmeyi başardı. Bütün mutsuzluğun nedeni senin kendin olama-mandır. Sadece kendin ol; o zaman başkaları

daha fazlasına sahip, sen daha fazlasına sahip değilsin diye keyifsizlik, rekabet, üzüntü olmaz.

Çimlerin daha yeşil olmasını istiyorsan, çitin öteki tarafına bakmaya gerek yoktur; sen kendi tarafındaki çimleri daha yeşil yapabilirsin. Çimleri daha yeşil hale getirmek çok basit bir iştir. Fakat sen sürekli başka yerlere bakıyorsun ve seninki hariç çim kaplı alanların hepsi çok güzel görünüyor.

Her birey kendi potansiyeline, o potansiyel her ne ise, kök salmalı ve kimse ona özel talimatlar, rehberlik vermemelidir. O kişiye, her nereye gidiyorsa, her ne oluyorsa, yardım edilmesi gerekir. O zaman dünya o kadar memnuniyet verici hale gelecek ki buna inanamayacaksın.

Dünya bireyselliğe karşıdır. Senin doğal benliğin neyse o olmana karşıdır. Senin bir robot olmanı ister; sen robot olmayı kabul ettiğinde ise başın dertte demektir. Sen robot değilsin. Doğanın amacı bu değildi, seni robot yapmak değildi. Olman gereken şey olmadığın, yazgın olan şey olmadığın için, sürekli bakıyorsun: *Ne eksik? Belki daha iyi mobilya, daha iyi perdeler, daha iyi bir ev, daha iyi bir koca, daha iyi bir kadın, daha iyi bir iş...* Yaşamın boyunca çabalıyor, bir yerden öbürüne koşuşturuyorsun. Toplum daha en başından senin dikkatini dağıttı.

Benim çabam seni kendine geri getirmek; o zaman bütün bu memnuniyetsizliğin birdenbire ortadan kaybolduğunu göreceksin. Daha fazlası olmaya gerek yoktur; sen yeterlisin. Herkes yeterlidir.

1 - Başarı Herkese Göre Farklıdır

İnsanlar anlamlı her şeyi ertelemeye devam ederler. Yarın gülecekler; bugün, para biriktirilmesi gerekmektedir... daha çok para, daha çok güç, daha çok nesne, daha çok ıvır zıvır. Yarın sevecekler; bugün zaman yok. Yarın asla gelmez ve bir gün kendilerini her türlü ıvır zıvırın altında kalmış, paranın altında kalmış bulurlar. Merdivenin tepesine gelirler ve bir göle atlamak dışında gidecek hiçbir yer kalmaz.

Üstelik öteki insanlara "Buraya gelmek için canını sıkma; burada hiçbir şey yok" bile demezler, çünkü bu durum kendilerinin aptal gibi görünmesine yol açacaktır.

Hep dünyaca ünlü, zengin ve başarılı olmanın hayalini kurdum. Arzu ettiğim şeye ulaşmama yardımı dokunacak bir şey söyler misin?

Hayır, efendim, hiçbir şekilde - asla, çünkü senin arzun intihar niteliğinde. Senin kendini öldürmene yardım edemem. Büyümene ve var olmana yardım edebilirim ama intihar etmene yardımcı olamam, kendini bir hiç uğruna yok etmene yardımcı olamam. ihtiras zehirdir. Daha iyi bir müzisyen olmak istersen, sana yardım edebilirim ama bunu dünyaca ünlü olmak açısından düşünme. Daha iyi bir şair olmak istersen, sana yardım edebilirim ama bunu Nobel ödülüyle ilgili düşünme. iyi bir ressam olmak istersen, sana yardımcı olabilirim - ben yaratıcılığa yardım ederim. Fakat yaratıcılığın şan ve şöhret, başarı ve parayla hiç ilgisi yoktur.

Olur da gerçekleşirse, bunları reddetmek zorunda olduğunu söylemiyorum. Eğer gerçekleşirse, o zaman tamam, tadını çıkar. Seni

bunların harekete geçirmesine izin verme, çünkü bir insan başarıya ulaşmaya çalışırken nasıl gerçekten şair olabilir? Enerjisi politiktir, nasıl şiirsel olabilir? Bir kişi zenginliğe kavuşmaya çalışıyorsa, nasıl gerçek bir ressam olabilir? Bütün enerjisi zengin olmakla ilgilidir. Bir ressamın bütün enerjisini resme vermesi gerekir ve resim burada şimdidir. Zenginlik gelecek bir zamanda gelebilir - gelebilir, gelmeyebilir. Gereklilik yoktur; tamamen rastlantısaldır - başarı rastlantısaldır, şöhret rastlantısaldır.

Fakat mutluluk rastlantısal değildir. Mutlu olmana yardım edebilirim; resim yapabilir ve mutlu olabilirsin. Tablonun ünlü olması ya da olmaması, senin bir Picasso olman ya da olmaman değildir mesele hiçbir şekilde ama resim yaparken öyle bir biçimde boyamana yardım edebilirim ki Picasso bile seni kıskanabilir. Kendi tablonda tamamen kaybolabilirsin ve gerçek keyif budur. Bunlar sevgi ve meditasyon anlarıdır; bunlar ilahi anlardır. ilahi bir an, içinde tamamen kaybolduğundur - sınırların kaybolduğunda, bir an için sen olmadığında, tanrısallık vardır.

Başarılı olmana yardım edemem. Tekrar hatırlatırım, başarıya karşı değilim, başarılı olmamanı söylemiyorum. Buna hiçbir itirazım yok; çok iyidir. Ben, seni harekete geçiren şeyin bu olmaması gerektiğini söylüyorum, aksi takdirde tabloyu kaçıracaksın, şiiri kaçıracaksın, şu anda söylediğin şarkıyı kaçıracaksın; ve başarı geldiğinde sadece bomboş ellere sahip olacaksın, çünkü başarı kimseyi tatmin etmez. Başarı seni besleyemez; içinde besleyici hiçbir şey yoktur - başarı hava gazından başka bir şey değildir.

Geçen gece Somerset Maugham'la ilgili *Conversations with Willie* (Willie'yle Sohbetler) diye bir kitap okuyordum. Kitap Somerset Maugham'ın yeğeni Robin Maugham tarafından yazılmış. Şimdi, Somerset Maugham zamanının en ünlü, başarılı, zengin insanlarından biriydi ama hatıralar durumu gözler önüne seriyor. Robin Maugham ünlü ve başarılı amcası Somerset Maugham'ı anlatır:

Hiç şüphe yok ki yaşayan en ünlü yazardı. Ve en kederli. "Biliyorsun" dedi bana, "çok yakında ölmüş olacağım ve bunun düşüncesi hiçbir biçimde hoşuma gitmiyor." ve bu açıklama doksan yaşındayken yapılmıştı. "Çok yaşlıyım" dedi. "Fakat bu, durumu benim için daha kolay hale getirmiyor."

Maugham zengindi, dünyaca ünlüydü ve uzun zamandır tek kelime yazmamış olmasına rağmen doksan yaşında hâlâ çok para kazanıyordu.

Dünyanın dört bir tarafından hâlâ kitapların telif ödemeleri akıyordu ve hayran mektupları da. Yeğeni anlatmaya devam eder:

“Hayatındaki en mutlu anı hangisi?” diye sordum ona. “Tek bir an aklıma gelmiyor” dedi. Başarısının sahip olmasına imkân tanıdığı oturma odasına, son derece değerli mobilyalara, tablolara ve sanat eserlerine göz gezdirdim. Sadece villası ve şahane bahçesi -Akdeniz kıyısında masal gibi bir gün batımı- altı yüz bin pound değerindeydi. On bir özel uşağı vardı ama mutlu değildi.

“Biliyorsun, öldüğümde” dedi, “hepsini benden alacaklar - her ağacı, bütün evi ve mobilyaların her parçasını. Tek bir masayı bile yanımda götüremeyeceğim.”

Çok üzgündü ve titriyordu.

Bir süre sessiz kaldı... ve sonra “Bütün yaşamım tam bir hayal kırıklığı oldu. Keşke tek kelime yazmasaydım. Bana ne getirdi? Bütün hayatım bir hayal kırıklığı oldu ve artık değiştirmek için çok geç” dedi. Gözlerinden yaşlar geldi.

Başarı sana ne getirebilir? Şimdi, bu insan, Somerset Maug-ham, boşuna yaşamış. Uzun yaşadı -doksan bir yıl- çok mutlu, doyumlu bir insan olabilirdi. Ancak başarı bunu sağlaya-bilseydi, olurdu; ancak zenginlik bunu sağlayabilseydi, olurdu; ancak büyük bir villa ve uşaklar bunu sağlayabilseydi, olurdu.

Yaşamın nihai tahlilinde unvan ve şöhret konu dışıdır. Son hesaplaşmada tek önemli olan hayatının her anını nasıl geçirdiğindir. Her an bir keyif miydi, bir kutlama mıydı? Küçük şeylerle mutlu muydun? Banyo yapmak, çay yudumlamak, yeri silmek, bahçede gezinmek, ağaç dikmek, bir arkadaşla konuşmak ya da sevdiğinle birlikte konuşmadan oturmak veya aya bakmak veya sadece kuşları dinlemek - bu anların hepsinde mutlu muydun? Her an ışık saçan dönüştürülmüş bir mutluluk anı mıydı, keyifle ışık saçıyor muydu? Önemli olan budur.

Arzunu gerçekleştirmende sana yardım edip edemeyeceğimi soruyorsun. Hayır, asla, çünkü o arzu senin düşmanın; seni yok edecek. Bir gün hayal kırıklığı içinde gözyaşı dökeceksin ve o zaman “Artık değiştirmek için çok geç. Çok geç” diyeceksin.

Şu anda çok geç değil; bir şeyler yapılabilir: Yaşamını ta köklerine kadar tamamen değiştirebilirsin. Simyasal bir değişimden geçmene yardımcı

olabilirim ama dünyasal anlamda hiçbir şeyi garanti edemem. İçsel dünyada her başarıyı garanti ederim; seni bir Buddha kadar zengin yapabilirim - ve ancak Buddhalar zengindir. Etraflarında sadece dünyasal şeylere sahip olan insanlar gerçekte zengin değildir; onlar kendilerini ve başkalarını zengin olduklarına inandırmış yoksul insanlardır. Özdeki, dilencidir. Bu insanlar gerçek imparatorlar değildir.

Buddha bir şehre gelir ve kral gidip onu almak konusunda biraz tereddütlüdür. Kendi başvekili "Gidip onu almadığınız takdirde istifamı kabul edin, o zaman artık size hizmet edemem" der. "Neden?" der kral; üstelik bu başvekil vazgeçilmesi zor biridir, o olmadan kral yolunu kaybedecektir, gücünün gerçek anahtarı odur. "Ama neden? Neden ısrar ediyorsun? Neden bir dilenciyi almaya gitmek zorundayım?" der. Yaşlı bir insan olan başvekil "Dilenci olan sizsiniz, imparator olan ise o, bu yüzden. Gidip onu alın, aksi takdirde hizmet edilmeye layık değilsiniz" der.

Kral gitmek zorunda kalır. Gönülsüz bir şekilde gider. Fakat Buddha'yı gördükten sonra, geri döner ve yaşlı adamın, başvekilin ayaklarına kapanır ve "Sen haklıydın: Kral olan o; ben bir dilenciyim" der.

Hayat gariptir. Burada bazen krallar dilenci, dilenciler kraldır. Görüntüye aldanma. İçine bak. Yürek sevinçle attığında zengindir; yürek doğayla, yaşamın nihai yasasıyla uyum içinde olduğunda zengindir. Yürek, bütünle uyum içinde olduğunda zengindir; var olan tek zenginlik budur. Yoksa bir gün ağlayacak ve "Çok geç..." diyeceksin.

Hayatını mahvetmene yardım edemem. Ben hayatını zenginleştirmek için buradayım. Ben sana hayatı dolu dolu vermek için buradayım.

Bazen artık dünya için yeterince olgunlaşmış olduğumu, artık gidip bir şeyler yapabileceğimi hissediyorum, "Bir kadın yapması gereken neyse, onu yapmak zorundadır" gibi. Büyük, kocaman dünyaya açılmak, çok para kazanmak, herkesi etkilemek ve tarihe geçmek. Senin etrafında meditasyon yapan insanların oluşturduğu topluluğun içinde çok zaman geçirdim ve bunu sevdim. Fakat şimdi meditasyonun gerçekte ne olduğunu anlamaya her zamankinden daha fazla yaklaştıkça, bütün bu şöhret ve servet fantezileri ortaya çıkıyor. Neden öylece oturamıyor,

burada ve şimdiyle huzur içinde yaşayıp her gün üzerime yağan sevgiyi içime çekemiyorum? Gerçekten bu kadar kör müyüm?

Duygularını incitmek istemiyorum ama hakikat, hâlâ kör olduğundur. Bana gelen çeşit çeşit insan var. Çoğu rastlantı eseri geldi; buraya ne için geldiklerine dair kesin bir görüşleri yoktu ve geldiklerinde meditasyonlara katıldılar; benim varlığıma, etrafımda var olan sevgiye dahil oldular. Kaldılar ama bilinçaltının derinliklerinde eski arzuları hâlâ canlıydı. Bu yüzden yüzeyde iyi hissediyorlardı - ama yüzey incedir. Herhangi küçük bir olay Pandora'nın kutusunu açabilir ve kaybolduğunu düşündükleri arzuların hepsi hâlâ, üstelik eskisine göre daha güçlü bir şekilde orada durmaktadır. Senin başına gelen de budur.

"Bazen artık dünya için yeterince olgunlaşmış olduğumu hissediyorum" diyorsun. Lütfen kendini kandırma. Dünya için olgunlaştığın gün, ben sana söyleyeceğim. Henüz bir sertifika alamazsın; dünya için olgun değilsin!

Fakat zihin bu şekilde kurnazlık yapar. Zihin sen olgunlaştığın için değil, bütün o bastırılmış duygular doyuma ulaşmak istediği için dünyaya açılmak ister. *"Artık gidip bir şeyler yapabilirim."* O şeyler ne? *"Bir kadın yapması gereken neyse, onu yapmak zorundadır."*

Bir kadının yapması gereken çok tuhaf şeyler var. *"Büyük, kocaman dünyaya açılmak, çok para kazanmak, herkesi etkilemek ve tarihe geçmek."* Son, çok ilginç değildir - tarihe geçmek mi yoksa ziyan olmak mı? Tarihe geçmek kendi mezarlığına gitmek demektir. Tarih, ölülerin kayıtlarından başka bir şey değildir. Garip bir düşünceye sahipsin. *"Bir kadın yapması gereken neyse, onu yapmak zorundadır."* Bunu hiç düşünmemiştim. Bir kadın ne yapması gerekiyorsa, onu burada yapabilir. Neden kocaman dünyaya gitsin?

"Çok para kazanmak." Parayla ne yapacaksın? Yardım vakfı mı kuracaksın? Parayı yiyemezsin ve tek başına parayla da yaşayamazsın - üstelik sadece hayatta kalmaya yetecek kadar da değil çok para. "Çok para"yla neyi kastettiğini hiç düşündün mü? Bunun bir sınırı var mıdır? Çünkü "çok para" her anlama gelebilir. Çok parayı nasıl kazanacaksın? Sadece "bir kadının yapması gereken şeyleri" yaparak mı?

Aptal olma. Dışarıda pek çok aptal kadın var ve onlar işlerini yapıyor, çok para kazanıyor, tarihe geçmeye hazırlanıyorlar. İçindeki garip bir arzu... Mezara gideceksin; ancak adın tarihe geçebilir. Fakat o da çok zor bir iştir. Kaç kadın tarihe geçti ve bu gezegen üzerinde kaç kadın yaşadı? Tarihe geçen kadınlar taklit etmeye değer değildir.
Örneğin, Kleopatra, tarihe geçti, çünkü en güzel kadınlardan biriydi ve bedenini Mısır'ı almaya gelen her fatihe sattı - Sezar veya Anthony veya başka birisi. Kleopatra'nın tek savunması vücudunu satmaktı. Dünyanın en ünlü fahişesi olması gerekir. Sence çiçek verdi mi, kendi benliğine ulaştı mı? Generaller arasında bir ileri bir geri atılıp tutulan bir futbol topuydu sadece. Bir general gelirdi ve o bedenini sunardı; başka bir general gelirdi ve o bedenini sunmaya hazırdı. Kesinlikle çok parayla, Mısır'ın imparatoriçesi olarak kaldı ve "bir kadının yapması gereken" her şeyi yaptı. Herkesi etkileyerek ne yapacaksın? Burada herkese "Bu kadından etkilenin" diye öneride bulunabilirim ve onlar oyunun tadını çıkarıp senden etkilenirler. Herkes sana gelir ve "Gerçekten harikasın! Kleopatra senin yanında solda sıfır kalır" der.
Dışarıda, toplum içinde insanları nasıl etkileyeceksin? Dünyayı etkileyecek nasıl bir dehaya sahipsin? Şiir, heykel, resim... bu alanların hepsinde büyük rekabet vardır. Burada işler çok basittir. Sadece ayağa kalkar ve insanlara "İçimde hepinizi etkilemek için büyük bir arzu yükseldi. Rica etsem benden etkilenir misiniz?" dersin - hepsi bu! Herkes etkilenecektir! "Bir kadının yapması gereken" herhangi bir şeyi yapmak zorunda kalmazsın.
"*Bütün bu şöhret ve servet fantezileri ortaya çıkıyor. Neden öylece oturamıyor, burada ve şimdiyle huzur içinde yaşayıp her gün üzerime yağan sevgiyi içime çekemiyorum? Gerçekten bu kadar kör müyüm?*" diyorsun.
Körlüğün bastırılmış arzularından oluşur. Kalbini temizlemedin. Buraya geldin ve etrafını bir tabakayla kuşattın ama o tabakanın altı akrepler, yılanlar, örümcekler ve hamamböcekleriyle dolu. Her meditasyon için ilk şey, bütün bu şeyleri temizlemek ve temiz bir toprakta gül yetiştirmeye başlamaktır; aksi takdirde er ya da geç bu akrepler, bu yılanlar ve bu hamamböcekleri kendilerini dışarı atacak, senin güzelim gül bahçenin tamamını yok edeceklerdir. Yine de, hiçbir şey kaybedilmez - temizlemeye başla.

Meditasyon yapan kişi ne bir erkek ne de bir kadındır, çünkü meditasyonun bedenle hiçbir ilgisi yoktur; ne de zihninle bir ilgisi vardır. Meditasyonda, sen sade ve saf bir şekilde bilinçsin ve bilinç de ne erkek ne de dişidir.

Kendi bilincini anladığın an para, şöhret, güç, insanları etkileme ve tarihte harcanıp gitme arzularının hepsi tamamen kaybolur.

Topraktaki yabani otları temizlemedin ve gül yetiştirmeye başladın. Şimdi o yabani otlar senin güllerini gizliyor; o otlar büyüdü. Sen gülleri suluyordun ama bütün o sulamadan, bütün o gübrelemeden, bütün o bakımdan otlar da yararlanıyordu. O yabani otların güzel güllerden çok daha sağlam olduğunu hatırla. Yavaş yavaş güllerine zarar verecek, güllerini yok edecekler ve bütün bahçe ölü güller, dans eden yabani otlarla dolu olacak. Her bahçıvan önce toprağın temizlenmesi, çürümüş köklerin hepsinin ayıklanması gerektiğini bilir. Kurumuş çimlerin, çürümüş yabani otların hepsi tekrar büyüyeme-yecek şekilde köklerinden sökülmelidir. Hassas çiçekler ancak bundan sonra yetişecektir.

Meditasyon varoluşun en hassas çiçeğidir. Sen onu bütün o sıçanlara, hamamböceklerine ve akreplere aldırmadan yetiştirmeye başladın. Onlar orada kaldılar ve şimdi karşı çıkarak baş kaldırıyorlar. Bunların hepsi politik varlıklar - ve çok kuvvetli tipler.

Bilimciler bütün tarih boyunca insanın bulunduğu her yerde hamamböceklerinin de olduğunu söylüyor. Tersi de doğrudur - nerede hamamböceği varsa, yakınlarda insanların bulunması gerektiğini düşünebilirsin. Hamamböcekleri insanlara o kadar derin bir sevgi beslemektedir ki onlardan kurtulmanın hiçbir yolu yokmuş gibi görünür. Aya giden füzede bile astronotların hamamböceği bulduklarını duydum. Her türlü önlem alınmıştı ama hamamböcekleri bir şekilde yollarını bulmuş ve insanlarla birlikte aya gitmişlerdi.

Yine de çok geç değildir. Toprağını temizlemeye başla. Her yeteneğe, her imkâna sahipsin ve yüreğin güzel sessizliklerini deneyimledin. Altta yatan bu tuzağa rağmen coşku duydun. Zihninin bu tuzağı şimdi seni olgunlaştığına ikna ediyor: *Artık dünya için endişelenmeye gerek yok, dünyaya açılabilirsin.* Ne için? Meditasyonda olgunlaşan insan çok para sahibi olmayı, tarihe geçmeyi ve *"Bir kadının yapması gereken neyse, onu yapmak zorunda"* olduğunu düşünemez bile. Bu tuhaf bir düşüncedir. Bunu nereden öğrendin? Senin kendi özel katkın gibi görünüyor.

Şimdi herkes seni öğrendi ve umarım senden etkilenecekler! Onlar zevk alacak; sen zevk alacaksın. Hiçbir zararı yok, bu nedenle herkesin soruyu soran kişiyi bulması gerekiyor -önünde eğilin ve gördüğünüz her yerde ona "Çok etkilendim. Tanrım, sen buradayken insanlar nasıl Kleopatra'dan bahsederler?" deyin.

Neden tarihe geçeceksin? Burada topluluğun etrafında dolaş sadece!

CBS'de gece haberleri veriliyordu, İran'da rehine sorunu doruktaydı. Haber spikeri okudu: "Ve işte en son dakika haberleri. Bazı iyi haberler ve bazı kötü haberler var. Önce iyi haberler: Raquel Welch rehinelere karşılık kendisini önerdi ve Ayetullah Humeyni kabul etti. Şimdi de kötü haberler: Teddy Kennedy onu havaalanına götürüyor."

Bu Ayetullah Humeyni ve Teddy Kennedy'lerden sakın. Bütün arzuların buradaki insanlar tarafından gerçekleştirilebilir. *"Bir kadın yapması gereken neyse, onu yapmak zorundadır"* - ne bu? Neden burada yapmıyorsun? İnsanları etkilemek istiyorsan, etkile - benim çevremdeki insanlar yeterince merhametlidir. Sen güzel olmasan bile, sana güzel olduğunu söyleyecekler; bunun nedeni senin kendine özgü bir güzelliğe sahip olmandır.

Tarih meselesine gelince, içinde kendini bugüne kadar yaşamış en büyük kahraman olarak gösterebileceğin bir dünya tarihi yazmaya başlayabilirsin. Neden başka tarihçileri bekliyorsun? Üstelik onların senin hakkında yazıp yazmayacakları da belli değil. Burada yazı yazabilen, ifade gücü yüksek pek çok insan var. Onlar senin için bir tarih yazmaya başlayabilir. Seni, henüz hayatta olan bu özel kadını, tarihe geçirmek büyük bir zevk olacaktır. Kendi tarih kitaplarımızı yapabiliriz; işi başkasına yüklemeye hiç gerek yok. Güzel tarih kitapları, ham ipekle ciltlenmiş, içinde senin harika resimlerinle birlikte. Fazla nüshaya gerek yok; dünyanın her yerinde benimle bağlantıda olan insanlara dağıtılmış, her merkeze, her komüne gönderilmiş birkaç nüsha sadece: "Meditasyon yapan herkes bu tarihi okumalı." Bunları kolayca ayarlayabiliriz.

Dışarıdaki dünyada yalnız olacağından endişeliyim. Başarılı da olabilirsin, başarısız da. Burada, başarı mutlak şekilde kesin ve garantilidir.
Başarının gerçek anlamı nedir? Sen başarıdan bahsettiğin zaman, kulağa başarıya karşıymışsın gibi geliyor!

Ben ne bir şeye karşıyım ne de bir şeyden yanayım. Olması gereken neyse o olur. Kişinin tercih yapması gerekmez - çünkü tercih mutsuzluktur. Başarılı olmak istiyorsan, mutsuz kalacaksın. Başarılı da olabilirsin, başarısız da ama bir şey kesindir: Mutsuz kalacaksın.

Başarılı olmak istiyorsan -ve şans eseri, tesadüfen başarılı olursan- bu seni doyurmayacak, çünkü bu zihnin yoludur. Sahip olduğun her şey anlamsızlaşır ve zihin senin önüne geçmeye başlar. Daha daha fazlasını arzu eder - zihin daha fazlasına duyulan arzudan başka bir şey değildir. Bu arzu asla gerçekleştirilemez; çünkü neye sahip olursan ol, daima daha fazlasını hayal edebilirsin. O "daha" ile halihazırda sahip olduğun arasındaki mesafe sabit kalacaktır.

İnsan deneyiminde en değişmeyen şeylerden biridir bu: Her şey değişir ama sahip olduğunla sahip olmayı isteyeceğin şey arasındaki mesafe sabit kalır.

Albert Einstein zamanın hızının sabit kaldığını söyler - tek sabit budur. Buddhalar zihnin hızının sabit kaldığını söyler. Hakikat, zihin ve zamanın iki farklı şey olmadığıdır - ikisi aynı şey, aynı şey için iki ayrı isimdir.

Bu nedenle başarı istiyorsan, başarabilirsin ama mutlu olmayacaksın. Sen mutlu değilsen bir başarının anlamı nedir? Başarıya ulaşabilmen yalnızca bir rastlantı olacak; daha büyük bir olasılıkla da başarısızlığa uğrayacaksın, çünkü başarının peşinden koşan bir tek sen değilsin - milyonlarca insan onun peşinden koşuyor. Altı yüz milyonluk bir ülkede, ancak bir kişi başbakan olabilir - ama altı yüz milyon insan başkan ya da başbakan olmak istiyor. Ancak biri başarır ve bütün kalabalık başarısız olur. Başarısızlığa uğrama ihtimalin daha büyüktür; matematiksel olarak başarısızlık başarıdan daha kesin görünür.

Başarısızlığa uğrarsan, hayal kırıklığı yaşarsın; bütün yaşamın tümüyle bir israf gibi gözükür. Başarılı olursan, asla başarıya ulaşmazsın; başarısızlığa uğrarsan, başarısız olursun - bütün oyun budur.

Başarıya karşı olduğumdan şüphelendiğini söylüyorsun -hayır, değilim. Çünkü başarıya karşıysan, o zaman yine başarılı olmaya dair başka bir fikre

sahipsin demektir ve bu fikir de bu başarılı olma saçmalığından nasıl vazgeçileceğidir. O zaman başka bir düşünceye sahipsin... yine mesafe, yine arzu.

Şimdi, insanları keşiş yapan, insanları manastırlara yönelten budur. Başarıya karşılar. Rekabetin olduğu dünyanın dışına çıkmak isterler - ondan tamamen kaçmak isterler, böylece tahrik olmayacak, ayartı olmayacaktır; kendi içlerinde kalabilirler. Bu yüzden başarıyı arzulamamaya çalışırlar - fakat bu bir arzudur! Şimdi ruhani bir başarı fikrine sahipler: bir Buddha olmayı başarmanın yolu, bir İsa olmayı başarmanın yolu. Yine bir fikir, yine mesafe, yine arzu - bütün oyun yeniden başlar.

Ben başarıya karşı değilim: Bu nedenle dünyadayım, yoksa kaçmış olurdum. Başarıdan yana da değilim, karşı da değilim. Sana dalgaların sürüklediği bir ağaç dalı olmanı söylüyorum - her ne oluyorsa, olmasına izin ver. Kendine ait bir tercihin olmasın. Yoluna ne çıkarsa, onu buyur et. Bazen gündüzdür, bazen gece; bazen mutluluktur, bazen keder - sen tercihsiz ol, sen sadece durum neyse onu kabul et.

Benim için ruhani bir varlığın özelliği budur. Ben dini bilinç diye buna derim. Ne taraftır ne de karşı - çünkü eğer tarafsan, karşı olacaksındır; karşıysan, taraf olursun. Bir şeyden yana ya da bir şeye karşı olduğunda, varoluşu ikiye bölersin. Bir tercih belirledin demektir; ve tercih cehennemdir. Tercihsizlik, cehennemden uzak olmaktır.

Bırak işler yürüsün. Sen ilerlemeye, elverişli durumda olan her ne ise tadını çıkarmaya devam et. Başarı varsa, tadını çıkar. Başarısızlık varsa, tadını çıkar - çünkü başarısızlık da hiçbir başarının getiremeyeceği bazı hazlar getirir. Başarı hiçbir başarısızlığın getiremediği bazı keyifler getirir. Kendine ait hiçbir fikri bulunmayan bir kişi, meydana gelen her şeyden zevk alabilir. Sağlıklıysa, sağlığın tadını çıkarır; hastaysa, yatakta dinlenir ve hastalığın tadını çıkarır.

Hiç hastalığın tadını çıkardın mı? Eğer bunun keyfini sür-mediysen, çok şey kaçırıyorsun. Hiçbir şey yapmadan, dünyayla ilgili hiçbir şey için endişe duymadan yatakta yatmak, herkes seninle ilgileniyor ve sen birden kral oldun - herkes özenli, dinliyor, seviyor. Senin yapman gereken hiçbir şey, dünyada tek bir kaygın bile yok. Sadece dinleniyorsun. Kuşları dinliyorsun, müziği dinliyorsun ya da biraz okuyor ve uykuya dalıyorsun. Bu, güzeldir! Kendine has bir güzelliği vardır. Hep sağlıklı olman gerektiği fikrine sahipsen, o zaman mutsuz olacaksın.

Mutsuzluk biz tercih yaptığımız için gelir. Mutluluk, tercih yapmamaktır.

Başarının gerçek anlamı nedir? Benim görüşüm budur: Sıradan olabiliyorsan, başarılısındır.

Hasta, arkadaşlarına yakınıyordu: "Bir yıl geçtikten ve o psikiyatra üç bin dolar harcadıktan sonra, bana iyileştiğimi söylüyor. Bir iyileşme! Bir yıl önce Abraham Lincoln'düm -şimdiyse bir hiçim."

Benim başarılı olma fikrim budur - bir hiç ol! Abraham Lincoln'ler hiç lazım değil, Adolf Hitler'ler hiç lazım değil. Sıradan ol, hiç ol; o zaman yaşam senin için büyük bir keyif olacaktır. Sadece basit ol. Etrafında karışıklıklar yaratma. Talepler yaratma. Kendiliğinden ne geliyorsa, onu bir armağan gibi kabul et ve tadını çıkar. Üzerine yağan milyonlarca keyif var ama sen talep eden zihnin yüzünden bunları göremiyorsun. Zihnin başarılı olmak, özel biri olmak için öyle bir koşuşturmaca içinde ki şu anda önünde duran güzelliğin tamamını kaçırıyorsun.

Sıradan olmak, sıra dışı olmaktır. Basit olmak, yuvaya varmış olmaktır.

Fakat duruma göre değişir: *Sıradan* kelimesinin kendisi bile yeter ve acı bir tat hissetmeye başlarsın - sıradan mı? Sen ve sıradan mı? Belki başka herkes sıradandır ama sen özelsin. Bu delilik, bu nevroz herkesin zihninde vardır.

Arapların bunun için özel bir fıkrası var. Tanrı'nın insanı yaratırken, her bireyin kulağına bir şey fısıldadığını ve "Senin gibi bir erkek veya senin gibi bir kadın daha yaratmadım - sen özelsin. Ötekilerin hepsi sıradan" dediğini söylerler.

Tanrı şaka yapmaya devam eder ve herkes bu saçmalıkla -*ben özelim*- dolu bir şekilde dünyaya gelir. *Tanrı kendisi böyle söyledi, benzersiz olduğumu.* Böyle söylemeyebilirsin, çünkü bu sıradan insanların seni anlayamayacaklarını düşünürsün; yoksa söylemeye ne gerek var? Bir şey söylemeye gerek yoktur. Neden başına iş açasın? Fakat biliyorsun ve bundan mutlak surette eminsin.

Herkes aynı gemide: Şaka sadece sana yapılmadı. Tanrı aynı şakayı herkese yapmaya devam eder. Belki bunu şahsen yapmayı bırakmış ve aynı şeyi herkese tekrarlayan bir bilgisayar programı geliştirmiştir.

Bu, senin nasıl yorumladığına bağlıdır. *Sıradan* kelimesi çok büyük öneme sahiptir - ama duruma göre değişir! Anlı-yorsan... ağaçlar sıradandır. Kuşlar sıradandır. Bulutlar sıradandır; yıldızlar sıradandır. Bu yüzden kuruntulu

değiller. Bu yüzden psikiyatr kanepesine ihtiyaçları yoktur. Sağlıklıdırlar; hayat ve enerjiyle doludurlar. Sadece sıradandırlar! Hiçbir ağaç rekabetçi olacak kadar deli değildir ve hiçbir kuş dünyadaki en güçlü kuşun hangisi olduğuna kafa yormaz - hiçbir kuş bununla ilgilenmez. Sadece kendi işini yapmaya devam eder ve o işin tadını çıkarır. Fakat bu, senin olayı nasıl yorumladığına bağlıdır.

Bir baba kültürlü olsun diye küçük oğlunu Metropolitan Opera'ya götürür. Değneğiyle orkestra şefi çıkar, ünlü opera sanatçısı çıkar ve bir arya söylemeye başlar. Şef değneğini sallayınca, çocuk "Baba, adam neden o kadına vuruyor?" der.

Baba "Ona vurmuyor - bu şef" der.

"Pekâlâ, eğer ona vurmuyorsa, kadın neden haykırıyor?" diye sorar çocuk.

Hayatta gördüğün her şey, senin yorumundur. Bana göre *sıradan* kelimesi çok önemlidir. Beni dinlersen, beni işitirsen, beni anlarsan, sadece sıradan olmak hoşuna gidecektir. Sıradan olmak için uğraşmaya gerek yoktur. O, zaten oradadır.

O zaman bütün çaba, bütün çatışma ortadan kaybolur. Açıkça yaşamdan geldiği gibi, nasıl gelişiyorsa öyle zevk almaya başlarsın. Çocukluğun tadını çıkarırsın, gençliğin tadını çıkarırsın, yaşlılığın tadını çıkarırsın - yaşamının tadını çıkarırsın ve aynı zamanda ölümünün de tadını çıkarırsın. Yıl boyunca bütün mevsimlerin keyfini yaşarsın - ve her mevsimin kendi güzelliği vardır ve her mevsimin sana vereceği bir şey, kendine göre bir coşkusu vardır.

Sevginin havada uğuldadığı güzel bir günde, Ayı Win-nie (Winnie the Pooh) bile sürekli sonuçsuz kalan bir çanak bal arayışını unutarak oturdu. Gözleri açıldığında, etrafında yiyebileceğinden daha fazla balın dolup taştığı dev çanakları görmek onu şaşırtmıştı. Daha sonra o gece yapış yapış, mutlu ve keşfiyle dolu bir şekilde Eşek Eeyore'un yanına gittiğinde, Eeyore bilgelikle baktı ve "Bal hep orada - ama sen onu ancak aramadığın zaman bulabilirsin" dedi. Ayı Winnie anladığını düşündü ama günler sonra göz ucuyla ani, kaçamak bakışlar attığında - bal yoktu! Tekrar oturmayı ve yüksek sesle "Bal aramıyorum!" demeyi bile denedi ama gözlerini açtığında, hâlâ bal yoktu.

Açgözlülükten ve beklentilerimden nasıl vazgeçebilir, nasıl sadece var olabilirim?

Evet, bu en temel sorulardan bir tanesidir. Aramadığın zaman, bal her yerdedir. Sen onu aramaya başladığında, aniden ortadan kaybolur. Bu, büyük bir hakikattir. Onu aramaya başladığın an, gerginleşirsin. Onu aramaya başladığın an dikkatini toplar, kapanır ve sınırlanırsın. Bal, ancak sen açıkken imkân dahilindedir - kapalı değilken, dar görüşlü değilken. Sen her yöne taştığın zaman, bal da senin etrafında taşar.

Bir şeyi aramak, tek yöne odaklanmak demektir. Bakmadığında, aramadığında, o zaman her yöne hazırsındır - olası her yöne hazırsındır, bütün varoluşa hazırsındır.

Zorluk, birisi sana bakmamanı söylediğinde, senin “Tamam, denemeyeceğim” demene rağmen bilinçdışı bir çabanın devam etmesidir. Bakmamak için çaba bile gösterirsin ama bu da sadece bir bakma çabası haline gelir.

Soru çok temeldir: Buddha “Arzusuzsan, bütün arzular gerçekleşecektir” der. Şimdi, bir gün bir keşiş sorar: “Arzudan uzak olursan bütün arzular gerçekleşecektir, dediğin için, tek bir arzum var: arzusuz olmak. Şimdi bu konuda ne yapacağım?” Arzusuz olma arzusu yine de bir arzudur; aynı düzlemdedir. Arzu ettiğin ister para, güç ve saygınlık olsun ister arzusuzluk, hiç fark etmez. Yalnızca arzunun nesnesi değişir; arzu aynı kalır. Arzu sorundur, nesne değil.

Parayı arzuluyorsan, insanlar senin çok dünyevi, maddeci olduğunu söyleyecekler. Tanrı’yı arzuluyorsan, insanlar ruhani, öteki dünyadan, dindar olduğunu söyleyecekler. Fakat bilenler için, aslında hiçbir fark yoktur: Hâlâ dünyevisin. Bazı arzular dünyevi, bazı arzular öteki dünyadan değildir! Arzunun kendisi dünyevidir; öteki dünyaya ait bir arzu olamaz.

Tanrı arzulanamaz - arzularsan, kaçırırsın. Ararsan, bulamayacaksın. Aradıkça daha da mutsuz olacaksın. Arama ve bul. Sadece var ol - aramayan bir tutum içinde. Kalbinin derinliklerinde düşünmeye devam etmeden, *Şimdi mutluluk geliyor olmalı çünkü ben onu aramıyorum;* o zaman tekrar aynı tuzağın içindesindir.

Soru, ne yapılması gerektiğidir: *“Açgözlülüğümden nasıl vazgeçebilirim?”* Neden açgözlülüğünden vazgeçmek istiyorsun? Neden ilk olarak açgözlülüğünden vazgeçmek istiyorsun? Bunun gerisinde bir açgözlülük olması gerekir - Tanrı’ya, nirvanaya, aydınlanmaya, şuna-buna, her tür zırva şeye, her tür saçmalığa ulaşmak.

Aydınlanma, olur; sen onu arzulayamazsın. Bir gün aniden bütün arzuların yok olduğunu anladığında, aydınlanma oradadır. O hep oradaydı; sırf arzular yüzünden onu göremedin.

Arzu, gözlerinin önünde bir perde olur. Açıklığı kaybedersin; olanı göremezsin. Bir şeyin orada olmasını isterken, olanı nasıl görebilirsin? Bir şeyi beklerken, beklenti zaten var olan o şeyi görmene izin vermez. Beklentiyle birlikte, zaten geleceğe git-mişsindir.

Güzel bir kadın istersin ve bir hayalin vardır. O hayal yüzünden tam önünde duran kadınını kaçıracaksın - fakat hayal yüzünden onu göremezsin. Hayal seni uzaklaştırmaya devam eder.

“Açgözlülüğümden nasıl vazgeçebilirim?” diye soruyorsun. Neden ilk önce açgözlülüğünden vazgeçmek istediğini sormak istiyorum. Birden bunun gerisinde saklı bir açgözlülük bulacaksın. Açgözlülüğün arkasındaki açgözlülük, onun da arkasındaki açgözlülük... Bunun faydası olmayacak. Bu nedenle sana ondan nasıl vazgeçeceğini söylemeyeceğim; sana onu nasıl anlayacağını söyleyeceğim. Anladığında, o kendiliğinden ortadan kalkar. Sen ondan vazgeçmezsin - sen yapamazsın. Sen, açgözlülüksün: Açgözlülüğü nasıl bırakabilirsin? Sen, arzusun: Arzuyu nasıl bırakabilirsin? Sen, arayışsın: Aramaktan ve araştırmaktan nasıl vazgeçebilirsin? Bu “sen” bütün deliliklerinin merkezidir. Açgözlülüğü nasıl bırakacağını soruyorsun. Kim soruyor? “Ben.” Şimdi “Ben” Tanrı’nın bile ele geçirilmesini istiyor, “Ben” aydınlanmanın da ele geçirilmesini istiyor. “Ben” sadece dünyayı istemekle kalmıyor, öteki dünyayı da istiyor. “Ben”in deliliği giderek artıyor.

Sadece anla. Hiçbir şeyi bırakmaya gerek yoktur. İnsan hiçbir şeyi bırakamaz. Sadece anlamaya çalış. Açgözlülüğün biçimlerini anlamaya çalış. Açgözlülüğün nasıl işlediğini anlamaya çalış. Açgözlülüğün giderek daha fazla mutsuzluk, daha fazla hayal kırıklığı getirdiğini; açgözlülüğün senin için, senin önünde yeni cehennemler yaratmaya devam ettiğini anlamaya çalış. Sen oraya ulaştığında, orada hazır olsun diye yeni

cehennemler yaratmaya devam eder. Sadece açgözlülük olgusunun kendisine bak - ondan vazgeçme fikri olmadan, çünkü onu bırakmak istersen açgözlülüğün bir kısmı fark edilmeden kalacaktır. Açgözlülüğü bırakmak isteyen kısım fark edilmeden kalacak, karanlıkta kalacaktır.

Bu koşullarda düşünmeye gerek yoktur. Yalnızca anlamaya çalış. “Kendini tanı” diyen Sokrates’in kastettiği budur. Bunun anlamı sessizce oturmak ve *Ben ruhum; Ben Tanrı’yım* diye tekrarlamak değildir. Bu, bu anlama gelmez! “Kendini tanı”, durum her ne olursa olsun, onu tabaka tabaka, derinlemesine incelemen demektir. Onu anlayışına maruz bırak. Onun en dibine, ta köküne kadar in. Tekrar tekrar gözden geçir. Bütün tabakaları gözden geçirdiğin güne kadar.

Tabakalar tıpkı soğan gibidir. Bir soğanı soyarsın -tıpkı bunun gibi, varlığını soy- bir soğan gibi, soymaya devam et. Taze tabakalar bulacaksın; soymaya devam et, soymaya devam et. Bir gün, birden soymayı bitirdiğinde elinde boşluktan başka hiçbir şey kalmaz. O boşlukta açgözlülük yok olmuştur ve o boşlukta aydınlanma gerçekleşmiştir. O boşluk, ilahi olandır. O boşluk, tanrısaldır.

Bu nedenle açgözlülüğü nasıl bırakacağını sormak yerine, açgözlülüğü nasıl anlayacağını sor. Bütün olay tek bir şeye dayanır: anlayış. Bir şeyle ilgili anlayış mükemmel olduğunda, özgürleştirir.

“Hakikat özgürleştirir” diyen İsa’nın kastettiği budur. Açgözlülüğün hakikatini bildiğin zaman, özgürleşirsin. Cinselliğin hakikatini bildiğin zaman, özgürleşirsin. Herhangi bir şeyin hakikatini bildiğinde, o şeyden özgürleşirsin. Bilmek, özgür olmaktır; bilmemek tutsaklıktır.

Bu yüzden açgözlülüğünü nasıl yok edeceğini sorma. Telaş yok. Aslında, derinlemesine onun içine gir, vazgeçmeden önce onu iyice izle; aksi takdirde o anlayışı hep kaçıracaksın. Anlayıştan önce yok olursa, bir şey eksik kalacaktır. Bu yüzden asla bırakmaz, sana yapışır. Senin onu anladığın; hiçbir şey gizli kalmayacak şekilde derinlemesine incelediğin; açgözlülüğün biçimlerini, anlaşılması zor biçimlerini gördüğün son dakikaya kadar sana tutunur.

Şimdi, bu soru gizli bir açgözlülük biçimidir: “Nasıl bırakacağım?” Ayı Winnie’nin sorunu buydu; anladığını sanıyordu: “. ama günler sonra göz ucuyla ani, kaçamak bakışlar attığında - bal yoktu!” Sen de gözünün ucuyla kaçamak bakışlar atacaksın - açgözlülüğü iyice anlayıncaya kadar.

“Tekrar oturmayı ve yüksek sesle ‘Bal aramıyorum!’ demeyi bile denedi.” Sen de aynısını söyleyeceksin. Sen bunu zaten birçok sefer söyledin, “Mutluluk aramıyorum, aydınlanma aramıyorum. Osho nirvananın en son kâbus olduğunu söylüyor, bu nedenle onu aramıyorum” dedin - ve sonra kaçamak bir şekilde, göz ucuyla, onu arıyorsun. Bekliyor ve “Sorun nedir? Osho ‘Bütün arzulardan vazgeçtiğinde, gerçekleşir’ demişti ama hâlâ olmadı!” diyorsun. Arzuyu henüz bırakmadın.

Fakat arzuyu bırakamazsın - bunda ısrar ediyorum, vurgulamam kesindir. “Onu bırak!” diyen başka öğretmenler oldu. Ben onu bırakmanı söylemiyorum, çünkü bırakamayacağını biliyorum. Bugüne kadar kimse bırakamadı. Buddha bile onu bırakamadı. Bir gün Buddha onu anladığında kendiliğinden yok oldu.

Bir şeyden vazgeçersen, ego hemen çok büyüdüğünü hisseder: *Ben ondan vazgeçtim.* Ego, arzunun temel nedenidir! Yeni bir açgözlülük yaratacaktır; yeni yollar bulacaktır. Çok yaratıcıdır. Bu yaratıcı ego yüzünden, gerçeklik kaçırılıyor. Başka bir yol bulacaktır; arka kapıdan geri dönecektir. Bu nedenle ondan nasıl vazgeçeceğini sorma. Ben ondan vazgeçmene yardım etmek için burada değilim; ben onu anlamana yardım etmek için buradayım. Eğer o hâlâ oradaysa, bu sadece tek bir şeyi gösterir: senin onu anlamadığını. Ödevini henüz yapmadın. Ödevini yap. Ondan vazgeçme telaşı içinde olma. Sadece bak, izle.

Yaşamın küçük şeylerinde izle. Yolda yürüyorsun; yanından bir araba geçer. Sadece kendini gözden geçir: Bir açgözlülük ortaya çıktı. Arabanın güzel olduğunu söylediğin an, ona sahip olmak için gizli bir açgözlülük ortaya çıktı. Güzel bir kadın geçer ya da bir erkek ve birden o insanı elde etme arzusu.

Bir şeyi gördüğün -güzel bir çocuk- ve derin bir arzunun doğduğu anda: Böyle bir çocuğun olmalı. Aslında, arzunu derinlemesine gözden geçirirsen, içinde hamilelik arzusunun doğduğunu anlayacaksın. En derindeki katmanda, o oradadır. Yüzeyde sadece “Ne kadar güzel bir çocuk. Keşke benim de böyle bir oğlum olsaydı” dersin. Yüzeyde, çok basittir, sadece çocuğa iltifatta bulunmuşsun gibi ama derinde, pek çok şey olur.

Yaşamın küçük şeylerinde... Yemek yiyorsun, açlığını doyurduğunu bilirsin ama yemeye devam edersin. İzle - açgözlülük oradadır. Artık açlıktan yemiyorsun; açgözlülükten yiyorsun. Bir gün meditasyonda güzel

bir şey olur - bir esinti varlığına dolar, birden ışık vardır, birden rayiha vardır; sen o rayihadan etkilenirsin ve sonra gider. Artık bunun her gün her medi-tasyonda olmasını istersin. Şimdi hayal kırıklığına uğradın ve hayal kırıklığı yaşadıkça ihtimal azalır. Şimdi o pencere asla tekrar açılmayacak. Açılmadığında o pencereyi çok arzularsın. O zaman da çok mutsuz olursun - *Neden olmuyor?*

Meditasyon yapan binlerce insanı gözlemliyorum. İlk sefer de meditasyon gerçekten derine indiğinde, o anlık görüntü derhal kaybolur - aylarca. O zaman "Neler oluyor? Bir şey görmüştüm ve olağanüstü güzeldi. Neden kayboldu? Ne hata yaptım?" diyerek bana gelirler. Hiçbir hata yapmadın ama açgözlü davrandın. İlk sefer olduğunda, açgözlü değildin, çünkü daha önce onu bilmiyordun. Ona nasıl aç olabilirsin? Bilinmiyordu; beklenmedik bir anda geldi. Öylece geldi ve sen hazırlıksız yakalandın. Şimdi izle. Senin onu istemediğin bir sırada geldi - onu bilmiyordun, bu nedenle onu istemiş olamazdın. Kendiliğinden geldi. Şimdi onu istiyorsun. Şimdi, sen istemeden gelen bir şeyi istiyorsun. Bütün sorunu sen yaratıyorsun - açgözlülük girdi. Bir insanın satoriye[1]* çok ama çok yaklaşmışken, sonrasında açgözlülük yüzünden yanlış yola saptığı zamanlar olmuştur.

Bu nedenle izle. Yerken, izle. Sabah uykunu aldığını bilmene rağmen dönüp biraz daha kestirmek istersin. Şimdi bu açgözlülüktür. Bedenin dinçse, iyi hissediyorsan ve yorgunluk gitmişse, o zaman izle. Her yerdedir -yemek, uyumak, meditas-yon yapmak-, o açgözlülük her yerdedir.

Bir gün kadınınla ya da erkeğinle seks yaparsın ve seks kendinden geçiricidir. Şimdi arzularsın, şimdi aynı seksi tekrarlamayı istemeye başlarsın ama o coşku asla tekrar ortaya çıkmaz. Mutsuz olursun. Ne olduğunu, neyin ters gittiğini anlamazsın. "O zirveye neden ulaşamıyorum?" Oraya asla tekrar ulaşamayacaksın, çünkü onu arıyorsun. İlk seferinde, onu aramıyordun.

1 * Satori: aydınlanma. (ç.n.)

Bu temel bir yasadır. İşler yürür ve kendiliğinden yürür; sen onları olduramazsın. Yapabileceğin en fazla, olabilsinler diye kapılarını açık tutmaktır ama işleri olmaya zorlayamazsın.

Zorlarsan, o zaman hiçbir şey olmaz. O zaman sevgilinle sevişmeye devam edebilirsin ama hiçbir şey olmayacaktır; aslında olaydan tamamen

tiksinmeye başlayacaksın. Kadından nefret etmeye başlayacaksın; adamdan nefret etmeye başlayacaksın. Diğer kişinin seni aldattığını düşünecek ve başka bir kadın, başka bir erkek aramaya, gidecek başka bir yer aramaya başlayacaksın - *“Artık burada olmuyor.”* Böyle bir şey gerçekten oldu mu yoksa onu sadece sen hayal mi ettin, şüpheleneceksin. *Bu kadınla nasıl oldu? Şimdi olmuyor.* Yaşanan deneyimden bile kuşku duyacaksın.

İnsanlar bana gelir ve “Şimdi, aylardır meditasyonda hiçbir şey olmuyor” der ve kuşkuya kapıldıklarını söylerler. İlk seferinde onu hayal etmişler miydi? Hayal etmediler; o gerçekleşti. Fakat şimdi onun olmasını istiyor, hayal ediyor ve kendi etraflarında bir fikir yaratıyorlar.

O zaman ne yapılması gerekir? Zihnin bütün biçimlerini izlemek zorundasın. Açgözlülük, arzu, tutku, kıskançlık, sahiplenme, hâkimiyet - her şeyi izlemek zorundasın.

Hepsinin birbiriyle bağlantılı olduğunu hatırla. Açgözlülük yok olursa, öfke de kaybolacaktır. Öfke kaybolursa, kıskançlık da ortadan kalkacaktır. Kıskançlık yok olursa, şiddet de yok olacaktır. Şiddet ortadan kalkarsa, sahiplenme de yok olacaktır. Bunların hepsi birbiriyle ilgilidir. Aslında, bunlar aynı tekerleğin telleridir ve hepsini destekleyen merkez egodur. Bu nedenle egonun biçimlerini izle.

İzledin, izledin, izledin. bir gün, birden orada değildir. Sadece izleyen kalır. O saf izleme anı, dönüşüm anıdır.

Açgözlülük nedir?

Açgözlülük kendini bir şeyle doldurma gayretidir - bu seks olabilir, yiyecek olabilir, para olabilir, güç olabilir. Açgözlülük, içsel boşluk korkusudur. Kişi boş olmaktan korkar ve kişi bir şekilde daha daha çok şeye sahip olmak ister. Kişi kendi boşluğunu unutabilmek için içine bir şeyler tıkıştırmaya devam etmek ister.

Fakat insanın boşluğunu unutması, kişinin kendi benliğini unutmasıdır. Kişinin kendi boşluğunu unutması, Tanrı’ya giden yolu unutmasıdır. İnsanın boşluğunu unutması, bir insanın dünyada yapabileceği en aptalca harekettir.

İnsanlar neden unutmak ister? Bize başkaları tarafından verilen, boşluğun ölüm olduğu fikrini taşıyoruz. Doğru değil! Bu, toplum tarafından devam ettirilen yanlış bir düşüncedir. Toplumun bu fikre yatırımı büyüktür, çünkü insanlar açgözlü olmadığında bizim bildiğimiz haliyle bu toplum varlığını sürdüremez. İnsanlar açgözlü olmazsa kim para için, güç için delirecek? O zaman bu para odaklı toplumun yapısı tamamen çökecektir. İnsanlar açgözlü olmadığında İskender'e kim "Büyük" diyecektir? İskender'in "Büyük" değil "gülünç", "Büyük" değil "aptal" olduğu söylenecektir. O zaman gidip bir şeyleri ele geçiren insanları kim saygıdeğer bulacaktır? Kim onlara saygı gösterecektir? Alay konusu olacaklar! Onlar deli; yaşamlarını boşa harcıyorlar. O zaman ülkelerin başbakan ve başkanlarına kim saygı gösterecek? O zaman insanlar onların sinir hastası olduğunu düşünecek.

Adolf Hitler, Mussolini, Churchill ve benzeri insanların sinir hastası olduğu düşünüldüğünde, kimse onlara önem vermediğinde, dünya gerçekten güzelleşecek. Politik yapı tamamen çökecektir, çünkü politikacı yalnız daha fazla dikkat çekmek için oradadır. Politikacı bir çocuktur; büyümemiştir. Herkesin kendi idaresinde olmasını ister; herkesin ona saygı göstermesini ister; herkesin özenli olmaya devam etmesini, ona dikkat etmesini ister.

İlgi kişiyi sarhoş eder, dünyadaki en güçlü uyuşturucudur. Kasabayı bir uçtan öbür uca kat ettiğini ve kimsenin sana dikkat etmediği, bir köpeğin bile sana havlamadığını düşün; herkes seni görmezden geliyor, köpekler bile; kimse dikkat etmiyor, herkes senin var olmadığını sanıyor! "Hey! Selam, günaydın. Nereye gidiyorsun? Nasılsın?" - insanlar sana bakmıyor. Görünmez olur ve etrafta dolaşırsan, seni göremediği için kimse sana bakmazsa, kimse "Merhaba!" demezse, kimse dikkat etmezse, nasıl hissedeceksin? Önemsiz birisi, bir hiç olduğunu, hiçliğe indirgendiğini hissedeceksin. Bu durum ölüm gibi gelecek.

Bu nedenle insanlar daha fazla ilgi arayışındadır. Ünlü olarak dikkat çekemezsen, o zaman en azından kötü şöhretinle dikkat çekebilirsin. Bir aziz olarak dikkat çekemezsen, bir katil olarak dikkat çekebilirsin. Psikologlar temelde birçok katilin cinayet işlemesinin tek nedeninin dikkat çekmek olduğunu söyler. Cinayet işlediklerinde, iri harflerle yazılmış isimleriyle birlikte fotoğrafları gazetelerin baş sayfalarında yer alır. Televizyonda, radyoda, her yerdedirler; önemli birisi olurlar. En azından

birkaç gün için onlar da ünlü olmanın tadını çıkarabilirler; bütün dünya onları tanır, artık önemsiz kişiler değildirler.
İnsanların açgözlü olmadığı bir dünya düşün - o zaman zengin insanların sinir hastası olduğu düşünülecek, politikacıların sinir hastası olduğu düşünülecektir. O zaman sürekli ilgi özlemi çeken insanlarda zekâ geriliği bulunduğu düşünülecektir. İnsanlar açgözlü olmadığında, tamamen farklı, daha güzel bir dünyaya kavuşacağız. Kesinlikle daha az mülkiyet ama daha çok keyif, daha çok müzik, daha çok dans, daha çok sevgi olacak.
İnsanların evlerinde ıvır zıvırları bulunmayabilir ama insanlar daha canlı olacaklar. Şu anda ıvır zıvırlar için hayat enerjilerimizi satmaya devam ediyoruz. Ivır zıvır birikmeye devam ediyor ve ruh yok olmaya devam ediyor; makineler büyümeye devam ediyor ve insan yok olmaya devam ediyor.

Dünya tokgözlü olduğunda; insanlar gitar, flüt çalıyor olacaklar. İnsanlar sessizce ağaçların altında oturup meditasyon yapabilecekler. Evet, insanlar bir şeyler yapıyor olacaklar ama ancak kesin gereklilik boyutunda. İnsanlar ihtiyaçlarını karşılıyor olacaklar ama ihtiyaçlar arzu değildir: Arzular gereksizdir; ihtiyaçlar gereklidir. Arzular hiç bitmez. İhtiyaçlar basittir ve karşılanabilir ama arzular giderek daha fazlasını istemeye devam eder. Sahip olduğun aynı şeyin daha fazlasını bile arzulamaya devam ederler. Bir araban var, arzu iki arabaya sahip olmanı söyler; iki arabalık bir garajın yoksa sen bir hiçsin. Bir evin var, arzu iki eve sahip olmanı söyler - en azından bir tane tepede. İki tane evin olduğunda, arzu üç eve sahip ol der; biri tepede, biri deniz kenarında ve falan filan yerde, vesaire.

İrlandalı bir gün bahçesini kazarken, ayaklarının dibinde küçük bir yaratık görür. Onu öldürmek için küreğini kaldırdığında, bir de bakar ki yaratık konuşuyor.

“İrlandalı, ben bir cinim. Hayatımı bağışlarsan üç dileğini yerine getireceğim.”

“Üç dilek mi? Tamam!” der İrlandalı, sonra yüksek sesle düşünür: “Pekâlâ, bu kazı işi beni susattı. Bir şişe bira isterim.”
Cin parmaklarını şaklatır ve İrlandalı’nın eline bir şişe bira yerleşiverir.

“İşte” der cin, “sihirli bir şişe. Asla boşalmayacak - sonsuza kadar akacak.” İrlandalı büyük bir yudum alır. Harika. “Diğer iki dileğin nedir, İrlandalı?” diye sorar cin.

İrlandalı düşünür. “Bundan iki tane daha istiyorum, lütfen.”

Şimdi, yararı yok ama işler böyle yürür... Milyon doların var - zaten kullanabileceğinden fazlasına sahipsin ama daha çoğunu istiyorsun ve bu hiç bitmiyor. İhtiyaçlar küçüktür: Evet, gıda, barınma, birkaç şeye ihtiyacın var. Herkesin ihtiyaçları karşılanabilir; dünya herkesin gereksinimlerini sağlayabilecek durumdadır - ama arzular. imkânsızdır. Arzular yerine getirilemez. İnsanlar arzularını yerine getirdiği için, milyonlarca insanın ihtiyaçları karşılanmıyor.

Fakat temelde, açgözlülük ruhsal bir problemdir. Sana çok şeye sahip değilsen, önemsiz biri ve aynı zamanda da korkak olduğun öğretildi. Bu nedenle insanlar kendilerini doldurmaya devam ediyorlar. Faydası olmaz; olsa olsa sana geçici bir rahatlama sağlar - ama er ya da geç boşluğu yeninde hissetmeye başlarsın. O zaman onu tekrar doldurursun.

İçsel boşluk, Tanrı’ya açılan kapıdır. Fakat sana boş zihnin, şeytanın zihni ya da şeytanın atölyesi olduğu anlatıldı; bu anlatılanlar kesin saçmalıktır. Boş zihin Tanrı’ya açılan kapıdır. Boş zihin nasıl şeytanın atölyesi olabilir? Şeytan boş zihinde bütünüyle ölür. Şeytan, zihin demektir; boş zihin, zihinsiz-lik demektir.

Açgözlülük karşı karşıya gelinmesi gereken en temel problemlerden biridir. Neden açgözlü olduğunu görmek zorundasın: Çünkü kendini nesnelerle meşgul etmek istersin. Daha daha çok şeye sahip olduğunda, meşgul kalırsın. İç dünyanla ilgili her şeyi unutabilir, ona *Bekle! Şu kadarına daha sahip olayım, ondan sonra sana döneceğim,* demeye devam edebilirsin.

Ölüm hep arzuların gerçekleşmeden önce gelir. Bin yıl yaşa-san bile, arzuların gerçekleşmeyecek.

Hindistan’da çok güzel bir hikâye vardır.

Büyük bir kral olan Yayati ölüm döşeğindedir. Ölüm gelir... Eski bir hikâyedir bu; o günlerde işler basitti ve öteki dünya o kadar uzakta değildi. Ölüm gelir ve kapıyı çalar. Yayati kapıyı açar ve “Ne? Daha yüz yıl yaşadım ve sen buradasın - üstelik haber vermeden! En azından biraz zaman verilmeli. Gerçek arzularımı henüz yerine getirmedim. Ertelemekteydim -yarın, yarın- ve şimdi sen buradasın ve yarın olmayacak. Bu zalimce! Merhametli ol!” der.

Ölüm, “Birisini almak zorundayım, boş elle dönemem. Fakat senin kederini ve yaşını görünce, sana bir yüz yıl daha bağışlayacağım. Bu durumda oğullarından biri benimle gelmek zorunda” der.

Yayati’nin yüz oğlu vardır -yüz karısı vardı- bu nedenle “Bu kolay!” der. Düşündüğü kadar basit değildir. Yüz oğlunu çağırır ve birisinin gitmesini ister. “Yaşlı babanızın hayatını kurtarın! Pek çok sefer ‘Baba, senin için ölürüz’ dediniz. Şimdi bunu kanıtlamanın tam zamanı!”

Fakat böyle sözler her zaman edilir; bunlar kibar boş laflardır. Oğullar birbirine bakmaya başlar. Birisi yetmişindedir, bir başkası yetmiş beşinde, birisi altmış; onların da yaşı ilerlemiştir. En genç henüz yirmi yaşındadır. En genç oğul ayağa kalkar ve “Ben gitmeye hazırım” der. Buna kimse inanamaz! Doksan dokuz ağabeyi buna inanamaz; onun aptal olduğunu düşünürler. Henüz hiçbir şey yaşamamıştır. Daha yirmi yaşında, yolun başındadır. Ölüm bile acır.

Ölüm genç adamı kenara çekerek kulağına fısıldar: “Deli misin? Ağabeylerin hazır değil -uzun yaşadılar. Birisi yetmiş beş yıl yaşamış- o hazır değil. Sen mi hazırsın? Baban ölmeye hazır değil. O, yüz yaşında ama sen daha yirmi yaşındasın.”

Genç adam çok güzel, çok önemli bir şey söyler: “Babamın yüz sene yaşadığını ve bir insanın sahip olabileceği her şeye sahip olduğunu ve hâlâ doymadığını görünce, hayatın boşu-nalığını anlıyorum. Ne anlamı var? Yüz yıl yaşayabilirim, durum yine aynı olacak. Sadece babam olsaydı, *Belki o bir istisnadır,* diye düşünebilirdim. Ama ağabeylerim de -yetmiş beş, yetmiş, altmış beş, altmış- uzun yaşadı. Her şeyin tadını çıkardılar; zevk alacak başka ne var? Yaşlanıyorlar ve doyumsuzlar. Bu yüzden bir şey kesin: Doyuma ulaşmanın yolu bu değil. Bundan dolayı hazırım ve seninle geliyorum, en ufak bir üzüntü duymadan, büyük bir anlayış içinde. Bu işkenceyi, babamın yaşamaya mecbur olduğu bu yüz yıllık işkenceyi çek-mek zorunda kalmamak için neşe içinde seninle geliyorum. O henüz seninle gelmeye yetecek kadar güce kavuşmadı.”

Hikâye devam eder. Bir yüz yıl daha geçer; yıllar gelip geçer, hiçbir şey fark edilmez. Ölüm yine kapıyı çalar. Ölüm kapıyı çaldığında, ancak o zaman Yayati bir yüz yılın daha geçtiğini fark eder. “Ama hazır değilim!” der.

Bu böyle devam eder ve her seferinde bir oğul Ölüm'le birlikte gider ve Yayati bin yıl yaşar. Bu gerçekten sembolik bir hikâyedir. Bin yıl sonra Ölüm gelir ve "Şimdi ne düşünüyorsun?" der.

Yayati, "Geliyorum. Yetti artık! Burada hiçbir şeyin yerine getirilemeyeceğini gördüm. Arzular büyümeye devam ediyor: Bir arzunu yerine getiriyorsun, başka on arzu yerine geçiyor. Bu, sonu gelmeyen bir süreçmiş. Bu sefer kendi isteğimle geliyorum ve şimdi seninle ilk giden ve o zaman daha yirmi yaşında olan oğlumun akıllı davrandığını söyleyebilirim. Ben aptallık ettim. Bunu görmek bin yılımı aldı; o bunu daha yirmi yaşında görebildi. Bu zekâdır!" der.

Zekiysen, açgözlülüğün boşunalığını göreceksin. Zekiysen, yaşamak için hazırlık yapmaktansa yaşamaya başlayacaksın. Açgözlülük yaşamak için hazırlık yapmaktır. Hazırlık yapmaya devam edebilirsin; yaşama zamanı asla gelmeyecektir. Zekiysen, yarın için bugünü kaçırmayacaksın. Başka bir an için, bu anı feda etmeyeceksin; bu anı bütünlüğü içinde yaşayacaksın. Bu anın bütün özsuyunu çıkar.

İsa havarilerine "Yarını düşünmeyin" der. Açıkça "Açgözlü olmayın" demektedir - çünkü ertesi günü düşündüğün her sefer, açgözlü olursun. Yarını düşünen açgözlülüktür. İsa havarilerine söyler: Tarladaki zambaklara bakın. Onların sırrı ne? Neden bu kadar güzeller? Bütün o ihtişamla donatılmış Haz-reti Süleyman bile bu kadar güzel değildi. Zambakların sırrı ne? Sırları basittir: Yarını düşünmezler; anı yaşarlar. Şimdiki an, her şeydir. Arkasında hiçbir şey, önünde hiçbir şey yoktur. Zambaklar bütün varlıklarıyla bu anın tadını çıkarırlar.

Açgözlülük yaşamını yarına ertelemek demektir.

Açgözlülüğünü görmeye çalış. Pek çok şekle girebilir: Dünyevi olabilir; öteki dünyadan olabilir. Dikkat et! Şu şekle girebilir: *Bu hayat yaşamaya değmez, bu yüzden öteki yaşama hazırlık yapacağım. Bu dünya üzerinde yaşamaya değmez: Cennete hazırlık yapacağım.* Bu açgözlülüktür!

Sözde azizlerinin yüzde 99'u açgözlü, pazar yerinde bulacağın insanlardan çok daha açgözlü insanlardı. Pazar yerinde yaşayan insanların açgözlülüğü o kadar büyük değildir; onların açgözlülüğü çok sıradandır. Daha çok para isterler - bu çok sıradandır. Senin azizlerin, mahatmaların "Bu geçici. Biz kalıcı bir şey istiyoruz; biz sonsuz bir şey istiyoruz. Sonsuz için geçici olanı feda edeceğiz" der. Büyük bir motivasyon vardır: Gözlerinin ucuyla cenneti

bekliyorlar. Orada tadını çıkaracaklar ve orada pazar yerinde koşuşturan bu aptallara gösterecekler: “Bakın, biz size anlatmış, sizi uyarmıştık. Şimdi cehennemde acı çekmek zorundasınız ve biz de cennetin zevklerinin tadını çıkaracağız.” Bu açgözlülüktür ve açgözlülüğün olduğun yerde, cennet yoktur. Açgözlülük, cehennemdir: ister dünyevi olsun ister öteki dünyalı. Açgözlülüğün aptallığını gör. *Feragat* etmeni söylemiyorum -sözlerimi izle- açgözlülüğün aptallığını gör diyorum. Bu görme haliyle birlikte açgözlülük yok olur ve enerjin serbest kalır. Bilincin artık para, güç, saygınlık gibi şeyler yüzünden karmakarışık, sıkışmış değildir. Bilincin özgürdür. Bilinç özgürlüğü en büyük hazdır.

2 - Ne Burada Ne Orada

Her arzu geçmişten doğar ve her arzu geleceğe yansıtılır. Geçmiş ve gelecek zihninin tamamını oluşturur. Zihni analiz ettiğinde, parçalara ayırdığında sadece iki şey bulacaksın: geçmiş ve gelecek. Şimdiki anın zerresini bulamayacaksın, tek bir atomunu bile. Şimdiki an tek gerçeklik, tek varoluş, var olan tek danstır.

Neden hep gelecek hayalleri kuruyorum?

Bunu herkes yapıyor. İnsan zihni aslında bir hayal kurma yetisidir. Zihnin ötesine geçmedikçe, hayal kurmaya devam edeceksin. Zihin şimdiki anda var olamaz. Ya geçmişte ya da gelecekte var olabilir. Zihnin şimdiki anda var olmasının hiçbir yolu yoktur. Şimdiki anda var olmak, zihinsiz olmaktır. Dene! Varlığından, bilincinden geçen hiçbir düşüncenin bulunmadığı, bilinç ekranının tümüyle berrak olduğu sessiz bir an varsa, o zaman birden şimdiki andasındır. O andır, gerçek an - gerçeklik anı, hakikat anı. Fakat o zaman geçmiş ve gelecek yoktur.

Genelde zaman bu üç zamana ayrılır: geçmiş, şimdi, gelecek. Bu ayrım temelde yanlıştır, bilime aykırıdır... çünkü şimdi, zamanın parçası değildir. Yalnız geçmiş ve gelecek zamanın parçalarıdır. Şimdi, zamanın ötesindedir. Şimdi, sonsuzluktur.

Geçmiş ve gelecek zamanın parçalarıdır. Geçmiş, artık bulunmayandır ve gelecek henüz olmayandır. Her ikisi de yoktur. Var olan şimdiki zamandır. Var olan, var olmayanın parçası olamaz. Asla bir araya gelmezler; yolları

asla birbirleriyle kesişmez. Zaman, zihindir; birikmiş geçmiş, senin zihnindir.

Zihnin nedir? Analiz et; incele. Nedir? - sadece geçmiş, yığılmış, birikmiş deneyimlerin. Zihnin sadece genel bir ifadedir; sadece senin bütün geçmişini saklar, ona tutunur. Başka bir şey değildir. Yavaş yavaş geçmişini torbadan çıkardığında, torba yok olacaktır.

Geçmiş zihin için tek gerçeklikse, zihin ne yapabilir? Bir olasılık, geçmişi tekrar tekrar çiğnemeye devam edebilir. Sen buna hafıza, hatıra, nostalji dersin. Tekrar tekrar geriye; tekrar tekrar geçmiş zamanlara, güzel zamanlara, mutlu zamanlara dönersin. Böyle anlar az ve enderdir ama sen onlara tutunursun. Kötü zamanlardan, mutsuz zamanlardan kaçınırsın. Fakat bunu sürekli yapamazsın, çünkü faydası yoktur; faaliyet anlamsız görünür. Böylece zihin "anlamlı" bir faaliyet yaratır - gelecek hayali kurmak budur.

Zihin şöyle der: *Evet, geçmiş iyiydi ama bitti; o konuda hiçbir şey yapılamaz. Henüz gerçekleşmediği için gelecek konusunda bir şey yapılabilir.* Böylece tekrarlamak istediğin geçmiş deneyimlerini ayırır ve mutsuz, acılı deneyimleri bırakırsın - gelecekte tekrarlamak istemediğin deneyimler. Gelecekle ilgili hayallerin değiştirilmiş, daha iyi ayarlanmış, daha süslü, daha kabul edilebilir, daha az acılı, daha hoş bir haldeki geçmişinden başka bir şey değildir. Zihnin bunu yapmayı sürdürür ve bu şekilde sen gerçeği kaçırmaya devam edersin.

Meditasyon basitçe senin zihninde olmadığın birkaç dakika, zihinden çıktığın birkaç dakika demektir. Gerçekliğe, var olana girersin. Bu varoluşsal anlar o kadar kendinden geçiricidir ki bir kez tadını aldığında, hayal kurmayı bırakacaksın.

Sen meditasyonun tadını almaya başlamadıkça hayal kurma devam edecektir. Meditasyonla beslenmedikçe, açlık çekmeye ve gelecekteki bir yiyeceğe özlem duymaya devam edeceksin. Geleceğin onu getirmeyeceğini bilirsin, çünkü bugün daha bir gün önce gelecekti. Dün için bugün gelecekti ve sen onun hayalini kuruyordun. Şimdi o burada. Ne oluyor? Mutlu musun? Dün de bir zamanlar gelecekti. Geçmiş bir noktada tamamen geleceğin parçasıydı ve çekip gitti - ve gelecek de çekip gidecek. Sen hayal kurarak kendini kandırıyorsun.

Biraz daha farkında ol ve bilincini giderek daha çok varoluşun gerçekliğine getirmeye çalış. Bu çiçeği gör; o çiçeği düşünme. Dile getirdiğim bu tavsiyeyi dinle, dile getireceğim tavsiyeyi değil. Tam şu anda bak. Tek, ayrık bir an için bile ertelersen, kaçırırsın. O zaman bir alışkanlığa, kökleşmiş bir alışkanlığa dönüşür. Yarın da kaçıracaksın, yarından sonraki gün de, çünkü sen aynı kalacaksın. Sadece bu da değil - hayal kurma alışkanlığın güçlenmiş olacak.

Geçen gece güzel bir Japon öyküsü okuyordum. Böyle hikâyeler benzer cümlelerle dünyanın bütün halk masallarında vardır. Güzel bir hikâye. Bunu dinle.

Bir zamanlar kayadan taşlar yontan bir adam varmış. İşi çok ağırmış ve adam çok çalışırmış ama geliri azmış ve mutlu değilmiş.
Kim mutlu ki? İmparatorlar bile mutlu değil, bir taş ustasına söyleyecek ne kalıyor? İşi kesinlikle ağır ve karşılığı da neredeyse sıfırmış. İç geçirmiş; işi çok ağırmış ve ağlamış: “Ah, keşke ipek bir örtüyle bir kanepede dinlenebilecek kadar zengin olsaydım.” Cennetten bir melek gelerek “Sen, söylediğin şeysin” demiş.

Bu gerçekten olur - sadece hikâye ve mesellerde değil; gerçek hayatta da olur. Kendinle ilgili düşündüğün her şey gerçekleşmeye başlar. Dünyanı düşüncenle yaratırsın; dünyanı arzunla yaratırsın. Üzerinde durduğun ne varsa gerçekleşmeye başlar. Gerçeklik seninle işbirliği yapmaya devam eder. Anını, gününü; senin onunla işbirliği yapacağın zamanı bekler. O zamana kadar seninle işbirliği yapmaya devam eder.

Melek “Sen, söylediğin şeysin” demiş. Adam zenginmiş, ipek bir örtüyle bir kanepede dinleniyormuş ve ülkenin kralı arabasının önünde atlılarla yanından geçip gitmiş; arabanın arkasında da atlılar varmış ve kralın başının üzerinde altından bir güneşlik tutuluyormuş.

Zengin adam bunu görünce, kendi başının üzerinde altından bir güneşlik tutulmadığı için sinirlenmiş ve mutsuz olmuş. İç geçirmiş ve ağlamış: “Kral olmak istiyorum.” Melek yine gelmiş ve “Sen, söylediğin şeysin” demiş.

Adam kralmış ve arabasının önünde bir sürü atlı gidiyormuş; arabasının arkasından da atlılar varmış ve başının üzerinde altın bir güneşlik tutuluyormuş; güneş kızgın ışınlar göndererek yeryüzünü öyle bir kavurmuş ki çim filizleri kurumuş. Kral güneşin yüzünü yakmasından ve kendisinden

daha güçlü olmasından yakınmış ve mutsuz olmuş. İç çekmiş ve ağlamış: “Keşke güneş olsaydım.” Melek gelmiş ve “Sen, söylediğin şeysin” demiş. Adam güneşmiş; ışınlarını yukarı ve aşağı, sağa ve sola -her yere- göndermiş ve yeryüzündeki çim filizlerini ve dünya üzerindeki kralların çehrelerini kavurmuş.

Bir bulut dünyayla arasına girmiş ve güneşin ışınları ona çarpıp geri dönünce gücüne karşı çıkıldığı için hiddetlenmiş. Bulutun kendisinden daha güçlü olmasından yakınmış ve mutsuz olmuş. O kadar güçlü bir bulut olmak istemiş; melek gelmiş ve “Sen, söylediğin şeysin” demiş.

Adam bulut olmuş ve güneşle yeryüzünün arasına girerek çimenler yeşersin diye ışınları engellemiş. Bulut yeryüzüne iri yağmur damlaları göndererek nehirlerin taşmasına, sellerin evleri yerlerinden etmesine yol açmış ve fazla suyla tarlaları yok etmiş. Baş eğmeyen bir kayanın üzerine düşmüş, sel gibi yağmış ama kaya baş eğmemiş; hiddetlenmiş çünkü kaya gücüne baş eğmiyormuş; sularının gücü boşunaymış ve mutlu değilmiş.

Ağlamış: “Kayaya benimkini aşan bir güç verilmiş. Kaya olmak istiyorum.” Melek gelmiş ve adam kaya olmuş, kayaya dönüşmüş ve güneş ışık saçarken ya da yağmur yağarken yerinden kımıldamamış.

Sonra bir adam bir kazma, bir keski ve ağır bir çekiçle gelmiş ve kayadan taşlar yontmaya başlamış. Kaya “Nasıl olur da bu adamın gücü benimkini aşar ve benim kucağımdan taşlar yontar?” demiş ve mutsuz olmuş.

Ağlamış: “Ben ondan daha zayıfım. O adam olmak istiyorum.” Melek cennetten gelerek “Sen, söylediğin şeysin” demiş.

Adam yeniden bir taş ustasıymış. Ağır bir çalışmayla kayadan taşlar yontmuş ve küçük paralar karşılığında çok ağır işler yapmış - ve mutluymuş.

Sonuca katılmıyorum. Hikâyede kabul etmediğim tek nokta bu; yoksa güzel bir hikâye. Sonuca katılmıyorum, çünkü insanları tanıyorum - bu kadar kolay mutlu olmazlar. Çark tamamlanmıştır. Bir bakıma hikâye doğal bir sona ulaşır ama gerçek hayat hikâyeleri doğal bir sona gitmez. Çark yeniden hareket etmeye başlar.

Bu nedenle biz Hindistan’da yaşama “çark” deriz. İlerlemeye devam eder, kendini tekrarlamaya devam eder. Görebildiğim kadarıyla, taş kesici bir Buddha olmadıkça, hikâyenin yeniden tekrarlanmış olması gerekir. Yine mutsuz olacaktır. Yine güzel bir kanepe ve ipek bir örtüye özlem duyacak

ve yine aynı şey başlayacaktır. Bu taşçı gerçekten mutlu olsaydı, yaşam ve ölüm çarkının dışına atlamış olurdu. Bir Buddha'ya dönüşmüş olurdu.
Her zihnin sürekli başına gelen budur - bir şeyin özlemini çekiyorsun, gerçekleşecek ama o gerçekleştiğinde sen hâlâ mutsuz olduğunu göreceksin. Şimdi başka bir şey mutsuzluk yaratacaktır.
Bu anlaşılması gereken bir şeydir - arzun gerçekleşmezse hayal kırıklığına uğrarsın; gerçekleşirse, o zaman da sen tatmin olmazsın. Arzunun ıstırabı budur. Tatmin olmadın. Birden bir sürü yeni şey ortaya çıkar.
Önünde ve arkasında atlılar giden, başının üzerinde altın bir güneşlik bulunan bir kralken, güneşin yüzünü yakabilecek kadar güçlü olabileceğini hiç düşünmemiştin. Bu asla aklına gelmemişti. O zaman güneş olmayı hayal ettin ve güneş oldun ve bulutu hiç düşünmemiştin. Şimdi bulut orada ve senin güçsüz olduğunu gösteriyor. Bu böyle uzar gider, okyanustaki dalgalar gibi... sonu gelmeden - sen anlayıp çarkın dışına çıkana kadar.

Yaşam buradadır; yaşam şimdidir. Cennet buradadır ve Tanrı şimdidir. O'nu hayallerinde arıyorsan, arayışın boşunadır, çünkü cennet derin memnuniyetten başka bir şey değildir.
Zihin sana söylemeye devam eder; *Bunu yap, şunu ol. Buna sahip ol, şunu elde et... buna sahip değilsen nasıl mutlu olacaksın? Bir saraya sahip olmak zorundasın; o zaman mutlu olabilirsin.* Mutluluğunun bir koşulu varsa, mutsuz kalacaksın. Nasılsan öyle mutlu olamazsan - bir taş kesici. biliyorum iş ağır, gelirler az ve yaşam bir mücadele - biliyorum ama nasılsan öyle mutlu olamazsan, hiçbir zaman mutlu olamayacaksın.
Hiçbir neden yokken mutlu, öylesine mutlu olmadıkça; hiçbir neden yokken mutlu olacak kadar deli olmadıkça, hiçbir zaman mutlu olamayacaksın. Hep mutluluğunu yerle bir edecek bir şey bulacaksın. Hep bir şeyi eksik bulacaksın. O eksik yeniden senin hayalin olacak.

Bir konuma her şey ama her şey mevcutken ulaşamazsın. Bu mümkün olsa bile, o zaman da mutlu olmayacaksın. Sadece zihnin işleyişine bak: Eğer her şey senin istediğin gibi mevcut olursa, birden sıkıldığını hissedeceksin. Şimdi sırada ne var?

Cennete giden insanların sıkıldığını duydum - ve bunun doğru olduğunu düşünüyorum. Çok güvenilir kaynaklardan alınmıştır, inanabilirsin - dilek ağaçlarının altında oturuyor ve sıkılıyorlar. Bir şey söyledikleri anda, bir melek görünüyor ve anında arzularını yerine getiriyor. Arzularıyla

gerçekleşmesi arasında boşluk yok. Güzel bir kadın, bir Kleopatra istiyorlar ve kadın orada. Şimdi, böyle bir Kleopatra'yla ne yapacaksın? Anlamsız - ve sıkılıyorlar.

Hint öykülerinde, cennette çok sıkıldığı için dünyaya özlem duymaya başlayan tanrılarla ilgili pek çok masal vardır. Cennette her şeye sahipler ve dünyadayken özledikleri buydu. Bunlar büyük dervişler olabilirler; cennete ulaşmak için dünyadan, kadınlardan, her şeyden feragat etmiş olabilirler. Şimdi cennete ulaştılar ve dünyaya özlem duyuyorlar.

Şu hikâyeyi dinledim:

Yeni bir jet uçağının pilotu Catskills üzerinde uçmaktadır ve yardımcı pilotuna güzel bir vadiyi işaret eder.

"Şu noktayı görüyor musun?" diye sorar. "Çıplak ayaklı bir çocukken, orada bir sandalın içinde oturur balık avlardım. Ne zaman bir uçak geçse, başımı kaldırıp bakar ve onun pilotu olduğumu hayal ederdim. Şimdi aşağıya bakıyor ve balık tuttuğumu hayal ediyorum."

Şimdi pilot olmuştu. İlk başta balık tutan fakir bir çocuktu ve yukarıda jet uçakları kükrerken yukarı bakıp, *Bir gün, Tanrı'nın izniyle, pilot olacağım,* diye hayal kuruyordu. Uçsuz bucaksız gökyüzünün, rüzgârların, enginliğin heyecanı. Hayal kuruyor ve çok mutsuz hissediyor olmalı - fakir bir çocuk, sıradan bir sandalda balık avlıyor.

Fakat şimdi yardımcı pilotuna "Şimdi aşağıya bakıyor ve balık tuttuğumu hayal ediyorum" diyor. Şimdi güzel ağaçları ve şakıyan kuşlarıyla vadinin derinliklerindeki küçük, güzel göl ve balık avlamanın meditatif rahatlaması. Şimdi emekliliğin hayalini kuruyor, pilotluktan nasıl kurtulacağını düşünüyor olmalı.

Bu iş aralıksız böyle gider. Ünlü olmadığında, ünlü olmak istersin. İnsanlar tarafından tanınmamak seni çok kederlendirir. Sokaklardan geçersin ve kimse sana bakmaz, kimse seni tanımaz. Bir hiç olduğunu hissedersin.

Ünlü olmak için çok çalışır, bir gün başarıya ulaşırsın. Artık sokakta yürüyemezsin; artık kalabalık sana bakar. Özgürlüğün kalmaz. Artık odana kapanmak zorundasın; dışarı çıkamaz, hapsolursun. Sokaklarda yürüdüğün ve tek başınaymış gibi özgür olduğun o güzel günleri düşünmeye başlarsın. Şimdi o günlere özlem duyarsın. Ünlü insanlara sor...

Voltaire anılarında bir zamanlar ünlü olmadığını -herkes gibi o da bir zamanlar ünlü değildi- ve arzu ettiğini ve arzu ettiğini ve çok çalıştığını ve

Fransa'nın en ünlü erkeklerinden biri olduğunu yazar. Ünü o kadar artmıştı ki odasından çıkması neredeyse tehlikeli hale gelmişti, çünkü batıl inançların çok olduğu o günlerde insanlar önemli bir insanın giysilerinden bir parça almanın büyük bir değer, koruyucu bir değer taşıdığına inanıyordu. O parça seni hayaletlere karşı, kötü kazalara ve bunun gibi şeylere karşı koruyordu.

Bu nedenle trene binmek için istasyona gitmesi gerektiğinde, polis refakatinde yola çıkıyordu; aksi takdirde insanlar elbiselerini yırtıyordu. Sadece bu da değil - derisi de çiziliyordu; eve kana bulanmış ve berelenmiş olarak geliyordu. Bu ünden çok bıkmıştı -evinden bile çıkamıyordu; insanlar üzerine atlamak için kurtlar gibi hep oradaydı- ve Tanrı'ya dua etmeye başladı: "Bitti! Bunu öğrendim. İstemiyorum. Bir ölüden farkım kalmadı." O zaman oldu. Melek geldi, gelmiş ve "Tamam" demiş olmalı. Yavaş yavaş ününü kaybetti.

İnsanların fikirleri çok kolay değişir; bütünlükleri yoktur. Tıpkı moda gibi, işler değişir. Bir gün sana tapabilirler; ertesi gün dillere düşmüş bir insan haline gelebilirsin. Bir gün şöhretinin doruğundasındır; ertesi gün insanlar seni tamamen unuturlar. Bir gün başkansındır; ertesi gün sadece vatandaş Ric-hard Nixon olursun ve kimse umursamaz.

Voltaire'de insanların düşünceleri değişti, iklim değişti ve insanlar onu tamamen unuttular. İstasyona giderdi ve en azından bir kişi için, en azından onu almak için bekleyen birisi için can atardı. Fakat onu karşılamaya kimse gelmezdi - sadece köpeği.

Öldüğünde, ona son bir veda için gelen sadece dört kişi vardı: Üçü erkekti ve dördüncü köpeğiydi. Mutsuzluk içinde, yine şöhret özlemi çekerek ölmüş olmalı.

Ne yapmak lazım? İşler böyle yürür. Zihin asla mutlu olmana izin vermeyecektir. Koşullar ne olursa olsun, zihin daima mutsuzluk yaratacak bir şey bulacaktır. Şu şekilde anlatayım: Zihin mutsuzluk yaratma mekanizmasıdır. Bütün işlevi mutsuzluk yaratmaktır.

Zihni bırakırsan, birden hiç nedensiz mutlu olursun. O zaman mutluluk tıpkı nefes alıp verişin gibi doğaldır. Bilinçli, bilinçdışı, uyanık, uykuda - nefes almayı sürdürürsün. Mutluluk işte tam bunun gibidir.

Bu nedenle Doğu'da biz, mutluluğun senin en içteki doğan olduğunu söyleriz. Dış bir koşula gerek yoktur: Öylece oradadır; mutluluk senindir.

Mutluluk senin doğal halindir; bir edinim değildir. Zihin mekanizmasından tamamen çıkarsan, mutlu hissetmeye başlarsın.

Bu yüzden bazı delilerin sözde akıllı insanlardan daha mutlu olduğunu göreceksin. Delilere ne olur? Onlar da zihnin dışına çıkarlar - elbette, yanlış bir yoldan ama zihnin dışına çıkarlar. Bu nedenle bazı delilerin çok mutlu olduğunu görebilirsin. Kıskanabilir, hayal bile kurabilirsin, *Bu nimet benim başıma ne zaman gelecek?* Bir deli kınanır ama o mutludur. Ona ne oldu? Artık geçmişi düşünmüyor, artık geleceği düşünmü-yordur. Zamanın dışına çıkmıştır. Sonsuzlukta yaşamaya başlamıştır.

Aynı şey tasavvuf ehlinin başına da gelir, çünkü zihnin üzerine çıkar. Sana delirmeni söylemiyorum ama deliyle mistik arasında bir benzerlik olduğunu söylüyorum. Bu yüzden bütün büyük mistikler biraz deliye benzer ve bütün büyük deliler biraz mistiklere benzer.

Bir delinin gözlerini izle; gözlerinin çok gizemli olduğunu göreceksin. bir parıltı, öteki dünyaya ait bir parıltı, sanki oradan yaşamın tam özüne ulaştığı içsel bir kapıya sahipmiş gibi. Deli rahattır. Hiçbir şeye sahip olmayabilir ama tümüyle mutludur. Arzuları, tutkuları yoktur. Hiçbir yere gitmez. Sadece oradadır. tadını çıkarır, eğlenir.

Evet, deliler ve mistikler benzer bir şeye sahiptir. O benzerliğin nedeni her ikisinin de zihnin dışında olmasıdır. Deli zihnin aşağısına düşmüştür; mistik onun ötesine geçmiştir. Mistik de bir yöntemi olan delidir; deliliğin içinde bir yönteme sahiptir. Deli sadece aşağıya düşmüştür.

Ben sana delirmeni söylemiyorum; mistik olmanı söylüyorum. Mistik bir deli kadar mutlu ve aklı başında biri kadar akıllıdır. Mistik sözde aklı başında insanlar kadar akılcı, hatta daha akılcı ve yine de tıpkı deliler gibi çok mutludur. Mistik en güzel senteze sahiptir. Bir ahenk içindedir. Akılcı bir insanın sahip olduğu her şeye sahiptir. Her ikisine de sahiptir. Tamdır; bütündür.

"Neden hep gelecek hayalleri kuruyorum?" diye soruyorsun. Geleceği hayal ediyorsun, çünkü şimdiki anı tatmadın. Şimdiyi tatmaya başla. Sadece eğlendiğin birkaç dakika bul. Ağaçlara bakarken, sadece bakış ol. Kuşları dinlerken, sadece dinleyen bir kulak ol; onların en içteki özüne ulaşmalarına izin ver. Bırak şarkıları bütün varlığına yayılsın. Okyanusun kıyısında otururken, sadece dalgaların azgın uğultusunu dinle, onunla bir ol. çünkü dalgaların o azgın uğultusunda geçmiş, gelecek yoktur. Kendini ona

uydurabilirsen, sen de azgın bir uğultu olacaksın. Bir ağacı kucakla ve onun içinde rahatla.

Onun varlığına hücum eden yeşil biçimini hisset. Kuma uzan, dünyayı unut; kumla, kumun serinliğiyle birleş; serinliğin içine işlediğini hisset. Nehre git, yüz ve nehrin senin içinde yüzmesine izin ver. Etrafa su sıçrat ve sıçrayan su ol.

Zevk aldığını hissettiğin ne varsa onu yap ve tamamen tadını çıkar. O birkaç dakika içinde geçmiş ve gelecek kaybolacak ve sen şimdi burada olacaksın. O dakikalar ilk iyi haberleri, ilk müjdeyi getirecektir.

Müjde İncil'in içinde değildir; müjde nehirlerde, okyanusun azgın gürlemesinde ve yıldızların sessizliğindedir. İyi haberler her yerde yazılıdır. Bütün evren bir mesajdır. Şifresini çöz. Dilini öğren. Onun dili "şimdi burada"dan oluşur.

Senin dilin geçmiş ve geleceğin dilidir. Bu nedenle zihnin dilini konuşmaya devam edersen, asla uyum halinde olmayacak, asla varoluşla ahenk içinde olmayacaksın. O uyumun tadına bakılmazsa, hayal kurmaktan nasıl vazgeçebilirsin? - çünkü yaşamın budur.

Bu iş fakir bir adamın harika elmaslar, yakutlar, zümrütler olduğunu zannettiği alelade taşlarla dolu bir torbayı taşırken, sen ona "Bunları bırak. Sen bir aptalsın. Bunlar alelade taşlar" dediğinde sana inanmamasına benzer. Onu kandırmaya çalıştığını düşünecektir. Elindeki tek şey bu olduğu için taş torbasına yapışacaktır.

O adama torbadan feragat etmesini söylemeyeceğim. Ona gerçek yakutları, zümrütleri, elmasları göstermeye çalışacağım. Yalnızca anlık görüntülerini ve o da çantayı fırlatacaktır. Ondan feragat bile etmeyecektir, çünkü feragat edecek hiçbir şey yoktur - torba alelade taşlarla doludur. Alelade taşlardan "feragat" etmezsin. Bir yanılsama içinde yaşadığını tümüyle fark edecektir. Şimdi gerçek elmaslar vardır. Birden kendi taşları solar; yok olurlar. Sen ona söylemeden torbasını hemen boşaltacaktır, çünkü torbaya koyacak başka bir şeye sahiptir.

Torbaya, yere ihtiyaç duyacaktır. Bu nedenle sana geleceğe gitmeyi bırakmanı, geçmişe gitmeyi bırakmanı söylemiyorum. Onun yerine sana şimdiki anla daha fazla bağlantı kurmanı söylemek isterim. Şimdiki an bütün ihtişamı, güzelliğiyle ortaya çıktığında, başka her şey aynı oranda solar. Feragat bir gölge gibi farkındalığı izler.

Yaşamım boyunca güç ve onun sayesinde elde edebileceğim itibar ilgimi çekti. Şimdi, bu çok sınırlı ve önemsiz görünüyor. Bununla birlikte daha gerçek, başka insanlara ve onların tepkilerine bağlı olmayan -daha kendi içimde- bir güç biçimi bulunduğunu da hissediyorum.
Buna duyduğum çekim hakkında konuşabilir misin?

Sorduğun soru derin bir inceleme gerektiriyor, çünkü buna evet diyebilirim ve aynı zamanda hayır da diyebilirim. Evet demeyeceğim; hayır daha büyük bir olasılık. Sana nedenleri açıklayacağım.

Zihin bu şekilde hepinizle oyunlar oynamaya devam eder. *"Yaşamım boyunca güç ve onun sayesinde elde edebileceğim itibar ilgimi çekti"* diyorsun. Bu içten, dürüst bir itiraftır. Güç odaklı birçok insan bunun farkında bile değil; iktidar arzuları neredeyse bilinçdışı kalır. Başkaları bunu görebilir ama kendileri göremezler.

Pek çok sefer söylediğim gibi, bu iktidar arzusu insanın mustarip olduğu en büyük hastalıktır. Eğitim sistemlerimizin hepsi, dinlerimizin hepsi, kültür ve toplumlarımızın hepsi bu hastalığa tam bir destek halindedir. Herkes çocuğunun dünyanın en iyisi olmasını ister. Çocukları hakkında konuşan anneleri dinle, sanki hepsi Büyük İskender'i, Korkunç İvan'ı, Joseph Stalin'i, Ronald Reagan'ı doğurmuş gibi... Milyarlarca insan güç için koşturuyor.

Kişi bu büyük iktidar dürtüsünün, içindeki bir boşluktan doğduğunu anlamak zorundadır. Güç odaklı olmayan bir insan doyumlu, mutlu, huzurlu, kendinden memnundur. Varlığının ta kendisi varoluşa büyük bir minnettarlıktır; istenecek daha fazla hiçbir şey yoktur. Sana verilen her ne ise, hiçbir zaman sen istememişsindir. Varoluşun bolluğundan gelen katıksız bir armağandır.

Bunlar iki ayrı yoldur: Birisi iktidar arzusudur; diğeri yok olma arzusudur.

"Şimdi, bu çok sınırlı ve önemsiz görünüyor" diyorsun. Yalnızca sınırlı ve önemsiz değil, aynı zamanda hastalıklı ve çirkin de. Başka insanlar üzerinde güç sahibi olma fikrinin kendisi, o insanların itibarlarını almak,

onların bireyselliklerini yok etmek, onları köle olmaya zorlamak demektir. Bunu ancak kötü bir zihin yapabilir.

Soruya devam ediyorsun; *“Bununla birlikte daha gerçek, başka insanlara ve onların tepkilerine bağlı olmayan -daha kendi içimde- bir güç biçimi bulunduğunu da hissediyorum.”* Söylediğin şeyde biraz hakikat var ama senin deneyimin değil. Başkalarının üzerinde egemenlik kurmakla ilgisi olmayan bir güç kesinlikle vardır. Fakat yapraklarını açan bir çiçeğin gücü. sen o gücü, o ihtişamı gördün mü? Yıldızlı bir gecenin gücünü gördün mü? - kimseye hâkim olmadan. Güneşte, yağmurda dans eden en küçük yaprağın gücünü gördün mü? Güzelliğini, görkemini, keyfini? Başkasıyla hiç ilgisi yoktur. Birisinin görmesine bile gerek yoktur.

Hakiki bağımsızlık budur. Seni her an yaşamını doğuran varlığının kaynağına getirir. Bu güç, güç olarak adlandırılmamalıdır, çünkü bir karışıklık yaratır.

Güç kelimesi birisinin üzerindeki gücü gösterir. Büyük anlayış sahibi insanlar bile bu noktayı görememiştir. Hindistan’da Jainacılık diye bir din vardır... *jaina* kelimesi “fatih” demektir. Asıl anlamı kesinlikle senin kastettiğin şey olmalı; bir yaprağın açılması ve bir çiçeğin rayihasını yayması gibi senin içinden doğan bir güç. Fakat Jainacılık geleneğini derinlemesine araştırdım. Onlar bir insana fatih dediklerinde, o insanın aynı zamanda kendini de fethettiğini söylüyorlar. Birisinin fethedilmesi gerekiyor.

Büyük kurucularından birinin, Mahavira’nın adını değiştirdiler - adı Vardhamana idi. Mahavira “büyük fatih”, büyük, muzaffer insan demektir. Fakat Mahavira’nın kendisini fethetmesi fikrinin aslı, basit psikolojik terimlere indirgendiği takdirde, yağmurda, soğukta çıplak durabilir; oruç adına sürekli, aylarca aç kalabilir demektir. Mahavira disiplin ve hazırlıkla geçen on iki yılda, toplamda sadece bir yıl yemek yedi; on bir yıl boyunca açtı. Sürekli değil -bir ay aç kalıyordu, sonra bir gün yiyordu; iki ay aç kalıyordu, sonra birkaç gün yiyordu- ama on iki yılda yemek yediği zamanların sayısı toplamda sadece bir yılı bulur. On bir yıl boyunca bedenine işkence etti.

Kendine ya da başkalarına işkence edip etmediğini anlamak derin bir içgörü gerektirir, aslında hiçbir fark yoktur - diğer kişinin kendini savunabilmesi dışında. En azından o ihtimal vardır. Kendine işkence etmeye başlarsan,

seni savunacak kimse yoktur. Kendi bedenine her şeyi yapabilirsin. Bu sadece mazoşizmdir. Benim anlayışıma göre bu, içsel varlığının kaynağını bulmak değildir.

Bu nedenle ona güç demek de istemiyorum, çünkü o kelime kirletilmiştir. Ona huzur, sevgi, şefkat demek istiyorum - kelimeyi sen seçebilirsin. Güç şiddet yanlısı insanların ellerinde oldu; ister başkalarına şiddet göstersinler ister kendilerine, fark etmez. Başkalarına şiddet gösteren insanların daha doğal olduğunu ve kendilerine şiddet uygulayanların kesinlikle ruhsal bozukluğunun bulunduğunu düşünüyorum. Kendilerine işkence edenler senin azizlerin oldular. Dünyaya bütün katkıları, kendine işkence etme öğretisidir.

Çivili yataklarda uyuyan ermişler vardır. Hâlâ oradalar; Varanasi'de, onları bulabilirsin. Şovmenlik kısmı iyi olabilir ama çirkindir ve kınanması gerekir. Bu insanlara saygı göste-rilmemelidir. Bunlar suçludur, çünkü onlara dava bile açama-yacak bir bedene karşı suç işlerler.

Bu nedenle ikinci bölümün çok iyi anlaşılması gerekir; aksi takdirde, ilk arzun, güce çekim duymak, farklı bir kılıkla yine orada olacaktır. Şimdi kendi üzerinde güç sahibi olmak için çabalar göstermeye başlayacaksın. Görünüşe bakılırsa olan budur.

"...başka insanlara ve onların tepkilerine bağlı olmayan -daha kendi içimde- bir güç" diyorsun. Başka insanlardan ve onların tepkilerinden bahsetmek bile gerçekten farklı bir biçimde düşünmediğini gösterir. İlk başta insanların sana itibar göstermeleri gerektiğiyle ilgileniyordun: güçlü bir adam, bir dünya fatihi, Nobel ödülü kazanmış birisi olmalısın ya da başka bir aptallık. Herkes Büyük İskender olamaz. Ne herkes Nobel ödülü kazanabilir ne de herkes bazı yönlerden başkalarından daha büyük olabilir. Yani bu bir değişim gerektirir: Kendini bunun mümkün olmadığı bir durumda bulduğunda -ya da belki çok fazla rekabet vardır ve rakipler arasında çok daha büyük insanlar, çok daha tehlikeli insanlar olduğu için ezileceksindir- kendi içine çekilmek ve başka insanlarla ilgisi olmayan, başka insanlardan bağımsız bir güç bulmaya çalışmak daha iyidir. Şimdi senin aynı türden başka bir yolculuğa çıktığın sonucuna varmam için bu kadarı bile yeterli. Başta başkalarına hükmetmeye çalışıyordun; şimdi kendine hükmetmeye çalışacaksın. İnsanlar buna "öğreti" diyor. Ünlü Ezop masalını hatırladım.

Mango mevsimi gelmiştir ve bir tilki olgun mangolara yetişmeye çalışır ama çok yüksektedirler. Tilki onlara ulaşabilecek yüksekliğe çıkamamaktadır. Birkaç kez dener; sonra imkânsızlığını görünce, kimsenin görüp görmediğini kontrol etmek için etrafına bakınır. Küçük bir tavşan her şeyi izlemektedir. Tilki, hezimet duygusunu gizlemeye çalışarak uzaklaşır ama tavşan sorar: “Teyzecim, ne oldu?” Tilki tavşana, “Oğlum, o mangolar daha olgunlaşmamış” der.

Güce duyduğun arzuyu değiştiriyorsan, Ezop masalı gibi olmaması gerekir. Önce güç arzusunun nereden doğduğunu anlamalısın. Senin boşluğundan, senin aşağılık duygundan kaynaklanıyor. Bu çirkin hükmetme arzusundan kurtulmanın tek doğru yolu, onun ne olduğunu doğru şekilde görmek için kendi boşluğuna girmektir. Güç triplerin sayesinde ondan kaçmaktaydın. Şimdi bütün enerjini kendine işkence etmeye değil, bir mazoşizm öğretisi yaratmaya değil, sadece kendi hiçliğine girmeye ver: O nedir?

O noktada hiçliğinin içinde güller açar. O noktada sonsuz yaşamın kaynağını bulursun. Artık bir aşağılık kompleksinin pençesinde değilsindir ve başka insanlarla hiçbir ilgin yoktur.

Kendini bulursun.

Güce ilgi duyanlar kendilerinden giderek daha çok uzaklaşırlar. Zihinleri ne kadar uzağa giderse, o kadar boş olurlar. Fakat *boşluk, hiçlik* gibi kelimeler kınandı ve sen de fikri kabul ettin. Hiçliğin güzelliğini keşfetmek yerine.

Hiçlik mutlak sessizliktir. Sessizlik, müziktir. Onunla kıyaslanabilecek hiçbir keyif yoktur. Katıksız mutluluktur.

Bu deneyime bağlı olarak Buddha kendisiyle nihai karşılaşmasına *nirvana* adını verdi. Nirvana hiçlik demektir. Bir kez kendi hiçliğinle huzurlu olduğunda; bütün gerginlikler, çatışmalar, kaygılar kaybolur. Yaşamın, ölümü bilmeyen kaynağını bulursun.

Yine de hatırlatmak isterim: Buna güç deme. Buna sevgi de, sessizlik de, mutluluk de - çünkü o “güç” geçmiş tarafından o kadar kirletildi ki kelimenin bile büyük bir arınmaya ihtiyacı vardır. Yanlış çağrışımlar yapar. Bu dünyaya aslında aşağı seviyede olan ama düzeysizliği-ni bir tür güçle, her tür güçle örtmeye çalışan insanlar hükmeder. Bunu yapmanın pek çok yolunu yarattılar. Elbette herkes ülkenin başkanı olamaz - öyleyse ülkeyi

eyaletlere böl. O zaman pek çok insan yönetici, başbakan olabilir. Öyleyse başbakanın işini böl - o zaman pek çok insan kabine başkanı olabilir ve onun da hemen altında, pek çok insan devlet bakanı olabilir. Bu hiyerarşinin tamamı aşağılık kompleksinden mustarip insanlardan oluşur. En alttaki müdürden başkana kadar, hepsi aynı hastalığın pençesindedir.

Indira Gandhi Hindistan'da uzun bir süre iktidarda kaldı. İktidardayken benim sekreterime birçok sefer beni görmek, benimle tanışmak ve birkaç soru sormak istediğini söyledi. En az altı kez tarih belirlendi ve hep tam bir gün önce "acil bir durumun ortaya çıktığı ve kendisinin bu sefer gelemeyeceği" mesajı iletildi. Altı kez olunca -o acil durum tam randevuya göre ortaya çıkıyordu- sekreterimden ona işin aslını sormasını istedim. Bu "aciliyet" asıl mesele değildir. "Sorun şu ki bakanlarım, parlamentodaki meslektaşlarım beni engelliyor. 'Osho'ya gitmek siyasi gücün açısından felaket olabilir' diyorlar" diyecek kadar dürüsttü.

Başarısızlığa uğradı ve sekreterim ona "Şimdi problem yok. Bu fırsatı kullan. Artık ülkenin başbakanı değilsin, gelebilirsin" dedi.

Cevabı şu oldu: "Şimdi daha da zor. Bizimkiler 'Eğer oraya gidersen, tekrar başbakan olmayı sonsuza kadar unut' diyorlar."

Oğlu Rajiv Gandhi pilottu ve sekreterime pek çok sefer benimle tanışmak ve gelecekteki kariyeriyle ilgili -politikaya mı girmeli yoksa pilot olarak mı kalmalı- benden rehberlik almak istediğini söyledi. Başbakan olduktan sonra, rehberlik istemedi. Aynı korku yüzünden. O kadar büyük bir tehlike haline geldim ki bana gelirsen, bana karşı olanların hepsi sana da karşı olacaklar! Bütün dünyada düşmanlarımın oluşturduğu büyük bir ortaklık var -bu hoşuma gidiyor, gerçekten-; silahı olmayan tek bir insan yirmi beş ülkeyle savaşta! Bütün güce sahip o büyük ülkeler, tamamen güçsüz görünüyorlar.

Almanya'da insanlarım hükümete karşı bir dava açtılar, çünkü parlamentoda Hıristiyanlığın bir din, benim hareketimin ise bir "tarikat" olduğunu söylüyorlardı. Hıristiyan ilahiyat dünyasında *tarikat* kelimesi suçlamadır. İki mahkemede, ya Hıristiyanlığın da bir tarikat olduğunun söylenmesi ya da bizim hareketimizi yeni bir din hareketi olarak adlandırmaları, bir tarikat olarak adlandırmamaları gerektiğini söylemek için başvuruda bulunduk. İki mahkeme lehimizde karar vererek, hükümetin hiçbir zarar vermemiş insanlar için kınayıcı kelimeler kullanmaya hakkı

olmadığını söyledi. Bizim hareketimizin bir *din hareketi* olarak adlandırılmasını kabul ettiler. Fakat hükümet aynı kelimeyi kullanmaya devam etti: *tarikat.*

O iki mahkemenin hükümete kendi anayasalarını, kendi kanunlarını kendilerinin yok ettiklerini açıklaması gerekir. Parlamentoda benim din hareketimi yine bir tarikat olarak adlandıran bir kişi suçlu muamelesi görmelidir. Bu kişi Almanya başbakanı da olabilir; fark etmez. Bu insanların hepsi içten titriyor, çökebileceklerinden endişe ediyorlar; sadece bir dokunuş gerekiyor. İçte hiçbir şey olmadığını ve dışta, güç için büyük bir rekabet olduğunu biliyorlar.

Jaina dininin üstatları olan yirmi dört tirthankaranın tamamının asil ailelerden geliyor olması bir tesadüf değildir. Bu insanlara ne oldu? Tanrı'nın Hindu enkarnasyonları Rama ve Krishna da aynı sınıfa, asil ailelere mensuptur. Başkası aydın-lanamazmış gibi görünüyor! Aydınlanmak için yalnız asil kana ihtiyaç var... Açıklığa kavuşturmak istediğim konu bu insanların zaten tepede olduklarıdır. Güce sahiptiler ve deneyimle-dikleri güç içsel boşluklarını yok etmedi. İçsellik uğruna güçten vazgeçtiler. Onu bulduklarında çiçek açtılar - bir güzellik içinde, bir hakikat içinde, bütün dünyaya bir "Yuvaya döndüm" ifadesi içinde.

İnsanlar bu insanların krallıklarından vazgeçmelerinin nedenini anlamadılar. İhtiyaçları olan her güce sahiptiler ama tam da bu durum. ihtiyaçları olan bütün güç, ihtiyaçları olan bütün para ve hâlâ içerde kimse yok. Hane para, rahatlık, lüksle doludur ama efendisi kayıptır. Bu zorunluluk yüzünden güçten feragat ettiler ve huzur arayışına yöneldiler.

Sıradan insanlar doğal olarak güce sahip değildir. Onlar ancak güçlü insanlara uzaktan bakar ve *Aynı saygı, aynı itibar bana da gösterilseydi, ben de önemli biri olurdum. Zamanın kumlarında ayak izlerimi bırakırdım,* diye düşünürler. Güçle ilgilenmeye başlarlar. Güçle doğmuş ve onun mutlak yararsızlık içinde bir alıştırma olduğunu görerek ondan feragat etmiş insanlara bak. İçte hep aynı kalırsın. Sahip olduğun milyarlarca lira bile içinde hiçbir değişiklik yapmayacaktır.

Ancak içindeki değişim, dönüşüm sana huzur getirecektir. O huzurdan sevgin çıkacaktır; o huzurdan dansın, şarkıların, yaratıcılığın çıkacaktır. Sadece *güç* kelimesinden sakın.

Şu anda sadece onu düşünüyorsun. Düşünmenin faydası olmayacak. Dünyada güç için, para için, şöhret için, saygınlık için rekabet etmek istiyorsan, düşünmek çok iyidir. Fakat kendi varlığına yerleşmek söz konusu olduğunda, zihin kesinlikle faydasızdır. Bu nedenle burada bütün çaba, zihinden çıkıp meditasyona, düşüncelerden çıkıp sessizliğe girmene yardım etmektir.

İçsel varlığını bir kez tattığında bütün açgözlülük, para ve güç arzusu buharlaşıverecektir. Kıyaslama yoktur. Kendi içinde tanrısallığı buldun; daha fazla arzulayabileceğin ne var?

Oscar Wilde bir keresinde "Tanrılar bizi cezalandırmak istediklerinde, dualarımıza karşılık verirler" demiş. Lütfen yorumlar mısın?

Oscar Wilde haklıydı. Psikologların insan zihni konusunda açıklayamadığı şeyi; mantığın ötesinde, aklın ötesinde, bilimsel araştırmanın ötesindeki derinlikleri yaratıcı sanatçının, şairin kolayca keşfettiği sıkça görülür.

Oscar Wilde'ın ifadesi çok değerlidir. "Tanrılar bizi cezalandırmak istediklerinde, dualarımıza karşılık verirler" derken, bilinçsizliğimizle ilgili bir şey söyler. Ne yaptığımızın farkında değiliz, ne istediğimizin farkında değiliz, ne için dua ettiğimizin farkında değiliz. Bilincimiz o kadar yüzeysel ve bilinçsizliğimiz o kadar derindir ki - dualarımız kabul edildiği takdirde bunun bir ödül değil bir ceza olacağı kesindir. Uykumuzda bir şey istedik ve onu istediğimize pişman olacağız.

Örneğin, Kral Midas'ın mitolojik öyküsünü herkes bilir. Yıllardan beri tek duası, dokunduğu her şeyin altına dönüşmesi için kendisine güç bahşedilmesiydi. Yıllar gelip geçti; duası kabul edilmedi. Tahammülsüzlüğü giderek arttı; tanrıları yıllardan beri peşinde olduğu gücü kendisine vermeye mecbur etmek için oruç tutmaya, zorlu çalışmalar yapmaya başladı. Aynı zamanda da istediği şeyin olağanüstü güzel, harika olduğunu düşünüyordu. Bu şans sana da verilseydi, tereddüt etmeden derhal fırsatı değerlendirirdin.

Sonunda dua kabul edildi ve arzusu yerine getirildi. Her şeyi altına çevirebiliyordu. Fakat o zaman tanrılardan kendisine bu gücü bahşetmelerini isteyerek kendisini yok ettiğini fark etti - çünkü yemek

yiyemiyor, su içemiyordu. Bir bardağa dokunamıyordu; bardak ve su altına dönüşüyordu. Yiyeceğine dokunduğunda, yiyecek altına dönüşüyordu. Kendi karısı bile ona yaklaşamıyordu. Kendi çocukları ondan kaçıyordu, çünkü dokunduğu herkes altına dönüşüyordu.

Bir hafta içinde adam yarı delirmiş bir haldeydi, ölüyordu. “Gücü geri alın - ne istediğimin farkında değildim. Yeterince cezalandırıldım” diyerek tanrılardan tekrar tekrar istekte bulundu. Karısı altına dönüşmüştü; çocukları altına dönüşmüştü. Yedi gündür hiçbir şey yememiş, su bile içememiş-ti - açlık ve susuzluktan ölüyordu.

Dua ettiği o yıllar boyunca, bu güç kendisine verildiği takdirde dünyadaki en zengin adam olacağını hayal etmişti. Şimdiyse gelmiş geçmiş en fakir adam olmuştu - geçmiş, şimdi, gelecek; kimse bu kadar fakir olmamıştı. Dostları onu görmeye gelmiyordu. Bakanlarının hepsi izne çıkmıştı; yalnız kalmıştı ve her zaman etrafı insanlarla çevrili olmuştu. Büyük bir kraldı ama şimdi dilenciler bile ona dostça davranmaya veya ona yaklaşmaya istekli değildi.

Bütün dillerde aynı türden pek çok mitolojik öykü vardır ve bunlar sadece hikâye değildir. Bunlar, bizim bilinçsiz zihnimizin tanımlamalarıdır. Sen tamamen bilinçli olmadıkça, yerine getirildiği takdirde duan bir cezaya dönüşecektir. Çünkü nereden geliyor? Tamamen bilinçli olduğun anda, hiçbir şey istemeyeceksin, çünkü en büyük hazine zaten sana verilmiştir. Bir Buddha’nın isteyecek hiçbir şeyi yoktur. Dua etmez. Duası yoktur, tanrısı yoktur, tamamıyla doyumlu ve mutludur. Arzusu yoktur, isteyecek bir şeyi yoktur, artık bir dilenci değildir. Bilinç insanı bir imparator olur. Tapınaklarda, kiliselerde, sinagoglarda dua eden milyonlarca insanın istediği şeyi biraz daha düşünmesi gerekir. Yerine getirildiği takdirde, sonuçları ne olacaktır? Dualarını geri almaya mecburdurlar, çünkü bütün arzuları derin bilinçsizliklerinden doğmaktadır. Sonucun ne olacağını, nihai akıbetin ne olacağını bilmezler.

Oscar Wilde büyük bir dahi, bir şair, yaratıcı bir sanatçıydı. Bunlar -senin sözde ölü azizlerin değil-, insanlığa kendi varlıkları, isteyebilecekleri şeylerin olasılıkları ve istemenin mi yoksa bir arzusuzluk noktasına ulaştığın ana kadar beklemenin mi daha iyi olacağıyla ilgili yeni içgörüler vermiş insanlardır.

Ne kadar mantıklı görünürse görünsün, bütün arzuların yanlış olacaktır. Nihai akıbetlerinin ölümcül olduğu görülecektir. Bunu kendinde

görebilirsin.

Aklıma bir hikâye geldi...

Büyük İskender Hindistan'a geliyordu. Ele geçireceği son ülkeydi ve ondan sonra dünyanın hâkimi olacaktı. Arap çölünde bir mistikle karşılaştı ve mistik o kadar heybetliydi
ki İskender bu karizmatik enerji alanına karşı koyamadı. Atını durdurarak aşağıya atladı. Doğu yolculuğu için Atina'dan ayrıldığı günden beri aklına takılan bir soru vardı; Doğu'da ölümsüzlüğe erişmiş insanların olduğunu duymuştu. sadece Yunanistan'a ulaşan söylentiler.
Bu adam yaşlı olmakla birlikte çok genç, çok dinç görünüyordu. İskender Yunanistan'dan Hindistan sınırına uzun yolculukta ilk defa kendini gösteriyordu. Adama "Ölümsüz biri olmanın sırrını bilmek istiyorum" dedi.

Mistik güldü ve şöyle dedi: "Ne tesadüf. Doğru insana sordun; yoksa bu koca dünyada çok insan var. Herhangi birisine sormuş olabilirdin ve kimse sana yolu gösteremezdi. Ben biliyorum ve sana yolu göstereceğim.

"Çok yakında, buraya üç kilometreden uzak değil, insanların kesinlikle bilmediği bir vaha var. Hiçbir yol oraya gitmiyor; yalnız ölümsüzler tarafından bilinen gizli bir yer. O vahanın suyundan içebilirsen -bir mağaradan çıkan küçük bir dere var- ölümsüz olacaksın."
İskender asla bir yere yalnız gitmezdi. Bu tehlikeliydi; bu bir güvenlik meselesiydi. Korumaları, güvenlik görevlileri, danışmanları, hepsi her zaman etrafındaydı. Fakat bu macerada kimsenin yanında gelmesini istemedi; kimsenin yeri bilmesini istemiyordu. Bu nedenle kimsenin takip etmemesini ve ordunun orada kalmasını emretti. Tek başına gidecek ve kısa sürede dönecekti.

Oraya çabucak ulaştı - o zamanların en hızlı atına sahipti. Ne kadar keyifli olduğunu hayal edebilirsin; arzusu, en derindeki arzusu, ölümsüz olmak. Kim ölmek ister? Ölmemek herkesin arzusudur. Fakat hiç bunun ne anlama geldiğini düşündün mü?
İskender de o güne kadar düşünmemişti. Attan indi, hızla küçük derenin, kristal berraklığında bir suyun çıktığı mağaraya doğru ilerledi ve tam ellerini çanak yapıp suyu içmek üzereyken kayaların üzerinde oturan bir karga "Bir dakika bekle" dedi. İskender buna inanamadı. Bir karganın konuşabileceğini asla hayal bile edemezdi ama şimdi seni ölümsüz kılacak bir derenin önünde dururken her şey mümkündü.

"Neden beni durduruyorsun?" diye sordu.
Karga şöyle cevap verdi: "Sadece bir dakika, o zaman sana öykümü anlatabilirim. Milyonlarca yıl önce aynı kaynaktan ben de içtim ve o zamandan beri mümkün olan her şekilde kendimi öldürmeye çalıştım. Yorgunum, ölmek ve sonsuz huzura kavuşmak istiyorum. Fakat hiçbir zehir işe yaramıyor; hiçbir gayret başarıya ulaşmıyor. Ateş beni yakmıyor ve sonsuza kadar hayattan bıkmış bir halde kalacağım fikri.

"Her şeyi gördüm. Her şeyi yaşadım - hep tekrar, tekrar, tekrar. Bana senin içeceğin bu nektarın etkisini bozacak şeyi nerede bulabileceğimi söyleyecek birisini arıyorum. Bilinçsizce içmemen için sana söylemek istedim. Benim yaptığım hatayı sen de yapma. Fakat yine de içmek istersen, özgürsün."

İskender işlerin bu tarafını hiç düşünmemiştir - ölümsüzlüğün dayanılmaz olabileceğini. Bütün dostların gitmiş olacak, bütün çağdaşların gitmiş olacak, bütün sevdiklerin ve seni seven herkes gitmiş olacak. Yeni kuşaklar gelip geçmeye devam edecek; başka insanlarla arandaki uçurum giderek büyüyecek. Kimse seni anlamayacak; ne de sen dünyada yaşayacak yeni insanları anlayabileceksin. Hayatın sadece bir tekrar, durmaksızın dönen bir çark olacak; her sabah, her akşam aynı güzergâh ve kaçmanın, çıkmanın yolu yok.

Büyük bir korku. avuçlarındaki suyu boşalttı ve kargaya teşekkür etti. "Sana sonsuza dek minnettar kalacağım ve başkalarının da aynı hatayı işlemesini engellemek için burada kalmanı rica ediyorum. Çünkü istisnasız herkes bunu yapmak isteyecektir" dedi.

Bu bizim bilinçsiz arzumuzdur: ölmemek. Fakat bunun sonuçlarını asla araştırmadık. Ölmezsen, intihar edemezsen; ölüm kendiliğinden gelmezse ve yaşamın bu kısırdöngüsünden çıkmanın bir yolu yoksa ne olacak? Tamamen çaresiz kalacaksın ve kederin neredeyse dayanılmaz olacak. Kanlı gözyaşları dökeceksin ve senin için hiçbir teselli bulunmayacak.

Oscar Wilde büyük bir içgörüye sahipti. Bu insan tuhaf fikirleri yüzünden İngiltere'den sürüldü. Çağdaşları onun biraz deli olduğunu düşünüyordu. Sence bir deli bu kadar büyük bir açıklığa, bu kadar harika bir bilince sahip olabilir mi? Fakat çağının ilerisinde dünyaya gelen herkesin kaderi budur. Onların anlayışıyla çağdaşlarının anlayışı arasındaki uçurum o kadar

büyüktür ki daima uyumsuzdurlar. Oscar Wilde dünyanın en ünlü uyumsuz dâhilerinden biridir.

Daima hatırla: Çağdaşları tarafından kınanmış bir insanın bir kitabını, bir şiirini bulabildiğinde; şiiri, kitabı, ifadeyi incele - çünkü o ifade çağdaşların anlayamadığı, çok büyük öneme sahip bir anlam taşıyor olabilir. Büyük insanın anlaşılmak için yüzyıllarca beklemesi gerekir. Ancak ölümlerinin üzerinden çok uzun bir zaman geçtikten sonra onları anlayabilen insanlar ortaya çıkar. Hayatlarını saygı görmeden, kendi topraklarında kendi insanları tarafından onurları kırılarak yaşarlar. Muazzam hazineler verirler ama çağdaşları arasında takdir görmezler. Bu asiler dünyanın tadı tuzudur. Bu asiler sayesinde insanlığın biraz ümidi vardır, bilinç biraz daha yukarılara yükselmiştir.

Bu birkaç asiyi insanlık tarihinden çıkardığında, insanlık kaybolur ve geriye sadece barbar, acımasız, çirkin yaratıklar kalır. Sana sahip olduğun bütün bilgeliği veren insanlar... onlara borcunu onları çarmıha gererek ödedin.

Oscar Wilde hayatını hiç saygı görmeden sürekli bir yerden ötekine sürülerek geçirmiş. Yine de tek kelime şikâyet etmeden, kimseye kin gütmeden, açık bir kabullenmeyle: "Vaktimden erken geldim. Onların hatası değil; benim hatam. Biraz daha beklemem gerekirdi."

Fakat belki bugün bile zamanının ilerisinde olabilirdi; onun zamanı hâlâ gelmedi. Sözlerini inceledim ve güvenle bir şekilde şunu söyleyebilirim: Hâlâ insanlarını beklemek zorunda kalacaktır. Dünya üzerinde yaşayan insanlar, ona bugün bile, kendi zamanındaki insanların yaptığı gibi kötü davranırlar.

Bu asileri anlamanı istiyorum, çünkü bunlar gerçek insanlardır. Bunlar kristalleşmiş ruhlar, bütünleşmiş bilinçlerdir. Senin yapmacık azizlerin değil; büyük şairler, büyük ermişler, büyük ressamlar her boyutta büyük yaratıcılar... onlar sonsuzluğa uzanan bir vizyona sahiptir, onlar Pasifik gibi bir derinliğe sahiptir ve onlar Himalayalar'ın dorukları gibi yüksekliklere sahiptir. Bu asilerle arkadaş olabilirsen, onların özelliklerinden bir şeyler senin varlığına da girebilir. Bu şey senin içinde bir tohuma dönüşebilir ve zamanı geldiğinde harika çiçekler ve harika rayihalar getirebilir.

Bir keresinde Buddha'ya "Neden insanlarına dua etmeyi öğretmiyorsun?" diye sorulur. Açık bir sorudur - duasız bir din birçok insan için anlaşılmazdır. Buddha'nın verdiği cevap bugün bile yirmi beş yüzyıl önceki

kadar canlı, yeni ve devrim niteliğindedir. “İnsanlarıma dua etmeyi öğretmiyorum, çünkü bu dualar onlara zarar verecek. Şu anda bir şey isteyebilecek bilinçte değiller ve istedikleri her şey yanlış olacaktır. Önce, yeterli bilince sahip olsunlar. Ben onlara nasıl daha bilinçli olacaklarını öğretiyorum, gerisi onlara kalmış. Tamamen bilinçli olduklarında, dua etmek isterlerse, serbestler. Onlar benim kölem değil. Fakat bir şey söyleyebilirim: Bütünüyle bilinçli bir insanın isteyeceği hiçbir şey yoktur. Bir insanın isteyebileceği her şeye sahiptir” der.

Mildred yıllardır ailesinin başının etini yemektedir ve herkes onun sızlanmasına ve suratsızlığına alışmıştır. Bir gün, konuşmacının bir saat boyunca gülümseyen bir yüzün çekici özellikleri üzerine konuştuğu bir “pozitif düşünce” seminerine katılır. Mildred eve gider, çok etkilenmiştir ve değişiklik yapmaya karar verir.

Ertesi sabah erken kalkar, en sevdiği elbisesini giyer ve güzel bir kahvaltı hazırlar. Aile mutfağa geldiğinde onları ışıldayan bir gülümsemeyle selamlar. Kocası George onun yüzüne dikkatli bir şekilde bakar ve sandalyeye çöker.

“Her şey yetmiyormuş gibi” diye sızlanır, “şimdi bir de çenesi kasılmaya başladı.”

Onun gülümsemesinin gerçek olabileceğine inanamaz. Olsa olsa çene kasılmasıdır!

İnsanlar dua etmeye çalışır, gülümsemeye çalışır; insanlar mutlu görünmeye çalışır; insanlar içten, dürüst görünmeye çalışır - hangi özellikler övülüyorsa artık. Fakat bilinçsizlikleri orada, her hareketin arkasında durur ve bilinçsizlikleri dürüstlüklerini bozar, gülümsemelerini bozar, hakikatlerini bozar.

Dünyada hiçbir ahlak dersi insanlara önce bilinçli olmayı ve ancak ondan sonra, kendi bilincinle, varlığında hangi nitelikleri geliştirmek istediğini bulmayı öğretmez. Dürüstlük mü, içtenlik mi, hakikat mi, sevgi mi, merhamet mi? Buddha gibi çok az sayıda isyankâr dışında, kimse senin bilinçsizliğini düşünmedi - önce onun bırakılması, değiştirilmesi gerektiğini; içsel varlığının ışıkla dolu olması gerektiğini ve bundan sonra ne yaparsan yap doğru olacağını. Tamamen bilinçli bir zihinle, hiçbir şey ters gitmez. Fakat dinleyen kim?

Buddha kırk iki yıl boyunca aralıksız insanlara tek bir şeyi anlatmayı sürdürdü: Daha uyanık ol, daha bilinçli ol. Onu duymaya alıştılar ve o kırk iki yıl boyunca “Bana tapınmanız için burada değilim. Bana biraz saygınız varsa, dediğimi yapın - hayatınızı bana tapınarak boşa harcamayın, çünkü bunun faydası olmayacak. Bilinçsiz insanın ibadeti tümüyle faydasız, anlamsızdır; bir aldatmacadır - beni anladığını zannederek kendini kandırmanın bir yoludur” dedi.

Yaşamının son gününde, bir kez daha tekrarladı, son kez: “Heykellerimi yapmayın. Beni seviyorsanız, kırk iki yıldır size anlattığım şeyi yapın: Daha uyanık olun. Benim adıma tapınaklar ve heykeller dikmeyin.”

Fakat bu bilinçsiz zihnimizin nasıl işlediğini gösteren bir şeydir - Buddha’nın heykelleri gerçek, tarihi bir insana ait, meydana getirilen ilk heykeller arasındaydı. Onun dünyada başka herkesten daha fazla heykeli var. Neredeyse bütün bir dağa oyulmuş tapınaklar var. Çin’deki bir tapınakta on bin Buddha heykeli var. Bütün dağ heykeller şeklinde oyulmuş; oraya “on bin Buddha tapınağı” deniyor.

Arap ülkelerinde insanlar Moğolistan’daki Buddha heykellerini görerek heykel diye bir şeyin varlığını fark ettiler. O heykellere Buddhalar (Buddhas) dendiği için... bu nedenle Arap-çada, Farsçada, Urducada heykel için *buth* kelimesi kullanılır. *Buddh’dan* türetilmiş bir kelimedir. *Buddh* kelimesi bir heykelle eşanlamlı oldu; ama o insan bütün yaşamını kendisine tapınılmaması, kendisini anlaşılması gerektiğini söylemeye adamıştı.

Asiler ya çarmıha gerilir ya da onlara tapınılması gerekir -ikisi tamamen aynıdır. Çarmıha germek o insanlardan kurtulmanın barbarca bir yoludur; tapınma onlardan kurtulmanın biraz daha medeni bir yoludur. Fakat her iki şekilde de sadece onlardan kurtulmuş oluruz.

Oscar Wilde’ın söylediği şeyi hatırlamalısın. Benim yerim, dua yeri değildir. Benim yerim dileklerinin gerçekleşmesi için gelebileceğin bir yer değildir. Benim yerim sadece kendini aydınlatabilesin diye daha bilinçli, uyanık olmana yardım etmek için var. O zaman her ne yapıyorsan iyidir, güzeldir, tinseldir, tanrısaldır.

Yaşadıklarım bir arabayı aynı anda hem ileri hem geri kullanmak gibi bir şey. Hiçbir yere gitmiyorum. Kontak açık mı, yoksa neden sadece benim kötü bir şoför olmam mı?

Bir yere gitme fikrinin kendisi esasen yanlıştır. Hiçbir şey hiçbir yere gitmiyor. Varoluş şimdidir; belirli bir yazgıya doğru ilerlemiyor. Yazgı yoktur; nihai amaç yoktur. Bize yüzyıllardan beri varoluşun belirli bir hedefe doğru ilerlediği öğretildi ve ihtirasla yaşamamız, önemli bir şey, önemli birisi olduğumuzu kanıtlamamız gerektiği de öğretildi: "Bir yere ulaş." Varoluş kesinlikle amaçsızdır.

Anlamlı olmadığını söylemiyorum. Tam olarak amaçsızlığı yüzünden anlamlıdır ama anlamı pazardakiyle aynı değildir. Bu tamamen farklı türde bir anlamdır: bir gül bitkisinin anlamı, kanatlanmış bir kuşun anlamı, şiirin ve müziğin anlamı.

Bir şey olmak zorunda değiliz - zaten öyleyiz. Bütün uyanmışların tek mesajı budur - bir şeye ulaşman gerekmiyor; o şey sana zaten verilmiştir. Varoluştan bir armağandır. Zaten olman gereken yerdesin; başka bir yerde olamazsın. Gidecek hiçbir yer, ulaşılacak hiçbir şey yoktur. Gidecek hiçbir yer ve ulaşacak hiçbir şey olmadığı için, kutlama yapabilirsin. O zaman telaş yoktur, kaygı yoktur, heyecan yoktur, keder yoktur, başarısız olma korkusu yoktur. Başarısız olamazsın. İşlerin doğası gereği başarısız olmak imkânsızdır, çünkü zerre kadar başarı sorunu yoktur.

Bu sadece toplumun, senin içinde problem yaratan bir koşullandırmasıdır. O zaman düşünmeye başlarsın: *Hiçbir yere ulaşamıyorum; yaşam ellerimin arasından kayıp gidiyor ve ölüm yaklaşıyor. Başaracak mıyım başaramayacak mıyım?* O zaman büyük bir kayıp korkusu, bu kadar şey ziyan olduğu için hayal kırıklığı vardır. Kim bilir? Yarın asla gelmeyebilir. *Kendimi, değerimi henüz kanıtlayamadım. Henüz ünlü olmadım. Büyük bir servet oluşturmadım. Bir ülkenin başkanı ya da bir başbakan değilim.*

Uhrevi ifadelerle düşünmeye başlayabilirsin ama süreç aynıdır. *Henüz aydınlanmadım. Henüz bir Buddha ya da İsa olmadım. Meditasyon uzakta. Kim olduğumu bilmiyorum,* diyebilirsin. Kendin için bin bir tane problem yaratmaya devam edebilirsin.

Bu problemlerin hepsi toplum senin hırslı olmanı istediği ve hırs da ancak geleceğe yönelik bir hedef varsa yaratılabileceği için ortaya çıkar. Hırs için, geleceğe ihtiyaç vardır. Hırs olmadan ego yaratılamaz. Ego toplumun seni yönetmek, seni sömürmek, seni ezmek, sürekli mutsuz etmek için sahip olduğu temel stratejidir.

Ego şimdiki an ve gelecek arasındaki gerilimde var olur: Gerilim ne kadar büyükse, ego da o kadar büyük olur. İçinde bulunduğun anla gelecek arasında gerilim bulunmadığında, ego yok olur; çünkü barınabileceği, var olabileceği hiçbir sorun yoktur.

Bu nedenle toplum sana "Bunu ol, şunu ol" diye öğretir. Sana dönüşmeyi öğretir. Ben olmaktan söz ediyorum, dönüşmekten değil. Dönüşmek kurnaz politikacı ve rahiplerin bir icadıdır - bütün insanlığı zehirlemiş olan insanlar da bunlardır. Sana hedefler verir dururlar. Sen dünyevi şeylerden usandığında -para, güç, saygınlık- o zaman da sana cenneti, Tanrı'yı, *samadhi*'yi, hakikati anlatmak için oradadırlar. Bütün süreç yeniden başlar.

Dünya işleriyle ilgili hayal kırıklığı yaşamak kolaydır. Er ya da geç daha fazla para veya daha fazla güce sahip olmanın olanca aptallığını görebilirsin. Er ya da geç "daha" fikrinin boşunalığını göreceksin, çünkü "daha" daha fazla mutsuzluktan başka bir şey getirmez. Senden bütün mutluluğu, bütün huzuru alır götürür. Yıkıcıdır. Sana yalnız korku, ürperti, kaygı, sinir bozukluğu getirir. Seni akıl hastası yapar; bu durum kolayca görülebilir. "Daha" fikri bütün dünyayı bir akıl hastanesine çevirdi.

Fakat uhrevi hedeflerin de aynı olduğunu görmek -nirvana ve nihai özgürleşme ve Tanrı ve cennet- çok zordur. Bu hedeflerin de aynı niteliğe sahip olduğunu görmek için olağanüstü bir zekâya ihtiyaç duyacaksın. Niteliksel değişim yoktur, çünkü hâlâ dönüşüm açısından düşünüyorsun. Hâlâ geleceğe göre düşünüyorsun.

Gelecek yoktur; geçmiş gibi, var olmayandır. Geçmiş artık yoktur, gelecek henüz gelmemiştir, yalnız şimdiki an vardır. Şimdiki anda arzu etmek için imkân yoktur, hırslı olmak için imkân yoktur, egonun var olması için yeterince alan yoktur.

Şimdi ve burada olduğunda, ego bulunmaz. Sen safi sessiz-liksindir. Tam şu anda... söylediğim şeyi gör. Bir teori ya da bir felsefe ortaya atmıyorum; sadece bir gerçeği ifade ediyorum.

Sadece bir saniye için gör... tam bu anı! Ego nerede? Huzurun yükseklikleri ve derinlikleri birden önüne serilir. Daima senin içindedirler ama sen onlara asla bakmazsın - sen koşuyor da koşuyorsun. Hiçbir yere varmadığın için de bu kadar endişelisin.

"Bir arabayı aynı anda hem ileri hem geri kullanmak gibi bir şey. Hiçbir yere gitmiyorum" diyorsun.

Gerek yok. Tam bu anda, her neredeysen, orası bir kutsamadır, ilahidir. Başka nereye gitmek istiyorsun? Neden geçmişte yaşıyorsun? Sana hedefler veren geçmiştir. Geleceğe hedefler yansıtan, kafanın içinde taşıdığın geçmiştir. Gelecek, geçmişin bir yansımasından başka bir şey değildir.
Ta çocukluğundan beri dinledin, hipnotize edildin - toplum tarafından, rahipler tarafından, politikacılar tarafından, ailen tarafından, pedagoglar tarafından. Sürekli hayatta bir hedefinin olması gerektiği, çok başarılı biri olman gerektiği, ünlü olman gerektiği -bir Nobel ödülü kazanmak gibi bir şey-, sıradan bir insan gibi ölmemen gerektiği yönünde hipnotize edildin. Sıradan bir insan olarak ölmek kötüdür; bir başkan ya da başbakan gibi ölmek zorundasın - onların ölümünde özel bir şey varmış gibi!

Kafan böyle sürekli tokmaklandığı için bu fikre o kadar alıştın ki seni deli ediyor. Aksi takdirde hayat olduğu gibi güzeldir; hiçbir amaca, hiçbir hedefe gerek yoktur. Gelecek tamamen bırakılabilir. Sırf şimdiki andan kaçmak için gelecekte yaşar ve psikolojik yönden geleceğe o kadar saplantılı bir hale gelirsin ki var olmayan uğruna var olanı kaçırmaya devam edersin.

Yahudi bir erkek çocuğunun öğrendiği ilk şeyler kutsal kitaptaki emirlerdir: “Anneni ve babanı onurlandır - yoksa!” Altı yaşındaki Herschel babasının eve gelip ailenin o güne kadar sahip olacağı ilk arabayı satın almaya karar verdiğini duyurduğu gün uyarıyı hatırlar.

Baba keyiflidir. “Düşünün, daha birkaç yıldır bu ülkedeyiz ve yakında kendi arabamıza sahip olacağız” der gururla. “Central Park’ın çevresinde dolaştığımızı şimdiden görebiliyorum. Önde ben arabayı kullanıyorum ve anne yanımda oturuyor, arkada da küçük Herschel oturuyor.”

Anne gülümseyerek onaylar. “Öyleyse, arabayı ne zaman almayı planlıyorsun?” diye sorar.

“İki hafta içinde, belki bir ay - daha geç değil.”

Keyifli duraklama birden Herschel’in kederli çığlığıyla bozulur: “Ben arkada oturmak istemiyorum! Önde oturmak ve direksiyonda olmak istiyorum!”

“Bu ailede sadece bir şoföre ihtiyacımız var” diye hatırlatır baba oğluna. “Önde anne oturuyor, arkada da sen oturuyorsun.”

“Arkada oturmak zorundaysam, kafamı duvara vuracağım, göreceksiniz” diye feryat eder Herschel. Duvara koşar ve söylediklerini yapmaya hazır bir

şekilde tehditkâr bir tavır takınır. “Anne arkada oturuyor, ben önde oturuyorum!”

“Hayır, Herschel, sen arkadasın” der baba sert bir biçimde.

“Önde, arkada değil!” Herschel’in sesi aniden tiz bir çığlığa dönüşür. “Arkada oturmayacağım!”

Baba, suratı asık, kolunu uzatır ve emreden parmağıyla işaret eder. “Herschel” der soğuk bir şekilde, “in arabamdan!”

İnsanlar gelecekte yaşamaya devam ederler! Aynı şey tıpkı araba gibi senin cennetin için de geçerlidir. Aynısı senin “nirvana”n, aydınlanman için de geçerlidir - aynı araba gibi.

Psikolojik bakımdan gelecek takıntısı olan sadece sıradan zihindir. Fakat toplum herkesin zekâsını öldürür ve herkesi sıradanlaştırır. Toplum senin gerçekten zeki olmanı istemez: Zekâdan korkulur. Zeki insanlar tehlikeli insanlardır. Onlar radikaldir, onlar devrimcidir, onlar daima mevcut durumu baltalarlar. Toplum senin sıradan, aptal kalmanı ister. Kesinlikle makine gibi verimli olmanı ister. Olabildiğince çok bilgi toplamanı ister ama gerçekten zeki olmanı istemez, çünkü zekiysen geleceği umursamayacaksın. Şimdiki anda ve şimdiki an için yaşayacaksın, çünkü başka bir yaşam yoktur.

Cıvıldaşan, gevezelik eden kuşları dinle. ağaçlar çiçek açıyor. yıldızlar, güneş, ay. Senin dışında, insan zihni dışında bütün varoluş anda yaşar. Istırap çeken, sadece insan zihnidir.

Geleceğin dışına çık! Gelecek senin hayalindir. Hiçbir yere gitmen beklenmiyor. Neredeysen, orada mutlu ol. Kendi varlığından hoşnut ol ve dönüşme fikrini bırak. O zaman her an çok değerlidir; o zaman her an benzer güzelliğe, benzer ihtişama, benzer pırıltıya sahiptir. O zaman her an mükemmeldir. O zaman ilahi olanı her an her yerde hissedebilirsin.

Cennet bir hedef değildir; cennet tam şu andaki mevcudiyettir. Sen mevcutsan, ilahi olan hazırdır. Anda yaşıyorsan, aydınlanmışsındır; başka aydınlanma yoktur. O zaman sıradan yaşam son derece olağanüstüdür. O zaman sadece bir hiç olmak çok doyurucudur. Ben bu yaklaşımın tamamına *sann-yas* diyorum: hedefleri, amaçları, geleceği bırakmak - tam bu anda, ertelemeden, varoluşun parçası olmak. O zaman tam bu anda, içinde büyük bir patlama olasıdır: Ego kaybolur, sen artık yoksundur ama ilahi olan vardır. Bu mutluluktur, bu hakikattir.

3 - Mutluluğu Parayla Satın Alamazsın

Maddi ve manevi olarak zenginlik, bolluk içinde yaşamalıyız. Soru, maddi olarak mı yoksa manevi olarak mı bolluk içinde yaşamamız gerektiğiyle ilgili değildir. Temel soru bolluk, zenginlik içinde yaşamanın -ki bu durum doğal ve varo-luşsaldır- gerekip gerekmediğidir. Bolluk içinde çiçek açmak, bütün renkleri bilmek, bütün şarkıları bilmek, hayatın bütün güzelliklerini bilmek, senin temel dürtündür.

Fakat bütün insanlık geçmişi, yoksulluğu övmekte ve onu ruhsallıkla denk hale getirmektedir ama bu saçmalıktır. Ruh-sallık bir insanın başına gelebilecek en büyük zenginliktir ve diğer bütün zenginlikleri de içerir. Başka zenginliklere karşı değildir; sadece her tür yoksulluğa karşıdır.

Para neden bu kadar yüklü bir konu? Para konusunu gündeme getirmek bile seksi ya da yemek masasında ölümü tartışmak kadar tabu gibi görünüyor.

Para şu basit nedenle yüklü bir konudur: Çünkü biz onun açgözlü birkaç kişinin efendisi değil, bütün insanlığın hizmetkârı olabileceği aklı başında bir sistem kurmayı beceremedik. Para yüklü bir konudur, çünkü insan psikolojisi açgözlülükle doludur; aksi takdirde para basit bir nesne değiş tokuş aracı, mükemmel bir araçtır. Bunda yanlış bir taraf yok ama bizim onu ele alış şeklimizle her şey yanlış görünüyor.

Paran yoksa ayıplanırsın; bütün yaşamın bir lanettir ve yaşamın boyunca her türlü yoldan para elde etmeye çalışırsın. Paran varsa, bu durum temel meseleyi değiştirmez: Yine daha fazlasını istersin ve daha fazla istemenin

sonu yoktur. Nihayet çok paraya sahip olduğunda -yeterli olmasa bile, asla yeterli değildir, ama başkasının sahip olduğundan daha fazladır- o zaman suçlu hissetmeye başlarsın, çünkü para biriktirmek için kullandığın araçlar çirkin, acımasız ve serttir. Sömürmektesin, insanların kanını emmektesin; parazit oldun. Şimdi paran var ama bu para sana sürekli onu kazanırken işlediğin bütün suçları hatırlatır.

Bu durum iki tür insan yaratır:

Biri suçluluktan kurtulmak için yardım kurumlarına bağış yapmaya başlar - onlar "hayır işleri" yapıyorlar, onlar "sevap" yapıyorlar. Hastane ve okullar açıyorlar - suçluluk duyguları yüzünden delirmemek için her şeyi yapıyorlar. Bütün hastanelerin, bütün okul ve üniversitelerin, bütün yardım kuruluşların suçlu insanların eserleridir.

Örneğin, Nobel ödülü her türlü yıkıcı bomba ve silahı yaratarak Birinci Dünya Savaşı'nda para kazanan bir adam tarafından kurulmuştur. Birinci Dünya Savaşı Bay Nobel'in temin ettiği araçlar kullanılarak yapıldı ve kendisi o kadar büyük paralar kazandı ki... Bütün taraflar silahları aynı kaynaktan elde ediyorlardı ve Bay Nobel bu kadar büyük ölçekte savaş malzemeleri üreten tek insandı. Bu nedenle öldürülen herkes, onun tarafından öldürüldü. Onun hangi taraftan olduğu önemli değildi: Öldürülen herkes, onun bombalarıyla öldürüldü. Bu nedenle ileri yaşında, bir insanın dünyada sahip olabileceği bütün paraya sahip olduğu sırada, Nobel ödülünü kabul ettirdi. Nobel ödülü barış ödülü olarak verilir - savaştan para kazanan bir adam tarafından! Barış için çalışan kim varsa, bir Nobel ödülü alır ve ödül büyük bilimsel icatlar, büyük sanatsal, yaratıcı icatlar için verilir.

Nobel ödülüyle birlikte büyük miktarda para gelir, yüz binlerce dolar, ve para giderek değer kaybetmeyi sürdürdüğü için bu para artmaya devam eder. Bu adam öyle bir servet yaptı ki her yıl dağıtılan bütün bu Nobel ödülleri yalnızca paranın faizinden verilir. Anapara el değmeden kalır ve sonsuza kadar da öyle kalacaktır. Her yıl yirmi Nobel ödülü verebilecek kadar faiz birikir.

Bütün hayır işleri gerçekte kendi suçunu temizleme çabasıdır - kelimesi kelimesine. Pontius Pilate isa'nın çarmıha gerilmesini emrettiğinde, ilk yaptığı şey ellerini yıkamaktı. Tuhaf! Çarmıh emri, ellerini kirletmez - neden ellerini yıkaman gerekiyor? Bu anlamlı bir şeydir: Suçlu hissediyor. insanların bunu anlaması iki bin yıllarını buldu, çünkü iki bin yıldan beri kimse Pontius Pilate'nin ellerini yıkamasının nedeninden bahsetmedi ya da

kimse yorumda bulunmaya zahmet etmedi. Suçlu hisseden insanların ellerini yıkamaya başladığını bulan Sig-mund Freud'du. Sembolik bir şey... ellerine kan bulaşmış gibi.
Bu nedenle para sahibi olmak suçluluk yaratır. Bir yol, hayır kurumlarına yardım ederek ellerini yıkamaktır - ve bu yol dinler tarafından sömürülür. Onlar senin suçluluğunu sömürüyorlar ama büyük sevap işlediğini söyleyerek egonu desteklemeye devam ediyorlar. Bu işin maneviyatla hiçbir ilgisi yoktur; sadece suçluları avutmaya çalışıyorlar.
Bir diğer şey; insan bu kadar suçlu hissettiğinde ya delirir ya da intihar eder. Kendi varlığı tam anlamıyla bir ıstıraba dönüşür. Her soluk ağırlaşır. Tuhaf olan, bütün yaşamı boyunca paraya kavuşmak için çalışmıştır - çünkü toplum zengin olma, güçlü olma hırs ve arzusunu kışkırtır. Para güç getirir: Her şeyi satın alabilir, satın alınamayacak şu birkaç şey hariç. Fakat o şeyler kimsenin umurunda değildir.
Meditasyon satın alınamaz, sevgi satın alınamaz, dostluk satın alınamaz, minnettarlık satın alınamaz - fakat bu şeylerle kimse ilgilenmez. Başka her şey, dünyadaki her nesne, satın alınabilir. Böylece her çocuk ihtiras merdivenini tırmanmaya başlar ve parası varsa, o zaman her şeyin mümkün olduğunu bilir.
Toplum ihtiras, güçlü olma, zengin olma fikrini besler. Bu, tamamen yanlış bir toplumdur. Psikolojik yönden hasta, akıl hastası insanlar yaratır. Bu insanlar toplum ve eğitim sisteminin onlara verdiği hedefe ulaştıklarında, kendilerini çıkmaz bir sokakta bulurlar. Yol biter; ilerisinde hiçbir şey yoktur. Bu durumda ya sahte bir dindar olur ya da delirir, intihar eder ve kendilerini tüketirler.
Bireylerin elinde değilse; yerel toplulukların (komün), toplumların parçasıysa ve toplum herkesi gözetiyorsa, para güzel bir şey olabilir. Herkes yaratır, herkes katkıda bulunur ama kimseye parayla karşılık verilmez - saygıyla karşılık verilir, sevgiyle karşılık verilir, minnettarlıkla karşılığı verilir ve hayat için gerekli her şey verilir.
Para bireylerin elinde olmamalıdır; aksi takdirde bu durum suçluluk duygusunun altında ezilme problemini yaratacaktır. Para insanların yaşamını son derece zenginleştirebilir. Topluluk paraya sahipse, topluluk sana ihtiyacın olan bütün hizmetleri, bütün eğitimi, yaşamın bütün yaratıcı boyutlarını verebilir. Toplum zenginleşecek ve kimse suçlu

hissetmeyecektir. Toplum sana bu kadar çok şey yaptığı için, sen de ona borcunu hizmetlerinle ödemek istersin.

Bir doktorsan, elinden gelenin en iyisini yapacaksın; bir cerrahsan, elinden gelenin en iyisini yapacaksın, çünkü en iyi cerrah olmana yardım eden, bütün eğitimi veren, her hizmeti veren, seni ta çocukluğundan beri gözeten toplumdur.

Çocukların topluluklara ait olması gerektiğini söylerken kastettiğim şey budur; ve topluluk herkesin ihtiyaçlarını gözetmelidir. insanlar tarafından yaratılan her şey bireyler tarafından biriktirilmeyecek, topluluğun kaynağı olacaktır. Senin olacaktır, senin için duracaktır ama senin elinde olmayacaktır. Sende ihtiras yaratmayacaktır; tam tersi seni daha yaratıcı, daha cömert, daha minnettar yapacağı için toplum da daha iyi ve daha güzel olmayı sürdürecektir. O zaman para sorun değildir.

Topluluklar parayı değiş tokuş için kullanabilir, çünkü her toplulukta ihtiyaç duyulan her şey bulunmayabilir. ihtiyaçlarını başka bir topluluktan satın alabilir; o zaman para bir değiş tokuş aracı olarak kullanılabilir - fakat topluluklar arasında, bireyler arasında değil. Bu şekilde her topluluk halihazırda kendisinde mevcut olmayan ihtiyaçlarını sağlayabilecektir. Böylece paranın temel işlevi devam edecek ama tasarrufu bireyden topluluğa geçecektir. Bana göre asıl komünizm budur: Paranın işlevi bireyden topluluğa aktarılır.

Dinler bunu istemeyecektir, politikacılar bunu istemeyecektir, çünkü kendi oyunları tamamen yerle bir olacaktır. Onların bütün oyunu ihtirasa, güce, açgözlülüğe ve tutkuya bağlıdır.

Dinlerin neredeyse tamamen dine aykırı şeylerle var olduğunu söylemek tuhaf görünüyor. ya da dine karşı şeylerle demek daha iyi olacaktır. Dinler bu şeyleri kullanır, ama yüzeyde, sen görmezsin. Sen hayırseverlik görürsün ama hayrın nereden ve neden geldiğini görmezsin.

Öncelikle, neden hayırseverliğe ihtiyaç duyulsun? Neden yetimler olsun, neden dilenciler olsun? Neden her şeyden önce dilencilerin ve yetimlerin olmasına izin verilsin? ikinci olarak, neden hayır işi yapmaya, parasını vermeye, bütün yaşamını hayırseverliğe ve yoksullara hizmet etmeye vermeye hevesli bu kadar insan var?

Yüzeyde her şey doğru görünür, çünkü çok uzun zamandır böyle bir yapı içinde yaşadık; aksi takdirde kesinlikle saçmadır. Topluluk çocukların

sorumluluğunu üstlenirse, hiçbir çocuk yetim değildir. Topluluk her şeye sahip olursa, o zaman kimse dilenci değildir; hep birlikte sahip olduğumuz her şeyi paylaşırız. Fakat o zaman dinler sömürü kaynaklarına sahip olmayacaklardır. Avutacakları yoksulları olmayacaktır; suçluluğundan kurtulmanın yollarını arayan zenginleri olmayacaktır. Dinlerin bana bu kadar karşı olmasının nedeni budur. Benim işim neredeyse güzel mermer mezarları kazıp iskeletleri ortaya çıkaran bir mezar kazıcısınınkine benzer. Kimse onları görmek istemez. insanlar iskeletlerden korkarlar.

Arkadaşlarımdan biri tıp okulunda öğrenciydi ve arada bir, seyahat ederken onda kalırdım. Geceyi bir yerde geçirmem gerekirse, istasyonda kalmak yerine bu öğrenciyle yurtta kalırdım. Bir gün bir şekilde konuşma pek çok konuda gecenin geç saatlerine kadar devam etti ve sonunda hayaletlere geldi. Ben sadece ona şaka yapıyordum; “Hayaletler gerçek. Onlarla karşılaşmamış olman garip” dedim.

Odada yaklaşık on beş öğrenci daha vardı ve “Hayır, biz onlara inanmıyoruz. Bir sürü ceset inceledik; hiçbir zaman bir ruh görmedik, hayalet falan yok” dediler.

Böylece arkadaşımla hazırlık yaptık... cerrahi servislerinde bir sürü iskelet vardı; dilenciler öldüğünde, biri öldürüldüğünde veya intihar ettiğinde otopsilerin yapıldığı başka bir servisleri de vardı - şehir büyüktü, ülkenin başkentiydi. Servisler bitişikti. Koridorun bir tarafında iskeletler, öbür tarafında değişik işlemler için bir sürü kadavra bulunduruluyordu. Dilenciler falan kimin umurunda? - zaman olduğunda profesörler otopsileri yapar ve kişinin nasıl öldürüldüğüne karar verirdi.

Arkadaşıma, “Bir şey yap: Yarın gece, kadavraların tutulduğu odada bir sedyeye yat, ben de arkadaşlarını getireceğim. Ben arkadaşlarınla oradayken, konuşmanın ortasına kadar hiçbir şey yapman gerekmiyor. Ondan sonra sadece doğrul. Birden yattığın yerden doğrul” diye anlattım.

Basit bir şeydi; bunda bir zorluk yoktu. “Yapacağım” dedi.

Fakat bir problem ortaya çıktı... işler karıştı. Cerrahi odasına gittik ve arkadaşım uzandı. Biz içeri girdik, arkadaşım doğruldu ve on beş kişi titremeye başladı. Bir kadavranın birden ayaklandığını görünce gözlerine inanamadılar! Fakat problem gerçeğe dönüştü, çünkü birden gerçek bir kadavra doğruldu! Rol yapan arkadaşım ayağa fırladı ve “Gerçekten hayaletler var! Şu kadavraya bakın!” dedi.

Bir yanlış anlama olmuştu ve o kişi yalnızca komadaydı. Birkaç hademe onu gecenin bir yarısında getirmişler ve kadavraların arasına koymuşlardı. Adamın şuuru yerine gelince, doğruldu. Bu insanları duyunca, sabah olduğunu zannetmişti; ayağa kalkıp neler olduğunu öğrenmenin zamanı gelmişti. ilk başta olanlara ben bile anlam verememiştim, çünkü ben odaya bu oyunu oynamak için sadece bir kişi göndermiştim. Bu ikinci adam kimdi?... Biz çıkarken adam, "Bekleyin, ben yaşıyorum! Neden burada tutuluyorum?" diye bağırıyordu.

Biz kapıları kapadık. "Bizim işimiz değil" dedik ve çıktık. Orada yatan arkadaşımı onun hayalet olmadığına, öbür adamın yanlışlıkla orada bulunduğuna inandırmak zordu. "Bir daha asla olmaz! iyi ki siz geldikten sonra kalktı. Ben orada tek başıma yatarken doğrulmuş olsaydı, kalp krizinden ölebilirdim. Sağ çıkamazdım" dedi.

Çirkin, kimsenin görmek istemediği kökleri kazmaya devam edersen... Bu nedenle *seks* ya da *ölüm* veya *para* gibi kelimeler tabu haline geldi. içlerinde yemek masasında tartışamayacağın hiçbir şey yok ama biz onları derinlere ittik ve kimsenin kazıp dışarı çıkarmasını istemiyoruz. Korkuyoruz. Ölümden korkuyoruz, çünkü öleceğimizi biliyoruz ve ölmek istemiyoruz. Gözlerimizi kapalı tutmak istiyoruz. "Herkes ölecek ama ben değil" havasında yaşamak istiyoruz. Herkesin normal psikolojisi bu: "Ölmeyeceğim."

Ölümden bahsetmek tabudur. insanlar korkar, çünkü onlara kendi ölümlerini hatırlatır. Ivır zıvır için endişelenirler ve ölüm gelir! Fakat ıvır zıvırın kendilerini meşgul etmesini isterler. Önemsiz şeyler bir perde işlevi görür: Onlar ölmeyecekler, en azından şimdi değil. Daha sonra... "ne zaman olursa, göreceğiz."

Seksten korkarlar, çünkü işin içine bir sürü kıskançlık girer. Kendi yaşam deneyimleri acı olmuştur. Sevmişler ve başarısız olmuşlardır ve gerçekten de konuyu ortaya getirmek istemezler - acı verir.

Durum para için de aynıdır, çünkü para toplumda derhal hiyerarşiyi getirir. Masanın etrafında oturan on iki kişi varsa, derhal onları bir hiyerarşiye sokabilirsin; benzerlik, eşitlik, bir an için kaybolur. O zaman birisi senden daha zengindir, birisi senden daha fakirdir ve birden kendini dost değil düşman olarak görürsün, çünkü hepiniz aynı para için kavga ediyor, aynı parayı tutuyorsunuz. Birden arkadaş değilsiniz; rakipsiniz, düşmansınız. Bu

yüzden en azından akşam yemeğinde, yemek yerken hiyerarşi ve olağan yaşamın kavgalarından hiçbirini istemezsin. Bir süre için bunların hepsini unutmak istersin. Sadece iyi şeylerden bahsetmek istersin - ama bunların hepsi dış görünüştür.

Neden gerçekten güzel bir hayat yaratılmasın? Neden paranın hiyerarşi yaratmadığı, sadece herkese daha fazla fırsat getirdiği bir hayat yaratılmasın? Neden seksin acı deneyimlere, kıskançlıklara, başarısızlıklara yol açmadığı, seksin sadece eğlenceli olduğu -başka herhangi bir oyundan farklı değil, sadece biyolojik bir oyun- bir hayat yaratılmasın?

Basit bir anlayış. Bir kadını seviyorsam ve o kadın başka erkeklerle hoşça vakit geçiriyorsa, bunun neresinin yanlış olduğunu anlayamıyorum. Bu durum benim sevgime zarar vermez; aslında o kadını daha fazla severim, çünkü çok insan tarafından seviliyordur! Gerçekten güzel bir kadın seçmişim. Yalnız benim sevdiğim bir kadına sahip olmak ve onun dünyada onu sevecek başka kimseyi bulamaması kötüdür. Bu gerçekten bir cehennem olacaktır!

Ara sıra başkasıyla mutluysa bunun neresi yanlış? Anlayışlı bir kalp, o mutlu olduğu için mutluluk duyacaktır. Birisini seviyorsun ve onun mutlu olmasını istiyorsun. Seninle mutluy-sa, iyi; başka birisiyle de mutluysa, aynı şekilde iyidir. Bunda hiçbir problem yoktur.

Sürekli aklımıza sokulan eski saçmalıklara -monogami, bire bir ilişki, sadakat- son vermek zorundayız. Dünyada bu kadar güzel insan varken, neden birbirlerine karışmamaları gerekiyor? Tenis oynuyorsun; bu, sadakat göstermek için bütün yaşamın boyunca aynı partnerle tenis oynamak zorunda olduğun anlamına gelmez. Yaşam daha zengin olmalıdır.

Sadece bir parça anlayış gereklidir; sevgi problem olmayacaktır, seks tabu olmayacaktır. Ne de ölüm bir tabu olacaktır - bir kez yaşamında problem olmadığında, kaygılar olmadığında; bir kez yaşamını bütünlüğü içinde kabul ettiğinde ölüm yaşamın sonu değil, onun parçasıdır. Yaşamı bütünlüğü içinde kabul etmekle, ölümü de kabul edersin; ölüm sadece bir istirahattır. Bütün gün çalışıyorsun - gece de dinlenmek ister misin istemez misin?

Uyumak istemeyen bazı akıl hastaları vardır. Uyumak istemediği için bana getirilen birisiyle karşılaşmıştım. Bütün gece, kendini uyanık tutmak için elinden gelen her çabayı gösteriyordu. Problem korkuyor olmasıydı; uyuduğu takdirde uyanacağının garantisi var mıydı? Bu gerçekten büyük bir

problem - kim ona garanti verebilir? “Uyanacağımı garanti etmek zorundasınız. Uyumaya devam etmeyeceğimin garantisi var mı? Uykuya dalan bir sürü insan gördüm ve... bitti! İnsanlar onların öldüğünü söylüyor, onları krematoryuma götürüyor ve orada insanları yakıyorlar. Ben yakılmak istemiyorum. Neden riske gireyim? Bu uyku tehlikeli” diyordu. Uyku bile problem olabilir.

Ölüm biraz daha uzun, biraz daha derin bir uykudur. Günlük uyku seni yeniler; tekrar daha verimli, daha iyi işler duruma getirir. Bütün yorgunluk gider; yeniden genç olursun. Ölüm aynısını daha derin bir seviyede yapar. Bedeni değiştirir, çünkü beden artık sadece sıradan uykuyla yenilenemiyordur; çok yaşlanmıştır. Daha esaslı bir değişime ihtiyaç vardır; yeni bir bedene ihtiyaç vardır. Yaşam enerjin yeni bir biçim ister. Ölüm sadece senin yeni bir biçime kolayca geçebildiğin bir uykudur.

Yaşamı bir kez bütünlüğü içinde kabul ettiğinde, yaşam ölümü de içerir. O zaman ölüm ona karşı değil, bir hizmetçidir, tıpkı uyku gibi. Yaşamın sonsuzdur; sonsuza dek orada olacaktır. Fakat beden sonludur; değişmek zorundadır. Yaşlanır ve o zaman yaşlılığı sürüklemektense yeni bir bedene, yeni bir biçime sahip olmak daha iyidir.

Bana göre, anlayış sahibi bir insan hiçbir problem yaşamayacaktır. Sadece bir görüş açıklığına sahip olacaktır - ve problemler buharlaşır. Geriye büyük bir sessizlik, mükemmel bir güzelliğin ve büyük bir rahmetin sessizliği kalır.

Neden hep seks ve paranın derinlerde birbiriyle bir şekilde bağlantılı olduğunu hissediyorum?

Bağlantılıdırlar. Para güçtür; bu nedenle birçok şekilde kullanılabilir. Seksi satın alabilir ve bu asırlardan beri böyledir. Krallar binlerce eşe sahip oldular. Daha yirmi birinci yüzyılda Haydarabad Nizamı’nın beş yüz karısı vardı!

Krishna’nın on altı bin karısının olduğu söylenir. Ben bunun çok fazla olduğunu sanırdım ama Haydarabad Nizamı’nın daha birkaç on yıl önce beş yüz karısının olduğunu öğrenince, Krishna’nınki çok gözükmüyor - sadece

otuz iki katı! İnsan açısından mümkün görünüyor. Beş yüzle baş edebiliyorsan, on altı bin neden olmasın?
Dünyanın bütün kralları bunu yapıyordu; kadınlar sığırlar gibi kullanılırdı. Büyük kralların saraylarında kadınlar numaralanırdı. İsimleri hatırlamak güç olduğu için kral hizmetkârlarına "Dört yüz bir numarayı getirin" derdi - beş yüz ismi nasıl hatırlasın? Numaralar. tıpkı askerlerin numaralanması gibi; isimleri değil sadece numaraları vardır. Bu, çok şeyi değiştirir. Sayılar kesinlikle matematikseldir. Sayılar soluk almaz; kalpleri yoktur. Sayıların ruhu yoktur. Savaşta bir asker öldüğünde, duyuru panosunda sadece "On beş numara öldü" diye yazar. Şimdi, "On beş numara öldü" bir şeydir; tam olarak kişinin adını söylediğinde, bu tamamen farklı bir şeydir. O zaman o kişi bir kocaydı ve şimdi karısı dul kalacak; o kişi bir babaydı ve çocukları şimdi öksüz kalacak; o kişi yaşlı anne ve babasının tek desteğiydi, artık hiçbir destek olmayacak. Bir aile kimsesiz kalır; bir ailenin ışığı söner. Fakat on beş numara öldüğünde, on beş numaranın karısı yoktur, hatırla; on beş numaranın çocukları yoktur, on beş numaranın yaşlı ebeveynleri yoktur. On beş numara sadece on beş numara olarak hatırlanır! On beş numaranın yeri doldurulabilir - başka bir insan gelecek ve on beş numaranın yerinin alacaktır. Fakat hiçbir insanın yeri doldurulamaz. Askerlere numara vermek bir hile, psikolojik bir hiledir. Faydası olur... kimse ortadan kaybolan numaralara dikkat etmez; yeni numaralar gelmeye ve eski numaraların yerini almaya devam eder.

Karılar numaralanırdı ve bu iş ne kadar çok paranın olduğuna bağlıydı. Aslında, eski günlerde bir adamın ne kadar zengin olduğunu bilmenin tek yolu buydu; bir çeşit ölçüydü. Kaç karısı var?

Kadın asırlardan beri sömürülmüştür - ve sömürme yolu paradır! Bütün dünya fahişelik yüzünden ıstırap çekti; fahişelik insanları alçaltır. Bir fahişe nedir? Bir fahişe, makineye indirgenmiştir ve sen onu parayla satın alabilirsin.

Senin karının da farklı olmadığını iyice hatırla. Bir fahişe, taksi gibidir ve senin karın da senin kendi araban gibidir - kalıcı bir anlaşmadır. Fakir insanlar kalıcı anlaşmalar yapamazlar; onlar taksi kullanmak zorundadır. Zenginler kalıcı anlaşmalar yapabilir - kendi arabalarına sahip olabilirler. Ne kadar zen-ginleşirlerse, o kadar çok arabaya sahip olabilirler. 365 araba-

sı olan birini biliyorum - yılın her günü için bir araba. Arabalarından biri som altından yapılmıştı.
Para güçtür ve güç her şeyi satın alabilir. Yani, seks ve para arasında bir bağlantı olduğunu söylerken yanılmıyorsun.

Bir şeyin daha anlaşılması gerekir. Seksi bastıran insan daha para odaklı hale gelir, çünkü para seksin yerine geçer. Para o kişinin sevgisi olur. Açgözlü insana, para delisine, onun yüzlük banknotlara dokunma şekline bak - onlara sevdiğini okşuyormuş gibi dokunur! Altına bakma şekli, onun gözlerine bak - çok romantik, büyük şairler bile değersiz hissedecek. Para onun sevgisi, tanrıçası olur. Hindistan'da insanlar paraya taparlar bile. Belirli bir günde paraya tapılır -gerçek para-; banknotlara ve demir paralara taparlar. Zeki insanlar böyle aptalca şeyler yapıyorlar!

Seks birçok şekilde saptırılabilir. Bastırılırsa, öfkeye dönüşebilir. Bu nedenle askerin seksten yoksun bırakılması gerekir; seks enerjisi bu yolla onun öfkesi, hiddeti, yıkıcılığı haline geldiği için her zaman olduğundan daha fazla şiddet kullanabilir. Seks ihtirasa dönüştürülebilir. Seksi bastır ve seks bir kez bastırıldığında, hazır enerjiye sahipsindir, o enerjiyi herhangi bir tarafa yönlendirebilirsin. Bu bir politik güç arayışı olabilir; bu bir daha fazla para arayışı olabilir; şan şöhret, saygınlık, sofuluk vesaire arayışı olabilir.

insan tek bir enerjiye sahiptir - o enerji sekstir. Senin içinde birden çok enerji yoktur. Tek bir enerji her tür dürtü için kullanılmıştır. Muazzam güçlü bir enerjidir bu.
insanlar, daha fazla paraları olduğunda daha fazla seks yapabilecekleri ümidiyle paranın peşindedir. Çok daha fazla güzel kadın veya erkeğe sahip olabilirler; çok daha fazla çeşitliliğe sahip olabilirler. Para onlara tercih özgürlüğü verir.

Cinsellikten kurtulmuş, cinselliği dönüştürülmüş bir olgu haline gelmiş kişi, paradan da kurtulmuştur, ihtirastan da kurtulmuştur, ünlü olma arzusundan da kurtulmuştur. Bu şeylerin hepsi derhal hayatından çıkar. Seks enerjisinin yukarı doğru yükselmeye başladığı anda, seks enerjisinin sevgiye, medi-tasyona dönüşmeye başladığı anda, daha aşağıdaki tezahürle-rin hepsi ortadan kaybolur.

Fakat seks ve para derinden bağlantılıdır. Fikrinde bir hakikat payı var.

Süslü bir genelevde üst kattan karta kaçmış önemsiz bir müşterinin bağırdığı duyulur: “Hayır! Bu şekilde değil! Benim istediğim şekilde yap, bizim Brooklyn’de yaptığımız şekilde. Yoksa bırak! Benim istediğim şekilde yap ya da unut gitsin!”

Madam yukarı çıkar ve kızın odasına dalar. “Neyin var, Zelda?” der. “Ona istediği şeyi ver.”

Odadan çıkar, kız uzanır ve adam onunla tamamen alışılmış bir biçimde seks yapar. Kız oturur, üzerine sabahlığını geçirir, bir sigara yakar ve “Bu senin tarzın ha, Yahudi?”

“Budur” der adam gururla yattığı yerden.

“Brooklyn’de böyle mi yapıyorsunuz?”

“Doğru bildin!”

“Bunda farklı olan ne?”

“Brooklyn’de bunu beleşe buluyorum.”

insanlar sekse kafayı takmış oldukları kadar parayı da takıntı haline getirmiş olabilirler. Saplantı paraya doğru kaydırılabilir. Fakat para sana satın alma gücü verir ve sen her şeyi satın alabilirsin. Sevgiyi satın alamazsın elbette ama seksi satın alabilirsin. Seks bir metadır, sevgi değildir. Rahipler metadır - ibadet bir meta değildir. Satın alınabilen sıradandır, aleladedir. Satın alınamayan, kutsaldır. Bunu hatırla: Kutsal olan paranın dışındadır, alelade olan daima paranın gücünün sınırları içindedir. Seks dünyadaki en alelade şeydir.

Bir adam Chicago’da artık imajını yenilemeyi planlayan bir gangster çetesinin işlettiği modern bir genelev-gece kulübüne girer. Genelev bir gökdelen otelin değişik katlarında hizmet vermektedir ve adam seksi bir üniforma giymiş, tik ağacından yapılmış bir görüşme masasında oturan ve kendisine ne kadar para harcamak istediğini soran sevimli, genç bir danışma görevlisi tarafından karşılanır. Görevli, fiyatların istediği kızların niteliğine ve sayısına göre beş dolarla bin dolar arasında değiştiğini açıklar. Her şey görüntülü interkom üzerinden gösterilir. Yüksek fiyatlar yüksek tavanların, yatakların üzerinde aynaların, bir seferde yatakta sizinle birlikte üç-dört kızın bulunduğu alt katlar içindir. Düşük fiyatlar tatlı genç danışma görevlisinin açıkladığına göre “çenesi kıllı gerçekten çirkin yaşlı bir kadın”la sona eren daha küçük zevkler içindir.

Müşteri iyice düşünür. “Beş dolardan daha ucuz bir şeyiniz yok mu?” diye sorar sonunda.

“Elbette” der danışma görevlisi. “Yedinci kat çatı bahçesi, tek atış bir dolar. Self servis.”

Para kesinlikle seksle bağlantılıdır, çünkü seks parayla satın alınabilir. Satın alınabilen her şey para dünyasının parçasıdır.

Bir şeyi hatırla: Sadece satın alınabilen şeyleri bilirsen, sadece satılabilen şeyleri bilirsen, yaşamın boş kalacak. Yalnızca alınıp satılan şeylerle tanışıklığın varsa, yaşamın tamamen yararsız kalacak. Satın alınamayan ve satılamayan şeyleri öğren - o zaman ilk kez kanatlar çıkarmaya başlarsın, ilk kez yükseklere uçmaya başlarsın.

Büyük bir kral olan Bimbisara, Mahavira’ya erişir. Mahavira’nın aydınlanmaya, *samadhfye* ulaştığını duymuştur. Jaina dilinde buna *samayik* denir - meditasyonun son hali. Bimbisara bu dünyada her şeye sahiptir. Endişelenir: “Bu *samayik* nedir? Bu *samadhi* nedir?” Huzur bulamaz, çünkü şimdi ilk kez sahip olmadığı bir şeyin varlığından haberdar dır - ve ilgisini çeken herhangi bir şeyi elde etmeden mutlu olabilen bir insan değildir.

Dağlara yolculuk eder, Mahavira’yı bulur ve *“Samayik’in* için ne kadar istiyorsun? Onu satın almaya geldim. Arzu ettiğin her şeyi verebilirim ama bana bu *samayik*’i, bu *samadhi*’yi, bu meditasyonu ver - nedir bu? Nerededir? Önce bir göreyim!” der.

Mahavira kralın bunca aptal olmasına şaşırır ama çok nazik, yumuşak, ağırbaşlı bir insandır. “Buraya kadar gelmene gerek yoktu. Senin başkentinde aynı seviyeye ulaşmış bir müridim var ve kendisi o kadar fakir ki onu sana satmaya istekli olabilir. Ben istekli değilim, çünkü paraya hiç ihtiyacım yok. Çıplak olduğumu görüyorsun, giysiye bile ihtiyacım yok, tamamıyla hoşnudum - hiçbir şeye ihtiyacım yoksa senin paranla ne yapacağım? Bana bütün krallığını versen bile, kabul etmeyeceğim. Benim kendi krallığım vardı ve ben ondan vazgeçtim. Sahip olduğun her şeye sahiptim!” der.

Bimbisara, Mahavira’nın her şeye sahip olduğunu ve hepsinden vazgeçtiğini biliyordu, bu nedenle bu adamı satmaya ikna etmek zordu. Para onun için kesinlikle bir anlam ifade etmiyordu. Bu yüzden “Tamam, kim bu kişi? Bana onun adresini ver” der.

Mahavira ona anlatır: “Çok fakirdir, kentin en yoksul kesiminde yaşar. O tarafa daha önce hiç gitmemiş olabilirsin. Adresi şu... Git ve ona sor. O senin kulundur, onu sana satabilir ve çok ihtiyacı var. Bir karısı, çocukları ve büyük bir ailesi var ve gerçekten yoksul.”

Bu bir şakadır. Bimbisara mutlu bir şekilde döner ve doğruca şehrin daha önce hiç gitmediği kesimlerine gider. İnsanlar gözlerine inanamazlar - kralın altın arabası ve onu takip eden binlerce asker.

Fakir adamın kulübesinin önünde dururlar. Fakir adam gelir, kralın ayaklarına dokunur ve “Sizin için ne yapabilirim? Emredin” der.

Kral, *“Samadhi,* yani meditasyon denen şeyi satın almaya geldim ve istediğin her bedeli ödemeye hazırım” der.

Fakir adam ağlamaya başlar, gözyaşları yanaklarından süzülür ve “Üzgünüm. Size hayatımı verebilirim, sizin için hemen şuracıkta ölebilirim, başımı kesebilirim - ama size *samadhi*’mi nasıl verebilirim? O satılabilir değildir, satın alınabilir değildir - hiçbir şekilde bir meta değildir. O bir bilinç durumudur. Mahavira size bir şaka yapmış olmalı” der.

Satılamayan ve satın alınamayan bir şeyi bilmedikçe, paranın dışında bir şeyi bilmedikçe, gerçek yaşamı bilmedin demektir. Seks paranın ötesinde değildir - sevgi ötesindedir. Cinselliğini sevgiye dönüştür ve sevgini meditasyona dönüştür - o zaman bir gün Bimbisara gibi krallar bile seni kıskanabilir. Bir Mahavira, bir Buddha ol; bir İsa, bir Zarathustra, bir Lao Tzu ol. Ancak o zaman yaşamış olursun; ancak o zaman hayatın gizemlerini öğrenmiş olursun.

Para ve seks en düşük olanlardır; insanlar para ve seks dünyasında yaşıyor. Yaşadıklarını sanıyorlar - yaşamıyorlar, ot gibi yaşıyor, sadece ölüyorlar. Yaşam bu değildir. Yaşam açığa çıkarılacak daha pek çok krallığa, bu dünyaya ait olmayan sınırsız bir hazineye sahiptir. Bunu sana ne seks verebilir ne de para. Fakat sen ona ulaşabilirsin. Ona ulaşmak için cinsel enerjini kullanabilirsin ve ona ulaşmak için para gücünü kullanabilirsin. Elbette ona parayla ya da seksle ulaşılamaz ama sen cinsel enerjini, para gücünü kullanabilirsin; bunu öyle ustalıklı bir şekilde yapabilirsin ki öteki dünyanın intikal edebileceği bir alan yaratabilirsin.

Sekse karşı değilim, paraya da karşı değilim - bunu hatırla. Daima hatırla! Fakat kesinlikle bunların ötesine geçmene yardım etmekten yanayım - ben kesinlikle ötesine geçmekten yanayım.

Her şeyi bir basamak olarak kullan. Hiçbir şeyi inkâr etme. Paran varsa, fakir insandan daha kolay meditasyon yapabilirsin. Kendine daha çok zaman ayırabilirsin. Evinde küçük bir tapınağa sahip olabilirsin; meditasyonun daha kolay gerçekleşeceği bir bahçeye, gül ağaçlarına sahip olabilirsin. Dağlarda bir-iki tatil için kendine izin verebilirsin; yalnızlığa çekilebilir ve kaygılanmadan yaşayabilirsin. Paran varsa, onu paranın satın alamayacağı ama paranın ona alan yaratacağı bir şey için kullan.

Sadece seksle sınırlı kaldığı takdirde cinsel enerji bir israftır; ama niteliğini dönüştürmeye başladığında büyük bir kutsama haline gelir. Seks uğruna sekse girişme - seksi bir sevgi paylaşımı olarak kullan. Seksi sadece iki bedenin değil iki ruhun buluşması olarak kullan. Seksi, iki insanın enerjilerinin medi-tatif bir dansı olarak kullan. Bir erkek ve bir kadın beraber dans ettiğinde, dans çok daha zengin olur ve seks dansın esasıdır: buluşan, birleşen, dans eden, keyiflenen iki enerji.

Onu bir basamak, bir sıçrama tahtası olarak kullan. Cinsel orgazmının en yüksek noktasına ulaştığında, meydana gelenlerin farkında ol; şaşıracaksın - zaman kaybolur, zihin kaybolur, ego kaybolur. Bir an için mutlak sessizlik vardır. Bu sessizlik gerçek olandır.

Bu sessizliğe başka araçlar yoluyla ve daha az enerji harcayarak da ulaşılabilir. Bu sessizlik, bu zihinsizlik, bu zamansızlığa meditasyon yoluyla ulaşılabilir. Aslında kişi cinsel deneyimine bilinçli bir şekilde başlarsa, er ya da geç meditasyon yapan birine dönüşeceği kesindir. Cinsel deneyimine ilişkin bilincinin, aynı şeyin içine seks karışmadan da meydana gele-bileceğini fark etmesini sağlayacağı kesindir. Aynı şey hiçbir şey yapmadan kendi başına sessizce otururken de meydana gelebilir. Zihin bırakılabilir, zaman bırakılabilir; zihin, zaman ve egoyu bıraktığın anda, orgazm halinde olursun.

Cinsel orgazm çok kısadır ve anlık olan her şey ardından hayal kırıklığı getirir; keder, mutsuzluk, üzüntü ve pişmanlık getirir. Orgazm halinde olma niteliği senin içinde bir akıcılık, bir süreklilik haline getirilebilir - bu durum senin belirli bir niteliğin haline gelebilir. Fakat bu ancak meditasyon yoluyla mümkündür, tek başına seksle değil.

Seksi kullan, parayı kullan, bedeni kullan, dünyayı kullan ama ötesine ulaşmak zorundayız. Öteki tarafın daima hedef olarak kalmasını sağla.

Yıllardan beri defalarca kazancımın üzerinde yaşama riskine girdim ve bugüne kadar hayatta kalmanın ötesinde tahmin edilemeyecek boyutlarda kutsandığım zamanlar da oldu. Fakat yeniden popüler topluma girdiğimden ve kırk sekiz yaşına bastığımdan beri daha duyarlı oldum ve sağlık sigortası ve kendim için maddi bir altyapı yaratmak konusunda kaygılıyım. İstikrar aramanın zihinsel tuzaklarına düşmeden, dolayısıyla bir güvencesizlik durumunda mümkün olan güven içinde büyümeyi kaçırmadan toplum içinde yaşamak ne demektir?

Anlaşılması gereken ilk şey yaşamın güvencesiz olduğudur. Ölüme karşı sigorta yoktur. Yaşam, onu tehlikesiz ve güvenli hale getirdikçe kurulaşır ve bir çöle dönüşür.

Güvencesizlik uyanık kalmak, bütün tehlikelere hazır olmak zorundasın demektir. Hayat her zaman bıçak sırtında yürümektir. Tehlikesiz ve güvende olma fikri tehlikelidir, çünkü o zaman uyanık ve şuurlu olmak zorunda değilsindir. Aslında uyanıklıktan ve bilinçten sakınmak için güvence ve güvenlik istiyorsun.

Var olan her güvensizlikle birlikte an be an yaşa. Ağaçlar yaşıyor, kuşlar yaşıyor, hayvanlar yaşıyor; sigorta diye bir şey bilmiyorlar, güvenlik diye bir şeyden haberleri yok. Endişeli değiller - bu nedenle her sabah şarkı söyleyebiliyorlar.

Sen her sabah şarkı söyleyemezsin. Belki de şarkı söylediğin hiç bir sabah olmamıştır! Gecelerin etrafta gizlenen tehlikelerin kâbuslarıyla doludur. Sabahları neşeyle uyanmaz-sın - yeniden günün güvencesizlik ve problemleri, kaygılarıyla karşı karşıya gelmek üzere uyanırsın.

Kuşları dinle - onların herhangi bir şey kaybettiğini sanmıyorum. Geyiklere bak, güzelliklerine ve çevikliklerine; her an kesilebilecek ağaçlara bak. Onlar bunun için endişelenmezler, onların derdi andır - bir sonraki an değil; her keyfin, her huzurun bulunduğu bu an. Her şey yeşil ve her şey hayat doludur.

Yaşının ilerlediğini anlıyorum. Kişi, yaşı ilerledikçe ölümün yaklaştığını fark eder. Fakat ölümü önlemenin yolu yoktur ve eğer önleyemiyorsan - bugüne kadar kimse onu önleyememiştir- ona kafa yormamak daha iyidir. Olması gereken olacaktır; o zaman neden şimdiki anı henüz olmamış bir şey için mahvedesin? Bırak önce bir olsun; o zaman endişelenebilirsin. Bırak önce ölüm gelsin; o zaman mezarında güvence, güvenlik için

kaygılanacak sonsuz zamanın olacak - aslına bakılırsa, dert edecek başka hiçbir şeyin olmayacak! Günde yirmi dört saat mezarında bir o yana bir bu yana dönebilirsin - kesinlikle özel ve güvenlidir. Oradan çıkamazsın bile ve kimse de içine giremez. Ancak mezarlardaki insanlar tamamen güvendedir; onların başına hiçbir şey gelmez.

Ne kadar hayat doluysan, güvencesizliği o kadar çok seveceksin - ve güvencesizliğin zekânı keskinleştirecek, kıvraklığını artıracak, bilincini sürekli bir büyüme haline getirecektir.

Büyük bilimcilerin neredeyse hiç zengin ailelerden çıkmadığını fark ettin mi? Ne de büyük şair ya da büyük mistiklerin. Zengin aileler bilinç gelişimi ya da insan büyümesine fazla katkıda bulunmamıştır. Nedeni ne? Çünkü ağzında altın bir kaşıkla doğan bir çocuğun güvence ya da güvenliğe kafa yormasına gerek yoktur - her şey zaten güvenli ve tehlikesizdir. Doğal olarak bu durum onun zihnini donuklaştırır. Meydan okuması gereken bir şey yoktur; etrafı sürekli hizmetçiler, olanaklar, lüks şeylerle çevrilidir. Bilinç, uyanıklık, meditasyon konularında düşünmeye bile zamanı yoktur.

Bana anlatıldığına göre California'da bir otelin önünde bir Rolls-Royce limuzin durur ve arabanın içindeki kadın korumaya "Dört taşıyıcının gelmesini söyle, çocuğumun odasına taşınması gerekiyor" der.
Koruma buna inanamaz ama zavallı çocuğa karşı büyük bir merhamet hisseder - belki de yürüyemiyordur. Son derece sağlıklı görünmesine rağmen... çok şişman olduğu kesin ama bir yerinde bir sorun olmalıdır, çünkü ilk defa birisinin taşınması gerekmektedir. Çocuk on yaşından büyük değildir. Böylece dört taşıyıcı çağrılır; çocuğu taşırlar ve onlar da şaşkındır. Çocuğa sorarlar: "Yürüyemiyor musun? Bir sorun mu var?"

"Sorun yok, yürüyebiliyorum ama gerek yok - taşınmamı sağlayabilirim. Yalnız fakirler yürür. Odama taşınmamı karşılayabiliyorsam, neden bir yoksul gibi davranayım?" der çocuk.

Taşıyıcılar kendilerini tutamazlar. "Bu doğru değil" derler anneye. "Bunu dert etmek size kalmamış" der anne. "Çocuğun ne zaman bir yere gitmesi gerekirse, onu arabaya taşıyın. Geri döndüğünde, odaya taşıyın. O benim oğlum, tek oğlum ve ben ona her lüksü, mümkün olan her konforu sağlamak zorundayım. Endişelenmeyin, paramız var; masrafınız her ne ise karşılayacağız."

Şimdi, bu çocuk meditatif, bilinçli, uyanık olmayı düşünebilir mi? içinde hakikati arama fikrinin bile ortaya çıkması mümkün mü? Hayır, öylece bir ot gibi kalacak.

Çok uzun yıllar önce değil, dünyanın her yerinde hippiler vardı - hepsi otuz yaşın altındaydı. Tuhaf bir olay gerçekleşiyordu ama bunu kimse gözlemlemiyordu. Otuzdan sonra bu hippiler nereye kayboldu? Otuzdan sonra güvenlik ve tehlikesizlik konularında endişelenmeye başladılar. Hayatlarının yarısı gitti, dibine kadar tadını çıkardılar ama şimdi yaşlılık ve ölüm gelecek. Hippi felsefesini tamamen unuttular - birden eski kafalı oldular! Dostlarımdan yıkanmayan, tıraş olmayan, dişlerini fırçalamayan o hippilerin kusursuz şekilde normal davranmaya başladığını öğrendim - yıkanıyor, sakallarını kesiyor, dişlerini fırçalıyorlar. Çalışıyorlardı ve etkin şekilde ofislerde, fabrikalarda çalışıyorlardı - hepsi yok oldular.

Kişi yaşlandıkça, ölümün gölgesi üzerine düşmeye başlar; korkuyu yaratan budur. Fakat arayan ve meditasyon yapan biri söz konusu olduğunda, ölüm yoktur.

Ölümden ve ilerideki tehlikelerden korkuyorsan, bu sadece meditasyonda daha derinlere inmiyorsun demektir; meditas-yon senin için sadece bir alışkanlık oldu.

Şimdi içtenlikle ve gerçek bir şekilde meditasyona girmenin zamanı geldi, çünkü ölüm, yaşlılık, hastalık korkularının hepsinden kurtulabileceğin tek alan budur.

Sana beden olmadığını, zihin olmadığını ve sadece bu yaşam olmadığını - sen sonsuz yaşamsın- fark ettirir. Ölüm pek çok sefer başına geldi ve hâlâ hayattasın; ölüm daha pek çok kez başına gelecek ve yine hayatta olacaksın.

Meditasyonun nihai sonucu anı bütünlüğü, yoğunluğu, keyfiyle yaşamaktır, Çünkü korkacak hiçbir şey yoktur - çünkü ölüm bile bir kurgudur. Hiçbir güvenceye, hiçbir güvenliğe gerek yoktur. Anı yaşamak; kuşların güvendiği gibi, ağaçların güvendiği gibi varoluşa güvenmek. Kendini varoluştan ayırma. Onun parçası olduğunda varoluş seni gözetecek - zaten gözetiyor.

Seyahat eden bir satıcı, gezisini beklenenden önce tamamlayarak karısına bir telgraf yollar: “Cuma günü eve dönüyorum.”

Eve geldiğinde karısını başka bir adamla yatakta bulur. Şiddetten uzak duran bir insan olarak “Eminim bir açıklaması vardır” diyen kayınpederine

yakınır.
Ertesi gün kayınpederin keyfi yerindedir. “Bir açıklaması varmış: Telgrafını almamış.”

Bunlar zihnin iki yönüdür: iyice incelersen zihin tam anlamıyla aptaldır - her zihin. Zihin her türlü endişeyi, düşünceyi yaratmaya devam eder. Sana mesajım, senin zihin olmadığındır. Hiçbir açıklamaya ihtiyacın yok, bir deneyime ihtiyacın var ve o deneyim eksik; bu nedenle problem ortaya çıktı.

Zihnin söylediği ve düşündüğü şeye fazla dikkatini verme; gül geç ona. Kendi zihin oyunlarından sakın. Zihnin ötesine, sadece sessizliğin hâkim olduğu yere geç. güvensizlik yok, emniyet sorunu yok. O sessizlikte her şey güvenlidir.

Sen bu varoluşun parçasısın. Endişen ağaçtaki bir yaprağın güvenlik konusunda endişelenmesi gibidir. Ağaç her şeyle ilgileniyor, yaprağa her tür besini sağlıyor, yerçekimi kuvvetlerine karşı gelerek -yukarıya, belki elli-altmış metre yükseğe- ona su getiriyordur. Yaprak endişe duymaz. Yaprak ulu bir ağacın sadece bir parçası olduğunun farkında değildir.

Sen muazzam bir varoluşun parçasısın. Kendini ayrı düşünmediğinde bütün problemlerin anında yok olur. Başka bir ifadeyle, egon tek problemdir.

“Ben varım” - tek problem budur.

“Ben yokum; varoluş var” - tek çözümdür.

Paranın etrafında var olan güçlü duyguların hepsinden biraz daha bahseder misin? Bu duygular herkeste çok derinlere kök salmış görünüyor.

Bu çok anlamlı bir soru.

Zenginlik sana hayatta satın alınabilecek her şeyi verebilir. Manevi değere sahip olanlar dışında neredeyse her şey satın alınabilir - sevgi, merhamet, aydınlanma, özgürlük. Fakat bu birkaç şey istisnadır ve istisnalar daima kuralı doğrular. Başka her şeyi parayla satın alabilirsin. Bütün dinler yaşama karşı olduğu için, paraya da karşı olmaya mecburdular - bu doğal

bir gerekçedir. Yaşam paraya gereksinim duyar, çünkü yaşam konforlara gereksinim duyar, yaşam iyi gıdaya gereksinim duyar, yaşam güzel giysilere, güzel evlere gereksinim duyar. Yaşamın güzel edebiyata, müziğe, sanata, şiire ihtiyacı vardır. Yaşam engindir!

Klasik müziği anlayamayan bir kişi yoksuldur; sağırdır. Duyabilir -gözleri, kulakları, burnu, bütün duyuları tıbben tamamen sağlıklıdır- ama metafizik yönden...

Mirdad'ın Kitabı gibi; harika edebiyatı görebiliyor musun? Bunu göremiyorsan, körsün. *Mirdad'ın Kitabı'nın* adını bile duymamış insanlarla karşılaştım. Harika kitaplardan oluşan bir liste yapmam gerekseydi, bu sıranın başında olurdu. Onun güzelliğini görmek için çok büyük bir öğretiye ihtiyaç duyacaksın. Klasik müziği anlamak ancak öğrenmekle mümkündür - ve bu uzun bir öğrenimdir. Hiçbir öğrenimin gerekli olmadığı pop müzik gibi değildir. Bir şelalede daha iyi müzik bulacaksın ya da rüzgâr çam ağaçlarının arasında estiğinde ya da sadece sonbaharda ormanda kuru yaprakların üzerinde yürürken ve sesler ortaya çıkarırken. Bunu anlamak için açlıktan kurtulmuş, yoksulluktan kurtulmuş, her tür önyargıdan kurtulmuş olman gerekecek.

Örneğin bazı dinler müziği yasakladı. Bunu yapmakla insanlığı çok önemli bir deneyimden mahrum bıraktılar.

Olay Yeni Delhi'de geçer... en güçlü hükümdarlardan biri olan Aurangzeb tahttadır. Aurangzeb sadece güçlü değil, aynı zamanda gerçekten dehşet vericidir! Onun devrine kadar Müslüman hükümdarlar müziğin Müslümanlığa aykırı olduğunu söylemiştir ama hepsi bu kadardır; Delhi müzisyenlerle doludur. Aurangzeb bir beyefendi değil, gerçekte bir zorbadır. Delhi'de herhangi bir müzik duyulduğu takdirde, müzisyenin kafasının derhal uçurulacağını bildirir. Delhi binlerce yıldan beri başkent olduğu için her türlü dâhinin yaşadığı bir yerdir.

Bu açıklama yapıldığında bütün müzisyenler toplanır ve “Bir şey yapmak lazım, bu çok fazla! Sadece İslam'a aykırı olduğunu söylüyorlardı - bu tamamdı. Ama bu adam tehlikeli, bizi öldürmeye başlayacak!” derler. Böylece bütün müzisyenler -binlercedir- protesto etmek için Aurangzeb'in sarayına gider.

Aurangzeb balkona çıkar ve insanlara sorar: “Kim öldü?” - çünkü protestocular Hindistan'da cenazelerde yapıldığı gibi bir sedye üzerinde bir

ceset taşımaktadır. İçerde ceset değil sadece bir yastık vardır ama bir ceset gibi görünmesini sağlamayı başarmışlardır. Aurangzeb "Kim öldü?" diye sorar.

Cevap verirler: "Müzik. Ve sen onun katilisin."

Aurangzeb şöyle der: "Ölmesi iyi. Şimdi lütfen bana bir iyilik yapın - mezarı olabildiğince derin kazın ki bir daha asla dışarı çıkamasın." O binlerce müzisyen ve onların gözyaşları Aurangzeb üzerinde hiç etkili olmamıştır: O "kutsal" bir şey yapıyordu.

Müzik Müslümanlar tarafından yadsınmıştır. Neden? - çünkü müzik esas olarak Doğu'da güzel kadınlar tarafından çalınıyordu. Doğu'da ve Batı'da, *fahişe* kelimesi farklı bir anlam taşımaktadır. Batı'da fahişe bedenini satıyor; Doğu'da geçmişte fahişe bedenini satmıyor, yaratıcılığını, dansını, müziğini, sanatını satıyordu.

Eskiden Hindistan'da her kralın kendisinden sonra başa geçecek oğullarını birkaç yıl büyük fahişelerle birlikte yaşamaya gönderdiğini duyunca şaşıracaksın - görgü kurallarını öğrensin, nezaket öğrensin, müzik öğrensin, dansın inceliklerini öğrensin diye. Çünkü bir kral gerçekten her yönden zengin olmalıdır. Güzellikten anlamalı, mantıktan anlamalı, görgü kurallarından anlamalıdır. Eski Hint geleneği buydu.

Müslümanlar bunu bozdu. Müzik dinlerine aykırıydı. Neden? - çünkü müzik öğrenmek için fahişelerin evine girmen gerekiyordu. Fahişe evi kahkahayla, şarkılarla, müzik ve dansla doluydu. Bunu tamamen yasakladılar: "Hiçbir Müslüman müzik yapılan yere giremez; müzik dinlemek günahtır." Aynısı başka dinler tarafından da yapıldı - farklı nedenlerle ama hepsi insanın zenginliğine saldırır. En temel öğreti paradan feragat etmen gerektiğidir.

Mantığı görebilirsin. Paran yoksa, başka bir şeye sahip olamazsın. Bu dinler dalları kesmekten ziyade kökleri keser. Parasız insan açtır, dilencidir, elbisesi yoktur. Onun Dostoyevsky'yi, Nijinsky'yi, Bertrand Russell'ı, Albert Einstein'ı anlamasını bekleyemezsin; hayır, bu imkânsızdır. Bütün dinler hep birlikte insanı olabildiğince fakirleştirdiler. Parayı o kadar çok kınadılar ve yoksulluğu o kadar çok övdüler ki gördüğüm kadarıyla onlar dünyanın tanıdığı en büyük suçlulardır.

İsa'nın sözlerine bak: Bir deve bir iğne deliğinden geçebilir ama zengin bir kişi cennetin kapılarından geçemez. Sence bu insanın aklı yerinde mi?

Bir deveyi bir iğnenin deliğinden geçirmeye hazır - kesinlikle imkânsız ama bu imkânsızlığın bile mümkün hale gelebileceğini kabul ediyor. Fakat zengin birisinin cennete girmesi mi? Bu çok daha büyük bir imkânsızlıktır; bunu olanaklı hale getirmenin hiçbir yolu yoktur.

Bolluk kınanır. Zenginlik kınanır. Para kınanır. Dünya iki gruba ayrılır. İnsanlığın yüzde doksan sekizi yoksulluk içinde fakat büyük bir avuntuyla yaşar - onlara zenginlerin cennete giremeyeceği, onların arp çalan meleklerle alınacağı anlatılır.

Yüzde ikiyi oluşturan zenginler, zengin oldukları için büyük bir suçluluk içinde yaşıyorlar. Suçluluk duygusu yüzünden zenginliklerinin tadını çıkaramıyorlar ve derinlerde cennete girmelerine izin verilmeyebileceğinden korkuyorlar. Bu nedenle bir çıkmazdalar.

Zenginlikler onlarda suçluluk duygusu yaratıyor - Tanrı tarafından teselli edilmeyecekler, çünkü acı çekmiyorlar ve cennete girmelerine izin verilmeyecek, çünkü dünyada çok şeye sahiptiler. Onun yerine cehenneme atılacaklar.

Bu durum yüzünden zengin korku içinde yaşar. Koşulların tadını çıkarsa ya da çıkarmaya çalışsa bile, suçluluk duygusu onu zehirler. Güzel bir kadınla sevişiyor olabilir ama seviştiği sadece bedendir. Develerin girdiği ve kendisinin dışarıda beklediği ve girmesinin bir yolunun olmadığı cenneti düşünüyordur. Şimdi bu erkek sevişebilir mi? Mümkün olan en iyi yemeği yiyebilir ama onun tadına varamaz. Yaşamının kısa olduğunu bilir ve ondan sonrası sadece karanlık ve cehennem ateşidir. Paranoya içinde yaşar.

Fakir insan zaten cehennemde yaşıyordur ama o bir teselliyle yaşar. Çoğunlukla yoksul ülkelerde insanlar zengin ülke-lerdekilerden daha mutludur. Amerikalılar ruhani bir rehberlik bulmak için dünyayı dolaşırken -haliyle, çünkü develer tarafından mağlup edilmek istemezler; cennetin kapılarından geçmek isterler-, Hindistan'da hiçbir hoşnutsuzluğu olmayan dünyanın en fakir insanlarını gördüm! Amerikalılar içeri girmelerini sağlayacak bir yol, bir yoga, bir alıştırma bulmak isterler.

Bu dünyanın tamamı kendine düşman edilmiştir.

Ben paraya, zenginliğe saygılıyım, çünkü seni pek çok yönden zenginleştirebilir.

Fakir birisi Mozart'ı anlayamaz; aç bir adam Michelangelo'yu anlayamaz. Bir dilenci Vincent van Gogh'un tablolarına bakmayacaktır bile. Açlık çeken bu insanlar zekâlarını geliştirmelerine olanak verecek yeterli enerjiye

sahip değildir. Zekâ ancak aşırı enerji bolluğuna sahip olduğunda gelir ve bu insanlar sadece ekmek ve yağ parası kazanmak için çalışmaktan bitkindirler. Zekâlarını geliştirmelerine yetecek enerjileri kalmamıştır. *Karamazov Kardeşlefi* anlayamazlar; sadece kilisedeki aptal bir rahibi dinleyebilirler.

Ne rahip anlattığı şeyi anlar ne de dinleyici. Çoğu altı gün çalıştıktan sonra yorgun olduğu için derin uykudadır. Herkesin uykuda olması rahibin daha kolayına gelir, böylece yeni bir vaaz hazırlamasına gerek kalmaz. Eski vaazı kullanmaya devam edebilir. Herkes uykudadır; onları kandırdığını kimse anlamayacaktır.

Zenginlik güzel müzik, harika edebiyat, sanat şaheserleri kadar anlamlıdır.

Doğuştan müzik yeteneğine sahip insanlar vardır. Mozart sekiz yaşında güzel müzik icra etmeye başladı. O sekiz yaşındayken, öteki büyük müzik dehaları onun yanına bile yaklaşa-mazdı. Şimdi, bu insan o yaratıcılıkla doğmuştur.

Vincent van Gogh hiç eğitim almadı, sanat okulu nedir bilmedi ama dünyanın en büyük ressamlarından biri oldu. Fakat yaşamı boyunca tek bir tablo satamadı. Vincent van Gogh'un tablolarından sadece iki yüzü hâlâ mevcuttur; binlerce resim yapmış ama onları sadece bir paket sigara, bir yemek ya da bir fincan çay karşılığında verirmiş. Şimdi tablolarından her biri milyon dolarlar değerinde. Ne oldu? İnsanlar neden onun tablolarını anlayamadılar? Onun tablolarını anlamak çok büyük zekâ gerektirir.

Daha birkaç gün önce, onun tablolarından birinin kopyasını gördüm. O tablo yüzünden bütün ressamlar tarafından alaya alınmıştı, diğerleri hakkında ne demeli? - çünkü yıldızları kimsenin görmediği bir şekilde yapmıştı, nebula gibi, her yıldız hareket halinde, sürekli dönen bir çark gibi. Kim yıldızları bu şekilde görmüştü? Başka ressamlar bile "Deliriyor-sun - bunlar yıldız değil!" dediler. Dahası, yıldızların altında yaptığı ağaçlar yıldızlardan yükseğe çıkıyordu. Yıldızlar geride kalmıştı; ağaçlar onların çok üzerine çıkmıştı. Şimdi kim böyle ağaç görmüştür? Bu sadece deliliktir! Fakat birkaç gün önce, Van Gogh'un haklı olduğunu gösteren bir resim gördüm: Yıldızlar göründükleri gibi değildir; tam olarak Van Gogh'un onları çizdiği gibidirler. Zavallı Van Gogh! Bu insan nasıl gözlere sahipse, fizikçilerin büyük laboratuarlar ve muazzam teknolojilerle yüz yıl sonra gördüğü şeyi görmüştü. Vincent van Gogh tuhaf bir şekilde çıplak gözleriy-

le yıldızların tam şeklini çıkarmıştı. Hızla dönüyorlar, fırıl fırıl dönen dervişler onlar; senin onları gördüğün gibi sabit değiller.
İnsanlar ona, “Yıldızların üzerine çıkan bu ağaçları nereden buldun?” diyerek ağaçları sorduğunda şöyle cevap verdi: “Bunlar benim yanlarında oturup tutkularını dinleyerek bulduğum ağaçlar. Ağaçların bana kendilerinin dünyanın yıldızlara ulaşma tutkuları olduklarını söylediğini duydum.”

Bilimcilerin gerçekte ağaçların dünyanın tutkuları olduğunu ortaya çıkarmaları belki birkaç yüzyıl daha gerektirebilir. Bir şey kesindir, ağaçlar yerçekimine karşı büyürler. Toprak onların yerçekimi kuvvetlerine karşı hareket etmelerine olanak verir - destekleyerek, onlara yardım ederek. Belki yeryüzü yıldızlarla iletişim kurmak istiyordur. Yeryüzü canlıdır ve yaşam daima daha daha yukarılara gitmek ister. Onun özlemlerinin sınırı yoktur.

Yoksullar bunu nasıl anlayacak? Zekâya sahip değiller.
Doğuştan şairlerin, doğuştan ressamların olduğu gibi, doğuştan zenginlik-yaratıcıların olduğunu hatırlamanı istiyorum. Onlar asla takdir edilmediler. Herkes bir Henry Ford değildir ve olamaz.
Henry Ford fakir doğdu ve dünyanın en zengin insanı oldu. Para yaratma, zenginlik yaratma konusunda bir yeteneği, bir dehası olmalı. Bu, bir tablo, müzik ya da şiir yaratmaktan çok daha zordur. Zenginlik yaratmak kolay iş değildir. Henry Ford’un herhangi bir usta müzisyen, yazar, şair kadar övgü alması gerekir. Aslına bakılırsa bir düzeyde daha fazla övülmesi gerekir, çünkü parasıyla şiir, müzik ve heykel satın alabilir.
Paraya saygım var. Para insanlığın en büyük icatlarındanbiridir. Sadece bir araçtır. Ancak aptallar onu kınar; belki de başkalarının parası olduğu ama onların olmadığı için kıska-nıyorlardır. Kıskançlıkları kınamalarının gerisindeki nedendir.
Para nesneleri değiş tokuş etmenin bilimsel yolundan başka bir şey değildir. Paradan önce insanlar gerçekten zorluk çekiyordu. Bütün dünyada bir takas sistemi vardı. Senin bir ineğin var ve bir at almak istiyorsun. Şimdi bütün ömründe işin gücün bu olacak... Bir at satmak isteyen ve bir inek satın almak isteyen birisini bulmak zorundasın. Çok zor bir iş! Atları olan insanlar bulabilirsin ama inek satın almakla ilgilenmeyebilirler. İnek almak isteyen insanlar bulabilirsin ama onların da atları olmayabilir.
Para ortaya çıkmadan önce durum buydu. Haliyle insanlar yoksulluğa mahkûmdu: Nesneleri satamıyorlardı; nesneleri satın alamıyorlardı. Bunu

yapmak çok zor bir işti ve para bu işi kolaylaştırdı. İnek satmak isteyen kişinin atını satmak isteyen birisini aramasına gerek yok. İneği satabilir, parayı alabilir ve bir inekle ilgilenmeyen ancak bir at satmak isteyen birisini bulabilir.

Para değiş tokuş aracı haline geldiğinde, takas sistemi dünyadan kalktı. Para insanlığa büyük bir hizmette bulundu. İnsanlar alıp satabilir hale geldiler, haliyle de giderek zengin-leştiler.

Bunun anlaşılması şarttır. Ne kadar çok para hareket ederse, o kadar çok paraya sahip olursun. Örneğin, bir dolarım varsa. bu sadece bir örnek, dolarım yok; tek bir kuruşum bile yok. Cebim bile yok! Bazen bir dolarım olursa nerede saklayacağım diye endişelendiğim oluyor.

Fakat diyelim bir dolarım var ve onu sürekli kendime saklıyorum, o zaman bu toplantı salonunda sadece bir dolar vardır. Bir şey satın alırsam ve dolar başka birine geçerse, ben doların karşılığını alırım - ki tadını çıkaracağım. Doları yiyemezsin. Ondan sadece saklayarak nasıl zevk alabilirsin? Ondan ancak harcayarak zevk alabilirsin. Ben tadını çıkarırım; dolar başka birisine ulaşır. Şimdi eğer o kişi doları saklarsa, o zaman sadece iki dolar vardır - biri benim çoktan zevkine vardığım ve diğeri de onu saklayan cimridekidir.

Kimse sıkıca tutmazsa ve herkes doları mümkün olabildiğince hızlı hareket ettirirse - üç bin kişi varsa, üç bin dolar kullanılmış, tadına varılmış demektir. Bu tek bir turdur. Daha çok tur attırdığında daha çok dolar olacaktır. Hiçbir şey içeriye girmiyor; esasında sadece bir dolar var ama hareketin içinde o dolar kendini çoğaltmaya devam eder.

Bu nedenle “dolaşımdaki para” (currency) ifadesi kullanılır. Para akışkan olmalıdır - benim yorumum bu, başkalarının yorumlarını bilmiyorum. Paranın tutulmaması gerekir. Onu elde ettiğin anda, harca. Zaman kaybetme, çünkü o kadar zaman paranın büyümesini, çoğalmasını önlüyorsun.

Para çok büyük bir icattır. İnsanları daha zengin yapar; insanların şu anda sahip olmadıkları şeylere sahip olabilmelerini sağlar. Fakat bütün dinler ona karşı durmuştur. İnsanlığın zengin olmasını istemezler ve insanlığın zeki olmasını istemezler, çünkü insanlar zeki olursa, İncil’i kim okuyacak?

Daha geçen gün Amerika’da ateist bir grubun resimli bir İncil yayımladığı bilgisini aldım. O İncil bütün Hıristiyanlar ve hükümet tarafından kınanacak, çünkü müstehcen. Başka her şeyden daha müstehcen, çünkü İncil’de çok fazla müstehcenlik vardır. Sadece okuyarak bunun fazla farkına

varmazsın. Şimdi, Sodom'dan bahsetmiştim. bu yeni İncil'de hayvanlarla seks yapan erkeklerin, hayvanlarla seks yapan kadınların resimlerini koymuşlar. Zina var, oğlancılık var, tecavüz var. Ne istersen; ve İncil'de! Dünyada hiçbir kitap İncil kadar pornografik olmamıştır.

Bu yeni İncil esas İncil'de olmayan bir şey vermiyor - sadece resim ilave ediyorlar. Resimleri daha iyi anlayabilirsin. *Tecavüz* kelimesini sadece okumak önemsizdir ama dizi dizi tecavüz resmi gördüğünde, birden farkına varırsın - bu Kutsal Kitap mı?

Dinler insanın zeki olmasını asla istemediler, insanın zengin olmasını asla istemediler, keyiflenmesini asla istemediler, çünkü acı çeken, fakir, akılsız insanlar kiliselerin, sinagogların, tapınakların müşterileridir.

Parayla ilgili sana yüklenen fikirlerin hepsini bırak. Ona saygılı ol.

Zenginlik yarat, çünkü ancak zenginlik yarattıktan sonra başka birçok boyut sana açılır. Yoksul için bütün kapılar kapalıdır.

Ben insanların olabildiğince zengin, olabildiğince rahat olmasını istiyorum.

4 - Hayaller ve Gerçekler

Zihin yalnız değişim dünyasını bilir. Zihin yalnız hayali, yanılsamayı bilir. Zihin yoluyla yaşanan bir hayat, hayallerden oluşan bir hayattır. Bu gerçekliğin gerçek olmadığı anlamına gelmiyor; varoluşun hayal olduğu anlamına gelmiyor. Bunun anlamı sadece senin ona bakış biçimin o kadar bilinçsiz ki, ona bakışın o kadar dengesiz ki kendi içsel titreşimin sana akımlar, hayallerle dolu bir dünya veriyor. İçsel bütünlüğe ulaş. İçsel kristalleşmeye ulaş; o zaman birden akım benzeri her tür olgu ortadan kaybolacaktır. Birden gerçek olanla, var olanla karşı karşıya kalacaksın.

Arzulardan, onları bastırmadan nasıl kurtulabilirim?

Arzular hayallerdir; gerçek değildir. Onları gerçekleştiremezsin ve onları bastıramazsın - belli bir şeyi gerçekleştirmek için o şeyin gerçek olması gerekir; belli bir şeyi bastırmak için yine gerçek olması gerekir. İhtiyaçlar karşılanabilir ve ihtiyaçlar bastırılabilir. Arzular ne gerçekleştirilebilir ne de bastırılabilir.

Bunu anlamaya çalış, çünkü çok karmaşıktır.

Bir arzu bir hayaldir. Bunu anladığında, ortadan kaybolur, onu bastırmaya gerek yoktur. Bir arzuyu bastırmanın gereği nedir? Ünlü olmak istersin - bu bir hayal, bir arzudur, çünkü beden ünlü olmaya kafa yormaz. Aslında sen ünlü olduğunda beden çok ıstırap çeker. Bir insan ünlü olduğunda bedenin ne kadar ıstırap çektiğini bilmiyorsun. O zaman huzur yoktur; o zaman ünlü olduğun için sürekli başkaları yüzünden canı sıkkın, dertli olursun. Ünlü olanlar her zaman tutsaktır.

Bedenin ünlü olmaya ihtiyacı yoktur; beden tamamen iyidir, böyle saçma şeylere ihtiyaç duymaz. Yiyecek gibi, içmek için su gibi basit şeylere ihtiyacı vardır; çok sıcak ya da çok soğuk olduğunda barınacak yere ihtiyacı vardır. Bedenin ihtiyaçları çok basittir. Dünya arzular yüzünden kudurmuş durumdadır, ihtiyaçlar yüzünden değil. Fakat insanlar delirir - ihtiyaçlarını kısmaya ve arzularını çoğaltmaya devam ederler. Bu insanlar günde bir öğünden vazgeçebilirler ama gazetelerinden vazgeçemezler, sinemaya gitmekten vazgeçemezler, sigara içmekten vazgeçemezler. Yiyecekten vazgeçebilirler -ihtiyaçlardan vazgeçilebilir- ama arzulardan vazgeçilemez. Zihin bir zorba olmak zorundadır.

Beden daima güzeldir; bunu hatırla. Sana önerdiğim temel kurallardan biri budur -koşulsuz şekilde doğru, kesinlikle doğru bir kural- beden her zaman güzeldir. Çirkin olan zihindir. Değiştirilmesi gereken beden değildir. Onda değiştirilecek hiçbir şey yoktur. Sorun zihindir. Zihin arzulamak demektir. Bedenin ihtiyaçları vardır ama o ihtiyaçlar gerçek ihtiyaçlardır.

Yaşamak istiyorsan, yiyeceğe ihtiyaç duyarsın. Yaşamak için şöhrete ihtiyaç yoktur; hayatta olmak için saygıya ihtiyaç yoktur. Çok büyük bir insan ya da çok büyük, ünlü, dünyaca tanınmış bir ressam olmana gerek yoktur. Yaşamak için Nobel ödülü alman gerekmez, çünkü Nobel ödülü bedendeki hiçbir ihtiyacı karşılamaz.

İhtiyaçlarından vazgeçmek istiyorsan, onları bastırmak zorunda kalacaksın - çünkü onlar gerçektir. Oruç tutarsan, açlığını bastırmak zorundasın. O zaman bastırma vardır... ve her bastırma yanlıştır, çünkü bastırma içte bir kavgadır. Bedeni öldürmek istiyormuşsun gibidir - ve beden senin çapan, seni karşı kıyıya götürecek olan gemindir. Beden ilahi olanın tohumlarını korur, senin içindeki hazineyi korur. O koruma için gıdaya ihtiyaç vardır, suya ihtiyaç vardır, barınağa ihtiyaç vardır, rahatlığa ihtiyaç vardır - beden için, çünkü zihin rahatlık istemez.

Modern mobilyalara bak: Hiç de rahat değiller ama zihin *“Bu modern; sen eski bir sandalyede oturarak ne yapıyorsun? Dünya değişti ve modern mobilyalar geldi”* der. Modern mobilya gerçekten tuhaftır. Üzerinde rahatsız olursun; uzun oturamazsın. Fakat moderndir. Zihin modernin orada bulunması gerektiğini söyler, çünkü nasıl demode olabilirsin? Modaya uyman gerek.

Modern elbiseler rahatsızdır ama moderndir ve zihin modaya uymak zorunda olduğunu söyler. İnsan moda yüzünden son derece çirkin şeyler yapmıştır. Bedenin hiçbir şeye ihtiyacı yoktur: Bunlar zihnin ihtiyaçlarıdır ve sen onları karşılayamazsın - asla, çünkü gerçek değildirler. Ancak gerçekdışılığın karşılığı yoktur. Aslında orada olmayan gerçekdışı bir ihtiyacı nasıl karşılayabilirsin? Şöhret ihtiyacı nedir? Bunun üzerine meditasyon yap. Gözlerini kapat ve bak: Bedenin neresinde ona ihtiyaç var, ünlü olursan bunun ne yararı dokunacak? Ünlüysen daha sağlıklı olacak mısın? Ünlüysen, daha sessiz, huzurlu olacak mısın? Bundan ne kazanacaksın?

Ölçütün her zaman bu olsun. Ne zaman zihin bir şey istese, bedene sor: "Ne diyorsun?" Beden onun aptalca olduğunu söylüyorsa, vazgeç ondan. Bunda bastırma yoktur, çünkü gerçekdışı bir şeydir - gerçekdışı bir şeyi nasıl bastırabilirsin?

Sabah yataktan çıkar ve bir rüyayı hatırlarsın. Onu bastırman mı gerekir yoksa gerçekleştirmen mi? Çünkü rüyanda bütün dünyanın imparatoru olduğunu görmüştün. Şimdi ne olacak? Denemeli misin? Aksi takdirde şu soru ortaya çıkıyor: "Denemezsek, o zaman bu bir bastırmadır." Fakat bir rüya, rüyadır. Bir rüyayı nasıl bastırabilirsin? Rüya kendiliğinden kaybolur. Sadece farkında olmak zorundasın. Sadece onun bir rüya olduğunu bilmek zorundasın. Bir rüya, rüya olduğunda ve böyle bilindiğinde, yok olur.

Bir arzunun ne olduğunu ve bir ihtiyacın ne olduğunu bulmaya çalış. İhtiyaç beden yönelimlidir; arzunun bedende hiçbir yönelimi yoktur. Kökleri yoktur. Zihinde süzülen bir düşüncedir sadece. Bedensel ihtiyaçların neredeyse daima senin bedeninden, zihinsel ihtiyaçların başkalarından gelir. Başkası güzel bir araba satın almıştır, yabancı bir araba ve şimdi senin zihinsel ihtiyacın ortaya çıkar. Sen de güzel bir araba istersin - onsuz nasıl yaşayabilirsin?

Nasrettin Hoca araba sürüyordu ve ben de yanında oturuyordum. Mahalleye girdiğimiz an -çok sıcak bir yaz günüydü- derhal arabanın bütün camlarını kapattı. "Ne yapıyorsun?" dedim.

"Ne demek istiyorsun? Bütün mahallelinin klimalı bir arabaya sahip olmadığımı öğrenmesine izin mi vereyim?" dedi.

İkimiz de terliyorduk, fırın gibiydi ama komşularının klimalı bir arabaya sahip olmadığını öğrenmesine nasıl göz yumarsın? Bu bir zihin ihtiyacıdır.

Beden, “Vazgeç şundan! Deli misin?” der. Beden terliyor, “Hayır!” diyor. Bedeni dinle; zihni dinleme. Zihnin ihtiyaçları çevrendeki başka insanlar tarafından yaratılır; onlar akılsız, aptal, budala.

Bedenin ihtiyaçları güzeldir, basittir. Bedenin ihtiyaçlarını karşıla; onları bastırma. Onları bastırırsan, giderek daha sağlıksız ve hastalıklı olacaksın. Zihnin ihtiyaçları konusunda asla dertlenme; bir şeyin zihnin ihtiyacı olduğunu bir kez anladığında. bunu bilmek çok mu zor? Zorluk nedir? Bir şeyin zihnin ihtiyacı olduğunu bilmek çok basittir. Sadece bedene sor; bedeni araştır; kökü bul. O ihtiyacın herhangi bir kökü var mı?

Akılsız görüneceksin. Bütün kral ve imparatorların akılsızdır. Onlar binlerce madalyon takmış soytarılar -sadece gör-, aptal görünüyorlar! Ne yapıyorlar? Bunun için uzun süre ıstırap çektiler. Buna ulaşmak için bir sürü mutsuzluk yaşadılar ve hâlâ mutsuzlar. Mutsuz olmak zorundalar. Zihin cehenneme açılan kapıdır ve o kapı arzudan başka bir şey değildir. Arzuları öldür - onlardan hiç kan çıkmadığını göreceksin, çünkü ruhsuzlar. Fakat bir ihtiyacı öldürdüğünde katliam olacaktır. Bir ihtiyacı öldürdüğünde senin de bir parçan ölecek. Bir arzuyu öldürdüğünde, sen ölmeyeceksin. Tam tersi daha özgür olacaksın. Daha çok özgürlük arzuları bırakınca ortaya çıkacak. Hiçbir arzu olmadan bir ihtiyaç insanı haline geldiğinde, zaten yoldasın demektir ve cennet çok uzakta değildir.

Dünyada büyük bir etkiye sahip olmak ilgimi çekiyor, çünkü onu daha iyi bir yer haline getirmek istiyorum. Meditasyon ve içsel dünyayla ilgilenmek kişinin artık insanlığın karşı karşıya olduğu problemlere ilgi duymayacağı anlamına mı gelir? Kişinin kendi kabiliyet ve becerilerini geliştirmesine fırsat yok mudur?

Aslına bakılırsa, kendi problemlerini bırakmadan önce, dünyanın problemlerini anlamak için doğru bakış açısına sahip olamazsın. Kendi evin öyle bir dağınıklık içinde, kendi içsel varlığın öylesine bir dağınıklık içinde ki - büyük problemleri anlamanı sağlayacak bakış açısına nasıl sahip olabilirsin? Daha kendini anlamadın - oradan başla, çünkü başka her başlangıç yanlış bir başlangıç olacaktır.

Ruh hali son derece karışık durumda olan pek çok insan başkalarına yardım etmeye başlar ve çözümler önermeye başlar. Bu insanlar dünyada çözdüklerinden daha fazla problem yarattılar. Bunlar gerçek fesat tacirleridir - henüz kendi içsel bilinçlerini çözmediler ve başkalarıyla karşılaşmaya ve başkalarının sorununu çözmeye hazırlar. Aslında bu şekilde kendi gerçeklerinden kaçıyorlar: Onunla karşılaşmak istemiyorlar. Başka bir yerde başka birisiyle meşgul kalmak istiyorlar - bu onlara iyi bir meşguliyet, iyi bir oyalanma sağlıyor.

Hatırla: Dünyanın problemi sensin. Problem sensin ve sen çözülmedikçe, yaptığın her ne ise işleri daha karmaşıklaştıra-caktır. Önce kendi evini düzene sok - orada bir evren yarat; orası bir kaos.

Kadim bir Hint masalı vardır, çok eski bir hikâye ama çok önemli...

Büyük ama akılsız bir kral pürüzlü zeminin ayaklarını incittiğinden yakınmaktadır, böylece pürüzlü zemini kaplamak için bütün krallığa sığır derisi döşenmesini emreder. Bunu duyan saray soytarısı güler - bilge bir adamdır. "Kralın fikri saçmalıktan başka bir şey değil" der.

Söylediği şey kralın kulağına gitmiştir ve soytarının gelip kendisini görmesini söyler. Çok öfkelidir ve soytarıya "Bana daha iyi bir seçenek göster - yoksa idam edileceksin" der.

Soytarı, "Efendimiz, ayaklarınızı kaplamak için sığır derisinden küçük tabanlar kestirin" der. Ayakkabı böyle doğmuştur.

Bütün dünyayı sığır derisiyle kaplamaya gerek yok; sadece ayakları kaplamak bütün dünyayı kaplar. Bunu bilmek, bilgeliğin başlangıcıdır.

Evet, problemler var, katılıyorum. Büyük problemler vardır. Hayat bir cehennemdir. Mutsuzluk orada, yoksulluk orada, şiddet orada, her tür delilik ortalıkta dolaşıyor, bu doğru ama yine de problemin teker teker ruhlarda ortaya çıktığı konusunda ısrarlıyım. Toplam kaos birleşik bir olgudan başka bir şey değildir: Hepimiz kendi kaosumuzu onun içine boşalttık.

Dünya bir ilişkiden başka bir şey değildir; birbirimizle ilişkiliyiz. Ben nevrotiksem ve sen nevrotiksen, o zaman ilişki daha da nevrotik olacaktır - ikiye katlanmakla kalmaz, çoğalır. Herkes nevrotiktir; bu nedenle dünya nevrotiktir. Adolf Hit-ler durduk yere ortaya çıkmaz - onu biz yaratırız. O bizim dışarı taşan cerahatimizdir; o bizim zarar veren kaosumuzdur.

Başlangıç seninle birlikte olmak zorundadır: “Dünya problemi” sensin. Bu yüzden içsel dünyanın gerçekliğinden sakınma - birinci mesele budur.

Soruyorsun: *“Meditasyon ve içsel dünyayla ilgilenmek kişinin artık insanlığın karşı karşıya olduğu problemlere ilgi duymayacağı anlamına mı gelir?”*

Hayır, aslında, ancak o zaman kişi gerçekten ilgilidir. Senin ilgin tamamen farklı bir türde olacaktır: Sorunların esas nedenlerine bakacaksın. Bu halde, ilgilendiğinde, belirtilerle ilgilisin-dir. Bir Buddha veya bir İsa ilgilendiğinde, esas nedenle ilgilidir. Kabul etmeyebilirsin, çünkü esas nedeni göremiyor, sadece belirtiyi görüyorsun. Bir Buddha ilgilidir ama şimdi o kaynağın nerede olduğunu bilir ve o kaynağı değiştirmek için bütün gücüyle uğraşır.

Yoksulluk asıl neden değildir; açgözlülük asıl nedendir. Yoksulluk sonuçtur. Yoksullukla savaşmaya devam edersin ama hiçbir şey olmayacaktır. Açgözlülük esas nedendir; açgözlülüğün kökünden sökülmesi zorunludur. Savaş problem değildir; bireysel saldırganlık problemdir - savaş sadece bireysel saldırganlığın birikmesidir. Gösteri yürüyüşleri yapmaya devam ediyorsun ve savaş bitmeyecek. Hiç fark etmez - gösteri yürüyüşlerin, her şey. Eğlencenin tadını çıkarabilirsin. Eğlenceden zevk alan birkaç kişi vardır; onları her gösteri yürüyüşünde bulabilirsin. Onların her yerde gösteriler yaptığını göreceksin; dünyanın her yerinde ayaklanmaya, her şeye karşı çıkmaya devam edecekler. Bu eğlencelidir! Sen de bundan zevk almış olabilirsin.

Ben çocukluğumda bunu çok severdim. Her geçit töreninde vardım ve kasabanın yaşlıları bile endişelenmeye başlamıştı. “Her yerdesin - ister komünist geçit töreni olsun ister sosyalist gösteri, Kongre Partisi ya da anti-komünist bir gösteri, sen oradasın” dediler. “Eğleniyorum. Politik felsefeyle ilgilenmiyorum - sadece bağırmak çok eğlenceli; çalışmanın tadını çıkarıyorum” dedim.

Bundan zevk alabilirsin ama fazla bir fark yaratmaz - savaş devam eder. Bu göstericilere bakarsan, onların çoğunun çok saldırgan olduğunu göreceksin - onların yüzlerinde huzuru görmeyeceksin. Kavga etmeye hazırdırlar. Barış için yapılan gösteri yürüyüşü her an ayaklanmaya dönüşebilir. Bunlar kavgacı insanlardır - barış adına saldırganlıklarını gösterirler. Kavga etmeye hazırdırlar: Güçleri olsaydı, atom bombaları

olsaydı, barış yaratmak için atom bombası atarlardı. Bütün politikacıların söylediği budur - barış hâkim olsun diye savaştıklarını söylerler.

Problem savaş değil ve Bertrand Russell'ların faydası olmayacak. Problem bireylerin içindeki saldırganlıktır. İnsanlar kendi içlerinde huzurlu değiller, bu nedenle savaş var olmak zorundadır; yoksa bu insanlar delirir. İnsanlığın sinirini boşaltması için her on yılda bir büyük bir savaş gerekmektedir. Birinci Dünya Savaşı'nda psikologların çok ender, tuhaf bir olayın farkına vardıklarını bilmek seni şaşırtabilir. Savaşın devam ettiği süre boyunca deliren insanların oranı neredeyse sıfıra düşmüş. İntiharlar olmamış, çok az cinayet varmış ve insanlar delirmeyi bile bırakmış. Bu tuhaftı - bunun savaşla ne ilgisi vardı? Belki de katiller savaşa gittiği için cinayet işlenmemiştir ama intihar edenlere ne oldu? Belki onlar da orduya katılmıştır ama o zaman delirenlere ne oldu? İnsanlar delirmekten de mi vazgeçti? Ve sonra yine İkinci Dünya Savaşı'nda aynı şey olur, hatta daha büyük oranlarda; o zaman bağlantı doğrulanır, ilişki kurulur.

İnsanlık belli miktarda sinir bozukluğu, delilik biriktirmeye devam eder ve her on yılda bir bunu dışarı atması gerekir. Bu nedenle savaş varken -savaş insanlığın topluca delirdiği zamandır- kişisel olarak delirmeye ihtiyaç yoktur. Ne anlamı var? Herkes delidir, bu nedenle kişisel olarak delirmeye çalışmanın anlamı yoktur. Bir ulus diğerini katlederken ve bu kadar çok intihar ve cinayet varken, bütün bunları kendi başına yapmanın ne anlamı var? Sadece televizyonu izleyerek tadını çıkarabilirsin; gazetede okuyup heyecanlanabilirsin.

Problem savaş değildir; problem bireysel sinir bozukluğudur.

Aydınlanmış bir kişi olayların derin nedenlerini inceler. Buddha, İsa, Krishna; onlar kaynağa baktılar ve sana anlatmaya çalıştılar: Esas nedeni değiştir - köklü bir dönüşüme gerek vardır; sıradan düzeltmeler iş görmeyecektir. Fakat sen o zaman anlayamazsın. Çünkü ben buradayım, meditasyondan bahsetmeye devam ederim ama sen ilişkiyi göremezsin. Ben ilişkiyi görüyorum ama sen ilişkiyi görmüyorsun.

Benim anlayışım budur: İnsanlığın yüzde biri bile meditatif hale girse, savaşlar ortadan kalkacaktır. Savaşları bitirmenin başka hiçbir yolu yoktur. O kadar meditatif enerjinin serbest bırakılması gerekir. İnsanlığın yüzde biri -yüz kişide bir kişi demektir- meditatif olursa, olaylar tamamen farklı seyretmek zorunda kalacaktır. Açgözlülük daha az olacaktır ve haliyle

yoksulluk daha az olacaktır. Yoksulluk koşullar yetersiz olduğu için orada değildir; yoksulluk insanlar istiflediği, insanlar açgözlü olduğu için oradadır. Şimdiki anda yaşarsak, yeteri kadarı vardır; yeryüzü bize verecek yeterli miktara sahiptir. Fakat biz ilerisini planlar, istifleriz ve o zaman sorun ortaya çıkar.

Kuşların istiflediğini düşün... o zaman birkaç kuş zengin olacak ve birkaç tanesi fakir olacaktır; o zaman Amerikan kuşları en zenginler olacak ve dünyanın Amerika dışındaki bütün kuşları sıkıntı çekecektir. Fakat kuşlar istiflemez, bu nedenle yoksulluk yoktur. Hiç fakir bir kuş gördün mü? Ormandaki hayvanlar - kimse fakir değildir, kimse zengin değildir. Aslında şişman kuş ve zayıf kuş bile görmezsin. Bütün kargalar neredeyse aynıdır; hangisinin hangisi olduğunu ayırt bile edemezsin. Neden? Tadını çıkarırlar; istiflemezler. Şişman olmak bile bedenin içinde istifliyorsun demektir - tamahkâr bir zihnin göstergesi budur. Cimriler kabız olurlar; atıklarını bile atamazlar. İstiflerler, dışkılamayı bile kontrol ederler, döküntüyü bile istiflemeye devam ederler. İstiflemek bir alışkanlıktır.

Anda yaşamak, şimdiki zamanda yaşamak, sevgi dolu yaşamak, dostluk içinde yaşamak, önemsemek. o zaman dünya tamamen farklı olacaktır. Kişi değişmek zorundadır, çünkü dünya her bireysel ruhun yansıtılması olgusundan başka bir şey değildir.

Hayır, meditasyon yapan biri ilgili olacak -ancak meditas-yon yapan biri ilgili olacaktır- ama ilgi farklı boyutlara sahip olacaktır. Bunu anlamayabilirsin bile. İnsanlar bana gelir ve “Ne yapıyorsun? Yoksulluk var ve kötülük var, sen meditas-yon öğretmeye devam ediyorsun. Bunu bırak. Fakirler için bir şey yap” derler. Fakirlik için doğrudan hiçbir şey yapı-lamaz. Ancak insanlar anın tadını çıkarabilsin diye medita-tif enerjinin serbest bırakılması gerekir; o zaman hiç yoksulluk olmayacaktır. Komünizm yoksulluğu ortadan kaldırmayacak; hiçbir yerde kaldırmadı. Yeni yoksulluk biçimleri yarattı - ve daha büyük, daha tehlikeli olanlarını; komünist fakirdir, çünkü ruhunu da kaybetti. Şimdi hiçbir şekilde bir birey değil - meditasyon yapma özgürlüğüne bile sahip değil.

Bunun faydası olmayacak; bu yıkıcıdır. Bunlar idealist yenilikçilerdir - onlardan sakın.

“Kişinin kendi kabiliyet ve becerilerini geliştirmesine fırsat yok mudur?” diyorsun. Aslında bunları geliştirmeye gerek olmayacak; kendiliklerinden gelişmeye başlayacaklar. Meditasyon yapan kişi gelişmeye başlar.

Ressamsa, büyük bir ressam olacaktır. Şairse, birdenbire ruhundan muazzam bir şiirsellik ortaya çıkacaktır. Şarkıcıysa, ilk kez, yüreğindeki arzuya yakın bir şarkı söyleyecektir.

Hayır, hiçbir çabaya gerek yoktur. Sessiz ve merkezde olduğunda, kendi varlığına kök saldığında, yeteneklerin kendiliğinden işlev görmeye başlar. İşlev görmek için doğduğun şekilde işlev görmeye başlarsın; yazgının işlemeni istediği şekilde işlemeye başlarsın. Hazırlıksız olur, işini yapmaya başlarsın - ve şimdi karşılığını verip vermediğine, seni daha saygın yapıp yapmadığına aldırmazsın. Seni mutlu eder ve bu kadarı yeterlidir. Seni olağanüstü keyiflendirir ve bu yeter de artar.

Meditasyon senin enerjilerini serbest bırakır - o zaman başka ihtiyaç yoktur. Meditatif bir olgunlaşma için gelmiş bir kişi daha başka mümkün olan nedir? Bu kişi bir tanrı olarak, tamamen açılmış bir varlık olarak işlev görür. Bu kişi nihai olgunlaşmaya varmıştır - artık daha başka bir şeye gerek yoktur. Her an yaratıcıdır, her hareket yaratıcıdır, kişinin yaşamı tümüyle bir lütuftur.

Fakat dolambaçlı yoldan gitmek isteyen insanlar vardır. Önce bütün dünyayı değiştirmek isterler, sonra kendilerine geleceklerdir. Sana söyleyeyim, yoldan bu kadar uzaklaşırsan, kendine asla gelemeyeceksin.

Bir hikâye dinledim...

Delhi yakınlarında bir yolun kenarında yaşlı bir adam otu-ruyormuş ve genç bir adam arabayla geçiyormuş. Genç adam durmuş ve yaşlı adama “Delhi ne kadar uzakta?” diye sormuş. Yaşlı adam, “Gittiğin şekilde ve gittiğin yönde gitmeye devam edersen, çok uzakta. Bütün dünyayı dolaşmak zorunda kalacaksın - çünkü Delhi geride, üç kilometre arkada kaldı” demiş.

Geriye dönersen, o zaman çok uzak değildir - bütün mesele üç kilometredir. Dünyayı değiştirmeye gidiyorsan ve sonra kendini değiştireceğini düşünüyorsan, bunu asla yapamayacaksın; eve asla geri dönemeyeceksin. Olduğun yerde başla. Sen bu kötü dünyanın parçasısın - kendini değiştirerek dünyayı değiştiriyorsun. Sen nesin? Bu çirkin dünyanın bir parçası. Neden komşunu değiştirmeye çalışasın? O bundan hoşlanmayabilir, istemeyebilir, ilgilenmeyebilir. Dünyanın büyük bir değişime ihtiyaç duyduğunu fark ettiysen, o zaman kendine en yakın dünya sensin. Oradan başla.

Felsefeye çok meraklı birkaç kişi vardır. Onlar kara kara düşünür ve dolambaçlı yollardan giderler.

Leo Rosten’in güzel kitabı *The Joys of Yiddish’i* (Yiddiş Eğlenceleri) okuyorum.

Akşam yemeğini düzenli olarak Second Avenue’daki belirli bir restoranda yiyen, her yemeğe tavuk çorbasıyla başlayan Bay Sokoloff adında büyük bir felsefeciyi anlatıyor.

Bir gece Bay Sokoloff garsona seslenir: “Geri gel ve bu çorbanın tadına bak.”

“Yirmi yıldan sonra” diye itiraz eder garson, “harika tavuk çorbamızın kusursuzluğunu mu sorguluyorsunuz?”

“Geri gel ve tadına bak” diye tekrarlar Bay Sokoloff.

“Tamam, tamam” diye kabul eder garson, “tadına bakacağım - ama kaşık nerede?”

“İşte!” diye bağırır Bay Sokoloff.

Basitçe “Kaşığım yok” demek ister. Şimdi son derece dolambaçlı bir yoldan gidiyor: “Bu çorbayı tat_” Bu kadar dolanma; felsefe yapma. Kaşığın yoksa, kaşığa ihtiyacın olduğunu söyle yeter.

Bir kaşık iş görecektir. Kişinin ihtiyaç duyduğu tek şey bir kaşık dolusu meditasyondur.

Yakın zamanda kesintisiz yirmi bir yıldan beri okuldaki her bir olayın - bahçede oynamaktan, kurumsal oyunlar nedeniyle, Latince gramerine- temelde yanı başındaki kişiyi nasıl yeneceğinle ilgili bir alıştırma olduğunu fark ettim. Bu, hayatımın en zarar verici tek deneyimiymiş gibi görünüyor. Çocukları mahvetmek ve bizi çevremizdeki dünyayla tamamen uyumsuz hale getirmek için bundan daha mükemmel bir sistem düşünemiyorum. Bu rekabetçi ruha özendirmeden çocuk- larımızın bütün potansiyellerini geliştirmelerine nasıl yardım edebiliriz?

Çocukların rekabetçi ruh olmadan büyümelerine yardımcı olmayı düşünmeye başladığın anda, zaten yanlış yoldasın demektir, çünkü yapacağın her şey çocuklara belirli bir program verecektir. Senin aldığından

farklı bir program olabilir ama çocukları şartlandırıyorsun - dünyadaki en iyi niyetlerle.

Ağaçlar kimse onlara nasıl büyüyeceklerini öğretmeden büyümeye devam ederler. Hayvanlar, kuşlar, bütün varoluş hiçbir programa ihtiyaç duymaz. Programlama fikrinin kendisi temelde esaret yaratıyor - ve insan binlerce yıldan beri farklı isimlerde köleler yaratmaktadır. İnsanlar bir isimden bıktığında, başka bir isim derhal onun yerini alır. Değiştirilmiş birkaç program, koşullanmanın sağında solunda birkaç değişiklik, ama temel mesele aynı kalır - ebeveynler, eski kuşak, çocuklarının belirli bir tarzda olmasını ister. Bu nedenle "Nasıl?" diye soruyorsun.

Bana göre, ebeveynlerin işlevi çocukların büyümesine yardım etmek değildir - onlar sensiz de büyüyecekler. Senin işlevin desteklemek, beslemek, zaten büyümekte olana yardım etmektir. Yön gösterme ve idealler verme. Onlara neyin doğru, neyin yanlış olduğunu söyleme: Bırak kendi deneyimleriyle bulsunlar.

Sen tek bir şey yapabilirsin ve o da kendi yaşamını paylaşmaktır. Çocuklarına ebeveynlerin tarafından koşullandırıl-dığını; belli sınırlarla, belli ideallere göre yaşadığını, bu sınır ve idealler yüzünden yaşamı tamamen kaçırdığını; ve onların yaşamını mahvetmek istemediğini anlat. Onların tamamen bağımsız olmasını istersin - senden bağımsız, çünkü onlar için sen bütün geçmişi temsil ediyorsun.

Çocuklara "Bizden bağımsız olmanız gerekir. Bize itaat etmeyin - kendi zekâlarınıza güvenin. Yoldan çıksanız bile, bir köle olarak kalmaktan ve daima doğru kalmaktan çok daha iyidir. Kendi başına hatalar yapmak ve bu hatalardan ders çıkarmak, başka birisini takip etmekten ve hata yapma-maktan daha iyidir. Ancak o zaman takip etmek dışında hiçbir şey öğrenemeyeceksin - ve bu zehirdir, safi zehir" demek cesaret ister ve bir annede ve bir babada çok büyük sevgi olmasını gerektirir.

Sevdiğin zaman çok kolaydır. Nasıl olduğunu sorma, çünkü *nasıl* bir yöntem, bir teknik istiyorsun demektir - ve sevgi bir yöntem değildir.

Çocuklarını sev; onların özgürlüğünden zevk al. Hatalar yapmalarına izin ver; nerede hata yaptıklarını görmelerine yardım et. Onlara "Hata yapmak yanlış değildir - olabildiğince çok hata yap, çünkü bu şekilde daha çok öğreneceksin. Fakat tekrar tekrar aynı hatayı yapma, çünkü bu seni aptal yapar" de.

Yani benden basit bir cevap çıkmayacak. Bunu çocuklarınla anı yaşayarak, onlara küçük şeylerde mümkün olan her özgürlüğü tanıyarak bulmak zorunda kalacaksın.

Örneğin, benim çocukluğumda... ve yüzyıllardan beri böyle olmuştur, çocuklara "Erkenden yat ve sabah erken kalk. Bu seni akıllı yapar" diye öğretilir.

Ben babama, "Tuhaf görünüyor: Beni uykum yokken gecenin erken saatinde uyumaya zorluyorsun" dedim. Jaina evlerinde gece erken gerçekten erken demektir, çünkü akşam yemeği saat beşte, en geç altıda yenir. Ondan sonra yapacak başka hiçbir şey yoktur - çocukların yatağa gitmesi gerekir.

Babama şöyle dedim: "Benim enerjim uykuya hazır değilken beni uyumaya zorluyorsun. Sabah, benim uykum varken, beni yataktan çıkarıyorsun. Bu beni akıllı yapmak için tuhaf bir yol gibi görünüyor! Ben bağlantısını göremiyorum - uykum yokken uyumaya zorlanarak nasıl daha akıllı olacağım? Saatlerce yatakta, karanlıkta yatıyorum. bu zaman bir biçimde kullanılabilir, yaratıcı olabilirdi ama sen beni uyumaya zorluyorsun. Uyku senin elinde olan bir şey değildir. Sadece gözlerini kapatıp uyuyamazsın. Uyku, geldiği zaman gelir; senin ya da benim talimatıma uymaz, bu yüzden zamanım boşa gidiyor.

"Ve sonra sabah benim gerçekten uykum varken, beni uyanmaya zorluyorsun -saat beşte, sabahın köründe- ve ormana doğru bir sabah yürüyüşü yapmak için sürüklüyorsun. Benim uykum var ama sen beni çekiştiriyorsun. Bunun beni nasıl daha akıllı yapacağını anlamıyorum. Bunu bana açıkla lütfen!

"Kaç kişi bu yöntemle akıllı oldu? Bana sadece birkaç akıllı insan göster - ben etrafta kimseyi göremiyorum. Büyükbabamla konuşuyorum ve o bana hepsinin saçmalık olduğunu söyledi. Koca evde samimi olan tek kişi bu yaşlı adam. Başkalarının ne diyeceğini umursamıyor ama bütün bunların saçmalık olduğunu bana anlattı: 'Bilgelik yatağa erken gitmekle gelmez. Hayatım boyunca erken yattım ve bilgelik hâlâ gelmedi, geleceğini de sanmıyorum! Artık ölümün gelmesi yakın, bilgeliğin değil. O yüzden bu atasözleri seni yanıltmasın.'"

Babama şöyle dedim: "Bunu tekrar düşün ve lütfen gerçekçi ve samimi ol. Bana bu kadar özgürlük ver - ben uykumun geldiğini hissettiğim zaman

uyumaya gidebileyim ve zamanının geldiğini, artık uykunun orada olmadığını hissettiğimde kalkabileyim.”

Babam bunu bir gün boyunca düşündü ve ertesi gün, “Tamam, belki de haklısındır. Kendi istediğin gibi yap. Beni dinlemektense, bedenini dinle” dedi.

Esas bu olmalıdır: Çocukların bedenlerini dinlemesine, kendi ihtiyaçlarını dinlemesine yardım edilmelidir. Ebeveynler açısından esas mesele, çocukları bir hendeğe düşmekten korumaktır. Eğitimlerinin işlevi olumsuzdur.

Olumsuz kelimesini hatırla... olumlu programlama yok, sadece olumsuz bir koruma - çünkü çocuk çocuktur ve ona zarar verecek bir şeyin içine girebilir. O zaman da, onlara gitmemelerini söyleme ama açıkla. Bunu bir itaat meselesi haline getirme; tercih yapmalarına izin ver. Sen sadece durumu olduğu gibi açıkla.

Çocuklar çok alıcıdır ve sen onlara karşı saygılı olursan dinlemeye hazır, anlamaya hazırdırlar; o zaman onları anlayışlarıyla baş başa bırak. Bu sadece başlangıçtaki birkaç yıl için geçerli bir durumdur; çok geçmeden onlar kendi zekâlarını oturtmuş olacaklar ve senin korumana da hiçbir şekilde gerek kalmayacak. Çok geçmeden kendi başlarına hareket edebilir duruma gelecekler.

Ebeveynlerin çocukların onların hoşlanmayacağı bir yöne gitmesinden korkmasını anlayabiliyorum - ama bu onların problemidir. Çocukların senin beğendiklerine ve beğenmediklerine göre dünyaya gelmez. Kendi hayatlarını yaşamak zorundadırlar ve sen de onlar kendi hayatını yaşadığı için memnun olmalısın - o hayat her ne olursa olsun. Fakir bir müzisyen olabilirler.

Kasabada yeterlik sınavından sonra oğlunun doktor olmasını isteyen zengin bir adam tanıdım. Fakat oğul sadece müzikle ilgileniyordu. Zaten artık amatör değildi; bu alanda tanınmıştı ve nerede bir faaliyet olsa sitar çalıyor ve giderek daha da ünleniyordu.

Sadece müziğe tahsis edilmiş bir üniversiteye gitmek istiyordu. Belki bu dünyada tamamen müziğe vakfedilmiş tek üniversitedir; farklı bölümlere sahiptir -dans, farklı enstrümanlar- ama üniversitenin bütün dünyası müziktir.

Baba buna kesinlikle karşıydı. Beni aradı -çünkü ben oğluna çok yakındım- ve “Hayatı boyunca bir dilenci olacak” dedi, çünkü Hindistan’da müzisyenler fazla kazanamaz. “Olsa olsa bir okulda müzik öğretmeni olabilir. Ne kazanacak? Biz o parayı evimizde hizmetçilere ödüyoruz. Yanlış insanlarla arkadaşlık edecek.” Çünkü Hindistan’da müzik çok ciddi bir şekilde fahişelerle ilişkili olagelmiştir.

Hintli fahişe dünyanın başka yerlerindeki bir fahişeden farklıdır. *Fahişe* kelimesi Hindistan’daki karşılığına gerçek değerini vermez, çünkü Hintli fahişe müzikte, dansta gerçekten çok hünerlidir - ve Hindistan büyük çeşitliliğe sahiptir. Müziğin, şarkı söylemenin, dansın daha derin katmanlarını gerçekten öğrenmek istersen, ünlü bir fahişeyle birlikte olmak zorunda kalırsın.

Ünlü aileler vardır - onlara *garanalar* denir. *Garana* “aile” demektir. Bunun sıradan aileyle hiç ilgisi yoktur; bu bir üstat-mürit ailesidir. Yani kendine özgü belli bir tarzı olan ünlü *garanalar* vardır. Aynı enstrümanı, aynı dansı sunan farklı *garana-lar* onu farklı biçimlerde, ince ayrıntılarla ortaya koyacaktır. Bu yüzden bir kişi müzik dünyasına gerçekten girmek isterse, bir *garana*’ya mensup olmak zorundadır - ve bu da iyi arkadaşlık değildir. Zengin bir adama göre, bu kesinlikle iyi bir arkadaşlık değildir. Fakat oğul arkadaşlıkla ilgilenmiyordu. Babasını takip etmeyerek müzik üniversitesine gitti. Babası onu evlatlıktan reddetti - çok kızgındı. Babası onu evlatlıktan reddettiği ve başka çaresi olmadığı için -çünkü üniversite çok uzakta, iş ya da başka bir şey bulmanın imkânsız olduğu dağlık bir bölgedeydi- geri döndüğünde çocuk aynı babasının tahmin ettiği gibi öğretmen olmak zorunda kaldı.

Babası beni aradı ve bana “Bak, aynı söylediğim gibi. Öbür oğullarım - biri mühendis, biri profesör ama bu aptal beni dinlemedi. Onu reddettim; benden tek kuruş miras alamayacak. Şimdi en yoksul meslekte kalacak - öğretmenlik” dedi.

Fakat arkadaşım çok mutluydu. ailesi tarafından yüzüstü bırakılmış olmaktan, yoksul bir hayat yaşayacak olmaktan, mirastan pay alamayacak olmaktan endişeli değildi. Bunlar onun canını sıkmıyordu; o mutluydu. “Bunları yaptıkları iyi oldu - artık bir *garana’ya* mensup olabilirim” dedi. “Onlar için endişeliydim, küçük düşürüldüklerini hissedeceklerdi. Artık

beni reddettiklerine ve onlarla ilgim olmadığına göre, bir *garana*'ya dahil olabilirim."

Bir okulda ders verirken, bir *garana*'ya katıldı ve şimdi Hindistan'ın en iyi müzisyenlerinden biri. Konu en iyi müzisyenlerden biri olmak değildir; önemli olan onun kendi yeteneğini hissettiği şey olmasıdır. Yeteneğini takip ettiğinde, daima en iyi olursun. Yeteneğinden uzaklaştığın zaman, alelade kalırsın.

Basitçe kimse yazgısına uygun şeyi yapmadığı -başka bir şey olduğu için- için bütün toplum alelade insanlardan oluşur. Kişi ne yaparsa yapsın, en iyisi olamaz ve bir doyum hissede-mez; keyif alamaz.

Bu nedenle ebeveynlerin işi son derece hassas ve değerlidir, çünkü çocuğun bütün yaşamı buna bağlıdır. Hiçbir olumlu program verme - çocuğun mümkün olan her şekilde istediği şeyi yapmasına yardım et.

Örneğin, ben ağaçlara tırmanırdım. Şimdi tırmanmaya uygun birkaç ağaç vardır: Bu ağaçların dalları kuvvetlidir; gövdeleri kuvvetlidir. En tepesine kadar çıkabilirsin ve yine de dal kırılacak diye korkmana gerek olmaz. Fakat çok yumuşak birkaç ağaç vardır. Ben mango, java eriği -başka bir güzel meyve- toplamaya ağaçlara çıktığım için ailem çok endişelenirdi ve daima beni engellesin diye birisini gönderirlerdi.

Babama "Beni engellemek yerine, hangi ağaçların tehlikeli -onlardan sakınabilirim- ve hangilerinin tehlikesiz olduğunu açıklarsan, tehlikesiz olanlara tırmanabilirim" dedim.

"Çıkmamı engellemeye çalışırsan, bir tehlike var: Yanlış bir ağaca çıkabilirim ve sorumluluk senin olur. Tırmanmaktan vazgeçmeyeceğim - bunu seviyorum." Gerçekten de güneşte, kuvvetli bir rüzgârla birlikte ve bütün ağaç dans ederken ağaç tepesinde olmak en güzel deneyimlerden biridir - son derece geliştirici bir deneyim.

"Bundan vazgeçmeyeceğim" dedim. "Senin işin bana tam olarak hangi ağaçlara tırmanmamam gerektiğini söylemek, çünkü onlardan düşebilir, bir yerimi kırabilir, bedenimi incitebilirim. Bana genel bir talimat verme: 'Tırmanmayı bırak.' Bunu yapmayacağım." Babam benimle gelip hangi ağaçların tehlikeli olduğunu göstermek için kasabayı dolaşmak zorunda kaldı. O zaman ona ikinci soruyu sordum: "Kentte, bana tehlikeli ağaçlara bile tırmanmayı öğretebilecek, iyi bir tırmanıcı biliyor musun?"

“Tadını kaçırdın!” dedi babam. “Artık ileri gidiyorsun. Bana anlattın, ben de anladım “

“Buna uyacağım, çünkü ben kendim önerdim” dedim. “Ama tehlikeli olduğunu söylediğin ağaçlar çok çekici, çünkü java eriği” -Hindistan’a özgü bir meyve- “onlarda yetişiyor. Gerçekten lezzetlidir ve olgunlaştıklarında, şeytana uyabilirim. Sen benim babamsın, bu senin görevin... Bana yardım edebilecek birini tanıyor olmalısın.”

Babam, “Baba olmanın bu kadar zor olacağını bilseydim, asla baba olmazdım - en azından senin! Evet, birini tanıyorum” dedi ve beni olağanüstü bir tırmanıcı olan yaşlı bir adamla, en iyisiyle tanıştırdı.

Adam oduncuydu ve o kadar yaşlıydı ki odunculuk yapabildiğine inanmak zordu. Kimsenin yapmaya hazır olmadığı ender işleri yapıyordu... evlerin üzerine yayılan büyük ağaçların dallarını keserdi. Tam bir ustaydı ve bu işi köklere ya da evlere zarar vermeden yapardı. Önce halatlarla dalları başka dallara bağlardı. Sonra bu dalları keser ve ondan sonra da halatlarla öteki dalları evden uzağa çeker ve yere bırakırdı.

Çok yaşlıydı! Fakat ne zaman benzeri bir durum ortaya çıksa, hiçbir baltacı istemezken o hazır olurdu. Babam ona “Ona bir şey öğret, özellikle de tehlikeli, kırılabilecek ağaçlar konusunda” dedi. Dallar kırılabilir... zaten iki-üç kez düşmüştüm - bacaklarımda hâlâ izlerini taşırım.

Bu yaşlı adam bana baktı ve “Şimdiye kadar kimse gelmedi, özellikle de oğlunu getiren bir baba olmadı!. Bu tehlikeli bir şey ama seviyorsa, öğretmek hoşuma gider” dedi. Bana tehlikeli ağaçlara nasıl tırmanacağımı öğretiyordu. Bana kendini korumanın her tür yolunu gösterdi: Ağaçta yukarılara tırmanmak istersen ve yere düşmek istemezsen, önce kendini bir halatla ağacın yeterince sağlam olduğunu hissettiğin bir yerine bağlar ve sonra yukarı çıkarsın. Düşersen, halata asılı kalır ama yere düşmezsin. Bunun bana gerçekten faydası oldu; o zamandan beri düşmedim!

Bir anne ya da babanın işlevi büyüktür, çünkü dünyaya hiçbir şey bilmeyen ama içinde bir potansiyel taşıyan yeni bir misafir getiriyorlar. Potansiyeli büyümedikçe, bu misafir mutsuz kalacak.

Çocuklarının mutsuz olduğunu düşünmekten hiçbir ebeveyn hoşlanmaz; onların mutlu olmasını isterler. Sadece düşünce biçimleri yanlıştır. Ebeveynler doktor olursa, profesör olursa, mühendis, bilimci olursa, çocukların mutlu olacaklarını zannederler. Bilmiyorlar! Çocuklar ancak

olmak için geldikleri şeyi olduklarında mutlu olabilirler. Ancak içlerinde taşıdıkları tohum olabilirler.

Bu yüzden mümkün olan her şekilde özgürlük vermek için, fırsat vermek için yardım et. Doğal olarak bir çocuk anneden bir şey istediğinde, anne daha çocuğu dinlemeden, ne istediğine bakmadan itiraz eder. *Hayır* otoriter bir kelimedir; *evet* değildir. Bu yüzden ne baba ne anne ne de yetki sahibi başka birisi evet demek ister - alelade herhangi bir şeye.

Çocuk dışarıda oynamak ister: “Hayır!” Çocuk yağmur yağarken dışarı çıkmak ve yağmurda dans etmek ister: “Hayır! Üşüteceksin.” Soğuk algınlığı kanser değildir ama yağmurda dans etmesi engellenmiş ve asla tekrar dans edememiş bir çocuk muhteşem bir şeyi, gerçekten güzel bir şeyi kaçırmıştır. Soğuk algınlığına değer olabilirdi - üstelik ille de üşütecek diye bir şey yoktur. Aslında sen onu korudukça, çocuk daha kırılganlaşır. Sen ona izin verdikçe, bağışıklığı daha güçlü hale gelir.

Ebeveynlerin evet demeyi öğrenmesi şarttır. Normal olarak hayır dedikleri zamanların doksan dokuzunda, bunun sadece otorite göstermekten başka bir nedeni yoktur. Herkes ülkenin başkanı olamaz, milyonlarca insan üzerinde otorite sahibi olamaz. Fakat herkes koca olabilir, karısının üzerinde otorite sahibi olabilir; her eş anne olabilir, çocuk üzerinde otorite sahibi olabilir; her çocuğun oyuncak bir ayısı olabilir ve çocuk oyuncak ayının üzerinde otorite sahibi olabilir... onu bir köşeden öbür köşeye tekmeler; ona esaslı tokatlar, gerçekte anneye ya da babaya atmak istediği tokatlar atar. Zavallı oyuncak ayının altında kimse yoktur. Bu, otoriter bir toplumdur.

Söylediğim şey, özgürlük sahibi, evet duymuş ve nadiren hayır duymuş çocuklar yaratıldığında otoriter toplumun ortadan kaybolacağıdır. Daha insancıl bir topluma sahip oluruz.

Bu iş sadece çocuklarla ilgili bir mesele değildir. O çocuklar yarının toplumu olacak: Çocuk insanın babasıdır.

Meditasyon yapanlardan müdürlere pek çok kişi olumlu düşünme adı verilen bir teknik kullanıyor. Kendileri, başkaları ve varoluş hakkındaki yıkıcı düşünce ve koşullanmaları olumlu olanlarla değiştirmeye çalışıyor ve bu yolla yaşamlarının onları ilgilendiren alanlarında daha

başarılı olmayı ümit ediyorlar. Bu olumlu düşünme tekniği gerçekten işe yarar mı? Farkındalı-ğa katkıda bulunmak için de kullanılabilir mi?

Olumlu düşünme tekniği, seni dönüştüren bir teknik değildir. Açıkça kişiliğinin olumsuz yönlerini bastırmaktır. Bu bir tercih meselesidir. Farkındalığa katkısı olamaz; farkındalığa ters düşer.

Farkındalık daima tercihsizdir.

Olumlu düşünme basitçe olumsuzu bilinçaltına tıkmak ve bilinçli zihni olumlu düşüncelerle şartlandırmak demektir. Sorun bilinçaltının çok daha güçlü, bilinçli zihinden dokuz kat daha güçlü olmasıdır. Bu yüzden bir şey biz kez bilinç dışı hale geldiğinde, öncesine göre dokuz kat daha güçlü olur. Kendini eski alışkanlıklar şeklinde göstermeyebilir ama yeni ifade yolları bulacaktır.

Bu nedenle olumlu düşünme derin bir anlayışın bulunmadığı çok yetersiz bir yöntemdir ve sana sürekli kendinle ilgili yanlış fikirler verir.

Olumlu düşünme Amerika'da bir Hıristiyan mezhebi olan Hıristiyan Bilim Kilisesi'nden doğmuştur. Başkaları da ona ilgi duyabilsin diye, *Hıristiyan* kelimesinden kaçınmak için, yavaş yavaş o eski etiketi bıraktılar ve olumlu düşünme felsefesi hakkında konuşmaya başladılar.

Hıristiyan Bilim Kilisesi, esas kaynak, hayatında meydana gelen her şeyin düşüncenin yansıtılmasından başka bir şey olmadığını ileri sürdü. Zengin olmak istiyorsan, düşün ve zengin ol. Olumlu düşünce yoluyla zenginsin, zenginliğin giderek büyüyor, dolarlar sana doğru gelmeye başlıyor.

Bir hikâye aklıma geldi.

Genç bir adam yolda yaşlı bir kadınla karşılaşır. Yaşlı hanım sorar: "Babana ne oldu? Haftalık Hıristiyan Bilimciler toplantılarımıza gelmiyor - o bizim en yaşlı üyemiz, topluluğumuzun kurucusudur."

Genç adam cevap verir: "Hasta ve çok güçsüz hissediyor."

Kadın kahkaha atar. "Sadece düşüncesiyle ilgili, başka bir şey değil. Hasta olduğunu düşünüyor - hasta değil. Sadece güçsüz olduğunu düşünüyor - güçsüz değil. Hayat düşüncelerden oluşur; ne düşünüyorsan, o olursun. Ona sadece bize vaaz ettiği kendi ideolojisini hatırlamasını söyle. Sağlıklı düşünmesini söyle; ona enerji dolu düşünmesini söyle" der.

"Mesajı ileteceğim" der genç adam.

Sekiz-on gün sonra genç adam kadınla tekrar karşılaşır ve kadın sorar: “Ne oldu? Babana mesajı iletmedin mi? Onu yine haftalık toplantıda görmedim.”

Çocuk, “Mesajı ilettim, bayan, ama şimdi ölü olduğunu düşünüyor” der.

Hıristiyan Bilim Kilisesi’nin bu yaklaşımı birkaç şeye yardım edebilir; özellikle de gerçekten senin düşüncelerin tarafından yaratılan şeyler değiştirilebilir. Fakat bütün yaşamın düşüncelerinle yaratılmaz.

Olumlu düşünmeyi savunanlar şimdi daha felsefi bir biçimde konuşuyorlar ama esaslar aynı kalıyor - olumsuz düşünürsen, başına olumsuzluk gelecek; olumlu düşünürsen, başına olumlu şeyler gelecek gibi. Özellikle Amerika’da bu tarz edebiyat çok okunuyor. Olumlu düşünme dünyanın başka hiçbir yerinde etki yaratmadı, çünkü çocukça. “Düşün ve zengin ol” - herkes bunun tamamen aptalca olduğunu biliyor.

Üstelik zararlı ve tehlikeli de. Zihnindeki olumsuz fikirlerin olumlu fikirlerle bastırılmaması, serbest bırakılması gerekir. Ne olumlu ne de olumsuz bir bilinç yaratmak zorundasın. Bu, saf bilinç olacaktır. O saf bilinçte, en doğal ve keyifli hayatı yaşayacaksın.

Seni incitiyor diye olumsuz bir fikri bastırırsan -örneğin, kızgınsan ve bunu bastırır, enerjiyi olumlu bir şeye dönüştürmek, kızdığın kişiye karşı sevgi ve merhamet dolu hissetmek için çaba göstermeye çalışırsan- kendini kandırdığını bilirsin. Derinlerde bir yerde o hâlâ öfkedir; sadece sen onu örtbas ediyorsundur. Görünüşte gülümseyebilirsin ama gülümsemen sadece dudaklarında olacaktır. Yalnızca bir dudak çalışması olacaktır; seninle, yüreğinle, varlığınla bağlantılı olmayacaktır. Gülümsemenle yüreğinin arasına sen kendin büyük bir engel yerleştirirsin - bastırdığın olumsuz duygu.

Olay tek bir duygu değildir; yaşamda binlerce olumsuz duyguya sahipsin. Bir insandan hoşlanmazsın, pek çok şeyi sevmezsin; kendini sevmezsin, içinde bulunduğun durumu sevmezsin. Bütün bu süprüntü bilinçaltında birikmeye devam eder ve yüzeyde “Herkesi seviyorum, sevgi mutluluğun anahtarıdır” diyen bir ikiyüzlü doğar. Fakat o kişinin yaşamında hiçbir mutluluk görmezsin. Bütün cehennemi kendi içinde barındırıyordur.

Başkalarını kandırabilir ve yeterince uzun kandırmaya devam ederse, kendini de kandırabilir. Ancak bu bir değişim olmayacaktır. Bu, basitçe yaşamı harcamaktır - ki çok değerlidir, çünkü onu geri getiremezsin.

Olumlu düşünme basitçe ikiyüzlülük felsefesidir - doğru ismi vermek gerekirse. Ağlamaklı hissederken, şarkı söylemeyi öğretir sana. Çabalarsan başarabilirsin ama o bastırılmış gözyaşları bir yerde, bir durumda dışarı çıkacaktır. Bastırmanın bir sınırı vardır. Ve söylediğin şarkı kesinlikle anlamsızdı; onu hissetmiyordun, yüreğinden dökülmedi. Tek nedeni daima olumluyu seçmeni söyleyen felsefeydi.

Ben olumlu düşünmeye kesinlikle karşıyım. Tercih yapmazsan, tercihsiz bir farkındalık içinde kalırsan, yaşamın olumlu ve olumsuzun ötesinde, her ikisinin de üzerinde bir şeyi ifade etmeye başlayacak. Böylece yenik birisi olmayacaksın. Olumsuz olmayacak, olumlu olmayacak, varoluşsal olacak.

Bu nedenle gözyaşları oradaysa, bir güzellikleri olacak; kendilerine ait bir şarkıları olacak. Senin onlara bir şarkı dayatmana gerek yok; onlar kendileri sevinçten, memnuniyetten akacaklar - üzüntüden, başarısızlıktan değil. Bir şarkı dökülürse, bu gözyaşlarına, umutsuzluğa karşı değildir; basitçe sevincinin ifadesidir... herhangi bir şeye karşı değil, herhangi bir şey için değil. Basitçe kendi varlığının çiçek açmasıdır; bu nedenle ona varoluşsal diyorum.

Olumlu düşünme insanları çok yanlış bir yola sevk etti; insanları ikiyüzlü yaptı. Amerika'da en etkili felsefedir ve aslında bir felsefe bile değildir - sadece saçmalıktır. İnsan psikolojisinden habersizdir; psikolojinin bulgularına dayanmaz. Medi-tasyonun daha derin bulgularına dayanmaz. Basitçe insanlara umut vermektir - bütün ümidini kaybeden insanlara. İnsanlara ihtiras vermektir.

Yoksul kişi düşünmeye devam ederse, birden bir yerlerden garajına bir Cadillac gelecek zanneder - her ne kadar şimdi bir garajı olmasa da, bu nedenle önce bir garaj düşünmesi gerekir! Olumlu düşünme bir garaj yaratacaktır; sonra da olumlu düşünme bir Cadillac getirecektir.

Bu olsa bile, lütfen böyle bir arabaya oturma - tehlikelidir. Araba yoktur, garaj yoktur - bu kişi hayal görüyordur. Aklı başında değildir. Her şeyin kazanılması gerekir.

Napoleon Hill'in *Düşün ve Zengin Ol* diye ünlü bir kitabı var ve üzerinde durduğu tek şey, gerçekten inatla düşünürsen, zengin olacağındır. Kendisi iyi bir yazar, Amerika'nın ortaya çıkardığı en iyilerden biri olduğu için kitap milyonlar sattı. İyi, ikna edici yazıyor. Kitabı ilk yayımlandığında, yayımcı onu müşterilerle tanıştırabilsin ve kitabını imzalayabilsin diye

kitapevine gider. Tam o sırada içeri Henry Ford girer -kitaplara bakıyordu, kitapları severdi- ve “Neler oluyor? Bu adam ne yapıyor?” diye sorar. Kitapevi sahibi onun Napoleon Hill, büyük bir yazar olduğunu ve yeni kitabının yayımlandığını söyler: “Sizinle tanışmaktan çok mutlu olacaktır.” Böylece Henry Ford ona yaklaşır. Kitapevi sahibi *“Düşün ve Zengin Ol* adlı bu kitabı yazdı” diyerek Napoleon Hill’i tanıştırır.

Henry Ford kapağa, başlığa bakar ve Napoleon Hill’e sorar: “Kendi arabanızla mı geldiniz, yoksa belediye otobüsüyle mi?”

Çok alakasız görünmektedir ama Henry Ford sorunca Napoleon Hill karşılık vermek zorunda kalır. “Belediye otobüsüyle geldim” der.

Henry Ford kitabı geri verir ve ona “Güzel bir arabayı yeterince düşünmekle garajınızda peyda olduğunda, o zaman bu kitabı bana getirin. Ben Henry Ford’um, bu nedenle öncelikle bu kitaba ihtiyacım yok. Düşünerek zengin olunamayacağını biliyorum. Zavallı insanları bu kitapla kandıracaksınız. Herkes zengin olmak ister, bu yüzden kitap iyi satacak ve belki de kitap satışları yoluyla zengin olacaksınız ve bir araba satın alabilirsiniz. Fakat unutmayın, kitabı almamın koşulu bu değil. Kitabı ancak araba sizin düşünceniz sayesinde ortaya çıkarsa satın alacağım” der.

Araba hiçbir zaman peyda olmadı ve Napoleon Hill hiçbir zaman Henry Ford’a gidemedi. O yaşlı adam çok tuhaftı; ara sıra Hill’e telefon eder ve “Araba ne oldu? Hâlâ ortaya çıkmadıysa, kitabı piyasadan çekmelisiniz. Bu düpedüz dolandırıcılık!” derdi. Kitabın tamamı olumlu düşünmeyle ilgilidir - sadece olumlu düşünceler düşünmekle.

Bütün düşünceler yararsızdır - olumlu ya da olumsuz, aynı madalyonun iki yüzüdür. Olumsuzdan olumluya değişmen gerekmez; her ikisinin de ötesine geçmek zorundasın. Her ikisini de bırakmak zorundasın; düşüncesiz bir bilinç haline gelmek zorundasın. Bu bilinçle, yaptığın her şey doğru olacaktır. Yaptığın her şeyin muhteşem bir güzelliği olacaktır. Yaptığın her şey tatmin edici olacaktır.

Ben olumlu düşünmenin felsefesine kesin inanan biriyim ve senin onun aleyhinde konuştuğunu duymak büyük bir şok oldu.

Memnun oldum; en azından birisi dinliyormuş, birisi uya-nıkmış, birisi uykuda değilmiş. Olumlu felsefe budur - sen şok oldun ve ben mutluyum!

Fakat ben hiçbir şeye inanmam. Böylesi inanç benim olaylara bakış tarzıma terstir. İnanç bir körün karanlıkta el yordamıyla yürümesi gibidir. Ben hiçbir şeye inanmam, hiçbir şeyi inkâr da etmem, çünkü her ikisi de inanç sistemleridir. Ya bilirim ya da bilmem. Bu konuda kesinlikle açığım.

"Kesin inanan" biri olduğunu söylüyorsun. Bu ne demek? Kesin inanan - *kesin* kelimesini neden kullandın? Bunun gerisinde saklanan bir kararsızlık olsa gerek. Sadece inanan biri olmak yeterli değil mi? Olmadığını biliyorsun; bu nedenle onu daha sağlam, daha güçlü kılmak için bir şey daha eklemek zorundasın. Fakat ne yaparsan yap, inanç inançtır ve asla bilmeye dönüşemez. Senin "kesin inanman" sadece duyduğun şüphenin kesin olduğunu kanıtlar. Kesin şüphe duyan birisinin kesin bir inanca ihtiyacı vardır. Sıradan bir kuşkucu sadece inanır.

İnanç bir şeyi örtmektir. Şüphe çok büyükse, o zaman inancı kesin bir inanca esnetmek zorundasındır. Şüpheni çok kuvvetli bir şekilde bastırmak zorundasındır, çünkü kuvvetli bir şekilde bastırılmazsa inanç örtüsünün altından çıkıverebileceğini ve gözlerinin önünde çıplak kalacağını bilirsin - şokun nedeni bu. Şok yersiz değildir.

Neden şoke olman gerekiyor? Ya söylediğim şeyin doğru olduğunu görürsün ve bir şok söz konusu değildir ya da söylediğim şeyin yanlış olduğunu görürsün; o zaman da şok söz konusu değildir. Şok nereden geliyor?

Şok iki şey gerektirir: Bir yanın -daha derin yanın, bastırılmış yanın- söylediğim şeydeki hakikati görür ve baskılayıcı yanın bunu görmek istemez. Bu ikilem şok yaratır.

Olumlu düşünme felsefesine kesin inanan biri olabilirsin ama olumlu düşünmenin felsefesini anladığını sanmıyorum.

Öncelikle olumlu düşünme felsefesi sahte olmak demektir; ikiyüzlü olmak demektir. Belli bir şeyi görmek ama yine de gördüğün şeyi inkâr etmek demektir; kendini ve başkalarını kandırmak demektir. Olumlu düşünme Amerika'nın insan düşüncesine kattığı saçmalık felsefesidir - başka bir şey değil. Dale Carnegie, Napoleon Hill ve Hıristiyan rahip Norman Vincent Peale - bu insanların hepsi Amerika'nın zihnini tamamen bu kesinlikle

saçma olumlu felsefe fikriyle doldurdu. Bu felsefe özellikle de vasat zihinlerin ilgisini çeker.
Dale Carnegie'nin kitabı *Dost Kazanma ve İnsanları Etkileme Sanatı* neredeyse İncil'e yakın sattı. Başka hiçbir kitap bu popülerliği yakalayamadı. Aslında İncil'in rakipten sayılmaması gerekir, çünkü iyi kötü bedava verilir, insanlara dayatılır. Dale Carnegie'nin kitabını insanlar satın alıyor; sana bedava verilmedi. Benzer türde pek çok kitabın ortaya çıkmasına yol açan bir ideoloji yarattı. Benim için bu mide bulandırıcıdır. İnsanları etkilemek isteme fikrinin kendisi, bir satışçının fikridir ve Dale Carnegie de bir satışçıdır - filozof olmuş satış-çı. Bu pek çok kez oldu. Örneğin EST'nin kurucusu Werner Erhard. Ansiklopedi, sözlük satardı ama ansiklopedi ve sözlük satmaya çalışırken satış konusunda o kadar çok şey öğrendi ki, *Neden ansiklopedilerle uğraşayım?* diye düşündü. Neden doğrudan fikirler satılmasın? - daha gözle görünmeyen bir ürün.
İnsanlar bir fikri göremez ama yine de onu satın almayı sürdürürler. Bir kez göremediğin bir fikir için 250 dolar ödedin mi, onu elde etmiş gibi görünmek zorunda kalırsın; aksi takdirde, insanlar senin aptal olduğunu düşünecektir. İki yüz elli dolar ve sen "onu elde etmedin" mi?... Çok basittir.

Doğu'da eski bir hikâye vardır. Bir kral başvekilini karısıyla şakalaşırken yakalar. Haliyle delirir. O günlerde bu yaygın bir cezadır: Başvekilin burnunu keser. Burun sadece birisi başka birisinin karısıyla şakalaşırken yakalandığında kesilir; böylece bir duyuru, bir işaret haline gelirdi. Nereye gidersen git, burnunun yokluğu yaptığın şeyin ifadesi olarak senden önce giderdi.

Fakat adam bir politikacıydı; bir başvekildir. Kendi krallığından eksik burnun özel bir anlam ifade etmediği başka bir krallığa kaçar. En yakın krallığa bir aziz kılığında girer. Şimdi, kimse bir azizden şüphe edemez. Burnu kesinlikle noksandır ama bir azizden şüphelenmek günah işlemektir. Fakat bazı meraklılar ona sorarlar: "Burnuna ne oldu?"

Yeni aziz gülümser; "Bu bir sır. Nihai hakikate ulaşmak için belli bir tekniktir. Fakat ben size burnun egoyu temsil ettiğini söyleyeceğim" der. Doğru şekilde düşünüyor, bir felsefe yaratıyordu - insanların egoları burunlarına yazılır. Burun egoyu temsil eder ve ego da Tanrı'yla insan

arasındaki tek engeldir. Öyle bir teknik olmalı ki burnu çıkarırsan, ego da çıkar ve nihai hakikate ulaşır, onu fark edersin.

Bir salak derhal gönüllü olur. Politikacıdan bozma aziz onu gece tek başına çağırır, çünkü bu kesinlikle özel bir meseledir. Adamın burnunu kesmeden önce, “Ben burnunu keserken gözlerini kapalı tut. Burun çıktığında ‘Gözlerini aç’ diyeceğim ve sen Tanrı’nın önünde durduğunu göreceksin” der.

Burun kesilir ve aziz, “Şimdi gözlerini açabilirsin: Tanrı önünde duruyor” der. Adam gözlerini açar - kimse yoktur. “Ama kimseyi görmüyorum” der.

“Şimdi bu senin problemin” der aziz. “Tanrı’yı görmezsen, insanlar senin aptal olduğunu düşünecek. Benim onu gördüğümü mü sanıyorsun? Ben de görmüyorum ama şimdi olumlu düşünmeye çalış. Kanıtıyla bir aptal olmak ne kazanç getirecek? Onu elde ettiğini söyle.”

Werner Erhard EST felsefesini yarattığını düşünebilir ama öyle değil. O binlerce yıl önce adamın burnunu kesen politikacı tarafından yaratıldı. O adam ilk EST mezunuydu.

Aptal tekrar düşünür ve “Doğrusu bu gibi görünüyor; evet onu görüyorum” der.

“Sen de bir aziz oldun” der aziz. “Yarından itibaren, ağızdan ağza felsefeyi yaymaya başla.” Tıpkı Werner Erhard’ın yaptığı gibiydi: gazetelerde, dergilerde ilan vermeye gerek yok, sadece ağızdan ağıza. Daha etkileyici, daha canlı, bir görgü tanığı var. Gazetedeki bir ilan tam doğru olmayabilir ama burnu olmayan adam, gülümsüyor, nihai hakikatin idrakiyle ışıl ışıl...

Ertesi gün insanlar şimdi iki aziz olduğunu görürler. Aynı taktikle sayı artmaya başlar. Önce burun kesilir, sonra seçenek: Ya aptal olduğunu ispatlarsın ya da aziz olursun. Şimdi aptal olmayı kim seçer? Bir aptal bile o kadar aptal olamaz, hem de bu kadar kolay aziz olabilecekken. Tamamen doğru görünüyor - insanlar saygılıdır, azizlerin etrafındaki kalabalık artar ve azizlerin sayısı artar.

O krallığın kralı bile ilgilenir. Bu konuyu başvekiline sorar. Başvekil “Biraz bekleyin, çünkü bu adamı tanıyorum - komşu krallığın başvekiliydi. Nihai hakikate ulaştığını sanmıyorum; sadece burnunu kaybetmiş” der.

Politikacılar başka politika cıların dilini kolayca anlar. “Bekleyin. Öteki krala sorayım ve siz burnunuzu kaybedip Tanrı’yı görmeden önce araştırayım. Bana biraz zaman verin” der.

Öteki krala sorar. Kral “O adam gerçekten kötü birisi. Benim hatam, çünkü burnunu kestim. Başını kesmeliydim. Binlerce insanın burnunu kesmek gibi bir şeyi yapacağını asla düşünemezdim” der. Her gece yüzlerce kişi uyanmış ruhlara; aydınlanmış, Tanrı’yı bulmuş insanlara dönüştürülmektedir.

Başvekil bütün hikâyeyi öğrenir ve kralına gider: “Elimdeki bilgi bu. Şimdi büyük azizi saraya davet edeceğim ve ona güzel bir sopa çekeceğim.”

Aziz saraya davet edilir ve elbette, çok mutludur; ve diğer azizler de artık kralın bile olumlu felsefeyle ilgileniyor olmasından çok mutludur. Söylediği şey şudur: “Bu basitçe olumlu felsefedir. Şimdi, noksan burun için endişelenmek olumsuz bir yaklaşımdır. Oldu bitti - dökülen sütün ardından ağlamanın ne anlamı var? Neden bunu olumlu bir şey haline getir-miyorsunuz? Sadece bir burun karşılığında, size ilahi hakikati veriyorum.”

Böylece hepsi gidip sarayın dışında beklerler. Büyük aziz girer -artık büyük bir aziz olmuştu- ve başvekil kapıları kapatır. İki güreşçisi vardır, iki kuvvetli adam, adamı dövmeye başlarlar. “Ne yapıyorsunuz?” der aziz.

Başvekil, “Şimdi hakikati söyle - aksi takdirde dayak devam edecek. Seni öldürmeyeceğiz ama yaşamana da izin vermeyeceğiz. Seni ölümle yaşam arasında asılı tutacağız. Çabuk konuşsan iyi olur” der.

Durumu gören aziz, “Tamam, hakikat şu ki kralım karısıyla şakalaştığım için burnumu kesti. Şimdi, ne öneriyorsunuz? Ne yapmam gerekirdi? Bu durumda, eksik bir burunla, nereye gidersem gideyim kınanacaktım, benden uzak durulacaktı.

Ben de bu olumlu felsefeyi buldum. Aynı durumda siz de aynı şeyi yapmaz mıydınız?” der.

“Elbette aynı şeyi yapardım” der başvekil, “ama şimdi senin bu krallıktan gitmenin zamanı geldi, çünkü olay kralımın bile ilgisini çekti ve ben onun burnunun bilge olabilsin diye senin tarafından kesilmesini istemiyorum. Bu ülkeyi terk et ve başka bir tanesine git. Dünya büyük, aptallar her yerde var, onları her yerde bulabilirsin.”

Werner Erhard ya da onun gibi insanlar ansiklopediler, kimsenin okumayacağı ve kimsenin içine bakmayacağı değersiz ansiklopediler, insanların sadece gösteriş için çalışma ya da odasında bulundurduğu ansiklopediler satabildiklerini gördüler. Bu ansiklopediler güzel durur. Okunmak için değil, bakmak içindir. Ansiklopedi satabiliyorsan, neden fikir

satamaya-sın? Satış işinin temel tekniğini bir kez öğrendiğinde, her şeyi satabilirsin.

Olumlu düşünme sadece insanları kandırmaktır.

İnsanları etkilemek ve dostlar edinmek düşünce tarzın haline geldiğinde rol yapmak, insanların istediği ve davrandığı gibi hareket etmek zorunda kalacaksın. Onları etkilemenin basit yolu budur; başka bir yolu yoktur.

Bütün felsefe tek bir cümleyle özetlenebilir: İnsanların senden etkilenmesini istiyorsan, sadece onların doğru davranış şekli olduğunu düşündükleri şekilde davran. Onların kendilerinin de olmak istedikleri ama henüz olamadıkları ideallerine uygun olduğunu göster. Elbette sen başka birisinin ideali olamazsın ama numara yapabilirsin. İkiyüzlü biri olacaksın. Pek çok insanı etkileyeceksen, o zaman elbette pek çok karaktere, pek çok maskeye sahip olmak zorunda kalacaksın, çünkü her kişi farklı bir maskeden etkilenir.

Bir Hindu'yu etkilemek istersen, bir Hıristiyan'ı etkilemeye çalışırken sahip olduğundan farklı bir karakter taşımak zorunda kalacaksın. Hıristiyanlar için çarmıha gerilmiş İsa bir insanın insanlığı kurtarmak için yapabileceği en büyük fedakârlığın sembolüdür. Hindular için çarmıha germe sadece bu kişinin geçmişte büyük bir günah işlemiş olması gerektiği anlamına gelir. Onların felsefesi karma ve onun sonucuyla ilgilidir. Kötü şekillerde hareket etmiş olmalısın ki onun sonucu budur. İsa'nın çarmıha gerilmesi Hindu'ya, Jaina'ya ya da Budist'e onun bir mesih olduğunu göstermez.

Fakat Hıristiyan için Mahavira, Buddha, Krishna, Lao Tzu - kimse İsa'yla kıyaslanabilirmiş gibi gelmez. Aslında Hıristiyan düşüncesinde bu kişilerin hepsi son derece bencil görünür: İsa bütün insanlığın kefareti için çalışırken, onlar sadece kendi kefaretleri için çalışıyorlar. En üst düzeyde kendini gerçekleştirmekle ilgilenen bir insan açıkça dünyadaki en bencil kişidir. Bundan daha büyük bencillik mümkün müdür? Dünyadan feragat ederse, bu bencilliktir, çünkü sadece kendi ruhunun yaşam ve ölüm çarkından kurtulmasını ister. Evrensel Tanrı ruhuyla buluşmak ister ya da nirvanaya ulaşmak ve acının olmadığı, sadece sonsuz mutluluğun olduğu kozmosun içinde yok olmak ister. Bu adam başka kimseyi dert etmez mi? Sen ona aziz, Tanrı'nın enkarnasyonu mu diyorsun? Hayır, Hıristiyan için bu cazip değildir.

Çok sayıda kişiyi etkilemek istiyorsan, pek çok kişiliğe, pek çok maskeye sahip olmak zorunda kalacaksın. Sürekli olmadığın gibi davranmak zorunda kalacak ve olduğun şeyi gizlemek zorunda kalacaksın.

Şimdi, bir insanı sahtekâr yapan budur. Dale Carnegie’nin felsefesi sahtekârlar içindir.

Aslında *sahtekâr* (phony) kelimesi de Amerika’nın bir katkısıdır. Tuhaf şekilde, anlamı tam olarak *kişilik* (personality) kelimesinin anlamıyla aynıdır. Yunan dramasında oyuncular maskeler takar ve maskenin arkasından konuşurlardı. *Sona* “ses” demektir ve bir maskeden gelen sese Yunancada *perso-na* denir - asıl kişi değil, maskedir. Gerisinde kimin olduğunu bilmezsin; tek duyduğun sestir ve bir maske görürsün. Maske, bir maskedir, konuşamaz ve konuşabileni görmezsin - maskenin gerisinde saklanıyordur. *Persona’dan* İngilizce kelime *personality* (kişilik) gelir. *Sahtekâr* tam olarak aynısıdır.

Telefonlar icat edildiğinden beri, telefon vasıtasıyla insanların seslerini duyabilir ama şahsı göremezsin. Elbette ses de tam olarak aynı değildir; kablolar aracılığıyla ya da kablosuz geliyor, çok fazla değişiyor. Sahtedir; *phony* (sahte, sahtekâr) phone’dan (telefon) gelir. Tuhaf şekilde *persona* ve *phony* tamamen aynı şey demektir. Kimin konuştuğunu görmezsin; sadece sesi duyarsın. O da bir değişimden geçmiştir, telefon ya da maske yoluyla; tamamen aynı ses değildir.

Dale Carnegie’nin felsefesi sahtekârlar yaratır ama asıl amaç insanları etkilemektir. Neden? Dostlar edinmek için ama neden? Gerekçesi ne? İnsanları etkilemek sadece “dost kazanmanın” bir yoludur - *kazanmak* kelimesinin altı çizilmelidir. Bütün politika bunun içindedir! İnsanlar ne kadar etkin altında kalırsa, sen o kadar güçlü olursun. Gücün kaç kişinin sana destek verdiğine, kaç kişiyi senin için her şeyi yapmaya hazır olacak kadar etkilediğine bağlıdır.

Bu nedenle politikacılar çok kişi etkilensin diye daima üstü kapalı bir dil kullanır - istediğin gibi yorumlayabilirsin. Politikacı çok açıksa ve söylediği şey kesinlikle bilimselse - hiçbir belirsizlik olmadan, kesin; sadece tek bir anlamı varsa, o zaman belki ancak insanları sinirlendirmekte başarılı olacaktır.

Hayatım boyunca yaptığım şey budur - dost kaybetme sanatı, düşman kazanma sanatı. Bunu öğrenmek isteyen varsa, benden öğrenebilir. Nedeni, kimseyi etkilemek istemememdir. Düşüncesi bile çirkin ve insanlığa terstir. Etkilemek müdahale etmek, izinsiz girmek, seni sana ait olmayan bir yola sürüklemek, daha önce hiç düşünmediğin şeyleri yapmanı sağlamaktır. Bir bireyi etkilemek dünyadaki en şiddet içeren faaliyettir.

Ben asla kimseyi etkilemeye çalışmadım. Birisinin söylediğim ya da olduğum şeyde bir hakikat görmesi başka bir meseledir ama bunun nedeni benim onu etkileme çabam değildir. Bana rağmen bir şeyi görebilmişse, o zaman bütün sorumluluk ona aittir.

İsa insanlarına "Hesap Günü koyunlarımı seçeceğim ve Tanrı'ya bunlar benim insanlarım diyeceğim - onların kurtarılması gerek. Diğerleriyle ilgilenmiyorum" der. Hesap Günü diye bir şey varsa -yoktur ama sırf tartışmanın hatırına- ve seçme işini ben yapacak olsam, tek bir koyun bile bulamazdım, çünkü asla kimseyi etkilemedim. Birisini etkilediğinde, kesinlikle sen çoban olursun ve o kişi de sadece bir koyun olur. İnsanları koyuna indirgiyorsun; insanlıklarını alıyorsun. Onları kurtarmak adına, onları yok ediyorsun.

Kimseden etkilenme.

Bak, gör, farkında ol - ve seç.

Fakat hatırından çıkarma, sorumluluk senin.

"Tanrım, seni izledim - şimdi kurtar beni" diyemezsin.

Asla kimseyi izleme, çünkü kendinden ancak böyle saparsın.

Dale Carnegie bütün bu olumlu felsefe, olumlu düşünme ekolünü başlattı: Olumsuz tarafı görme; karanlık tarafı görme. Fakat sen görmeyince, ortadan kaybolduğunu mu sanıyorsun? Sadece kendini kandırıyorsun. Gerçekliği değiştiremezsin. Gece hâlâ orada olacaktır; gündüzün yirmi dört saat sürdüğünü düşünebilirsin ama senin düşünmenle günün yirmi dört saatinde ışık olmayacak.

Olumsuz da olumlu kadar yaşamın parçasıdır.

İkisi birbirini dengeler.

Dale Carnegie'den sonra, olumlu düşünme geleneğinin büyük ismi Napoleon Hill'dir. *Düşün ve Zengin Ol* onun dünyaya en büyük katkısıdır - güzel yazılmış bir kitap ama hepsi saçmalık. Düşün ve zengin ol... Hiçbir şey yapmana gerek yok; yalnızca mutlaka olumlu ifadelerle düşünmek

zorundasın ve paralar sana doğru akmaya başlayacak. Eğer gelmiyorsa, bu basitçe sen tümüyle olumlu düşünmüyorsun demektir.

Bunlar, oyunu öne süren adamı mağlup edemeyeceğin güzel oyunlardır. Anahtar onun elindedir. Sen olur da tesadüfen başarıya ulaşırsan, felsefesi başarılı olduğu için -düşün ve zengin ol- o da başarıya ulaşır. Düşünüyorsun, düşünüyorsun, düşünüyorsun ve olumlu şekilde üzerine para yağdığını düşünüyorsun -bunlar kar taneleri değil ama para yağıyor- ve birden amcan ölüyor ve sana büyük bir miras bırakıyor. Haliyle olumlu düşünce işe yarıyor!

Zamanın yüzde 99'unda başarılı olamayacaksın. Senin olumlu düşünmenin tümüyle olumlu olmadığını gayet iyi bilirsin; şüphe olduğunu bilirsin. Arada bir yağanın para mı yoksa kar tanesi mi olduğunu görmek için gözlerini açarsın. Sadece kar taneleri olduğunu görür ve tekrar gözlerini kapatır, paraların yağdığını düşünmeye başlarsın. Fakat şüphe oradadır, bunlar gerçekten kar tanecikleridir. Kimi kandırmaya çalışıyorsun? Bu düşüncelerin hepsi devam eder: *Bu tam bir saçmalık, zamanımı boşa harcamamalıyım, biraz para kazanıyor olabilirdim; bu şekilde kazanmak yerine kaybediyorum.*

Fakat Napoleon Hill güzel yazıyor ve olumlu düşünerek başarıya ulaşan insanlardan örnekler veriyor. O insanları bulabilirsin - bu dünya yeterince büyüktür. Her şey için bir örnek bulabilirsin. Aslında sadece etrafına bakar ve onları bulmaya çalışırsan, yüzlerce örnek bulabilirsin. Bu insanların hepsi sadece bunu yapıyor: Örnek buluyor ve örnekleri güzel, şiirsel bir düzyazıya yerleştiriyorlar. Elbette zengin olmak istersin, böylece senin hırsından, arzundan istifade ederler. Sana çok basit bir yöntem verir, karşılığında hiçbir şey istemezler.

Hayır. Olumlu düşünmekle ilgili hiçbir felsefeye inanmıyorum; ne de tersine, olumsuz düşünmenin felsefesine inanıyorum - çünkü her ikisi de oradadır. Olumlu ve olumsuz bütünü oluşturur. Benim felsefem bütünseldir - ne müspetçi ne şüpheci ama bütünsel, gerçekçi. Bütünü, her ne ise, bütünlüğü içinde görürsün. İyi ve kötü, gündüz ve gece, yaşam ve ölüm, her ikisi de oradadır.

Benim yaklaşımım var olan durumu tam manasıyla görmektir.

Ona bir felsefe yansıtmaya gerek yoktur.

5 - Yüce Emeller

Sözde büyük düşünür, felsefeci ve teologların hepsi hayalperesttir. Yakındakini görmezler; gözleri uzaklardaki hayali bir Tanrı'ya, ölümden sonraki bir cennete çevrilmiştir.
Senin tanrıların hiç umurumda değil ve ölümden sonra sana ne olduğu da hiç umurumda değil. Benim ilgilendiğim sana, bilincine şu anda ne olduğudur. Çünkü daima seninle, ölümün ötesinde, neredeysen orada olacak olan budur. Bilincin yanlışı doğrudan ayıran ışığı taşıyacaktır.

Seni daha uyanık, daha bilinçli, daha huzurlu, daha sessiz, daha neşeli hale getiren, daha çok kutlama yapmanı sağlayan her şey iyidir.

Seni şuursuz, mutsuz, kıskanç, öfkeli, yıkıcı hale getiren her şey yanlıştır.

Dünyanın bütün acı ve ıstırabı beni büyük bir keder içinde bırakıyor - çünkü bu dünya çok güzel! Ben uyanmadığım sürece bir şekilde bu bilinçsiz zulmün ve aptallığın parçası olduğumu hissediyor ve gerçekten bundan kurtulmak istiyorum.
Bazen yıllardan beri pek çok şey yaptığımı ve çok uğraştığımı ve şimdi gevşemenin ve beklemenin -sadece olayların meydana gelmesine izin vermek için- zamanının geldiğini hissediyorum. Fakat merak ediyorum, gerçekten yeterince yaptım mı?

Dünyanın ıstırabının ve mutsuzluğunun büyük olduğu doğrudur; aynı zamanda dünyanın çok güzel, çok ilahi olduğu da. Bu çelişkiyi yaratan nedir? Çelişki sadece dünyanın kendisinde yok; çelişki insanın zihninde de

var. İnsan keder ve acıyı dünyaya getirdi; yoksa dünya tümüyle masumdur. Zihin neden bunca keder ve acı üretir? Anlaşılması gereken nedenler vardır. Zihin bin yıldır daha etkili, daha rekabetçi, daha ihtiraslı olmak üzere eğitildi. Bu şeyler kendi içlerinde çok masum görünüyorlar ama yan ürün olarak etrafında gördüğün bütün keder ve acıyı ürettiler. Bütün kültürlerimiz, dinlerimiz, politik ideolojilerimiz ve daha da önemlisi, eğitim sistemlerimiz temel bir prensibe dayanır ve bu da, nasıl başkalarından daha başarılı olunacağıdır.

Küçük bir çocuk bütün bunların sonucunun ne olacağı konusunda fikir sahibi değildir. Başarı için mücadele etmeye başladığın anda, ki bu neredeyse yaşamın bütün amacı haline gelmiştir, her yerde ıstırap yaratıyorsun demektir. İhtirasların o kadar masum değildir - çünkü sana başkalarından daha zengin olma, başkalarından daha güçlü olma, başkalarından daha saygın olma hevesi verir. Bütün olay başkalarıyla kıyas-lama yapmaya dayanır.

Zengin olmak için etrafında bir yoksulluk okyanusu olması gerekir; başka türlü zengin bir insan olarak başarıya ulaşamazsın. Milyonların yoksulluğu mutlak bir gereklilikti. Güç kazanmayı başarmak için milyonlarca insanı yok etmek zorundasın - onların onurunu, onların haysiyetini, onların bütün insanlığını. Onları farklı türlerde kölelere dönüştürmek zorundasın - ekonomik, politik, psikolojik, ruhsal. Ancak o zaman sen gücü elinde tutabilirsin.

Dünyayı sürekli bir savaş halinde tutmak zorundasın, ister soğuk ister sıcak. Adolf Hitler otobiyografisinde pek çok içgö-rüye sahipti. Onun büyük içgörülerinden biri, tarihteki büyük insanların ancak savaş zamanlarında ortaya çıkmasıdır; barış hiçbir şey üretmez. Neredeyse bir gerçek; tarihteki büyük kahramanları bir düşün. Savaşla ortaya çıkarlar, barışla değil. Barış zamanlarında hayatın tadını çıkarır, rahatlarsın; savaş zamanlarında kurnaz, akıllı ve zafer kazanmak için her türlü imkânı kullanmaya hazır insanlar büyük liderler olurlar. Onların liderlik yolları, milyonların kanından oluşur.

Ağaçlar arasında hiç büyük bir ağaç yoktur; bütün ağaçlar sadece güzel ağaçlardır. Daha küçük ve daha büyükler kendilerini karşılaştırmaz ve aşağılık ya da üstünlük kompleksinden mustarip olmazlar. Bu komplekslerin sıkıntısını çeken sadece insandır, çünkü onun ideali başarıdır. Her şeyin başarı ölçütüne göre değerlendirilmesi gerekir. Başarılıysan,

yaptığın her şey doğrudur. Başarı her şeyi doğru kılar. Başarısız olursan, o zaman yaptığın her şey yanlış olur - başarı ve başarısızlık insani değerlerin tek ölçütüymüş gibi.

Eğitimimizin öğretmeye devam ettiği şey budur... Eğitimimiz son derece yıkıcıdır. Eğitim altında, yanlış eğitimdir. Tamamen değiştirilmesi ve dönüştürülmesi gerekmektedir. İhtiras, başarı, kıyas gibi konular insan zihninden tamamen çıkarılmalıdır - ve bu mümkündür. Bu berbat şeyleri öğretmek yerine, eğitim insanlara daha iyi yaşamanın yollarını, daha bütünlük içinde ve daha yoğun biçimde yaşamanın yollarını vermelidir; sevmenin daha iyi yollarını, varoluşu güzelleştirmenin daha iyi yollarını -başkalarıyla hiçbir kıyaslama yapmadan- sırf senin katıksız mutluluğun için.

Sev, şarkı söyle, dans et - rakip olarak değil; keyfini, şarkılarını ve danslarını hemcinsi olan insanlarla paylaşmak isteyen biri olarak. Neyin varsa - ve her insanın dünyaya katacağı benzersiz bir şey vardır.

Fakat eğitimin sana taklit etmeyi öğretir; dinlerin sana taklit etmeyi öğretir. Kimse sana şöyle demez: “Sadece kendin ol - cennetin orada bulunuyor.” Sana şöyle demeye devam ederler: “Bunu takip et; şunu taklit et.” Sana idealler verirler: “Bir Buddha ol ya da bir Hazreti İsa ol.” Fakat asla, yanlışlıkla bile, “Sadece kendin ol; rahatla ve varlığının tadını çıkar, potansiyelini en üst farkındalığa taşı” demezler.

Sen bir Buddha olmayacaksın, bir Buddha olamazsın. Zaten fazla Buddha olmasına gerek yoktur - bir tane yeter, yeter de artar bile. Sen kendin olmak zorundasın. Ama bütün toplum seni kınar. Olduğun halinle değerli değilsindir; işin kendine ihanette yatar. Kendine ihanet eden insan bütün yaşamı boyunca acı çekmeye mahkûmdur. En büyük günahı işlemiştir, belki de var olan tek günahı.

İhanet edilecek bir Tanrı yoktur, ihanet edilecek bir dini doktrin yoktur - bunların hepsi kurgudur. İhanet edebileceğin tek gerçeklik kendi varlığındır. Kendine ihanet ederek özsaygını yitirirsin; ve bir insan bir kez özsaygısını kaybettiğinde, zaman geçtikçe daha çok acıyan bir yara gibi yaşar.

Bu nedenle haklısın: Dünya güzeldir, kuşların şarkıları güzeldir ve ağaçlar ve çiçekler ve yağmur, okyanuslar ve dağlar. Hepsi sadece kendileri oldukları için çok güzeldir. Yalnız insan kıyasla, rekabetle, başarı fikriyle; taklitle, kendini kınayarak ve başkasını överek bu berbat koşulları dünyaya getirdi.

Ben sana kendinle gurur duymayı öğretiyorum. Bu ego değildir, çünkü bunu başka biriyle kıyaslayarak ifade etmiyorsun. Ego bir mukayesedir, gurur sadece özsaygıdır - varoluşun sana ihtiyacı olduğu ve senin de varoluşun umutlarını gerçekleştirmek zorunda olduğuna dair bir kıymet duygusu; en az değil en çok kendin olmak zorunda olduğun duygusu; bütün çiçekleri açtırmak zorunda olduğun - senin çiçeklerin. Kadife çiçekleri olabilir, güller olabilir, nilüfer çiçekleri olabilir - önemli değil. Önemli olan açmak zorunda olduklarıdır. Yaşamın bir bahar, sürekli bir kutlama olmalıdır.

Bana soruyorsun: *"Yıllardan beri pek çok şey yaptım ve çok çabaladım ve şimdi gevşemenin ve beklemenin zamanı geldi."* Zor olan her şey, yorucu olan her şey, yük gibi görünen ve kurtulmak istediğin her şey, her şeyden önce doğaya aykırıydı.

Doğaya karşı geldin. Yaşamın akışına karşı geldin - bu yüzden işler bu kadar zor oldu. Akıntısına ters yönde gitmek için mücadele etmeden nehirle birlikte aksaydın; nehrin serinliğinin, nehrin canlılığının, kıyılardaki ağaçların, gündoğumları-nın, günbatımlarının, güzel günlerin, yıldızlı güzel gecelerin tadını çıkarmış olacaktın. Yaşamın doğal olarak rahat ve bir bırakma hali içinde geçecekti.

Çok çalıştığın o yıllar sadece cehaletini gösterir, başka bir şeyi değil. Doğanın son derece gerilimsiz olduğunu anlamıyorsun; doğaya aykırı olduğun anda içinde gerilimler, kaygılar, kederler yükselir. Çok haklı nedenlerle kaygılı ve gergin olabilirsin - çünkü dünyadan mutsuzluğu çıkarmak, dünyadan savaşları çıkarmak, dünyadan bütün ıstırabı çıkarmak istiyorsun - bunlar çok iyi niyetler. Fakat unutma, cehenneme giden yol iyi niyetlerle döşenmiştir. Sadece iyi niyetlerin faydası olmayacaktır.

Varoluşun gerilimsizlik hali ve onunla uyum içinde olmaya dair derin bir anlayış fayda sağlayacaktır. O zaman kendini yormadan çok şey yapmış olurdun.

Şimdi rahatlamak ve beklemek istiyorsun! Bütün bu işte mücadele etme ve sert olma alışkanlıkların konusunda ne yapacaksın? Kolayca rahatlamana olanak vermeyecekler; onları huy edindin. Yanlış şeyleri öğrenmek kolaydır. iliğine, kemiğine kadar işledikleri için onlardan kurtulmak çok zordur - neredeyse parçan olurlar.

Gevşeme dünyadaki en basit şey olmalıdır ama en zor olandır. O kadar zor olduğundan değil; ancak insanlar çok çabala-mayı alışkanlık haline getirdiğinden onlara gevşemelerini, hiçbir şey yapmamalarını, sadece beklemelerini söylersen, kulağa basit gelir ama öylece bekleyemezler. Bir şey yapacaklardır; bir şey yapmak zorundadırlar. Bu şimdi neredeyse bir tür saplantı gibidir - insanlar belirli bir yaşam şekli tarafından ele geçirildiler. Fakat çok geç değil. Gevşeme ve sabır için gayret ediyor ve bekliyorsan - zamanının boşa harcama. Hayat tarzı böyledir. Yoldan çıkmıştın, kolay olana geri geldin ve kolay olan doğrudur; basit olana geri geldin ve basit olan doğrudur.

Bana soruyorsun: *“Gerçekten yeterince yaptım mı?”*

Çok fazla yaptın! Hiçbir şey yapmamış olman gerekirdi, çünkü değiştirmenin yolu bu değildir. Gevşeme sende bir dönüşüm meydana getirecektir ve bir kez dönüşmüş bir varlık olduğunda, adeta ateşini başka ışıksız alevlerle paylaşabilen bir alev haline gelirsin. Bu alev ışığa susayanları senin çaban olmadan çekecektir. Yaşamın bütün keyiflerini, yaşamın bütün güzelliklerini kaçıranları çekecektir; gereksiz çabayla zaman ve enerjisini harcayanları.

Büyük şeyler senin faaliyetlerinle değil, sen açık kapılarla öylece beklerken olur - doğallığıyla, kendiliğinden, büyük şeyler meydana gelir. Kendiliğindenliğin sırrını bir kez öğrendiğinde -ve varoluş şefkatle dolu, sevgi ve keyif bol, aradığın her şey var- bir kez oradan oraya koşuşturmayı bıraktığında, bütün varoluş emrine amade hale gelir.

Sen sadece çok fazla şey yapmakla kalmadın, aynı zamanda bundan da biraz gurur duyuyormuş gibi görünüyorsun. Sonuç ne oldu? Dünyada mutsuzluk ne kadar azaldı? Dünyada ıstırap ne kadar azaldı? Çabaların dünyayı ne kadar güzelleştir-di, onu nasıl daha keyifli bir yer yaptı? Dünyayı unut... Dünya sana ne yaptı? Senin çabaların, sıkı gayretlerin - onlar senin için ne yaptı? Ne kadar daha olgun, daha dengeli, daha keyifli, hayatla daha barışık oldun? Kendini ne kadar tanıdın? Varlığının sırlarına ne kadar nüfuz ettin? Toplam kazancın nedir? Sadece yorgun ve bitkin olmak. ve belki sıkı çalışman sen farkında olmadan pek çok insana tehlikeli gelmiş olabilir.

Anlatıldığına göre, bir Pazar okulunda öğretmen küçük erkek ve kız çocuklarına “Geçen hafta size tek bir günün bile iyi bir faaliyette

bulunmadan geçmesine asla izin vermemenizi söylemiştim" diye hatırlatır. Bir önceki Pazar, insanlığa hizmet, iyi davranışlarda bulunmak konusunda vaaz vermiştir: "Çünkü ruhani, erdemli, dindar, Tanrı'nın gözünde değerli olmanızın tek yolu budur."

Küçük bir oğlan çocuğu "Söylediğiniz şeyi anlıyorum ama bazı belirgin örnekler istiyorum. 'iyi davranış' olarak görülecek ne yapmalıyım?" der.

Öğretmen de örnek olarak öğrencilere şunu anlatır: "Örneğin, yaşlı bir kadın caddenin karşısına geçmek istiyor. Trafiğin yoğun olduğu zaman, belki de kadın kör - o zaman ona yardım etmeli ve onu karşıya geçirmelisiniz. Bu erdemli, iyi bir davranış olacaktır."

Böylece ertesi Pazar, çocuklara sorar: "Geçen hafta hiç iyi davranışlarda bulundunuz mu?" Bir oğlan elini havada sallar, sonra bir başkası ve sonra başka biri daha. Bütün sınıfta sadece üç oğlan. Bütün bir haftanın geçmiş ve sadece üç oğlanın iyi davranışlarda bulunmuş olması öğretmeni hayal kırıklığına uğratmıştır. Çocukların ne yaptığının öğrenmek ister.

Birinci çocuğa sorar ve "Tam olarak bize söylediğiniz şeyi yaptım: Yaşlı, kör bir kadının karşıdan karşıya geçmesine yardım ettim. Gerçekten zordu, çok zor" cevabını alır.

Öğretmen neden bu kadar zor olması gerektiğini anlayamaz ama belki de trafik çoktu diye düşünür. ikinci çocuğa sorar. Çocuk, "Ben de yaşlı ve kör bir kadının karşıdan karşıya geçmesine yardım ettim; gerçekten hayatımda yaptığım en zor şeydi" der. Öğretmen nasıl olup da iki çocuğunda kör bir kadın bulduğunu tasavvur edemez ama bir tesadüf de olabilirdi. Üçüncü çocuğa sorar. "Ben de aynısını yaptım. Yaşlı bir kadının karşıdan karşıya geçmesine yardım ettim; ve size bir daha böyle iyi davranışlarda bulunmayacağımı söylemek istiyorum. Gerçekten zordu" cevabını alır.

"Hayrete düştüm" der öğretmen. "Üç kör kadını nasıl bulabildiniz?"

"Üç kişi olduğunu kim söylüyor?" der çocuklar. "Sadece bir tane yaşlı ve kör kadın vardı; üçümüz de onun karşıya geçmesine yardım ediyorduk ve çok zordu, çünkü geçmek istemedi. Bizi bastonuyla dövmeye başladı ama iyi bir davranışta bulunmaya kararlıydık. Dayak yememize rağmen, onu karşıya geçirmeyi başardık. 'Karşıya geçmek istemiyorum' diye deli gibi bağırıyordu. Bu kadar yeter - böyle bir şeyi bir daha asla yapmayacağız. Kemiklerimiz hâlâ acıyor."

Sen insanlığın yükselmesi için, insanlığın gelişmesi için zor, yorucu bir iş yapıyor olabilirsin. Fakat bunun herhangi bir şekilde faydası oldu mu?

insanlık daha da değerini yitirdi mi? Gevşemeye karar vermen iyi olmuş?

Gevşe. Kör kadınların yolun karşısına geçmesine yardım etme; onlar yollarını bulacaklardır. Sana hizmet vermekte ısrarcı davranan insanlar, senin hizmet edilmek isteyip istemediğine aldırmazlar. Hindistan'da seyahat ederken pek çok kez sorun yaşadım, insanların yaptıkları şey konusunda bu kadar bilinçsiz olabilmelerine inanamadım.

Bir gece, gecenin yarısında, trenim Chittorgarh demiryolu kavşağındaki Rajasthan'da duruyordu. Kompartımanımda yalnızdım ve bir adam içeri girerek ayaklarıma masaj yapmaya başladı. "Masaja ihtiyacım yok. Lütfen uykumu bölme" dedim.

Adam, "Udaipur'da meditasyon kampı yaparken sana ulaşmak için çok uğraştım ama sekreterlerin ve diğerleri beni içeri almadılar. Öyle ya da böyle sana hizmet etmeye karar verdim. Sırf seni yalnız bulmak için Chittorgarh'a geldim. Sen uyumaya devam edebilirsin ama ben ayaklarına masaj yapacağım" dedi.

"Sen ayaklarıma masaj yaparken nasıl uyuyabilirim?" dedim.

"Bu senin problemin" dedi.

Bu pek çok sefer, farklı şekillerde yaşandı. Calcutta'dan Varanisi'ye yolculuk ediyordum. Ateşim vardı; Calcutta'da yedi günlük bir meditasyon kampını yürüttükten sonra çok yorgundum. Tek istediğim bir ilaç alıp uyumaktı ve içeri bir adam girdi. "Ne istiyorsun?" diye sordum.

"Hiçbir şey istemiyorum. Sadece yerde oturacağım. Hep senin ayaklarının dibinde oturmak istedim ve şimdi bu fırsatı yakaladım" dedi.

"Dinle, ateşim var ve uyumak istiyorum, varlığın bana rahatsızlık verecek" dedim. Dinlemedi.

Hindistan'daki görüş, ruhani insanların ateşinin olamayacağı, uykuya gereksinim duymayacakları, dinlenmeye ihtiyaç duymayacakları yönündedir. Günün yirmi dört saati her tür aptal için hazır olmaları gerekir. Bu sadece eğitimsiz insanlara özgü bir şey de değildir. Bir öğleden sonra, Jaipur'da uyurken, birden odamın üzerinde, çatıda birisinin yürüdüğünü fark ettim. Sonra adam bir kiremit çekti ve aşağıya, bana baktı. "Orada ne yapıyorsun?" dedim.

"Hiçbir şey" dedi. "Seni hiç çok yakından görmedim. Toplantılarında hep binlerce insan bulunur ve ben hep yüzünü göremeyeceğim kadar uzakta

olurum. Sen dinlenebilirsin, uyumaya devam edebilirsin - ben burada bekleyeceğim."

Fakat evin bahçıvanı adamı görmüştü, koşarak geldi ve adamı zorla aşağıya indirdi. "Bu adamı tanıyor musun?" diye sordum bahçıvana.

"Onu tanıyorum. Bir hükümet görevlisi, iyi eğitimli" dedi.

Hindistan'da bir ermişi sadece görmekle bile büyük erdem kazanıldığı düşünülür. Ermişe ne olduğu önemli değildir - bu onun problemidir. Birisi başının üzerinde oturup sana bakarken nasıl dinlenebilir, uyuyabilirsin?

Sen yeterince yaptın, yeterinden fazlasını. Şimdi kendine ve başkalarına merhamet göster. Gevşe - çok iyi bir sonuca vardın. Dünyaya gevşemekten daha büyük yardım edemezsin.

Özel olmayı istemekten nasıl vazgeçebilirim?

Sen özelsin ve özel olmayı istemeye gerek yoktur. Zaten özelsin, benzersizsin - varoluş asla bundan daha azını yaratmaz. Herkes benzersizdir, tümüyle benzersiz. Daha önce senin gibi tek bir insan olmadı ve bir daha senin gibi bir kişi daha olmayacak. Bilinç ilk ve son kez bu kalıba girdi, bu nedenle özel olmaya çalışmanın gereği yok: Zaten öylesin. Özel olmaya çalışıyorsan, sıradan olacaksın. Gayretin yanlış anlamadan kaynaklanır. Bu durum karışıklık yaratacaktır, çünkü sen özel olmaya çalıştığında, bir şeyi olduğu gibi kabul etmişsin-dir - özel olmadığını. Çoktan sıradan oldun. İşin aslının kav-rayamadın.

Şimdi, sıradan olduğunu bir kez doğal karşıladığında, nasıl özel olabilirsin? Şu ya da bu şekilde deneyecek ama sıradan kalacaksın, çünkü temelin, dayanağın yanlıştır. Evet, terziye gidip daha incelikli giysiler yaptırabilir, yeni bir saç stilini deneyebilir, kozmetik kullanabilirsin. Birkaç şey öğrenebilir ve daha bilgili olabilirsin, resim yapabilir ve ressam olduğunu düşünmeye başlayabilirsin; birkaç şey yapabilir, ünlü ya da dile düşmüş olabilirsin ama yüreğinin derinliklerinde sıradan olduğunu bileceksin. Bu şeylerin hepsi dıştadır. Sıradan ruhunu olağanüstü bir ruha nasıl dönüştürebilirsin? Bunun yolu yoktur - ve sana hiçbir yol verilmemiştir, çünkü varoluş asla sıradan ruhlar yaratmaz, bu nedenle senin probleminle ilgili endişe duyamazdı. Sana zaten özel, olağanüstü bir ruh verildi. O ruh hiçbir şekilde başka birine verilmedi. O ruh sadece senin için yapıldı.

Sana söylemek istediğim şey, kendi özelliğini fark etmendir. Onu elde etmeye gerek yoktur, o zaten oradadır - onu fark et. Kendi benliğine in ve

onu hisset. Kimsenin parmak izi seninki gibi değildir - parmak izi bile. Kimsenin gözleri seninkiler gibi değildir; kimsenin sesi seninki gibi değildir; kimsenin kokusu seninki gibi değildir. Sen kesinlikle olağanüstüsün. Hiçbir yerde bir eşin yok. İkizler bile farklıdır - ne kadar aynı görünseler de farklıdırlar. Farklı yönlere giderler, farklı şekillerde büyürler; farklı kişilikler geliştirirler. Bu tanımlama gereklidir.

"Özel olmayı istemekten nasıl vazgeçebilirim?" diye soruyorsun. Sadece gerçeğe dikkat et. Sadece kendi varlığına gir ve gör; özel olma çabası kaybolacaktır. Özel olduğunu bildiğinde, çaba yok olacaktır. Özel olmaktan vazgeçebilesin diye sana bir teknik vermemi istiyorsan, teknik seni rahatsız edecektir. Yine bir şey yapmaya çalışıyor olacaksın; yine bir şey olmaya çalışıyor olacaksın. Önce özel olmaya çalışıyordun; şimdi özel olmamaya çalışıyorsun. Fakat hep çalışıyorsun... çalışıyorsun... şu ya da bu şekilde gelişiyorsun ama asla sen olan seni kabul etmiyorsun.

Tek mesajım budur: Sen olan seni kabul et, çünkü varoluş onu kabul eder. Varoluş ona saygı duyar ama sen henüz kendi varlığına saygı duymadın. Varoluş var olmak, bu dünyayı görmek, bu müziği dinlemek, yıldızları görmek, insanları görmek, sevmek ve sevilmek için seni seçti diye çok mutlu ol - daha ne istiyorsun? Ondan zevk al! Bu şenliğin içinde yavaş yavaş, özel olduğun içinde şimşek gibi patlayacaktır.

Fakat hatırla, bu durum başkalarıyla kıyaslandığında senin özel olduğun yönünde bir ego tribi şeklinde gerçekleşmeyecektir. Hayır, o anda sen herkesin özel olduğunu bileceksin. Sıradan yoktur.

Yani ölçüt budur: *Ben özelim,* diye düşünüyorsan -o adamdan daha özel, o kadından daha özel- o zaman henüz anlamadın demektir. O bir ego oyunudur. Özel, kıyasla değil; özel, başkasına göre değil - sadece olduğun halde özel.

Bir Zen ustasına, kendisini görmeye gelen bir profesör tarafından "Ben neden senin gibi değilim? Neden senin gibi sessiz değilim, neden senin gibi bilge değilim? Benim arzum bu" diye sorulur.

Usta, "Bekle. Sessizce otur. İzle. Beni izle ve kendini izle. Diğerleri gittiğinde, soru hâlâ duruyorsa, cevap vereceğim" der.

Gün boyunca insanlar gelir gider, öğrenciler sorular sorarlar ve profesör çok huzursuz olur - zaman boşa harcanmaktadır. Fakat bu adam ancak başkaları gittiğinde tekrar sorabileceğini söylemiştir.

Nihayet akşam olur ve kimse kalmaz. Profesör, “Bu kadar yeter. Bütün gün bekledim. Benim sorum ne olacak?” der.

Ay yükselmektedir -dolunay gecesiydi- ve usta, “Hâlâ cevabı almadın mı?” der.

“Fakat hiç cevap vermedin” der profesör.

Usta güler. “Bütün gün birçok insanı cevapladım. İzlesey-din, anlamış olacaktın. Dışarı gel. Bahçeye gidelim, dolunay orada ve güzel bir gece” der. Dışarı çıktıklarında usta profesöre, “Şu servi ağacına bak” der -büyük bir servi ağacı, neredeyse aya değecek kadar yüksek. Ay servinin dallarına dolanmıştır- “ve şu küçük çalıya bak.”

“Sen neden bahsediyorsun?” der profesör. “Benim sorumu unuttun mu?”

“Sorunu cevaplıyorum” der usta. “Bu çalı ve bu servi ağacı yıllardır bahçemde yaşıyor. Çalının servi ağacına ‘Neden senin gibi değilim?’ dediğini hiç duymadım. Ve servi ağacının çalıya ‘Neden senin gibi değilim?’ diye sorduğunu hiç duymadım. Servi ağacı servi ağacıdır ve çalı da çalıdır; ikisi de oldukları gibi mutludur.”

Ben benim; sen de sensin. Çatışma getiren karşılaştırmadır. Karşılaştırma hırs getirir ve karşılaştırma taklit getirir. “Neden senin gibi değilim?” diye sorduğunda, benim gibi olmaya çalışmaya başlayacaksın ve bu da senin bütün yaşamının yıkımı olacak. Bir taklitçi, bir karbon kopya olacaksın. Taklitçi olduğunda, kendine olan bütün saygını kaybedeceksin.

Kendine saygısı olan birini bulmak çok enderdir. Neden bu kadar enderdir? Neden yaşama saygı yoktur - kendi yaşamına? Kendi yaşamına yoksa başkalarınınkine nasıl olabilir? Kendi varlığına saygı duymazsan; gül bitkisine, servi ağacına, aya ve insanlara nasıl saygı duyabilirsin? Ustana, babana, annene, dostuna, karına, kocana nasıl saygı duyabilirsin? Kendine saygı duymamışsan, çocuklarına nasıl saygı duyabilirsin? Kendine saygı duyan birini bulmak çok enderdir.

Neden bu kadar enderdir? Çünkü sana taklit etmek öğretildi. Ta çocukluğundan beri İsa gibi olman ya da Buddha gibi olman söylendi. Neden? Neden Buddha gibi olman gerekiyor? Buddha asla sen olmadı; Buddha, Buddha’ydı. İsa, İsa’ydı; Krishna, Krishna’ydı. Senin neden Krishna gibi olman gerekiyor? Ne hata yaptın, ne günah işledin de Krishna gibi olman gerekiyor? Varoluş asla başka bir Krishna yaratmadı, asla başka bir Buddha, başka bir İsa yaratmadı - asla! Çünkü tekrar tekrar aynı şeyleri yaratmaktan hoşlanmaz. Varoluş yaratıcılıktır, seri üretim hattı değil - bir

Ford gelir, başka bir Ford, başka bir Ford daha ve serim üretim hattında hepsi birbirinin aynı Ford arabalar gelmeye devam eder. Varoluş bir üretim bandı değildir. Asıllar yaratır; asla aynısını yaratmaz.

Aynısı değerli olmayacaktır. Bir düşün: Dünyada yeniden bir Krishna dolaşıyor - aynı insan tipinde. Bir joker gibi gözükecek! Ancak bir sirkte yer edinebilir, başka yerde değil, çünkü tekrar olacak. Arjuna mevcut olsun olmasın, büyük savaş Mahabharata olsun ya da olmasın, yine Gita'yı ezberden okuyacaktır - ama kendi Gita'sını tekrarlamak zorunda kalacaktır. Kendi elbiseleriyle dolaşacak ve bu giysiler çok tuhaf görünecektir.
İsa'nın yeniden burada olduğunu bir düşün. Uymayacaktır! Modası geçmiş, antika olacak, ancak bir müzede işe yarayacaktır, başka yerde değil.

Varoluş asla tekrarlamaz. Fakat sana hep başka biri olman öğretildi. "Başka biri ol - komşunun oğlu, onun gibi ol. Bak o ne kadar zeki. Bak... o kız, nasıl zarif yürüyor. Öyle ol!" Sana hep başka biri gibi olman öğretildi. Kimse kendin olmanı söylemedi ve varlığına saygılı olmanı, onun bir armağan olduğunu.

Asla taklit etme - benim söylediğim budur. Asla taklit etme. Kendin ol - varoluşa çok şey borçlusun. Kendin ol! Gerçekten kendin ol; o zaman özel olduğunu bileceksin. Tanrı seni çok sevdi - bu nedenle sen varsın! Bu nedenle birincisin; yoksa olmazdın. Bu, sana duyulan büyük sevginin göstergesidir.
Fakat benzersizliğin başkasına kıyasla değildir; komşularına, arkadaşlarına, karına, kocana kıyasla özel değilsin. Sadece tek olduğun için özelsin. Tıpkı senin gibi olan tek kişisin. Bu açıdan, bu anlayışla, özel olma çabaları ortadan kalkacaktır.

Özel olmak için gösterdiğin çabaların hepsi bir yılana bacak takmak gibidir. Yılanı öldüreceksin. Sanıyorsun ki... acıdığın için yılana bacak takıyorsun. *Zavallı yılan, bacakları olmadan nasıl yürüyecek?* Tıpkı yılan sanki bir kırkayağın eline düşmüş gibi. Kırkayak yılana karşı büyük bir merhamet besler; *Zavallı yılan, benim yüz bacağım var ama onun hiç yok. Nasıl yürüyecek? En az birkaç bacağa ihtiyacı var,* diye düşünür. Kırkayak ameliyatla yılana birkaç bacak takarsa, yılanı öldürecektir! Yılan olduğu haliyle tamamen mükemmeldir; bacağa ihtiyacı yoktur.

Sen olduğun şekilde tamamen mükemmelsin. Kişinin kendi varlığına saygısı benim açımdan budur. Kendine saygı duymanın egoyla hiçbir

ilişkisi yoktur, hatırla. Kendine saygı göstermek, özsaygı değildir. Kendine saygı duymak, yaratıcıya saygı duymaktır, çünkü sen bir tablosun - ilahi bir tablo. Tabloya saygı gösterdiğinde, ressama da saygı gösterirsin.
Saygı göster, kabul et, farkına var; bütün o aptalca özel olma gayretleri kaybolacaktır.

Güç arzusu egodan kaynaklanıyormuş gibi görünüyor ama ben bunun ne anlama geldiğinden emin değilim. Ego nedir? Aydınlanmadığımız sürece bizler hep ego yoluyla mı iş görüyoruz, yoksa ondan bağımsız olduğumuz anlar da var mı?

İnsan bütünün merkezinden ayrı bir merkeze sahip değildir. Varoluşta tek bir merkez vardır; kadimler ona Tao, dhamma, Tanrı derdi. Bu kelimeler artık eskidi, bu nedenle ona hakikat diyebilirsin. Varoluşun tek bir merkezi vardır. Çok sayıda merkez yoktur; aksi takdirde evren gerçekten tek âlem (univer-se) değil, çok âlem (multiverse) olurdu. Evren bir birliktir, bu nedenle ona *universe* (tek âlem) denir - tek bir merkezi vardır.

Fakat bunun üzerinde biraz meditasyon yapılması gerekir. O tek merkez, benim merkezim, senin merkezin, herkesin merkezidir. O tek merkez senin merkezsiz olduğun anlamına gelmez, o tek merkez sadece senin ayrı bir merkezin yok demektir.
Bunu farklı bir şekilde ifade edelim. Tek bir merkez üzerinde birçok eşmerkezli daireler yapabilirsin, birçok daire. Durgun bir göle bir çakıl taşı atabilirsin: Çakıl taşının düşmesiyle bir merkez oluşur ve sonra birçok eşmerkezli daire oluşur ve bu daireler en uzak kıyıya kadar yayılmaya devam ederler - milyonlarca eşmerkezli daire ama hepsinin tek bir merkezi var.
Her biri bu merkezin kendisine ait olduğunu iddia edebilir. Bir bakıma da onun merkezidir ama sadece onun değildir. Ego, “Merkez benimdir, ayrıdır. O senin merkezin değil, benim merkezim; o, benim” iddiasıyla ortaya çıkar. Ayrı merkez fikri egonun kökenidir.
Bir çocuk doğduğunda kendine ait bir merkezi olmadan gelir. Dokuz ay boyunca anne rahminde annenin merkezini kendi merkezi olarak kullanarak

fonksiyonlarını yerine getirir; ayrı değildir. Sonra dünyaya gelir. O zaman kendini ayrı bir merkeze sahip olarak düşünmek faydalıdır; yoksa yaşam çok zor, neredeyse imkânsız olacaktır. Hayatta kalmak ve yaşam kavgasında hayatta kalma mücadelesi vermek için herkes kim olduğuyla ilişkili belirli bir fikre ihtiyaç duyar. Kimse hiçbir fikre sahip değildir. Aslında kimsenin fikri olamaz, çünkü en derindeki özde sen bir sırsın. Bu konuda hiçbir fikrin olamaz. En derindeki özde sen birey değilsin - evrenselsin.

Bu nedenle Buddha'ya "Sen kimsin?" diye sorarsan, sessiz kalır, yanıt vermez. Veremez, çünkü o artık ayrı değildir. O bütündür. Fakat olağan yaşamda, Buddha bile *Ben* kelimesini kullanmak zorundaydı. Susadığı zaman, "Ben susadım. Ananda, bana biraz su getir" demek zorundadır.

Tam doğrusu için, "Ananda, biraz su getir. Evrensel merkez biraz susadı" demeliydi. Fakat bu biraz tuhaf kaçacaktır. Bunu tekrar tekrar söylemek de - evrensel merkez bazen açtır, evrensel merkez bazen biraz üşümüştür ve evrensel merkez bazen yorgundur- gereksiz, kesinlikle gereksiz olacaktır. Bu nedenle Buddha eski anlamlı *Ben* kelimesini kullanmaya devam eder. Çok anlamlıdır; bir kurgu olmakla birlikte yine de anlamlıdır. Pek çok kurgu anlamlıdır.

Örneğin, senin bir adın var. Bu bir kurgudur. Bir adın olmadan geldin, beraberinde bir isim getirmedin, isim sana verildi. Sonra sürekli tekrarla, o isimle özdeşleşmeye başlarsın. Adının Sally ya da Rahim ya da David olduğunu bilirsin. İsmin o kadar derine işler ki bu salondaki üç bin kişinin tamamı uykuya dalsa ve birisi gelip "Rahim, neredesin?" diye seslen-se, Rahim dışında kimse duymayacaktır. Rahim, "Kim gelip uykumu bozuyor?" diyecektir. Uykusunda bile adını bilir; ismi bilinçaltına ulaşmıştır, tepeden tırnağa sızmıştır. Fakat isim bir kurgudur.

Onun bir kurgu olduğunu söylediğimde, gereksiz olduğunu kastetmiyorum. Gerekli bir kurgudur, faydalıdır; başka türlü insanlara nasıl hitap edeceksin? Birisine mektup yazmak istediğinde, kime yazacaksın?

Küçük bir çocuk bir keresinde Tanrı'ya bir mektup yazar. Annesi hastadır, babası da ölmüştür ve hiç paraları yoktur, bu nedenle Tanrı'dan elli dolar ister.

Mektup ulaştığında postanedekiler şaşırırlar - bu mektubu ne yapacaklar? Nereye gönderilecek? Açıkça Tanrı'ya gönderilmiştir. Bu nedenle mektubu açarlar. Küçük oğlanın durumuna çok üzülürler ve biraz para toplayıp ona

göndermeye karar verirler. Biraz para toplarlar; çocuk elli dolar istemiştir ama onlar kırk dolar toplayabilirler.

Birkaç gün sonra, başka bir mektup gelir, yine Tanrı'ya gönderilmiş ve çocuk mektupta "Sayın yetkili, lütfen bir daha sefere para gönderdiğinizde, onu doğrudan bana gönderin, postane aracılığıyla göndermeyin. Komisyon almışlar - on dolar!"

yazmıştır.

Kimsenin adı olmasaydı zorluk çekilirdi. Gerçekte kimsenin bir adı olmasa da, güzel bir kurgudur, faydalıdır. İsimler başkalarının sana seslenmesi için gereklidir, *Ben* senin kendine seslenmen için gereklidir, ama sadece bir kurgudur. Benliğinin derinliklerine indiğinde, ismin yok olduğunu, "Ben" fikrinin ortadan kaybolduğunu göreceksin; geriye sadece saf bir olmak-lık, var-lık, varoluş, varlık kalır.

O varlık ayrı değildir, senin ya da benim değildir; o varlık her şeyin varlığıdır. Kayalar, nehirler, ağaçlar - hepsi içindedir. Her şey dahildir; hiçbir şey dışarıda kalmaz. Bütün geçmiş, bütün gelecek, bu muazzam evren - her şey onun içindedir. Kendi içinde daha derinlere indikçe, giderek o kişilerin var olmadığını, o bireylerin var olmadığını bulacaksın. O zaman var olan saf bir evrenselliktir. Yüzeyde adlarımız, egolarımız, kimliklerimiz var. Yüzeyden merkeze atladığımızda, bütün o kimlikler yok olur.

Ego sadece faydalı bir kurgudur.

Onu kullan ama ona aldanma.

"Aydınlanmadığımız sürece bizler hep ego yoluyla mı iş görüyoruz, yoksa ondan bağımsız olduğumuz anlar da var mı?" diye de soruyorsun.

Ego bir kurgu olduğu için, ondan kurtulduğun zamanlar vardır. Kurgu olduğu için, ancak sen ona bakmaya devam ettiğin sürece orada kalabilir. Bir kurgu büyük bakım gerektirir. Hakikatin bakıma ihtiyacı yoktur; hakikatin güzelliği budur. Ama ya bir kurgu? Onu sürekli boyamak, şurasına burasına destek koymak zorundasındır ve o da sürekli çökme eğilimindedir. Sen bir taraftan desteklemeyi başardığında, öbür taraftan çökmeye başlar.

İnsanların hayatları boyunca yapmaya devam ettikleri şey budur, kurgunun hakikatmiş gibi görünmesini sağlamaya çalışmak. Daha çok paran olsun; o zaman daha büyük, bir yoksulun egosundan biraz daha sağlam bir egoya sahip olabilirsin. Yoksul insanın egosu zayıftır; daha sağlam bir egoya gücü

yetmez. Bir ülkenin başbakanı ya da başkanı olduğunda, egon en uç noktalara kadar kabaracaktır. O zaman toprağın üzerinde yürümezsin.

Bütün yaşamımız; para, güç, saygınlık, öteberi arayışı kurgunun bir şekilde devam etmesini sağlamak için yeni dayanak arayışından, yeni destek arayışından başka bir şey değildir. Bütün bu süre boyunca ölümün geldiğini bilirsin. Ne yaparsan yap, ölüm o kurguyu yok edecektir. Yine de kişi ümidini korumaya devam eder - belki başkaları ölür ama sen değil.

Bir açıdan bu doğrudur. Hep başka insanların öldüğünü gördün, kendini hiç ölürken görmedin, dolayısıyla bu aynı zamanda doğru, aynı zamanda mantıklı da görünür. Bu insan ölür, şu insan ölür, sen hiç ölmezsin. Sen hep onlar için üzülerek oradasındır, sen hep veda etmek için mezarlığa gider ve sonra eve dönersin.

Buna aldanma, çünkü o insanlar da aynı şeyi yapıyordu. Kimse istisna değildir. Ölüm gelir ve adından, ününden oluşan kurgunun tamamını yok eder. Ölüm gelir ve açıkça her şeyi siler; ayak izleri bile kalmaz. Yaşamımızdan var ettiğimiz her ne varsa, suyun üzerine yazı yazmaktan farksızdır - kumun üzerine bile değil, suyun üzerine. Onu yazmadın bile ve gitti. Onu okuyamazsın bile, daha sen okuyamadan, gitmiştir.

Fakat biz bu mesnetsiz kaleleri yapmaya çalışır dururuz. Çünkü bir kurgudur; sürekli bakım, gece ve gündüz sürekli çaba gerektirir. Kimse yirmi dört saat bu kadar dikkatli olamaz. Dolayısıyla bazen, sana rağmen, bir engel işlevi gören ego olmadan gerçekliğin anlık bir görüntüsünü yakaladığın zamanlar vardır. Egonun perdesi olmadığında, anlar vardır - sana rağmen, hatırla. Herkes arada bir böyle anlar yaşar.

Örneğin her gece derin bir uykuya daldığında, uyku o kadar derindir ki rüya bile göremezsin, o zaman ego artık yoktur; bütün kurgular gitmiştir. Derin, rüyasız uyku bir tür küçük ölümdür. Rüyalarda bir ihtimal onu yine de hatırlamayı başarabilirsin. insanlar rüyalarında bile egolarını korumanın yolunu bulurlar.

Bu nedenle psikoanaliz derinlemesine rüyalarına girmeye çalışır, çünkü orada kimliğini koruma ihtimalin daha azdır; orada daha fazla açık kapı bulunabilir. Gün boyunca çok dikkatli ve tetikte, egonu korumak için bir kalkanla sürekli oradasın. Rüyalarda, bazen unutursun. Rüyaları araştıran insanlar korumanın rüyalarda bile devam ettiğini söyler; yalnız biraz daha hafifler.

Örneğin, rüyanda amcanı öldürdüğünü görürsün. Bunun derinine indiğinde, şaşıracaksın: Babanı öldürmek istedin ama amcanı öldürdün. Kendini kandırdın; ego bir oyun oynadı. Sen o kadar iyi bir çocuksun ki kendi babanı nasıl öldürebilirsin? Gerçekte kimsenin amcasını öldürmek istememesine rağmen, amca da babana benzer. Amcalar daima hoş insanlardır - kim amcasını öldürmek ister? Kim kendi babasını öldürmek istemez?

Baba ve oğul arasında büyük bir rekabet olmak zorundadır. Baba oğlunu terbiye etmek zorundadır; onu sınırlamak ve özgürlüğünü azaltmak, ona buyruklar verip onu itaat etmeye zorlamak zorundadır. Kimse boyun eğmeyi ve terbiye edilmeyi, yapılması *gereken* ve *gerekmeyen* şeyler verilmesini istemez. Baba o kadar güçlüdür ki oğul kıskanır. En büyük kıskançlık oğlun annesinin tümüyle kendisinin olmasını istemesidir ve bu baba hep araya girer, hep oradadır. Oğul yalnız babayı kıskanmakla kalmaz, baba da oğlunu kıskanır çünkü o hep karısıyla arasındadır.

Nasrettin Hoca'nın oğlu evlenir. Karısı, arkadaşları ve akrabalarla hep birlikte eve gelirler; bütün ev doludur. Bir şey için dışarı çıkar ve geri döndüğünde çok şaşırır - babası karısını kucaklamış öpmektedir. Bu kadarı da fazladır! Buna izin verilemez. Çok kızar ve "Ne yapıyorsun?" der.

"Sen bütün yaşamın boyunca ne yaptın?" der baba. "Benim karıma sarılıp öptün ve ben sana hiçbir şey söylemedim."

Hiçbir şey söylememiş olabilir ama böyle hissetmiş olmalı. Baba ve oğul arasında, anneyle kız arasında bir rekabet vardır - doğal bir rekabet, doğal bir kıskançlık. Kız çocuk babaya sahip olmak ister ama anne oradadır; anne düşman gibi görünür.

Amcalar çok güzel insanlardır ama bir rüyada kendi babanı öldürmeyeceksin. Egonun parçası olan ahlaki bilincin böyle bir şey yapmanı engelleyecektir. Yerine koyacak bir şey bulacaksın; bu bir stratejidir. Rüyalarını dikkatle gözlersen, egonun hâlâ yürütmeye çalıştığı birçok stratejiyle karşılaşacaksın. Ego gerçeği kabul edemez: *Kendi babamı mı öldürüyorum? Ben bu kadar itaatkâr, babama saygılı bir oğulum, onu bu kadar seviyorum - ve babamı öldürmeye mi çalışıyorum?* Ego bu fikri kabul etmeyecektir; ego düşünceyi bir parçacık kenara kaydırır. Amca babaya benzer; amcayı öldür, bu daha kolay görünür. Amca sadece bir ikamedir. Rüyalarda bile olagelen budur.

Fakat rüyasız bir uykuda, ego tamamen yok olur, çünkü düşünme olmadığında, rüya olmadığında, bir kurguyu nasıl taşıyabilirsin? Fakat rüyasız uykuda geçirdiğin zaman çok kısadır; sekiz saatlik sağlıklı uykuda, genellikle iki saatten fazla değildir.

Fakat sadece o iki saat canlandırıcıdır. iki saat derin, rüya-sız uyuduğunda sabah tazelenmiş, zinde, canlı olursun. Yaşamın yine bir heyecanı vardır; gün bir armağan gibi görünür. Her şey yenilenmiş görünür, çünkü sen yenilenmişsindir. Her şey güzel görünür, çünkü sen güzel bir alandasındır.

Senin derin uykuya daldığın -Patanjali'nin *sushupti,* rüya-sız uyku dediği-bu iki saatte ne oldu? Ego yok oldu. Egonun kaybolması seni yeniden canlandırdı, seni yeniledi. Egonun kaybolmasıyla, derin bilinçsizlik halinde bile, kutsallığı tattın.

Patanjali rüyasız uyku *sushupti* ile mutlak Buddhalık hali *samadhi* arasında fazla fark olmadığını söyler - bir fark olsa da büyük bir fark değil. Fark, bilinçtir. Rüyasız uykuda, bilinç-sizsindir; *samadhi*'de bilinçlisindir ama konum aynıdır. ilahi olana geçersin; evrensel merkeze geçersin. Yüzeyden kaybolur, merkeze gidersin. Merkezle o temas seni yeniler.

Uyuyamayan insanlar gerçekten mutsuz insanlar, çok mutsuz insanlardır. Varoluşla temasta olmanın doğal kaynağını kaybetmişlerdir. Evrensel olana doğal geçişi kaybetmişlerdir; bir kapı kapanmıştır.

Bu yüzyıl insanların uykusuzluktan mustarip olduğu ilk yüzyıldır. Evrensele açılan diğer bütün kapıları kapadık; şimdi son kapıyı, uyku kapısını da kapatıyoruz. Bu, evrensel enerjiden son kopma gibi görünüyor - en büyük tehlike. Şimdi dünyada kitap yazan ve çok mantıklı savunmalarla uykuya hiç ihtiyaç olmadığını, uykunun bir zaman kaybı olduğunu söyleyen aptal insanlar var. Haklılar; zaman kaybıdır! Sadece para ve iş bakımından düşünen insanlar için, işkolikler için, onlar için zaman kaybıdır.

Nasıl şimdi Adsız Alkolikler var, yakında Adsız Işkolikler'e de ihtiyaç duyacağız. Çalışmaya saplantılı insanlar sürekli faaliyet içinde olmak zorundadır. Onlar dinlenemezler; gevşeye-mezler. Ölürken bile şunu ya da bunu yapıyor olacaklar.

Bu insanlar şimdi uykunun gereksiz olduğunu öne sürüyorlar. Uykunun geçmişten kalma, gerçekten gereksiz bir mahmurluk olduğunu telkin ediyorlar. Geçmişte, elektrik ve ateş yokken, zorunluluktan insanların uyumaya mecbur olduğunu söylüyorlar. Şimdi ihtiyaç yokmuş. Milyonlarca

yılda kazanılmış eski bir alışkanlık sadece ve vazgeçilmesi gerekiyor. Onların fikirleri geleceğe uzanıyor, uyku ortadan kalkacak.

Insanlara uykudayken bir şeyler öğretmek için yeni cihazlar yaratıyorlar - yeni bir eğitim şekli, böylece zaman kaybedilmeyecek. Çocuklar için keşfedeceğimiz son işkence budur! Zaten okulu icat ettik, ama bununla da yetinmiyoruz. Küçük çocuklar, okullara hapsolmuş...

Hindistan'da okullar ve hapishaneler aynı şekilde, aynı renkte boyanırdı. Binalar aynı tipteydi. Çirkin, hiçbir estetik duygusu olmadan; etrafında ağaçlar, kuşlar, hayvanlar yok - böylece çocukların dikkati dağılmayacaktı. Yoksa birden pencereden bir kuş seslenmeye başladığında aptal matematik öğretmenlerini kim dinler? Ya da bir geyik bahçeye geliyor ve öğretmen sana coğrafya ya da tarih öğretiyor. Çocukların dikkati dağılacaktır, bu yüzden doğadan uzaklaştırılmaları, toplumdan uzaklaştırılmaları gerekir. Beş-altı-yedi saat sert sıralar üzerinde oturmaya zorlanmaları gerekir. Bu, yıllarca aralıksız devam eder. Hayatın neredeyse üçte biri okullarda geçer. Çocukları köleleştirdin. Kalan hayatlarını işkolik olarak sürdürecekler; gerçek bir tatil yapmayı beceremeyecekler.

Şimdi bu insanlar düşünüyor, gece vakti neden boşa harcansın? Bu yüzden çocuklar gece eğitimine sokulabilir. Yatakta uyuyor olacaklar ama kulakları merkezi bir okula bağlanacak ve çok incelikli, bilinçaltı bir yoldan kafalarının içine mesajlar yerleştirilecek. Programlanmış olacaklar.

Ve insanların bu şekilde, uyanıkken olduğundan daha kolay öğrendiğini buldular. Haliyle, uyanık olduğun için, ne kadar korunursan korun, zihnini bin bir şey dağıtır. Çocuklar o kadar enerji doludur ki her şey onları cezp eder; sürekli olarak dağılırlar. Bu sadece enerjidir, başka bir şey değil; bunda bir kabahat yoktur. Çocuklar ölü değildir; bu yüzden dağılırlar.

Bir köpek havlamaya başlar, dışarıda biri kavga etmeye başlar, biri öğretmene bir oyun yapar ya da birisi bir fıkra anlatır - ve onları sürekli dağıtan bin bir tane şey vardır. Fakat bir çocuk uykudayken -ve derin bir uykuya dalmışken, rüyalar orada değilken- dikkati dağıtan hiçbir şey yoktur. Şimdi o rüyasız uyku pedagojinin parçası olarak kullanılabilir. Görünüşe bakılırsa kendimizi varlığın evrensel kaynağından koparmaya her şekilde hazırız. Şimdi, bunlar imkân dahilinde olabilecek en korkunç çocuklar olacak, çünkü tamamen egonun ötesinde kaybolmak için her türlü olasılık da yok edilmiş olacak. Egonun yok olması için son olasılık da o zaman artık mevcut olmayacak. Çocuklar ilahi olanla bağlantı kura-

bilecekleri sırada, zırva bir tarih öğreniyor olacaklar. Cengiz Han'ın doğduğu tarih - kimin umurunda, kim aldırır? Aslında Cengiz Han hiç doğmamış olsaydı, çok daha iyi olurdu!
Okulda ödevime bunu yazdım ve öğretmenim çok kızdı. Bütün gün sınıfın dışında ayakta dikilmek zorunda kaldım, çünkü "Doğması talihsizliktir. Hiç doğmaması çok hayırlı olurdu" yazmıştım. Fakat kral ve imparatorlar sırf küçük çocuklara eziyet etmek için tekrar tekrar dünyaya gelmeye devam ederler; çocukların hiçbir nedeni olmadan isimleri ve tarihleri hatırlamaları gerekir. Daha iyi bir eğitim şekli bu saçmalığı bırakacaktır. Yüzde doksanı saçmalıktır ve kalan yüzde 10 da çok daha iyi hale getirilebilir. O zaman hayatta daha çok keyif, daha çok rahatlık, daha çok eğlence olabilir.

Ego bir kurgu olduğu için, bazen ortadan kaybolur. En iyi zaman, rüyasız uykudur. Bu nedenle uykunun çok değerli olduğunu unutma; onu hiçbir nedenle kaçırma. Yavaş yavaş uykuyu düzenli bir şey haline getir. Çünkü beden bir mekanizmadır, düzenli bir uyku kalıbını takip edersen, beden için daha kolay olacaktır ve zihin için yok olmak daha kolay hale gelecektir. Tam aynı saatte yatağa gir. Bunu harfiyen alma - bir gün geç kalırsan, cehenneme falan gönderilmeyeceksin! Dikkatli olmalıyım, burada sağlık delisi birkaç kişi var. Onların tek hastalığı sürekli sağlığı düşünüyor olmalarıdır. Sağlığı düşünmekten vazgeçtiklerinde, mükemmel olacaklar. Fakat yatağa hemen hemen aynı saatte giderek ve hemen hemen aynı saatte kalkarak uykunu düzenli bir şey haline getirebilirsen. beden bir mekanizmadır, zihin de öyle ve açıkça belirli bir zamanda rüyasız uykuya geçer.

Egosuz deneyimin ikinci büyük kaynağı sekstir, aşktır. O da rahipler tarafından yok edilmiştir; onu kınadılar, bu yüzden artık o kadar da muhteşem bir deneyim değil. Bu kadar uzun zamandır bunca kınama, insanların zihinlerini koşullandırdı. Sevişirlerken bile, derinlerde yanlış bir şey yaptıklarını biliyorlar. Bir yerlerde bir suçluluk duygusu pusuda bekliyor. Ve bu en modern, en çağdaş, genç kuşak için bile geçerli bir durumdur.

Dış görünüşte topluma baş kaldırmış olabilirsin; görünüşte artık uyumlu birisi olabilirsin. Fakat artık konular çok derine inmiştir; mesele görünüşte baş kaldırmak değildir. Saçını uzatabilirsin - bunun pek faydası olmayacak. Hippi olabilir, yıkanmaktan vazgeçebilirsin - bunun pek faydasını görmeyeceksin. Hayal edebildiğin ve düşünebildiğin her şekilde toplumdan kopmuş

olabilirsin ama bu gerçekten işe yaramayacak, çünkü meseleler çok derine indi ve bunların hepsi yüzeysel ölçütlerdir.

Binlerce yıldan beri bize seksin en büyük günah olduğu anlatıldı. Bu durum iliğimizin, kemiğimizin, kanımızın parçası haline geldi. Bu yüzden bilinçli bir şekilde bunda bir yanlış olmadığını bilsen bile, bilinçaltı seni biraz bağlantısız, korkmuş, suçluluk dolu bir halde tutar ve seksin içine tam anlamıyla giremezsin.

Sevişmenin içine tam girebilirsen, ego yok olur - çünkü en yüksek zirvede, sevişmenin en yüksek doruğunda, sen saf enerjisin. Zihin işlemez. Böyle bir keyifle, böyle bir enerji patlamasıyla, enerji açıkça durur. Öylesine bir enerji artışı olur ki zihin şaşırır; şimdi ne yapacağını bilemez. Normal şartlarda mükemmel şekilde işleyişini devam ettirebilir ama çok yeni ve çok hayati bir şey olduğunda, durur. Seks en hayati şeydir.

Sevişmeye derinlemesine girebilirsen, ego yok olur. Sevişmenin güzelliği budur, öteki dünyanın anlık görüntüsünün başka bir kaynağı da budur - tıpkı derin uyku gibi ama çok daha değerli, çünkü derin uykuda bilinçsiz olacaksın. Sevişirken, bilinçli olacaksın - bilinçli, bununla birlikte zihinsiz. Büyük tantra bilimi bu sayede ortaya çıktı. Patanjali ve yoga derin uykuya benzer iş gördü; onlar bu yolu derin uykuyu kim olduğunu bildiğin, böylece merkezde ne olduğunu bildiğin bilinçli bir hale dönüştürmek için seçtiler. Tantra sevişmeyi evrensele doğru açılan bir pencere olarak seçti. Yoganın yolu çok uzundur, çünkü bilinçsiz uykuyu bilince dönüştürmek çok güçtür; birçok yaşam gerektirebilir. Kim bilir, o kadar uzun sürdürebilir ya da sürdürmeyebilirsin, o kadar uzun tahammül edemeyebilir, o kadar uzun süre sabır gösteremeye-bilirsin. Yoganın üzerine çöken felaket budur - sözde yogilerin sadece beden hareketleri yapmaya devam ederler. Asla bundan daha derine inmezler ve bu onların bütün yaşamını alır. Elbette daha sağlıklı olur, daha uzun yaşarlar ama amaç bu değildir! Yürüyerek, koşarak, yüzerek de daha sağlıklı olabilirsin; tıbbi bakımla da daha uzun yaşayabilirsin. Amaç bu değildir.

Amaç derin uykuda bilinçli olmaktı. Senin sözde yogilerin başının üzerinde nasıl duracağını, bedenini nasıl eğip bükeceğini öğretir durur. Yoga bir tür sirk olmuştur - anlamsız. Gerçek boyutunu kaybetmiştir.

Benim hayalim yogayı gerçek niteliğiyle, hakiki boyutuyla yeniden canlandırmaktır. Hedef sen derin uykudayken bilinçli olmaktır. Yogada esas olan budur ve bir yogi başka bir şey öğretiyorsa, tamamen yararsızdır.

Tantra çok daha kısa bir yol seçti - en kısa ve çok daha hoş aynı zamanda! Sevişme pencereyi açabilir. Gereken tek şey rahiplerin içine soktuğu koşullanmaları kökünden sökmektir. Rahipler bu koşullanmaları senin içine onlar Tanrı'yla aranda aracı olabilsinler, böylece senin doğrudan bağlantın kesilsin diye soktular. Haliyle senin bağlantı kurmanı sağlaması için başka birine ihtiyaç duyacaktın ve rahip güçlenecekti. Rahip asırlardan beri güçlü oldu.

Güçle, gerçek güçle bağlantı kurmanı kim sağlıyorsa, güçlü olacaktır. Tanrı gerçek güç, bütün gücün kaynağıdır - ve rahip çağlardan beri krallardan daha güçlü kaldı.

Şimdi bilimci rahibin yerini aldı, çünkü şimdi o doğanın arkasında gizli gücün kapılarını nasıl açacağını biliyor. Rahip senin Tanrı'ya nasıl bağlanacağını bildiğini iddia ederdi; bilimci seni doğaya nasıl bağlayacağını biliyor. Fakat ilahi olanla aranda kişisel, özel hiçbir hat kalmasın diye rahibin önce bağlantını kesmesi gerekir. Rahip senin içsel kaynaklarını berbat etti, onları zehirledi. Kendisi çok güçlü oldu ama bütün toplum uyuşuk, sevgisiz, suçluluk yüklü bir hale geldi.

O suçluluk duygusunu tamamen bırakmak zorundasın. Sevişirken, ibadeti, meditasyonu, tanrısallığı düşün. Sevişirken tütsü yak, ilahi söyle, şarkı söyle, dans et. Yatak odan bir tapınak, kutsal bir yer olmalıdır. Sevişmek aceleye getirilecek bir şey olmamalıdır. Ona derinlemesine gir; olabildiğince yavaş ve zarafetle tadını çıkar. O zaman şaşıracaksın. Sen anahtara sahipsin.

Varoluş seni dünyaya anahtarsız göndermedi. Fakat o anahtarların kullanılması gerekir: Onları kilide sokup çevirmen gerekir. Aşk başka bir fenomen, egonun kaybolduğu ve senin bilinçli, tamamen bilinçli olarak titreştiğin en kuvvetli olgulardan biridir. Artık bir birey değilsindir; bütünün enerjisinde kaybolursun.

O zaman, yavaşça bunun senin yaşam tarzın olmasına izin ver. Aşkın zirvesinde meydana gelen şey senin öğretin olmalıdır - sadece bir deneyim değil, aynı zamanda bir öğreti. O zaman ne yaparsan yap ve nereye yürürsen yürü... sabahın erken saatinde güneş yükselirken, aynı duyguyu, varoluşla aynı birleşmeyi yaşa. Gökyüzü yıldızlarla dolu bir halde toprağın üzerinde yatarken, aynı birleşmeyi yeniden yaşa. Yeryüzünün üzerinde yatarken, yeryüzüyle bir olduğunu hisset.

Yavaş yavaş sevişme sana varoluşun kendisine nasıl âşık olunacağına dair ipucu verir. O zaman ego bir kurgu olarak bilinir, bir kurgu olarak kullanılabilir. Onu bir kurgu olarak kullanırsan, tehlike yoktur.

Egonun kendiliğinden kaydığı başka birkaç an daha vardır. Büyük tehlike zamanlarında: Araba kullanıyorsun ve birden bir kazanın olacağını görüyorsun. Arabanın kontrolünü kaybettin ve kendini kurtarmanın yolu yokmuş gibi görünüyor. Bir ağaca ya da yaklaşan bir kamyona çarpacak ya da nehre düşeceksin - bunun olacağı kesin. O anlarda, birden ego yok olacaktır.

Bu nedenle tehlikeli durumlara girmek bu kadar çekicidir. İnsanlar Everest’e tırmanır - bu derin bir meditasyondur, onlar bunu anlasın ya da anlamasın. Dağcılık büyük anlam taşır, çünkü dağlara tırmanmak tehlikelidir - ne kadar tehlike-liyse, o kadar güzeldir. Anlık görüntülere, egosuzluğun harika anlık görüntülerine sahip olacaksın.

Tehlike yakın olduğunda, zihin durur. Zihin ancak sen tehlikede değilken düşünebilir; tehlikedeyken söyleyecek hiçbir şeyi yoktur. Tehlike seni doğallaştırır ve o doğallık içinde birdenbire senin ego olmadığını bilirsin.

Ya da -bunlar farklı kişiler için olacak, çünkü insanlar farklıdır- estetik bir kalbe sahipsen, o zaman güzellik kapıları açacak. Sadece güzel bir kadın ya da erkeğin geçtiğini, sadece tek bir an için güzelliğin ışıltısını görmekle, birden ego kaybolur. Ya da göldeki bir nilüfer çiçeğini görmek veya günbatımını ya da uçan bir kuşu görmek -içsel duyarlılığını tetikleyen her şey, o an için seni kendini unutacak, var olduğun ama bir taraftan da yok olduğun, kendinden vazgeçeceğin kadar derinden etkileyen her şey- o zaman da ego çözülür.

Çözüldüğü birkaç dakikanın bulunması ve senin hakiki ve gerçek olana ilişkin anlık bir görüntüye sahip olman iyidir. Gerçek dindarlık bu anlık görüntüler sayesinde ölmedi. Rahipler sayesinde değil - onlar öldürmek için her şeyi yaptılar. Kiliseye ve tapınağa giden sözde dindar sayesinde değil. Onlar hiç de dindar değildir; onlar gösterişçidir.

Hakiki dindarlık aşağı yukarı herkesin başına gelen o birkaç an sayesinde ölmedi. O anlara dikkat et, o anların ruhunu daha çok özümse, o anlara daha çok izin ver, o anların daha çok olması için alanlar yarat. Tanrı’yı aramanın doğru yolu budur. Egoda olmamak, Tanrı’da olmaktır.

Bir meslekle ilgilenmek süreklilik, bağlılık, sorumluluk demektir - bunlar kalbimin arzuladığı anda, özgür ve kendiliğinden olma haline oldukça ters değerler. Lütfen, eğer varsa, bu iki alanın huzur içinde birlikte yaşayabilmesinin yolu hakkında bir şeyler söyle.

Aynı anda iki atı birden sürmek istiyorsan, bu zor bir iş olacaktır. Bir şeyi anlamak zorundasın: Özgürlük, kendiliğin-denlik ve anda olma özlemin varsa, sistemli olmayı bırakmak zorunda kalacaksın. Mesleği devam ettirebilirsin ama mesleki tavır ve yaklaşımını değiştirmek zorunda kalacaksın. İkisiyle birden uzlaşamazsın ve ikisini bir araya getiremezsin. Birinin uğruna diğerini feda etmek zorundasın.

Büyükbabamı hatırlarım. Babam ve amcalarım yaşlı adamı dükkânda istemezlerdi. Ona, “Sen dinlen ya da yürüyüşe çıkabilirsin” derlerdi. Fakat onu soran müşteriler vardı, “O burada olduğu zaman geliriz” derlerdi. Sorun onun işadamı olmamasıydı.

“Bizim bu ürün için fiyatımız on rupiydi ve ben yüzde ondan fazla kâr istemiyorum. Bu demektir ki sana on bir rupiye mal olacak. Bana yüzde on kâr vermekte bile tereddüt mü ediyorsun? O zaman biz nasıl hayatta kalacağız?” derdi açıkça. Böylece insanlar hemen onunla pazarlık yapardı. Fakat babamın, amcalarımın gözünde bu bir kayıptı, çünkü onlar fiyatı yirmi rupiden başlatırdı ve sonra pazarlık başlardı. Müşteri bir şekilde fiyatı on beş rupiye indirmeye başarırsa, onu beş rupi daha azına aldığı için mutlu olurdu. Aslında bizimkiler dört rupi fazla almış olurdu! Haliyle, “Uzaklaş, nehre git ve güzelce yüz. Parka git, dinlen. Yaşlandın, burada olmana gerek yok” diyerek hep büyükbabamı uzaklaştırıyor-lardı.

Büyükbabam, “Beni bilen ve sizi bilen müşteriler var. Benim hakkımda bir şeyi biliyorlar, işadamı olmadığımı. Ve sizin işadamı olduğunuzu biliyorlar. Müşterilerime, ben görünürlerde değilsem, beklemelerini, beni gönderdiğiniz yerden kısa sürede döneceğimi söyledim” derdi. Müşterilerine “Bir şeyi hatırlayın: İster karpuz bıçağın üzerine düşsün ister bıçak karpuzun üzerine, parçalara ayrılan daima karpuzdur, bıçak değil. Bu nedenle işadamlarına dikkat edin” derdi. Onun konuşmaya bile

yanaşmayan, ne için geldiklerini bile söylemeyen kendi müşterileri vardı; oturur beklerlerdi. "Bırakın ihtiyar geri gelsin" derlerdi.

Meslek de içtenlikle, samimiyetle, açık sözlülükle yapılabilir; ille kurnaz olman, insanları sömürmen, kandırman gerekmez. Bu yüzden bir meslekle meşgul olmak - *"süreklilik, bağlılık, sorumluluk"*- ve *"kalbimin arzuladığı anda, özgür ve kendiliğinden olma hali"* arasında bir herhangi bir birleşme olmasını isteme.

Kalbi dinle; çünkü sonunda varlığının değerine, bilincinin yükselmesine ve nihayet seni ve farkındalığını ölümün ötesine taşıyan aşkınlığa karar verecek olan kalptir. Bunun dışındaki her şey sıradandır.

Bağlılığın nedir? Anlayış sahibi bir insan aptal bağlılıklardan uzak durur. Sürekliliğin nedir? Baban ve ataların mesleği yürüttü diye, sen de, aynı onların yaptığı gibi yapmak zorundasın. Sadece geçmişi tekrarlamak için mi buradasın?

Yeniyi takdim etmeye ve geçmişi, eskiyi ve kokuşmuşu bırakmaya; kendi hayatına ve bir şekilde seninle ilgilenenlerin yaşamlarına taze bir esinti getirmeye cesaretin yok mu? Senin sürekliliğin nedir? Aslında her an kesintili olmak zorundasın, sadece başkalarının geçmişleriyle ilgili değil - babanın ve atalarının-, her an kendi geçmişini bile durdurmak zorundasın. Gittiği an, gitmiştir. Devam etmek ve ölü anın cesedini taşımak için hiçbir mecburiyetin yok.

Bağlılık daima bilinçsizlikten kaynaklanır. Örneğin, bir kadını sever ve onun seninle evlenmesini istersin ama o bir taahhüt ister. Sen o kadar bilinçsizsin ki senin elinde olmayan geleceğe kendini kolaylıkla teslim edersin. Yarınla ilgili ne söyleyebilirsin? Yarın senin malın değildir. Burada olabilirsin; burada olmayabilirsin. Yarını kim bilebilir - seni şu anda birden ele geçiren aşk, yok olabilir.

Fakat neredeyse her erkek kendini kadınına adar: "Seni hayatım boyunca seveceğim." Kadın da kendini adar: "Seni yalnız bu yaşamda sevmekle kalmayacak, her yaşamda kocam olarak hep seni bulmak için Tanrı'ya dua edeceğim." Fakat kimse geleceğin tek bir anının bile senin elinde olmadığının farkında değildir. Bütün taahhütler sorun yaratacaktır. Yarın sevgin yok olabilir, tıpkı aniden ortaya çıktığı gibi. Kendiliğinden oluşan bir durumdu; senin yaptığın bir şey değildi. Yarın sevgi ortadan kaybolduğunda ve sen kalbini tamamen kupkuru bulduğunda, ne yapacaksın?

Senin için toplumun izin verdiği tek biçim sahtekâr, ikiyüzlü biri olmaktır. Bir şey artık orada değilse, oradaymış gibi yapmaya devam et. En azından “Seni seviyorum” demeyi sürdür. Kelimelerinin anlamsız olduğunu bilirsin, çünkü kelimelerin samimi gelmez. Ve sevgi söz konusu olduğu sürece bir kadını kandıramazsın; kadın büyük bir duyarlılığa sahiptir. Aslında sevgi varsa, kelimeleri tekrarlamaya gerek yoktur. Sen bilirsin ve o bilir. Kelimeleri tekrarlama meselesi ancak kalp artık sevgi saçmadığında ortaya çıkar, o zaman yerine kelimeleri koyarsın.

Kelimeler çok yetersizdir. Hareketlerin bir şey gösterecek, yüzün bir şey gösterecek, gözlerin bir şey gösterecek ve kelimelerin tam tersini ileri sürüyor olacak. Fakat sorun sen kadına şunları söyleyecek kadar bilinçli olmadığın için ortaya çıktı: “Kendimi nasıl adayabilirim? Ben kırılgan bir insanım - tümüyle bilinçli değilim. Varlığımın büyük bölümü hakkında bilgi sahibi olmadığım karanlığın derinliklerinde. Yarın hangi arzuların ortaya çıkacağını bilmiyorum, ne de sen içinde hangi arzuların yükseleceğini biliyorsun. O yüzden lütfen bana hiçbir adama ve ben de sana hiçbir şey adamayacağım. Sevgi içtenliğini ve gerçekliğini koruduğu sürece birbirimizi seveceğiz ve rol yapma zamanının geldiğini hissettiğimiz anda, rol yapmayacağız - bu çirkindir, insanlık dışıdır. Açıkça orada olan sevginin artık orada olmadığını ve ayrılmamızın zamanının geldiğini kabul edeceğiz. Birlikte geçirdiğimiz bütün o güzel günleri ve dakikaları hatırlayacağız. Daima taze bir anı kalacak. Ve ben bunu rol yaparak mahvetmek istemiyorum; ne de senin ikiyüzlü birine dönüşmeni istiyorum.”

Asla hiçbir taahhütte bulunma. Taahhütlerin zor durumlara götürmesinin kesin olduğunu açıkla, çünkü çok geçmeden o taahhüdü yerine getiremeyeceğini göreceksin.

Ve “sorumluluk”... Sorumluluk fikriyle yüklendin; ebeveynlerine karşı sorumlusun, karına ya da kocana karşı sorumlusun; çocuklarına karşı sorumlusun; komşularına karşı sorumlusun; topluma karşı sorumlusun, ülkeye karşı sorumlusun. Sadece herkese karşı sorumlu olmak için buradaymışsın gibi görünüyor - kendin dışında. Bu garip bir durumdur.

Bir kadın çocuğuna öğretiyordu: “Dinimizin en temel özelliği başkalarına hizmet etmektir.” Küçük oğlan çocuğu “Bunu anlıyorum, anlayamadığım sadece bir şey var: Başkaları ne yapacak?” dedi.

Anne, “Elbette, onlar da başkalarına hizmet edecekler” diye cevap verdi.

“Bu tuhaf” dedi küçük çocuk. “Herkes başkalarına hizmet ediyorsa, neden

ben kendime hizmet etmiyorum, sen kendine hizmet etmiyorsun? Neden bu karışıklık yaratılıyor ve bir külfet haline getiriliyor - neden başkalarına hizmet etmeli ve onların da bana hizmet etmesini beklemeliyim?"

Çocuk bütün masumiyetiyle bütün dinlerin unuttuğu bir hakikati söylüyor. Aslında sorumluluğun tam anlamı dinlerin, politikacıların, sözde iyi niyetlilerin, öğretmenlerin, ebeveynlerin ellerinde değişti. Sorumluluğun anlamını değiştirdiler. Onu görevle eşdeğer hale getirdiler: Bu senin görevin. *Görev,* beş harfli çirkin bir kelimedir!

Hiçbir şeyi görev olduğu için yapmamalısın. Bir şeyi ya sevdiğin için yapar ya da yapmazsın. Senin yaşamının sevgi dolu bir yaşam olmasına önem ver ve eğer sevgiden dolayı karşılık (respond) veriyorsan, buna sorumluluk derim. Sorumluluk (responsibility) kelimesini ikiye böl - *response-ability* (karşılık-yeterlik)- tek kelime yapma. Bu iki kelimeyi birleştirmek dünyada bunca karışıklık yarattı. Kelime sorumluluk (responsibility) değildir; karşılık verme-yeterliğidir (response-ability). Sevgi karşılık verme yeterliğine sahiptir. Dünyada karşılık verebilecek başka hiçbir güç yoktur. Seviyorsan, karşılık vermen kesindir; yük yoktur. Görev bir yüktür.

Yine büyükbabamı hatırlıyorum. Basit bir köylüydü, eğitimsizdi ama bir çocuğun masumiyetine sahipti. Uyumadan önce ayaklarına masaj yapılmasından hoşlanırdı ve herkes bu işten kaçmaya çalışırdı. Yatağını hazırlamaya başladığında, yakalanmamak için herkes olabildiğince uzaklaşırdı; ama ben o sırada onun yanına giderdim.

"Tuhaf şekilde ne zaman yatağımı hazırlamaya başlasam herkes açıkça ortadan kayboluyor. Daha bir dakika önce, hepsi buradaydı; ben uyuyunca - uyanık bile olabilirim, sadece gözlerim kapalı olabilir- geri geliyorlar" derdi.

"Kimse ayaklarına masaj yapmak istemiyor. Bildiğim kadarıyla bu benim görevim değil. Onlar kendi görevleri olduğunu düşünüyorlar, bir kez yakalandılar mı, ayaklarına masaj yapmak onların görevi oluyor. Benim görevim değil. Ayaklarına masaj yapmak istemezsem, bunu söylerim" derdim. Ona şunu açıklamıştım: "Bittiğini hissedinceye kadar masaj yaparım; bu senin kararın olmayacak."

Sembolik bir dil icat etmiştim, onunla kullanmak için şifreli bir dil. Durma zamanının yaklaştığını hissetmeye başladığımda "Virgül" derdim.

"Bekle, bu çok erken" derdi.

“Seni uyardım - az sonra noktalı virgül ve sonra da nokta. Nokta dediğimde, bitiyor” derdim. Sevgimden onun ayaklarına masaj yapardım; görevim değildi. Görevleri olduğunu düşünen insanların hepsi ortadan kaybolurdu. Büyükbabam bunu anladı; “Bunu bana açıkladın. Görevle sevgi arasında bu kadar büyük bir fark olduğu daha önce benim için bu kadar açık değildi” dedi.

Afrika’da Hindu bir aziz vardı. Himalayalar’a, özellikle de kutsal Hindu tapınakları Badrinath ve Kedernath’a bir hac yolculuğu için Hindistan’a gelmişti. Buralar ulaşılması en zor yerlerdir - ve o zamanlar daha da zordu. Birçok insanın hiç geri dönmediği oluyordu - dar patikalar, hemen yanı başında üç bin metre derinliğinde vadiler vardı ve dağlar sürekli karlarla kaplıydı. Ayağın bir parçacık kaydı mı gidersin. Şimdi koşullar daha iyi ama sözünü ettiğim sıralarda çok zordu.

Bu Hindu *sannyasin* yorgunmuş, çok küçük bir bavul taşı-yormuş - çünkü o yüksekliklere fazla ağırlık taşımak giderek zorlaşır. Hava azaldığından nefes almak bile güçleşir. Hindu az ilerisinde şişman bir oğlan çocuğunu omuzlarında taşıyan on yaşlarında bir kız çocuğu görmüş. Kız nefes nefeseymiş, zorlukla soluk alıp veriyormuş. *Sannyasin* yanından geçerken çocuğa “Kızım, yorgun olmalısın. Çok fazla yük taşıyorsun” demiş.

Kız kızmış ve “Sen yük taşıyorsun. Bu yük değil, bu benim küçük kardeşim” demiş.

Adamın otobiyografisini okuyordum; o olayı ve nasıl şaşırdığını hatırlıyor. Bu doğruydu; bir fark vardı. Ağırlık ölçüsü bakımından elbette fark olmayacaktı; tartının üzerine ister küçük kardeşini koy ister bir bavul, fark etmez - tartı aynı ağırlığı gösterecektir. Fakat kalp bir tartı değildir. Kız haklıydı: “Sen yük taşıyorsun; ben değil. Bu yük değil, bu benim küçük kardeşim ve onu seviyorum.”

Sevgi yerçekimini ortadan kaldırabilir; sevgi her yükü ortadan kaldırabilir. Sevgiyle verilen her karşılık güzeldir. Sevgi olmadığında, sorumluluk çirkindir ve açıkça senin köle zihnine sahip olduğunu gösterir.

Bence, gerçekten özgürlük, kendiliğindenlik ve anda olma özlemi çekiyorsan, bir birleşim yaratmak mümkün değildir. Mesleğin senin meditasyonun, içtenliğin, hakikatin olur; bir faydalanma olmaktan çıkar. Sürekliliğin açıkça ortadan kalkar; varoluşa bir tazelik getirirsin. Taahhüt kesinlikle saçmadır. Kendini adayamazsın, çünkü zaman senin elinde değil-

dir; ne yaşam senin elindedir ne de sevgi senin elindedir. Neye dayanarak kendini adıyorsun?

Senin halin neredeyse sık sık bahsettiğim o iki adamınkine benziyor. ikisi de esrarkeştir. Bir dolunay gecesinde ikisi birlikte bir ağacın altına yatmış dolunayın keyfine çıkarırlarken bir tanesi "Ay çok güzel görünüyor, onu satın almak isterdim" der. ikinci adam "Onu satın almayı aklından çıkar, çünkü satmayacağım. Unut gitsin, bir daha asla lafını etme!" der.
ikisi de ayın sahibi değildir ama bilinçlerinde biri aya sahip olduğunu düşünür, diğeri onu satın almaya hazır olduğunu düşünür. Birinci adam "Kızma. Satmak istemiyorsan, tamam. Ama ben her fiyatı ödemeyi razıyım, söylemen yeterli. Beni geri çevirmen doğru değil: Biz eski arkadaşız" der. ikincisi "Bunu tamamen unut. Dostluk var ya da yok, onu hiçbir fiyata satmayacağım!" der. ikisi de bu konuda son derece ciddidir.

Senin taahhütlerinin durumu da budur.

Bir erkek bir kadına "Seni sonsuza dek seveceğim" diyor ve hemen ertesi gün, başka bir kadına âşık oluyor. Bu erkek biyolojinin, kör güçlerin bir kurbanıdır. "Seni sonsuza kadar seveceğim" derken yalan söylemiyordu; öyle değildir, erkek kesinlikle içtendi. Ayı satın almaya hazır olan adam da yalan söylemiyordu; ayı satın almakla samimi bir şekilde ilgileniyordu. Ve onu satmaya istekli olmayan adam da yalan söylemiyordu. Onu herhangi bir ücret karşılığında satmak istemediği konusunda kesinlikle samimiydi.

Erkek, "Seni sonsuza dek seveceğim" dediğinde, kesinlikle dürüst davranır; ama yarının onun kontrolünde olmaması konusunda bilinçsizdir. Sadece bu andan bahsedebilir: "Seni şimdi seviyorum. Yarın için, neler olacağını göreceğiz. Ne ben esaret altındayım ne de sen esaret altındasın. Yarın yine birbirimize âşık olduğumuzu hissedip hissetmeyeceğimiz büyük bir sürpriz olacak."

Neden yaşamını taahhütlerle kapatasın? Neden onu sürprizlere açık tutmuyor, neden onu maceralara açık tutmuyorsun? Bir mezarda kapalı kalmak neden? Sonra acı çekiyor, şöyle düşünmeye başlıyorsun: *Söz verdim; taahhütte bulundum. Şimdi sözümü ya da taahhüdümü yerine getirmek isteyip istemememin önemi yok. Bütün dürüstlüğüm tehlikede. Rol yapacağım ama taahhütte bulunduğum zaman bir aptal olduğumu kabul edemem.*

Uydurma olanla içten olandan, gerçekle sahteden bir birleşim ortaya çıkarmak söz konusu değildir. Sahte olanı bırakmak ve yüreğinin sesini dinleyip ona göre hareket etmek zorunda kalacaksın. Bedeli ne olursa olsun, daima ucuzdur. Neyi kaybetmen gerekiyorsa, kaybet - yüreğini dinliyor olsaydın, sonunda kazanan sen olacaktın, zafer senin olacaktı. Başkalarını ve kendini kandırmak istiyorsan, o zaman bu farklı bir konudur.

irlandalı bir bilim dergisinde sigara içmenin fare ve sıçanlarda kansere yol açtığının bilindiğini okuyordu. Bu onu fazlasıyla etkilemişti; dolayısıyla o gece yatmaya giderken sigaralarını fare ve sıçanların ulaşamayacağı bir dolaba kilitledi.

Ne büyük bir anlayış ve sentez!

Sen ancak böyle bir sentez yapmaya muktedirsin.

Yavaşlamanın yolu nedir?

Yaşam hiçbir yere gitmiyor; onun hiçbir hedefi, varacağı bir yer yoktur. Bu anlayış yüreğine işlemedikçe, yavaşlayamazsın.

Yavaşlamak bir “nasıl” sorunu değildir; bir teknik, yöntem sorunu değildir. Biz her şeyi bir “nasıl”a indirgeriz. Dünyada büyük bir nasıl-cılık var ve her insan, özellikle de modern çağdaş zihin bir nasıl-cı haline geldi: bunu nasıl yapmalı, şunu nasıl yapmalı, nasıl zengin olmalı, nasıl başarılı olmalı, nasıl insanları etkilemeli ve dost kazanmalı, nasıl meditasyon yapmalı, hatta nasıl sevmeli. Bir aptalın nasıl nefes alınacağını soracağı gün çok uzak değil.

Bu hiç de bir nasıl sorunu değil. Yaşamı teknolojiye indirgeme. Teknolojiye indirgenen yaşam, keyfin bütün tadını kaybeder.

Bir kitaba denk geldim; adı komik. Adı *Gevşemelisin.* Şimdi *-meli* problem! Bu *-meli* yüzünden kimse gevşeyemiyor. Şimdi bütün bunların üstüne başka bir *-meli -Gevşemelisin-* yaşamında daha çok gerilim yaratacak. Gevşemeye çalış, öncesine göre daha gergin olduğunu göreceksin. Daha çok çaba göster, daha da gergin hissedeceksin.

Gevşeme bir sonuç değil, bir faaliyetin sonucu değildir; gevşeme anlayışın parıltısıdır.

Sana söylemek istediğim birinci şey budur: Yaşam amaçsızdır. Bunu kabul etmek çok zordur. Yaşamın amaçsız olduğunu kabul etmek neden bu kadar zordur? Zordur, çünkü amaçsız ego var olamaz. Yaşamın hedefinin olmadığını kavramak zordur, çünkü orada olmanın hiçbir amacı yoksa bir zihne sahip olmanın, bir egoya sahip olmanın da anlamı yoktur.

Ego ancak hedef yönelimli bir bakışta var olabilir; zihin ancak gelecekte var olabilir. Amaç geleceği getirir; hedef düşüncelerin hareket etmesi, arzuların ortaya çıkması için alan yaratır. O zaman doğal olarak telaş vardır, çünkü hayat kısadır. Bugün buradayız ve yarın olmayabiliriz - belki de bir sonraki dakikada.

Hayat çok kısadır. Ulaşılması gereken bir hedef varsa, telaş olmaya mecburdur. Ve endişe, daimi bir "başarabilecek miyim başaramayacak mıyım" endişesi olmaya mecburdur - titreyen bir yürek, sarsılan temeller. Hemen hep içsel bir depremin ortasında kalacaksın; hep bir sinir bozukluğunun kıyısında olacaksın. Bir hedefin olsun, er ya da geç kendini psikana-listin kanepesinde bulursun.

Benim vizyonum, hedef-siz bir hayattır. Bütün Buddhaların vizyonu budur. Her şey açıkça, hiçbir neden için değildir. Her şey açıkça tamamıyla saçmadır. Bu anlaşılırsa, telaş nerede ve ne için? O zaman an be an yaşamaya başlarsın. O zaman bu an sana verilir, Tanrı'nın hoş bir armağanı ya da bütün veya ne isim koyarsan koy - Tao, dhamma, logos.

Bu an senin emrine amadedir: Bir şarkı söyle, onu bütünlüğü içinde yaşa. Ve onu ileride gelecek başka bir an için feda etmeye çalışma.

Sanat, sanat içindir derler. Öyle olabilir de olmayabilir de -ben sanatçı değilim. Fakat sana söyleyebilirim: Yaşam, yaşam içindir. Her an, tamamen kendisi için vardır. Onu başka bir şey için feda etmek, akılsızlıktır. Feda etme alışkanlığı bir kez durulduğunda, o zaman bu anı bir sonraki için ve sonrakini de daha sonraki için feda edeceksin ve bu böyle devam edecek - bu yılı ertesi yıl için ve bu yaşamı sonraki yaşam için! O zaman basit bir mantık sürecidir: Bir kez ilk adımı attığında, sonrasında bütün yolculuk başlar - seni çorak topraklara götüren yolculuk, yaşamını çöle çeviren yolculuk, kendi kendine zarar veren ve intihara giden yolculuk.

Sırf onu yaşamanın keyfi için, anda yaşa. O zaman her dakika bir orgazm niteliğindedir. Evet, orgazm gibidir. Benim insanlarım böyle yaşamalıdır, -*meli* olmadan, *-malı* olmadan, buyruk olmadan.

Geleceği unutabilirsen, geleceğin orada olmadığını görebi-lirsen, sürekli onun için hazırlanmakta bir mana yoktur. Geleceğin bırakıldığı an, geçmiş kendiliğinden önemsizleşir. Geçmişi, onu gelecekte kullanabilelim diye taşırız. Yoksa kim geçmişi taşır? Gereksizdir. Gelecek yoksa, geçmişin sana verdiği bilgiyi taşımanın ne anlamı var? Yolculuğun keyfini bozacak bir yüktür.

Sana hatırlatmama izin ver, bu saf bir yolculuktur. Yaşam hiçbir yere giden uzun ve zorlu bir yoldur, hiçbir yerden hiçbir yere. Ve bu iki hiçbir yerin arası *şimdi-buradadır. Hiçbir yer* (nowhere) iki kelimeden oluşur: *şimdi* (now), *burada* (here). Şimdi-burada, bu iki hiçbir yer arasındadır. Mesele yavaşlamak için belli bir tekniği izlemek değildir, çünkü senin yaşama karşı temel yaklaşımın aynı kalırsa -hedef yönelimli- yavaşlamayı deneyebilir ve yavaşlamayı başarabilirsin bile ama şimdi yaşamında başka bir gerilim başlattın demektir. Yavaş kalmak için sürekli tetikte olmak zorundasın.

Enerjilerin özgür bir akış içinde olmaz. Sürekli korku içinde olacaksın, çünkü tekniği unutursan, eski alışkanlık seni derhal ele geçirecek. Alışkanlık oradadır, çünkü aslında alışkanlık hayat felsefene kök salmıştır. Sana başarılı insan olman öğretildi: Bir şey başar!

Bir çocuğun dünyaya gelişinin daha birinci dakikasından itibaren, onu zehirlemeye başlarız: hırs, kazanç, başarı, zenginlik, unvan, şöhret. Onun varlık kaynaklarını zehirlemeye başlarız; büyük dikkat sarf ederiz... yirmi beş yıl çocuklara zehirleyici bir eğitim vermekle geçer. Bu süre yaşamın üçte biridir; ziyan olmuş gibi görünüyor. Ve bu en önemli üçüncü şeydir, çünkü bir insan yirmi beşine geldiğinde, pek çok yönden çoktan bozulmaya başlamıştır. Cinselliğinin en yüksek zirvesi artık orada değildir; on yedi buçuk yaşındayken yakındı, on sekiz civarında cinsel zirvenin en yüksek olduğu zamandı. Yirmi beşine vardığında, artık yaşlanmaya başlamıştır. Yirmi beş yıl başarılı insan zihni yaratmak için harcandı... Ve sonra rekabet, çatışma vardır. Yaşamın her seviyesinde, her yerde politika vardır. Özel, mahrem ilişkilerde bile politika vardır: karısını kontrol etmeye çalışan koca, kocasını kontrol etmeye çalışan kadın, ebeveynlerini idare etmeye çalışan

çocuklar, çocukları idare etmeye çalışan ebeveynler. Hiçbir içtenlik kalmaz, çünkü başarmaya odaklı zihin için içtenlik mümkün değildir. O sadece öteki kişiyi kullanmayı bilir; ötekine saygılı olmayı bilmez. Sömürücüdür. Yaşamla ilişkisi Martin Buber'in "Ben-o ilişkisi" adını verdiği şeydir: Her şey bir eşya haline getirilir.

Bir kadını seversin - derhal onu bir eşyaya dönüştürmeye, onu bir eşe dönüştürmeye başlarsın ve o da seni bir erkekten bir kocaya dönüştürmeye çalışır. Erkek olmak, güzel bir şeydir; kadın olmak ilahi bir şeydir, ama bir zevce ya da bir koca olmak açıkça çirkindir. Sevgi artık yoktur; olan kanundur. İçtenlik gider; şimdi olan pazarlıktır, ticarettir. Şimdi şiirsellik ölmüştür. Artık her ikisi de politikanın içindedir: Kim kime hükmedecek?

En mahrem ilişkiden en gayri şahsi ilişkiye kadar, hikâye aynıdır. Hikâye Ben-o meselesidir. Bu yüzden çirkin bir dünya yarattık. Doğal olarak bu kadar çok rekabet ve bu kadar çok rakip varsa, nasıl yavaşlayabilirsin? Yavaşlarsan, başarısız bir insan olacaksın; yavaşlarsan, başarıya ulaşmayı asla beceremeyeceksin; yavaşlarsan, kaybolursun! Yavaşlarsan, isimsiz olacaksın, dünyada imzanı bırakamayacaksın. Yavaşlarsan kim olacaksın? Başkaları yavaşlamıyor.

Neredeyse olimpik bir yarıştaymışsın gibi ve sen bana "Yavaşlamanın yolu nedir?" diye soruyorsun. Yavaşlarsan, toplumdan koparsın! O zaman artık olimpik bir yarışta değil-sindir. Yaşam bütünüyle bir olimpiyat yarışı haline getirilmiştir. Herkes yarışıyor ve herkesin en yüksek için yarışması gerekiyor, çünkü bu bir ölüm kalım meselesidir. Milyonlarca düşman. herkesin düşmanın olduğu bir dünyada yaşıyoruz, çünkü kimlerle rekabet içindeysen, onlar senin düşmanlarındır. Onlar senin başarı olasılıklarını yok ediyorlardır; sen de onların başarı olasılıklarını yok ediyorsun.

Bu hırslı dünyada, arkadaşlık yeşeremez, sevgi nerdeyse imkânsızdır, merhamet var olamaz. Çok çirkin bir karmaşa yarattık ve bunun kaynağı, başarılması gereken bir şey olduğunu düşünmemizdir.

Kapitalist bir ülkeyle komünist bir ülke arasında fark yoktur; felsefe aynıdır. Komünizm, kapitalizmin bir yan ürünüdür, tıpkı Hıristiyanlığın Yahudiliğin yan ürünü olması gibi. Fazla fark yoktur; sadece kelimeler değişir. Oyun aynı kalır - başka bir dile çevrilmiştir, kesinlikle, ama oyun aynıdır.

Güç politikası komünist bir ülkede de aynı şekilde büyüktür -aslında kapitalist bir ülkede olduğundan daha fazladır- çünkü temeli asla

değiştirmeyiz, sadece duvarları badanalamaya devam ederiz. Onları badanalayabilirsin, rengi değiştirebilirsin - bu gerçek bir fark yaratmayacaktır. Bireysel yaşamlarımızda da yapmaya devam ettiğimiz şey budur.

Bana bir politikacı geldi ve meditasyon yapmayı öğrenmek istedi. Nedenini sordum. “Neden mi? Meditasyon huzur, sessizlik verir ve ben sessiz olmak istiyorum, huzurlu olmak istiyorum” dedi.

“Gerçekten sessiz ve huzurlu olmak istiyor musun?” diye sordum ona.

“Evet” dedi, “bunun için bu kadar yolu geldim.”

“O zaman” dedim, “anlamak zorunda kalacağın birinci şey, politik zihnin asla sessiz ve asla huzurlu olamayacağıdır. Tercih yapmak zorunda kalacaksın. Gerçekten meditasyonun dünyasına girmek istiyorsan, politika dünyasından çıkmak zorunda kalacaksın. İki atı birden süremezsin, üstelik tamamen zıt yönlerde giden iki atı.”

“Bu kadarı da fazla!” dedi. “Aslında sana politik çalışmam yüzünden geldim. Zihnimde çok fazla gerginlik var ve geceleri uyuyamıyor, dinlenemiyor, sağa sola dönüp duruyorum ve bütün gün ve gece de aynı politik kaygı devam ediyor. Bana gevşememe ve dünyada daha etkili bir biçimde rekabet etmeme yardımı dokunabilecek bir meditasyon tekniği öğretesin diye sana geldim. Meditasyon için bunca bedel ödemeye hazır değilim. Meditasyonun benim politik rekabetime hizmet etmesini istiyorum. Yirmi yıldır politikanın içindeyim ve hâlâ ülkemin başbakanı olmadım.”

Şimdi, bu adam meditasyon yapamaz. Meditasyon her toprakta yetişebilen bir şey değildir. Temel bir anlayışa gereksinimi vardır; değişimin son derece köklü olması gerekir. Büyümek için yeni bir toprağa ihtiyaç duyar; yeni bir gestalt[2]* gerektirir.

Meditasyon yapan biri doğal olarak çaba göstermeden yavaşlar. Bunu çalışmaz. Çalışılmış bir şey asla gerçek değil-

2* Gestalt: birleşik bir bütün oluşturan ve tek başına parçalarından öngörülemeyen düzen ya da yapı (Psikoloji). (ç.n.)dir; yüzeyseldir, keyfidir. Çalışılmış şeylerden kaçın - onlar olsa olsa oyunculuk olabilir, hakiki değildir. Ve ancak hakikat özgürleştirir.

Meditasyon yapan biri doğal olarak yavaştır - yavaşlamaya çalıştığı için değil, sadece gidecek bir yer olmadığı için. Başa-rılacak hiçbir şey yoktur,

olunacak hiçbir şey yoktur, gelişim durmuştur. Gelişim durduğunda, varlık vardır. Varlık yavaştır, saldırgan değildir, telaşsızdır.

O zaman tam bir buradalıkla her anın tadını çıkarabilir, şimdiki anda mevcut olabilirsin; aksi takdirde öyle bir telaş içinde olursun ki var olana herhangi bir şekilde bakmak imkânsızdır. Gözlerin uzak bir mesafedeki bir hedefe, uzak mesafedeki bir yıldıza odaklanmıştır; oraya bakıyorsundur.

Kadim bir öykü dinledim, Yunanistan'da geçiyor. Ünlü bir astrolog, o günlerin en tanınmış olanı, bir kuyuya düşer. Gece yolda yıldızları inceleyerek yürüdüğü için kenarda bir kuyu olduğunu unutur ve içine düşer.

Düşüşünün ve çığlığının sesiyle... Orada bir kulübede yaşayan yaşlı bir kadın çıkar, kuyudan çıkmasına yardım eder. Astrolog çok mutludur. "Hayatımı kurtardın! Benim kim olduğumu biliyor musun? Ben çok ünlü bir astroloğum. Ücretim çok yüksektir -bana başvurmak için kralların bile aylarca bekler- ama senin için, senin geleceğine bakacağım. Yarın sabah evime gel, hiçbir ücret almayacağım" der.

Yaşlı kadın güler ve "Bütün bunları boş versene! İki adım öteni göremiyorsun - benim geleceğimi nasıl görecekmişsin?" der.

Bu dünyada yaşayan milyonlarca insanın durumu budur. Olanı göremezler; olması gerekene saplanıp kalmışlardır.

İnsanlığın mustarip olduğu en büyük saplantı "şöyle olması gerekir" meselesidir. Bu bir tür deliliktir.

Gerçekten sağlıklı insanın olması gereken konusunda endişesi yoktur. Onun tek endişesi tam şu an, var olandır. Şaşıracaksın: Şimdiki anın içine girdiğinde, onun içinde esas olanı bulacaksın. Yakınında olanın içine girdiğinde, onun içinde bütün uzak yıldızları bulacaksın. Bu anın içine girdiğinde, bütün ebediyet elindedir. Varlığını bilirsen, gelişme sorunu yoktur. Zaten bugüne kadar olmayı hayal edebildiğin her şeysindir.

Sen kim olduğunu unutmuş bir tanrısın. Uykuya dalmış bir imparatorsun ve rüyanda dilenci olduğunu görüyorsun. Şimdi dilenciler imparator olmaya çalışıyor - rüyalarda, imparator olmak için büyük çabalar sarf ediyorlar ve yapılması gereken tek şey, uyanmaktır! Ben sana uyanmanı söylediğimde, nerede uyanabilirsin? Gelecekte mi? Geçmişte mi? Geçmiş artık yoktur, gelecek henüz gelmemiştir - nerede uyanabilirsin? Ancak şimdi uyanabilirsin ve ancak burada uyanabilirsin. Var olan tek an budur ve var

olan tek gerçek budur ve var olmuş olan ve daima var olacak olan tek gerçeklik budur.

Temel felsefeni başarılı insan olmaktan çıkar. Kendi varlığında gevşe. Hiçbir ideale sahip olma, kendinden bir şey oluşturmaya çalışma, gelişmeye çalışma. Olduğun gibi mükemmelsin. Bütün kusurlarınla, mükemmelsin. Kusurluysan, kusursuz bir biçimde kusurlusun demektir - ama mükemmellik oradadır.

Bu bir kez anlaşıldığında, telaş nerededir? Endişe nerededir? Sen zaten yavaşladın. O zaman olay varış yerinin olmadığı, hiçbir yere gitmeyen bir sabah yürüyüşüdür. Her ağaçtan, her güneş ışınından, her kuştan ve yanından geçen her insandan keyif alabilirsin.

Sonsöz

Murphy'nin kanunu üzerinde meditasyon yap: Rahat yaşayabildiğin ve istediğin her şeye sahip olabildiğin sürece zengin olup olmadığına aldırma. Benim yaptığım tam olarak budur ve senin de yapmanı istediğim tam olarak budur. Zengin olup olmamayı neden dert edesin? Aslında insanlar gereksiz endişelere kapılıyorlar. Her neye sahipsen, onun keyfini sür - o zaten yeter de artar bile. Bunu göremiyorsun, çünkü zihnin sürekli şunu yapmakla, buna dönüşmekle meşgul. Sen varoluşun sana vermeyi sürdürdüğü her şeyi ihmal edip duruyorsun. Varoluşa bunun için teşekkür bile etmiyorsun; hiç minnettar değilsin. Aksi takdirde, hiçbir şeye sahip olmasan bile, çok zengin bir hayat yaşayabilirsin.

Zengin bir yaşam, içsel bir şeydir. Ben dışsal şeylere karşı değilim, hatırla, ama esasen zengin bir yaşam içsel bir şeydir. İçte zenginsen, içsel ışığınla dıştaki şeyleri bile zenginleştirebilirsin. Örneğin, Buddha bir kulübede yaşasaydı, orada kulübe bir saraymış gibi yaşardı. Buddha bir sarayda yaşasaydı, elbette o sarayın dünyadaki herkesten daha fazla tadını çıkarırdı. Kulübeden saray gibi zevk alabiliyorsa, sarayın kendisi için söylenecek ne kalıyor? Buddha nerede olursa olsun, hayattan zevk almanın yollarını bulur.

Bütün sanat, zengin bir hayat yaşamaktır - ama zenginlik senin içsel farkındalığın yoluyla gelir. Çok yoksul bir hayat sürebilir ve görünüşte çok

zengin olabilirsin; bankada yüklü bir hesabın olabilir ama sen bir köpek gibi yaşayabilirsin.
Birçok zengin insan tanıyorum ve onlar için üzüntü duyuyorum. Her şeye sahipler ama öyle yoksulluk içinde yaşıyorlar ki nasıl bir körlüğe yakalandıklarını anlayamıyorum. Güzel evlerini, güzel bahçelerini göremiyorlar mı? Fakat en ufak duyarlılığa sahip değiller. Çiçekler gelip geçiyor, o çiçeklerin her gün yanından geçiyor ama görmüyorlar. Yoksa tek bir çiçek yeter. Çiçek ister senin bahçende açmış ister komşunun bahçesinde, kimin umurunda?

Yıldızlara sahip olamazsın; yine de onlardan zevk alabilirsin. Yoksa önce sahip olman mı gerekiyor ve ancak o zaman mı onlardan zevk alabileceksin? Gökyüzündeki kuşlara sahip değilsindir ama onları sevebilirsin.

İhtiyaç duyduğun şey daha çok mülk değildir. İhtiyaç duyduğun şey daha fazla duyarlılık, daha fazla estetik hassasiyet, müziğe daha yatkın bir kulak, daha artistik gözlerdir. İhtiyacın olan şey her şeyi dikkate değer ve anlamlı bir şeye dönüştüren bir görüştür.

Bana soruyorsun: “Kişi zengin olmaya çalışmalı mıdır?”

Sen zenginsin! İhtiyacın olan şey sana zaten verildi. Onun büyümesine izin ver; o zaman dışta her neye sahipsen yeterli olacaktır.

Burada, benim etrafımda yaşayan insanlarımı görebilirsin. Gerçekten senin mülk olarak adlandırabileceğin hiçbir şeye sahip değiller ama dünyada onlardan daha mutlu insan bulamazsın. Nedensiz yere mutlular, mutluluk verecek hiçbir şey yok! Fakat içsel bir şey büyümeye başladı; ancak duyarlık, hassasiyet sahibi olan insanların hissedebileceği hafif bir rayiha gibi bir şey; başkaları onu göremez.

Pek çok kişi bana sordu: “Neden etrafındaki insanlar bu kadar mutlu görünüyor?” Nedeni öyle kolay cevaplanamaz, çünkü bu kişiler mutluluğa yol açan dıştaki bir şeyi bilmek istiyorlar. Dışta her çeşit dertten başka bir şey yok - hükümet, polis, bozulmuş toplum ve bozulmuş zihin. Dışarıda hiçbir şey yok. Fakat yine de, benim insanlarım çok mutludur. Üstelik öyle boş boş oturmuyorlar, çok çalışıyorlar ve hiçbir karşılık, hiçbir ücret olmadan çok çalışıyorlar; hiçbir şey almıyorlar. Fakat içsel bir şey oluyor; gerçek zenginlik budur.

Bilimsel ve teknolojik olarak, üçüncü bir dünya savaşının yaşanması gibi aptal fikirlerden vazgeçtiğimizde, nice sağlık, nice konfor ve lüksün mevcut olduğu, kimsenin onu biriktirmesinin gerekmeyeceği bir konumdayız. Bu bolluktan, bir çeşit komünizm doğacak - fakat bolluktan. Bu durum kapitalizmin en yüksek zirvesi olacak - kapitalizme karşı değil; kapitalizmin, zenginlik çok büyük olduğu için kimsenin onu biriktirmesinin, toplamasının anlamının kalmadığı, nihai konumuna evrimi olacak.

Herkes zengin olabilir. Bu herkesin eşit derecede zengin olacağı anlamına gelmez - çünkü ben "eşitlik" fikrine karşıyım. Bu fikir psikolojik açıdan hatalıdır. İnsanlar ne eşit boydadır ne de eşit zekâya sahiptir; insanlar ne eşit derecede sağlıklı, eşit derecede yaratıcıdır ne de eşit derecede resim, heykel, müzik ya da şiir yeteneğine sahiptir. Herkes benzersiz olduğu için eşitlik sorunu ortaya çıkmaz. Aşağılık ya da üstünlük sorunu ortaya çıkmaz, çünkü her birey eşsizdir. O kişiden, üstün ya da aşağı olarak karşılaştırılabilecek bir tane daha yoktur. Bu nedenle insanlar kendine özgü olacak ama kimse fakir olmayacaktır.

Karl Marx ve onun komünizmi demodedir. Geçen yüzyılın komünist ülkeleri ancak yoksulluğu eşit dağıtmayı becerebil-diler; zengin ülkeler haline gelmediler. İnsanlar eşit ama fakirdir. Herkes eşit derecede yoksul olduğu için, kimse zenginleri kıskanmaz - çünkü zengin insan yoktur. Fakat doğru toplum biçimi bu değildir. Ve zorlamadır, bu eşitlik doğal değildir; neredeyse büyük bir toplama kampıdır. Sadece iki hafta özgürlük ver, bütün eşitliğin gittiğini göreceksin: İnsanlar yine farklıdır, eşit değildir.

Sınıfsız toplum fikri gerçekleşmemiştir. Sadece sınıfların isimleri değişti. Burjuvazi ve proletarya yerine şimdi yöneten ve yönetilen vardır - çünkü kapitalist bir ülkede, yoksul en azından teorik olarak yükselme kapasitesine sahiptir ve birkaç yoksul gerçekten hamle yapar. Orta sınıftan birkaç kişi yükselir ve zengin olur; birçok zengin iflas eder ve aşağı iner. Yani hareket vardır. Komünist bir ortamda hareket yoktur, toplum durağan bir aşamaya gelir. Yöneticiler, aynı grup, on yıllardan beri iktidardadır; bir devrim ihtimali ve yönetilen insanların yöneten olma ihtimali yoktur. Hareket durur.

Bu nedenle Karl Marx, Engels, Lenin ve Stalin'in önerdiği komünizme karşıyım. Bana özgü bir komünizm fikrim var; bu nedenle kendi yerime komün adını verdim. *Komünizm* (com-munism) kelimesi esas olarak *komün*

(commune) kelimesinden gelir, böylece “komün-izm” olur ama tamamen farklı bir açıdan.
Ben kimsenin yoksul olmak zorunda kalmadığı bir bolluğun yaşandığı bir zenginlik istiyorum - bu mümkün! Her ülkenin milli gelirinin yüzde yetmiş beşi savaşa, yıkıma gidiyor; insanlar yalnız yüzde 25’le yaşıyor. Sadece şu aptalca üçüncü bir dünya savaşı fikrinden vazgeçebilirsek -ki bir zorunlu luk değildir- ve enerjimizin, bilim ve teknolojinin yüzde 75’i insanların emrine amade olursa, yıkıcı olmaktan ziyade yaratıcı olur... Şu anda ölümün hizmetinde. Yaşamın hizmetine geçerse, öyle bir zenginliğe, öyle bir bolluğa sahip olabiliriz ki kimsenin sınıfsız bir toplum düşünmesine gerek kalmaz. Yoksulluk ortadan kalkabilir ve insanlar gereğinden fazlasına sahip olabilir; herkes konfor ve lüks içinde yaşayabilir.
İnsanları eşit olmaya zorlamaya gerek yoktur - bu tekdüze bir toplum biçimidir. Ben daha renkli, farklı yeteneklere sahip kendine özgü insanlar isterdim - onlar aracılığıyla bütün toplum zenginleşir.

Ben yoksulluğa karşıyım; ben bütün zenginliklerden yanayım. Üstelik yoksul olmaya gerek yoktur. Eğer yoksulsak, bunun sorumlusu biziz. Dünya aşırı kalabalık ve her gün giderek daha çok yoksullaşıyor. Artık onu daha fazla kalabalıklaş-tırma. En azından bu kadar katkıda bulunabilirsin: Çok çocuk yapma. Başka bir hizmet veremiyorsan, en azından bu kadarını yapabilirsin.

Ve son soru: *Paranın mutluluğu satın alamayacağı doğru mudur?*

Evet, doğrudur. Para mutluluğu satın alamaz - ama sefaleti daha rahat bir hale getirir. Bu nedenle paraya karşı değilim - ben paradan yanayım. Rahatsız bir şekilde sefalet içinde olmaktansa, rahat bir şekilde sefalet içinde olmak daha iyidir. Ben yoksulluk içinde de yaşadım, zenginlik içinde de yaşadım ve inan bana: Zenginlik yoksulluktan çok daha iyidir.
Ben senin olası her biçimde zengin olmanı istiyorum - maddi, psikolojik, ruhsal. Dünya üzerinde bugüne kadar yaşanmış en zengin hayatı yaşamanı istiyorum.

Yazar Hakkında

Osho'nun öğretileri, bireysel anlam arayışından bugün toplumun yüzleştiği en önemli sosyal ve siyasi sorunlara kadar her şeyi ele alarak kategorilendirmeye karşı geliyor. Sadece kitaplarla kalmıyor, aynı zamanda 35 yılı aşkın bir süredir tüm dünyada uluslararası dinleyicilerle yaptığı doğaçlama konuşmalarının sesli ve görsel kayıtları hazırlanıyor. Osho, Londra'da Sunday Times tarafından "20. Yüzyılın 1000 Yaratıcı İnsani" arasında gösterildi ve Amerikalı yazar Tom Robbins tarafından, "İsa'dan beri en tehlikeli insan" olarak nitelendirildi.

Kendi çalışması hakkında Osho, yeni bir insanlık türünün doğumu için gerekli koşulların hazırlanmasına yardımcı olduğunu söylüyor. Bu yeni insanı "Zorba Buda" olarak tanımlıyor; hem Yunanlı Zorba'nın dünyevi zevklerinin tadını çıkarabilecek hem de bir Gau-tam Buda'nın sessiz dinginliğine sahip olabilecek. Osho'nun çalışmalarındaki tüm yönleri bir ip gibi işlemek, Doğu'nun ebedi bilgeliğini, Batı bilim ve teknolojisinin en yüksek potansiyeliyle buluşturan bir vizyondur.

Osho aynı zamanda, modern yaşamın hızlandırılmış temposunu anlayan meditasyona farklı yaklaşımı ve içsel dönüşüm bilimine yaptığı evrimsel katkılarıyla ünlüdür. Onun eşsiz "Aktif Meditasyonları," öncelikle beden ve zihinde biriken stresin serbest bırakılması için tasarlanmıştır, böylece düşünceden muaf, rahatlamış bir meditasyon halini deneyimlemek çok daha kolaydır. Yazarın iki otobiyografi çalışması mevcuttur:

Autobiography

Glimpses of a Golden Childhood

Osho Uluslararası Meditasyon Merkezi

OSHO Uluslararası Meditasyon Merkezi, tatiller için harika bir alan ve insanların daha uyanık, rahatlamış ve mutlu bir şekilde sürdürebileceği yeni bir yaşam tarzını kişisel olarak deneyimleyebilecekleri bir yerdir. Hindistan, Pune'de, Mumbai şehrinin 160 km. güneydoğusunda yer alan merkez, her yıl tüm dünyada en az 100 ülkeden gelen binlerce ziyaretçiye, çeşitli programlar sunar. İlk olarak Maharaja'lar ve zengin İngiliz kolonileri için yazlık bir bölge olarak planlanan Pune, şimdi pek çok üniversiteye ve yüksek teknoloji endüstrisine ev sahipliği yapan modern bir şehirdir. Meditas-yon Merkezi, Koregaon Park olarak bilinen bir banliyöde 17 hektarlık alana yayılmıştır. Kampus, yeni "Guesthouse" ile sayısız misafire ev sahipliği yapmaktadır, aynı zamanda çevrede, birkaç gün ya da aylarca kalabileceğiniz pek çok otel ve özel daireler mevcuttur.

Meditasyon Merkezi programları, Osho'nın, hem günlük yaşama yaratıcı bir şekilde katılım gösterebilecek hem de sessizlik ve medi-tasyon ile rahatlayabilecek yeni bir insan türü vizyonuna dayanmaktadır.

Programların çoğu modern, havalandırmalı tesislerde yapılmakta ve yaratıcı sanatlardan holistik tedavilere, kişisel dönüşüm ve terapilerden ezoterik bilimlere, spor ve eğlenceye "Zen" yaklaşımından ilişki sorunlarına ve erkek ve kadınlar için önemli yaşam değişimlerine kadar her şeyi kapsayan bireysel seanslar, kurslar ve çalışmalar içermektedir. Bireysel seanslar ve grup çalışmaları, tam gün meditas-yon programı ile birlikte yıl boyunca verilmektedir.

Merkez alanı içindeki cafe ve restoranlarda, hem Hint mutfağı, hem de uluslararası lezzetler sunulmakta, tüm yemekler, merkezin kendi çiftliğinde yetiştirilen organik sebzelerle hazırlanmaktadır. Kampusun kendine ait güvenli, filtre edilmiş özel su kaynağı mevcuttur.

www.osho.com/resort